ΟΜΗΡΟΣ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΘΕΙΣ, ΣΧΟΛΙΑΣΘΕΙΣ τε, ΚΑΙ ΕΚΔΟΘΕΙΣ

ὑπὸ

ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΔΟΥΚΑ.

ΕΙΣ ΤΟΜΟΥΣ ΕΞ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ

ΕΝ ΑΙΓΙΝΗι,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

1835.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Τ.

Ἀπελθόντων τῶν μνηστήρων οἴκαδε ἀναπαυσομένων, ἐκτίθησιν Ὀδυσσεὺς τὰ ὅπλα ἐκ τοῦ δώματος σὺν Τηλεμάχῳ· εἶτ' ἐλθὼν εἰς Πηνελόπην, ὑποκρίνεται εἶναι Κρὴς, καὶ Ὀδυσσέα παρ' ἑαυτῷ καταλύσαντα δέξασθαι, ἐκ τῶν ἱματίων, ὧν ἔφερε τηνικαῦτα, πιστούμενος τοῦτ' αὐτῇ· καὶ ὅτι οὐκ ἐς μακρὰν ἐπανήξει· ἡδέως δ' ἐκ τούτων διατεθεῖσα ἡ Πηνελόπη, ἐκέλευσε τὰς θεραπαινίδας πλύναι τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὀδυσσεὺς δὲ τῶν μὲν νεωτέρων τὴν θεραπείαν ἀποποιεῖται· δέχεται δὲ τοῦτο παρὰ τῆς Εὐρυκλείας τῆς ἀναθρεψάσης αὐτόν· ἣ ἐν τῷ πλύνειν ἀναγνωρίζει αὐτὸν ἐξ οὐλῆς τινος· ἀλλ' εὐθὺς προστάττεται σὺν ἀπειλῇ ἀπόῤῥητον τοῦτο φυλάττειν· ὁ δὲ ποιητὴς ἐκτείνεται κατὰ παρέκβασιν, διεξιὼν, ὅπως ἐν τῷ Παρνασσῷ κυνηγετῶν, ἐπλήγη ὑπὸ συὸς ἀγρίου.

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ.

Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων·
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' Ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
Πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσιν
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
Ἐκ καπνοῦ κατέθηκ'· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
Οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν, κατέλειπεν Ὀδυσσεὺς,
Ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων,
Μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα
Καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεσο πατρί·
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Μαῖ', ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
Ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
Καλὰ, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ.

Ο μὲν οὖν Ὀδυσσεὺς, ὑπολειφθεὶς ἐν τῷ δώματι, ἐβυσσοδόμευε σὺν τῇ Ἀθηνᾷ τὴν τῶν μνηστήρων ἀπώλειαν· καί φησι πρὸς Τηλέμαχον, δεῦρο δὴ, τέκνον, ἐκθώμεθα τὰ ὅπλα ὅσα πάρεστιν ὧδε, ἐς τὸ ἐνδότατόν πη τῆς οἰκίας· ἐπειδὰν δ' οἱ μνηστῆρες αὔριον ἔρωνταί σε, ὅ,τι ποτε γέγονε, μέμνησο εἰπεῖν πρὸς αὐτοὺς, ὅσον οἷόν τ', ἀτρέμας, ἐκτιθέναι ταῦτα, ὡς διαφθειρόμενα ὑπὸ τοῦ εὐρῶτος καὶ τοῦ καπνοῦ· εἴτις γὰρ εἶδε ταῦθ' οἷα ἦν ἐπὶ Ὀδυσσέως, νῦν ἰδὼν αὖθις, οὐκ ἂν διαγνοίη, εἰ ταῦτ' ἐκεῖνά ἐςιν· ἔπειτα κἀκεῖνό μοι παρέςησεν ὁ θεὸς, μή τι ὑμεῖς ποτὲ οἰνωθέντες, ἔλθητε εἰς χεῖρας, ἔριδος πρὸς ἀλλήλους ὑμῖν ἐμπεσούσης, κἀντεῦθεν πράξητε ἀνάξιόν τι τῆς τ' εὐωχίας καὶ τῆς μνηςείας· τὰ γὰρ ὅπλ' αὐτὰ πρὸς ταῦτα ἕλκει.

Ταῦτα δ' αὐτῷ εἰπόντι ὑπακούσας Τηλέμαχος, φωνήσας τὴν Εὐρύκλειαν, ἔφη πρὸς αὐτήν· Μαῖα, ἴθι νῦν ἀπόκλεισον πάσας τὰς γυναῖκας ἐντὸς τῶν δωμάτων, μέχρις ἂν ἀράμενος τὰ ὅπλα ταυτὶ, μεταθῶ εἰς τὸν θάλαμον ἄνω· διέφθαρ-

---

5. Παρφάσθαι] ἴδε ταῦτα ἀνωτέρω ἐν τῷ Π. στίχ. 285. Καὶ ἑξῆς. 16. Ἔρυξεν] κώλυσον, κατακλείσασα. 18. Ἀμέρδει] βλάπτει. 22. Ἐπιφροσύνας

Πατρὸς ἀποιχομένοιο· ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
Νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἵξετ' ἀϋτμή.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Αἲ γὰρ δή ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο
Οἴκου κήδεσθαι, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει;
Δμωὰς δ' οὐκ εἴας προβλωσκέμεν, αἵ κεν ἔφαινον.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖνος ὅδ'· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
Χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Κλήϊσσεν δὲ θύρας μεγάρων εὐναιεταόντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἀναΐξαντ' Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός,
Ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
Ἔγχεά τ' ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
Χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἐποίει.
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν, ὃν πατέρ' αἶψα·
Ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμαι,
Εἰλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες,
Φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Σίγα, καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε·
Αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
Ὄφρα κ' ἔτι δμωὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω·
Ἡ δέ μ' ὀδυρομένη, εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.

ἀνέλοιο] εἴθε αὐτο φρόνιμος εἴης. 24. Μετοιχομένη] ἐλθοῦσα. 25. Οὐκ εἴας

και γὰρ, ἐξ οὗ πατὴρ ουμὸς ᾤχετ᾽ ἀπιὼν ἐπὶ Τροίαν, ἐμοῦ κομιδῇ νέου ὄντος· ἐκεῖ δὲ καπνὸς αὐτῶν οὐκέτ᾽ ἂν ἅψαιτο.

Εὐρύκλεια πρὸς ταῦτα, εἴθε, φίλον τέκνον, τῷ αὐτῷ φρονήματι καὶ παντὸς τοῦ οἴκου τὴν αὐτὴν εἴης ποιούμενος πρόνοιαν· ἀλλά τις ἂν προσενέγκοι φῶς πρὸς ταῦτα, ἐπεὶ κατακλείειν κελεύεις τὰς θεραπαινίδας;

Τηλέμαχος δὲ ὑπολαβὼν, οὗτος, ἔφη, ὁ ξένος· οὐ γὰρ ἀνασχετὸν ἔμοιγ᾽ ἀργὸν οὕτω παρ᾽ ἐμαυτῷ διαμένειν, ὃς ἂν τῆς ἐμῆς ἀπολαύῃ τραπέζης, κἂν πόῤῥωθεν τύχῃ οὗτος ἐλθών.

Ὁ μὲν οὐκ ἔφθη ταῦτ᾽ εἰπὼν, καὶ ἡ Εὐρύκλεια ἀπιοῦσα, κατέκλεισε τὰς θεραπαινίδας ἐν τοῖς δώμασιν μηδεμίαν αὐταῖς ἐάσασα ἔξοδον· τότ᾽ οὖν αὐτοὶ ἀνεκόμιζον περικεφαλαίας, ἀσπίδας τε, καὶ δόρατα ὀξέα, τῆς Ἀθηνᾶς προϊούσης ἐν λύχνῳ χρυσῷ, καὶ φαινούσης αὐτοῖς ἀφανῶς· ἐφ᾽ ᾧ Τηλέμαχος ἐκπλαγεὶς, φησὶ τῷ πατρί. Πάτερ, μέγα τι θαῦμα δοκῶ μοι ὁρᾷν αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς· οἵτε γὰρ τοῖχοι ἅπαντες τῶν δωμάτων, αἵτε μεσόδμαι αὗται, αἵ τε δοκοὶ αἵδε, καὶ κίονες ὑψηλοὶ, πάντα σελαγίζεται ἀδήλῳ φωτί· τί οὖν ἂν εἴη τοῦτ᾽, εἰ μή τινος θεοῦ ἄνωθεν παρουσία;

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· ἔχ᾽ ἀτρέμας σύ γ᾽, ὦ τέκνον, μηδὲν πολυπραγμονῶν περὶ τούτου· δίκη γάρ ἐστι θεῶν τῶν τὸν οὐρανὸν κατοικούντων· ἀλλ᾽ αὐτὸς μὲν ἴθι νῦν καθευδήσων· ἐγὼ δ᾽ ἀπολειφθεὶς μόνος ὧδε, τάςτε θεραπαίνας ἔτι πειράσομαι ἐρεθίσαι, καὶ τὴν σὴν μητέρα οὐχ ἧττον, ἐφ᾽ ᾧ ὀδυρομένην πυθέσθαι μου, ὅσα οἶδα πεπονθὼς ἐν τῇ πλάνῃ.

προβλωσκέμεν] οὐ συγχωρεῖς προϊέναι. 27. Ἀεργὸν] ἄεργον, ἀργόν. 28. Χοίνικος] τροφῆς, ἐκ τοῦ μέτρου καὶ τὸ μετρούμενον. 29. Ἄπτερος] οὐ κενὸς ὁ λόγος ἐῤῥέθη. 30. Ναιεταόντων] ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ ναιεταομένων. 3[illegible]. Ἔμπης πάντως, ὅλως. — Μεσόδμαι] τὸ μεταξὺ τῶν κιόνων διάστημα. 36.

Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
Ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ Ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστήρεσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια
Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.
Τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἐφίζεν,
Δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἥν ποτε τέκτων
Ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκεν,
Προσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦλθον δὲ δμωαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο.
Αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ᾕρεον, ἠδὲ τραπέζας
Καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον·
Πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον· ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
Νήησαν ξύλα πολλὰ, φόως ἔμεν', ἠδὲ θέρεσθαι,
Ἡ δ' Ὀδυσσῆ' ἐνένιπτε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις·
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
Δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπτεύσεις δὲ γυναῖκας;
Ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
Ἢ τάχα καὶ δαυλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
Ἦ ὅτι δὴ ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἶμαι,
Πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασιν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, ἐξῄει Τηλέμαχος κοιμησόμενος εἰς τὸν θάλαμον, δᾳδῶν ἔτι ὑπολαμπουσῶν, ἔνθ' αὐτῷ ἔθος ἦν κοιμᾶσθαι, ὁπότε νυστάζοι· τοῦ δὲ Ὀδυσσέως ὑποτολυπεύοντος σὺν τῇ Ἀθηνᾷ τοῖς μνηστῆρσι τὸν ὄλεθρον, κατῄει Πηνελόπη ἄνωθεν ὁμοία Ἀρτέμιδι καὶ τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ, ὑπὸ γυναικῶν περιεστοιχισμένη· ὡς δὲ ἐτέθη θρόνος αὐτῇ δινωτὸς παρὰ τῷ πυρὶ, ἔνθ' εἰώθει καθέζεσθαι, ἐλέφαντι ὅλως καὶ ἀργύρῳ κατεσκευασμένος, ἔργον τοῦτο Ἰκμαλίου τοῦ δημιουργοῦ, καὶ θρῆνυς αὐτῷ προσφυὴς, κωδίου ἐπιβεβλημένου, ἐκάθισεν ἡ βασιλὶς ἐπ' αὐτοῦ, τῶν δὲ θεραπαινῶν ἄλλαι ἄλλῃ ὑπηρέτουν σπουδῇ, τά τε σῖτα ἀναίρουσαι, τράπεζάς τε, καὶ ἐκπώματα, ἔνθ' οἱ ἀλαζόνες ἐκεῖνοι καθήμενοι, εὐωχοῦντο· καὶ τὸ πῦρ ἐκσείσασαι τῶν λαμπτήρων, καὶ ἕτερα ξύλα ἐπιτιθεῖσαι, ἐφ' ᾧ φῶς θ' ἅμα καὶ θέρμην γενέσθαι· Μελανθὼ δὲ μόνη ἐνέπιπτεν αὖθις μόνη τῷ Ὀδυσσεῖ, ξένε, λέγουσα, ἔτι καὶ νῦν διαμένεις ἐνταῦθα, περιϊὼν ἐν νυκτὶ, καὶ πολυπραγμονῶν περὶ τῶν γυναικῶν ὅ,τι καὶ δρῷεν; οὐκ ἀπαλλάξῃ τὴν ταχίστην, ἀγαπῶν, οἷς τυγχάνεις ἐμφαγὼν ἐνταυθοῖ; ἢ ἐθέλεις ἐξιέναι, κατεαγὼς τὸ κρανίον τῷ δαυλῷ ἐκεινωΐ;

Ὀδυσσεὺς δ' ἐμβλέψας ὑπόδρα, δαιμονία, ἔφη, τί ποτε παθοῦσα μαίνῃ αὖ ἐπ' ἐμέ; ἢ ὅτι οὐχ ὁρᾷς με νεώτερον ὄντα καὶ πιμελέστερον, φλαῦρα θ' οὕτως ἠμφιεσμένον, καὶ προσαιτοῦντα, ὃ πτωχοῖς τε καὶ πλανήταις ἐπιτηδεύειν ἀνάγκη; ἀλλ' ἴσθι, ὅτι ἦν ὅτε κἀγὼ ἦν πλούσιος ἐν ἀνθρώποις, ἀγύρταις, ὅτου ποτέ τις τυγχάνει δεόμενος, πᾶσι μεταδιδούς·

Δινωτὴν] τετορνευμένην. 61. Ἀπό.. ᾖρεον] ἀνῄρουν. 62. Δέπα] τὰ δέπατα ποτήρια. 64. Θέρεσθαι] θέρμην ποιεῖν. 68. Δαιτὸς ὄνησο] ἀγάπα, οἷς ἐφαγες. 69. Εἶσθα] ἀπελάσῃ· εἶμι, εἷς, καὶ εἶσθα, εἶσι. 72. Ῥυπόω] ῥυπαρός

Τοίῳ, ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ,
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων (ἤθελε γάρ που)
Τῷ νῦν μήποτε καὶ σὺ, γύναι, ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσης
Ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι·
Μή πώς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
Ἢ Ὀδυσσεὺς ἔλθῃ· ἔπι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
Εἰ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε, καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
Ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκητι,
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὔτις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Λήθει ἀτασθάλλουσ'· ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀμφίπολον δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Πάντως, θαρσαλέη, κύον ἀδδεὲς, οὔτι με λήθεις
Ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
Πάντα γὰρ εὖ ᾔδησθ', ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
Ὡς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
Ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι· ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
Ἦ ῥα καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν.
Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος, ἠδ' ἐπακούσῃ
Ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα
Δίφρον ἐΰξεστον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·

εἶμι· διαβάλλει δ' αὐτὴν εἰς ἀσέλγειαν. 82. Ἀγλαΐην] τὸ ἐπὶ κάλλει σέμ-

οἰκετῶν δὲ πλῆθος καταλέγειν, καὶ τἄλλα, ἐφ' οἷς ἀγλαϊζόμενοι, εὐδαιμονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, ἐπιλείψει με ὁ χρόνος ἀπαριθμοῦντα· ἀλλὰ Ζεὺς πικρῶς ἐμπεσὼν, κατέστρεψε πάντα· χρὴ τοίνυν καί σε δεδιέναι, μήποθ' ἡ δέσποινα, χαλεπήνασα ἐφ' ὅτῳ δήποτε, ἀφέλῃ σε τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ᾧ αὐχεῖς τῶν ἄλλων γυναικῶν ὑπερφέρειν· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, αὐτὸν Ὀδυσσέα, μήποθεν ἔλθῃ αἴφνης· οὐ γὰρ πάμπαν αὐτῷ ἡ νόστος ἀπέγνωσται· εἰ δὲ καὶ θοῖμεν πᾶσαν ἀρθῆναι ἐλπίδα τοῦ ἐκεῖνον ἀφίξεσθαι, ἀλλὰ Τηλέμαχός γε αὐτὸς πάρεστιν ὅμοιος τῷ πατρὶ δι' Ἀπόλλωνα· ὃν μηκέτι νήπιον ἤδη ὄντα, οὐδ' ἂν μία τῶν γυναικῶν λάθοι, ἀτάσθαλα πράττουσα.

Ἀκούσασα δὲ ταῦτα ἡ Πηνελόπη, ἐπετίμησεν ἰσχυρῶς τῇ θεραπαινίδι, κύον ἀναίσχυντε, λέγουσα, οἷα δρᾷς· οὐ γὰρ ἄν με λάθοις, κατάσκοπα πράττουσα· εἰδοῦσα γὰρ, ὡς ἐμοῦ αὐτῆς ἐπακούσασα τοῦτο, ὡς ἔμελλον ξυμβαλοῦσα τῷ ξένῳ, πεύσεσθαι παρ' αὐτοῦ, εἴτι εἰ δείη περὶ Ὀδυσσέως, οὗ τῷ πόθῳ τήκομαι τὸν ἅπαντα χρόνον, ἔσπευσας ἐπικαταβῆναι· ἀλλ' ἴσθι ὅτι τῷ ἰδίῳ αἵματι ἔσῃ τοῦτο ἀπομεμαγυῖα. Εἶτα φωνήσασα Εὐρυνόμην, ἴθι σύγ', ἔφη, ἄρασα δίφρον τινὰ ἐπιβεβλημένον κωδίῳ, θὲς ὧδε τῷ ξένῳ ἐπικαθεσθῆναι· βούλομαι γὰρ εἰπεῖν τε, καὶ ἀκοῦσαι πολλὰ παρ' αὐτοῦ.

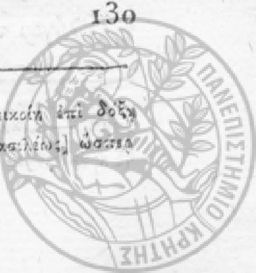
Ταῦτα δ' εἰπούσης αὐτῆς, σπεύσασα ἡ ἀμφίπολος παρέθηκε αὐτῷ δίφρον, καὶ κώδιον ἐπ' αὐτοῦ ἐπέβαλεν ἐνεγκοῦσα, ἐφ' οὗ καθῆστο ὁ θεῖος Ὀδυσσεύς· πρὸς ὃν ἡ Πηνελόπη ἦρξε λόγου τοιοῦδε· Ξένε· τοῦτο γὰρ δεῖ σε πρῶτον ἐρέσθαι·

νωμα. — Κέκασσαι] κεκόσμησαι, ἢ προὔχεις. 86. Ἀπόλλωνος Ἕκητι] διὰ τὸ κουροτρόφον εἶναι τὸν θεόν. 92. ἀναμάξεις] Ἀπομόρξεις, ἀποπλύνεις.

Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
Τίς; πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὴν δ' ἀπαμειϐόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
Νεικέοι· ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει·
Ὥστε τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεουδὴς
Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων,
Εὐδικίας ἀνέχησι· φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα
Πυροὺς καὶ κριθὰς, βρίθησι δὲ δένδρα καρπῷ,
Τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς,
Ἐξ εὐηγεσίης· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
Τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλ μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ·
Μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων,
Μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρὴ
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε, μυρόμενόν τε
Ἧσθαι· ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί·
Μήτις μοι δμωῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σύγ' αὐτὴ,
Φῆ δὲ δακρυπλώειν, βεϐαρηότα με φρένας οἴνῳ.
Τὸν δ' ἠμείϐετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε, δέμας τε
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέϐαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς·
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν, τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
Μεῖζον καὶ κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
Νῦν δ, ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,

προλέγει δ' αὐτῇ, ἃ ἤμελλε πείσεσθαι. 108 Νεικέοι] φιλονεικοίη ἐπὶ δόξῃ καὶ ἀρετῇ· ἢ ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ κακολογοίη. 109. Ὥστε τεῦ ἢ βασιλέως] ὥσπερ

ἄγε δὴ εἰπέ μοι, τίς; πόθεν εἶς ἀνδρῶν, πόθι τοὶ πόλις, ἠδὲ τοκῆες;

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· γύναι, οὐκ ἔσθ' ὅς τις τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων οὐκ ἂν ἐπ' ἀρετῇ σε θαυμάσειε· σοῦ γὰρ ἡ δόξα καὶ τὸ κλέος ἀφικνεῖται, μέχρις οὐρανοῦ ἀςερόεντος, ὥσπερ καὶ τὸ βασιλέως, ὃς πολλῶν ἄρχων, φυλάττει τοῖς ὑπηκόοις τὰ δίκαια· φέρει δὲ ἡ γῆ ἐπ' αὐτοῦ σῖτον πολὺν καὶ κριθάς· βρύει δὲ τὰ φυτὰ τῷ καρπῷ· αὔξονται δὲ τῇ γεννήσει τὰ ποίμνια· θάλασσα δὲ ἀφθόνους παρέχει ἰχθῦς· καὶ πάντ' ἐπιῤῥεῖ, ὡς ἀπὸ τοῦ κέρως τῆς Ἀμαλθείας ἐκ τῆς εὐνομίας, ὥστε πάντας ἀνθρώπους εὐδαιμονεῖν· διό σε τὰ μὲν ἄλλα ἐρέσθαι με οὐθὲν ἂν κωλύοι· τοῦτο δὲ μόνον φύλαξαι, ἐμοὶ κεχαρισμένα ποιοῦσα, γένους τοὐμοῦ μὴ μνησθῆναι· οὐ γὰρ μικρὸν τραῦμ' ἀναξανεῖς ἐν ἐμοὶ ἐκείνου μνησθεῖσα πρός με, καὶ τὰ δάκρυα ἕτοιμά ἐςι τῶν ὀφθαλμῶν ἐκρυῆναι· τί οὖν δεῖ με ξένον γε ὄντα ἐν οἴκῳ τῷ σῷ ὧδ' ὀδύρεσθαι; ἔπειτα καὶ ἄλλως αἰσχρὸν ἀεὶ φαίνεσθαι ὑποστένοντα· δέος γὰρ μήτις τῶν θεραπαινῶν, ἢ καὶ σύγ' αὐτὴ μεμψαμένη μοι, οὐχ, ὅπερ ἐστὶ, τῷ πάθει, ἀλλὰ τῷ οἴνῳ μᾶλλον ἀποδῶτε τὰ δάκρυα.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· ξένε, τὴν ἐμὴν τοῦ σώματος ἀρετὴν ἀφεῖλεν ὁ Ζεὺς, ἐξ ὅτου οἱ Ἕλληνες, μεθ' ὧν καὶ ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς, ἔπλευσαν ἐπὶ Τροίαν· εἰ δέ ποτ' αὖθις ἐκεῖνος ἐλθὼν, διακυβερνῴη μοι τὸν βίον, τοῦτ' ἔμοι γε κλέος ἀληθές τε καὶ κάλλιον πάντως ἔσται· νῦν δὲ πολλῶν μοι καὶ χαλεπῶν συμβάντων κακῶν, τήκομαι σφόδρα· οἱ γὰρ ἀπὸ Δου-

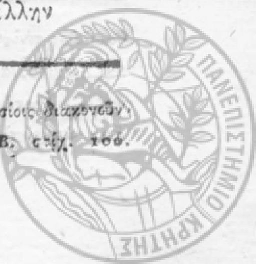

βασιλέως τινός· οὕτω δὴ παρέλκει ὁ ἤ. 111. Εὐδικίας Ἀνέχῃσι] εὐπραγίας καὶ δικαιοσύνας φυλάττῃ. 114. Ἐξ εὐηγεσίας] εὐαρχίας, παρὰ τὸ εὖ ἡγεῖσθαι. — Ἀρετῶσι] ἐν εὐδαιμονίᾳ διάγουσι. 121. Νεμεσίσηται] μέμψηται. 122. Δακρυπλώειν] δακρύων πλησθῆναι, οἴνῳ βεβαρυμένον. 134. Ἐμπάζο-

Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,
Οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὔθ' ἱκετάων,
Οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν·
Ἀλλ' Ὀδυσῆ ποθέουσα φίλον, κατατήκομαι ἦτορ.
Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
Φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων,
Στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν, ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον·
Κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
Ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται,
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκον, ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ, καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Καὶ τότε δή με, διὰ δμωὰς κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
Εἷλον ἐπελθόντες, καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
Νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτε τίν' ἄλλην

μαι] φροντίζω, ἐπιστρέφομαι. 135. Δημιοεργοὶ] οἱ τοῖς δημοσίοις διακονοῦντες. 147. Σπείρου] ἐνταφίας σινδόνης. ἴδε δὲ ταῦτα κἀν τῷ Β. στίχ. 100.

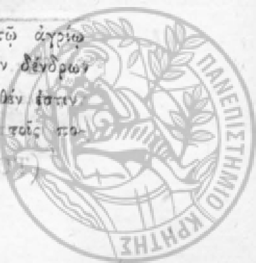
λιχίου, Σάμης τε, καὶ Ζακίνθου, καὶ αὐτῆς τῆς Ἰθάκης ἰσχυρότατοι, ἀκουσάν με καὶ ἀποστρεφομένην τὸν γάμον ἐλθόντες μνηστεύονται· καὶ τὸν οἶκον διατρίβουσι δαπανῶντες· ἀνθ' ὧν οὔτε ξένων καὶ ἱκετῶν ἐπαΐω, οὔτε κηρύκων, τούτων δὴ τῶν δημοσίων φροντίζω ὑπηρετῶν ὅ,τι δρῶεν, τῷ πόθῳ τοῦ ἐμαυτῆς ἀνδρὸς ἀεὶ τηκομένη, καὶ ἐξαπάταις ὑπερτιθεμένη ἐκείνους· θεῶν γάρ τις, ὡς ἔοικεν, ἐξ εὐνοίας, ἐνέθηκέ μοι εἰς νοῦν, ἱστὸν ἐν τῷ οἴκῳ με στησαμένην, μέγα φᾶρος ὑφάναι· εἶθ' οὕτω προσελθοῦσα ἐκείνοις, μνηστῆρες, ἔφην, ἐμοὶ, Ὀδυσσέως ἤδη ἀπολωλότος, ἔχετ' ἀτρέμας, πάνυ γε δέομαι, παυσάμενοι μικρὸν τὸν ἐμὸν κατασπεύδοντες γάμον, πέως ἂν τὸν ἱστὸν ἐξυφάνω, ἐντάφιον τοῦτο Λαερτίῳ τῷ γεγηρακότι, ἐπειδὰν τῷ χρεὼν λειτουργήσῃ, ἐσόμενον, ἵνα μήτε νήματα τἀμὰ ἀπόληται μάτην, μήτε τῶν Ἑλληνίδων τις γυναικῶν, ἰδοῦσα Λαέρτην, ἄνδρα τοιοῦτον ἐν πλουσιωτάτοις γεγενημένον, κείμενον ἄνευ σπείρου, καταμέμψηταί με. Τοιούτοις οὖν μοι λόγοις ὑπερτιθεμένη αὐτοῖς τὸν γάμον, ἐπείθοντο· ἐγὼ δ' ἐν τούτῳ, ὅσον τοῦ φάρους ἐξειργαζόμην τὴν ἡμέραν, τοῦτο νυκτὸς διαλύουσα, ἐς τρίτον ἔτος ἐγενόμην, οὕτω διαβουκολοῦσα ἐκείνους· ὡς δὲ τοῦ τετάρτου ἐπέβημεν, τῶν ἡμερῶν ἀεὶ παρερχομένων, προδουσῶν με τῶν θεραπαινῶν, ἐφωράθη τὸ πρᾶγμα, ὅπως ἔσχε γενόμενον· καί μοι ἐπελθόντες, πολλοῖς λόγοις καθήψαντό μου ἐπιτιμήσαντες· οὕτως οὖν ἑκοῦσ' ἀέκουσα τότε μὲν ἐπέθηκα τέλος τῷ ἔργῳ· καὶ νῦν ἀμήχανος ὅλως γεγενημένη, οὔτ' ἀπάτην εὐπρόσωπον ἔτι πρὸς ἀναβολὴν ἐξευρίσκω, τῶν τε

Καὶ ἑξῆς. — Πολλὰ κτεατίσας] καίπερ πολλὰ κτησάμενος. 149. Ἠματίη] τὴν ἡμέραν. 150. Ἀλλύεσκον] ἀνέλυον. 154. Κύνας] ἀναισχύντους, μηδεμίαν φροντίδα ἐμοῦ ποιουμένας. 155. Εἷλον] ἐφώρασαν. 160. Γινώσκων]

Μῆτιν ἔθ' εὑρίσκω· μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
Γήμασθ'· ἀσχαλάᾳ δὲ πάϊς βίοτον κατεδόντων,
Γιγνώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα
Οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί·
Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Οὐκέτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα;
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μέν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
Πλείοσιν, ἢ ἔχομαι· ἡ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
Ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον, ὅσσον ἐγὼ νῦν,
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων·
Ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι, ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἐστὶ, μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες·
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί·
Τῆσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς, μεγάλη πόλις· ἔνθα τε Μίνως
Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
Πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω

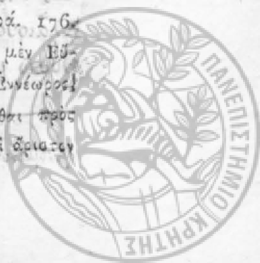
νοεῖ γὰρ ἤδη. 163. Παλαιφάτου] τῆς πάλαι μυθευομένης· ἐν γὰρ τῷ ἀγρίῳ βίῳ τῶν ἀνθρώπων αἱ γυναῖκες ἔτικτον ἐν σπηλαίοις καὶ τοῖς τῶν δένδρων κοιλώμασι· εἰώθασι τοίνυν λέγειν, ὅτι ἀπὸ δρυὸς ἢ πέτρας τὸ τεχθέν ἐστιν ὃ ἐστιν ἀγενεαλόγητον. 168. Ἡ γὰρ δίκη] αὕτη γὰρ μοῖρά ἐστι τοῖς πο-

γειναμένων παροτρυνόντων, καὶ τοῦ παιδὸς Τηλεμάχου, ἐφ' οἷς ὁρᾷ τὸν οἶκον φθειρόμενον, τηκομένου τῇ λύπῃ· καί γε εἰκότως· ὁ γὰρ νέος ἤδη φρονεῖ, καὶ οἷός ἐστιν οἴκου ποιήσασθαι πρόνοιαν· δῴη τοίνυν αὐτῷ ὁ Ζεὺς ἄξιον ἄρασθαι κλέος. Ἀλλὰ σύγε νῦν καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἄγε μοι λέγε ἐν μέρει, τὸ σαυτοῦ ἐξηγούμενος γένος· οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς, οὐδ' ἀπὸ πέτρης, τὸ δὴ λεγόμενον, τυγχάνεις γεγεννημένος.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα, σεβασμία, ἔφη γυνὴ Ὀδυσσέως οὐκέτι παύσεσθαί μοι δοκεῖς, τοὐμὸν ἀνακρίνουσα γένος· ἐγὼ μὲν οὖν ἐρῶ σοι τοῦτο· τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; ἀλλ' ἴσθι σύγε πολλῷ μοι μεῖζον ἐντεῦθεν τὸ πάθος ἐγγενησόμενον· εἵμαρται γὰρ τοῖς πολὺν οὕτω χρόνον τῆς ἑαυτῶν πατρίδος ἀποπλανημένοις, καὶ ἐκ πόλεως πόλιν ἀμειβομένοις πολλὰ δὴ τοιαῦτα πάσχειν· ἀλλὰ καὶ ὣς ἔγωγε οὐκ ἄνσου γενοίμην παρήκοος· σὺ δὲ σύντεινόν μοι τὸ οὖς. Πατρὶς μὲν οὖν ἔμοιγε Κρήτη αὐτή ἐστι, νῆσος μεγάλη καὶ εὔγειως καὶ πολυάνθρωπος ἐς τὰ μάλιστα· ἐν ᾗ πόλεις μὲν εἰσὶν ἐννενήκοντα· γλῶσσα δὲ αὐτῶν ἄλλων ἄλλη, τῶν μὲν, Ἀχαιῶν ὄντων· τῶν δὲ, Κρητῶν ἰθαγενῶν· τῶν δὲ, Κυδώνων· τῶν δὲ, Δωριέων, τριχῇ τούτων διαιρουμένων, καὶ τῶν Πελασγῶν· μεγίστη δ' ἐν τούτοις πόλις, καὶ τῶν ἄλλων πρωτεύουσα, ἡ Κνωσσὸς κλείζεται εἶναι· ἐν ᾗ Μίνως λέγεται βασιλεῦσαι, ἀνὴρ, ὃς ἐννέα ἔτη αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἐτύγχανεν ἐπαΐων τὰ δίκαια, πατὴρ οὗτος τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Δευκαλίωνος· οὗ ἐγένετο Ἰδομενεὺς· ἀλλ' οὗτος μὲν ᾤχετο σὺν ταῖς

λὺν χρόνον ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀποπλανωμένοις. 173. Πίειρα] λιπαρά. 176. Ἐτεόκρητες] οἱ αὐτόχθονες. 177. Τριχάϊκες] τριχῇ διαιρεθέντες, οἱ μὲν Εὔβοιαν κατοικήσαντες, οἱ δὲ Πελοπόννησον, οἱ δὲ Κρήτην. 179. Ἐννέωρος] λέγεται γὰρ Μίνως ὁ Διὸς καὶ Εὐρώπης δι' ἐννεαετίας ἀμφικνεῖσθαι πρὸς τὸν πατέρα παιδευθησόμενον, ὡς παρὰ σοφιστοῦ τὰ δέοντα: διὸ καὶ ἄριστον

Ὤχεθ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων.
Ἔνθ' Ὀδυσσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα.
Καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἲς ἀνέμοιο,
Ἱέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·
Στῆσε δ' ἐν Ἀμνησῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
Ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόγις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα, ἄστυδ' ἀνελθών·
Ξεῖνον γάρ οἱ ἔφασκε, φίλον τ' ἔμεν', αἰδοῖόν τε·
Τῷ δ' ἤδη δεκάτη, ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠὼς
Οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων, εὖ ἐξείνισσα,
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
Καὶ οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
Δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
Καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι· ἵνα πλησαίατο θυμόν.
Ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·
Εἴλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, οὐδ' ἐπὶ γαίῃ
Εἴα ἵστασθαι· χαλεπὸς δέ τις ὦρορε δαίμων·
Τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο·
Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων, ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
Τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς.
Ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
Ἥντ' Εὖρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καταχεύῃ·
Τηκομένης δ' ἄρα τῆς, ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
Ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχεούσης,
Κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα παρήμενον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Θυμῷ μὲν γοόωσαν ἑὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,

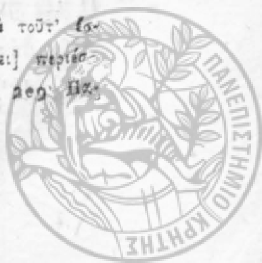

γενόμενον μαθητὴν, δικαστὴν ἐν ᾅδου γενέσθαι. 187. Παραπλάγξασα] ἀ-

ναυσὶν ἐπὶ Ἴλιον, ἀπιὼν ἅμα τοῖς Ἀτρείδαις, πρεσβύτερός τε καὶ ἀρείων πολλῷ ἐμοῦ ὤν· ἐγὼ δὲ, ᾧ Αἴθων ἐστί μοι ὄνομα, ὡς νεώτερος ὑπολέλειμμαι οἴκοι· ἔνθα ξενίσας Ὀδυσσέα, καὶ δῶρα ἐπέδωκα· τὸ γὰρ πνεῦμα ἐναντίον ἐπιγενόμενον, παραγαγὼν αὐτὸν τῆς Μαλέας, κατήνεγκεν εἰς τὴν Κρήτην ἐν λιμένι χαλεπῷ παρὰ Ἀμνησῷ πρὸς τὸ ἄντρον τῆς Εἰλειθυίας· ἅμα γὰρ ἀπαλλαγεὶς τοῦ χειμῶνος, ἀνελθὼν εἰς τὴν πόλιν, ἐζήτει Ἰδομενέα, ξένον αὐτὸν καὶ φίλον καλῶν ἐν τοῖς μάλιστα· ὁ δὲ, ἑνδεκάτη, ἢ δωδεκάτη ἤδη ἡμέρα ἐφθάκει ἀπάρας σὺν ταῖς ναυσὶν ἐπὶ Τροίαν· τοῦτον οὖν αὐτὸς ἐπιτηδείως δεξάμενος, παρ' ἐμαυτῷ καταλύσαντα, αὐτόν τ' ἐξένησε φιλοφρόνως, πολλῶν ἡμῖν ὑπαρχόντων, καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ σῖτόν τε καὶ οἶνον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ βοῦς ἀπὸ κοινοῦ συναγείρας, ἐπέδωκα, ὅπως ἂν θύσαντες ἄφθονα ἔχειν ἐς κόρον· ἐκ δὴ τούτου βορέου κατέχοντος ἐν χειμῶνι χαλεπῷ, ὡς μηδ' ἐπὶ γῆς ἂν στῆναι βεβαίως, ἔμεινεν αὐτοῦ ἡμέρας δυωκαίδεκα· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ καταστορέσαντος τοῦ ἀνέμου, ἀναχθέντες, ᾤχοντο ἐς τὸ πέλαγος.

Οὕτως οὖν Ὀδυσσεὺς ὁμοιαληθῆ ψευδόμενος ἔλεγεν· ἡ δὲ καταῤῥεομένη ἐν τῷ ἀκούειν ταῦτα τοῖς δάκρυσι, κατετήκετο τὸ πρόσωπον, ὥσπερ ἡ χιὼν πολλὴ ἐπισωρευθεῖσα ἐν ὄρει, Νότου ἢ Ζεφύρου ἐπιπνεύσαντος ὕστερον· ἐξ οὗ ποταμοὶ ἑξῆς πλημμυροῦντες, κατεξανίστανται τῶν ὀχθῶν ἐπὶ τὰ πεδία· Ὀδυσσεὺς δ' ὁρῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα λυομένην τοῖς δάκρυσι, συνέπασχε μὲν τἄνδον, καὶ συνήλγει τὰ μάλιστα· ἐπέμενε δὲ ἐπὶ τοῦ σχήματος ἰσχυρῶς, ὡς σιδηροῦς, κατέχων τοὺς ὀφ-

ποπλανήσασα αὐτὸν ἅμα κάμψαντα τὸν Μαλέαν. ἀκρωτήριον δὲ τοῦτ' ἔσχατον Πελοποννήσου. 197. Δημόθεν] ἀπὸ τοῦ κοινοῦ. 200. Εἴλει] περιέστρεφεν, ἐστενοχώρει. 203. Ἴσκεν] εἴκαζε, ἰνδάλλετο, ἐτέκταινεν. 209. Πα-

Ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἕστασαν, ἠὲ σίδηρος,
Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθεν.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη, προσέειπεν·
Νῦν μὲν δή σευ, ξεῖνέ γ', ὀΐω πειρήσεσθαι,
Εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν
Ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
Εἰπέ μοι, ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
Αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους, οἵ οἱ ἕποντο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, ἀργαλέον, τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα,
Εἰπέμεν· ἤδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν,
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
Ἀλλὰ καὶ ὧς ἐρέω, ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
Χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Διπλῆν· αὐτάρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
Αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
Ἡ προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλλὸν,
Ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
Ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
Αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς ἤσπαιρε πόδεσσιν.
Τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῒ σιγαλόεντα,
Οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κάτα ἰσχαλέοιο·
Τὼς μὲν ἔην μαλακός· λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὥς·
Ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Οὐκ οἶδ', εἰ τάδε ἕστο περὶ χροῒ οἴκοθ' Ὀδυσσεὺς,

θαλμοὺς ἀπαθεῖς· οὕτω προσποιήσει τὸ δακρύοντα φανῆναι διέφυγε.

Πηνελόπη δὲ, ἐπειδὴ αὐτῇ ἅλις δακρύων ἦν, ἤρξατο αὖθις λόγου τοιοῦδε. Νῦν μὲν, ὦ ξένε, βουλοίμην ἂν καὶ πεῖρα μοι δεῖξαι, εἰ ἀληθῶς, ὡς ὁ σὸς λόγος, ἐξένισας Ὀδυσσέα, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἑταίρους· ἄγε τοίνυν εἰπέ μοι πρῶτον, ὁποῖ' ἄττα ἠμφίεστο· ἔπειθ' οἷος αὐτός τε ἦν, καὶ οἳ αὐτῷ εἵποντο· ταῦτα μάλιστα βουλοίμην ἂν παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα, τοῦτο μὲν, ὦ γύναι, χαλεπόν μοι ἤδη ἐστὶν εἰκοστῷ ἔτει ἀκριβῶς πάντ' ἀπομνημονεῦσαι· ὅσα δ' ἂν ἐξῇ ἐν τοσούτῳ γε χρόνῳ ἀναπολῆσαι, ταῦτ' ἐρῶ· τὸ δὴ ἐπισημότερον, ὧν διαμνημονεύω ἐκεῖνον φέροντα, χλαῖνα ἦν διπλῆ, πορφυρᾶ, ἁπαλὴ, περόνην ἔχουσα χρυσῆν, ῥαβδωτὴν, ποικίλην τοὔμπροσθεν μέρος· τὸ δ' ἕτερον, κύων ἦν, ἐλάφου νεβρὸν ποικίλον ὑπὸ ποσὶ κατέχων ἀσπαίροντα· ὃ εἰς θαῦμα ἦγε τοὺς θεωμένους, ὅτι χρυσοῖν αὐτοῖν ὄντοιν ὁ μὲν ἀπῆγχε προσφύς· ὁ δὲ ἤσπαιρε, πειρώμενος ἐκφυγεῖν· ὑπὸ δ' αὖ τὴν χλαῖναν χιτῶνα ἔφερε λεπτὸν μὲν, ὅσον καὶ ὑμὴν κρομύου· λαμπρὸν δὲ καὶ λευκὸν, ὡς ὁ ἥλιος· ὃν πολλαὶ τῶν Κρησσῶν ἰδοῦσαι, ἐθαύμασαν. Ταῦτα δ' οὖν οὐκ οἶδ' εἴτε οἴκοθεν ἐκπλεύσας ἐκεῖνος ἔφερεν, εἴτε καὶ κατὰ τὸν πλοῦν

ρήμενον] παρακαθήμενον· 213. Τάρφθη] ἐτέρφθη, ἐκορέσθη. 215. Ὀΐω πειρήσεσθαι] βούλομαι πεῖραν τῶν εἰρημένων λαβεῖν παρά σου, εἰ ἀληθῆ εἴρηταί σοι. 221. Ἀμφὶς ἐόντα] ἀποχωρησθέντα ἐκείνου. 227 Αὐλοῖσι] δυσὶ ῥάβδαις εὐθείαις, εἰς ἃς κατακλείονται αἱ περόναι. 228. Ἑλλὸν] νεβρὸν ἐλάφου. 230. Λάων] λαβὼν· ἐξ οὗ τὸ λέγω, λαμβάνω. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἑπομένου· ὁ μὲν λὲε νεβρὸν ἀπάγχων. 233. Λοπὸν] λέπυρον. — Ἰσχαλέοιο] ἰσχνοῦ. ξηροῦ. 234. Τὼς] Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ ὡς, οὕτως. 237. Οἴκοθεν] ἐντεῦθεν ἀπάρας.

Ἤ τις ἑταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
Ἤ τίς που καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
Ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
Καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
Καλὴν, πορφυρέην, καὶ τερμιόεντα χιτῶνα·
Αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
Καὶ μέν οἱ κήρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
Εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι, οἷος ἔην περ.
Γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
Ὧν ἑτάρων Ὀδυσεὺς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.
  Ὣς φάτο· τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Σήματ' ἀναγνούσῃ, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη, προσέειπεν·
Νῦν μὲν δή μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ, αἰδοῖός τε·
Αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον, οἷ' ἀγορεύεις,
Πτύξασ' ἐκ θαλάμου, περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
Κείνῳ ἄγαλμ' ἔμεναι· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις,
Οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ', ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
  Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
Τῆκε, πόσιν γοόωσα· νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδέν·
Καὶ γάρ τίς τ' ἀλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα

240. Ἔσκε] ἦν. 241. Δίπλακα] διπλοΐδα, διπλῆν χλαῖναν. 242. Τερμιόεντα

τῶν ἑταίρων τις, ἢ τῶν ξένων ἔδωκεν ὕστερον, πολλῶν, ὡς πολὺ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων προφέροντι, φίλων αὐτῷ ὑπαρχόντων· καὶ γὰρ κἀγὼ ὅδ' αὐτὸς ξίφος τε χαλκοῦν, καὶ χλαῖναν καλὴν, πορφυρὰν, καὶ χιτῶνα δέδωκα ἐφαρμόζοντα· οὕτως ἔγωγ' αἰδούμενος μάλιστα, ἔπεμψα αὐτὸν εἰς τὴν ναῦν· εἵπετο δ' αὐτῷ κήρυξ πρεσβύτερος αὐτοῦ, ὡς ἐδόκει, ᾧ ἦν ὄνομα Εὐρυβάτης, κυρτὸς τοὺς ὤμους, μελάγχρους, οὐλόθριξ· ὃς, ἅτε δὴ φρονήσει διαφέρων τῶν ἄλλων, ἐτιμᾶτο μᾶλλον ὑπὸ Ὀδυσσέως.

Ταῦτα δ' εἰπόντος αὐτοῦ, ἔτε μᾶλλον τὸ πάθος αὐτῇ κεκίνηται, ἀναμνησθείσῃ τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, ἃ ἀληθῶς κατείρηκε, αὐτῇ Ὀδυσσεύς· ὡς δ' ἀπείρηκε κλαίουσα, ἔφη πρὸς αὐτόν· μέχρι μὲν δεῦρ', ὦ ξένε, ἐλεεινός μοι ἦς μόνον· νῦν δὲ καὶ φίλος ἔσῃ, καὶ τιμώμενος ὑπ' ἐμοῦ τὰ εἰκότα· αὐτὰ γὰρ ταῦθ', ἃν κατέλεξας ἰδεῖν Ὀδυσσέως, ἐγὼ αὐτὴ ἐκ θαλάμου πτύξασα εὖ, δέδωκά ποτ' ἐκείνῳ, τήντε περόνην ἐπέθηκα ἄγαλμα αὐτῷ ἐσομένην· ἀλλὰ νῦν γ' οὐκέτι μοι ἐλπὶς νοστήσαντα αὐτόνποτε ὑποδέξεσθαι· δαίμων γὰρ ἀλάστωρ, ὡς ἔοικεν, ἀπήγαγεν αὐτὸν, τὴν κακόπολιν πόλιν ἐκείνην ὀψόμενον.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· σεβασμία γυνὴ τοῦ Ὀδυσσέως, μηκέτι στύγναζε, τὸ σαυτῆς οὕτω διαφθείρουσα κάλλος τοῖς δάκρυσι, καὶ τὴν καρδίαν τήκουσα ἔνδοθεν· καὶ οὐ μεμφόμενος ταῦτα λέγω· εἰ γὰρ καὶ κακόντις ποτ' ἀπολέσασα

ἁρμοστὴν μέχρι τέρματος, μέχρι τῶν ἐσχάτων. 246. Γυρὸς] στρογγύλος, ἢ κυρτός. 257. Ἄγαλμα] κόσμος, ἐφ' ᾧ ἀγάλλοιτ' ἄντις. 260. Κακοΐλιον] ἀπεχθείας τοῦτο σημεῖον πρὸς τὴν Τροίαν· ἧς οὐδὲ τοὔνομα ἀνέχεται προϊέναι. διὸ οὐκ ὀνομαστὴν αὐτὴν εἴρηκε, 263. Ἐναίρεο] καταφθεῖρε. 264. Νεμεσσῶμαι] μέμφωμαι. 265, Ἀλλοῖον] ἥττονος λόγου ἄξιον. 287. Θεσπρωτῶν.

Κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
Ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
Ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
Νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα,
Ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
Ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ,
Αἰτίζων ἀνὰ δῆμον· ἀτὰρ ἐρίηρας ἑταίρους
Ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρηνακίης ἄπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
Οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
Τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν·
Οἳ δή μιν πέρι κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
Οἴκαδ' ἀπήμαντον· καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
Ἦην· ἀλλ' ἄρα οἱ τόγε κέρδιον εἴσατο θυμῷ
Χρήματ' ἀγυρτάζειν, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι·
Ὣς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
Οἶδ' Ὀδυσεύς· οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
Ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων·
Ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους,
Οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
Καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
Τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.

ἄνδρα, ὑφ' ᾧ ἔτεκε, οὐκ ὀλίγον ὠδύρατο, ἧπού γε Ὀδυσσεῖ αὐτῷ, ὃν φασὶν ὅμοιον τοῖς θεοῖς γεγενῆσθαι, διπλᾶ χρήζεις δάκρυα· ἀλλά γε παυσαμένη τῶν γόων, πείθου μοι, ὃ μέλλω νῦν ἐρεῖν μάλιστ' ἀληθές· ἐγὼ γὰρ ἐν Θεσπρωτοῖς πρῴην γεγενημένος ἤκουσα λεγόντων ὡς παρόντος περὶ αὐτοῦ, καὶ πολλὰ κειμήλια ἄγοντος, ἃ ἔχει λαβὼν, παρ' οἷς ἂν καταλύοι γενόμενος· τοὺς μέντοι ἑταίρους ναυαγήσας, ἀπώλεσεν ἅπαντας, ἀπὸ Θρηνακίας τῆς νήσου ἐπανιὼν, Διὸς καὶ Ἡλίου, οὗ τὰς βοῦς ἔσφαξαν ἐκεῖνοι, αὐτῷ ὀργισθέντων· ἀνθ' ὧν ἐκεῖνοι μὲν ἀπώλοντο ἅπαντες σὺν τῇ νηῒ ἐν τοῖς ὕδασιν, αὐτὸς δὲ μόνος τῆς τρόπιος ἐπιβὰς, ἐξέφυγε πλέων εἰς τὴν γῆν τῶν ἰσοθέων Φαιάκων· παρ' οἷς τετίμηται μεγαλοπρεπῶς, ὡς θεὸς, δῶρά τε πολλὰ λαβὼν, καὶ πομπῆς παρ' αὐτῶν τυχὼν ἀσφαλοῦς· καὶ πάλαι ἂν ᾧδ' ἦν, εἰ μὴ ἄμεινον αὐτῷ ἡγεῖτο εἶναι, πολλὴν ἐκπεριελθὼν γῆν, συλλέγεσθαι χρήματα, ὡς ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ πάντων ἀνθρώπων σοφίᾳ τε καὶ συνέσει ὑπερανεστηκὼς· καὶ ταῦτ' οἶδ' ἀκούσας παρὰ Φείδωνος τοῦ τῶν Θεσπρωτῶν βασιλέως· ὃς καὶ ὤμοσέ μοι ἐπ' αὐτῶν τῶν σπονδῶν, παρεσκευασμένην τὴν ναῦν ὁρμεῖν ἐπὶ τοῦ λιμένος καὶ τοὺς ναύτας ἐπὶ τοῦ καταστρώματος περιμένειν τὸν Ὀδυσσέα, ἐφ' ᾧ ἀγαγεῖν αὐτὸν εἰς φίλην πατρίδα γαῖαν· ἐμὲ δὲ τυχούσης νεὼς ἑτοίμης ἀνάγεσθαι εἰς Δουλίχιον, προὔπεμψεν ἐπ' ἐκείνης· ἔδειξε δέ μοι καὶ τὰ κτήματα πάνθ', ὅσα Ὀδυσσεὺς ἧκεν ἄγων, ἱκανὰ ὄνθ', ὥς γ' εἰκάσαι, καὶ ἕτερον ὁντινοῦν ἐς δεκάτην ἀπὸ ταύτης θρέψαι γενεάν· τότε δὲ τυγχάνειν ἔφη ἀπάραντα ἐς Δωδώνην χρησόμενον

ἴδε ταῦτα ἐν τῷ Ξ. στίχ. 316. καὶ ἑξῆς 328· Μινυνθάδιοι ὠκύμοροι, καὶ διὰ ταῦτα ὀφείλουσιν εὖ ποιεῖν, ἵνα κλέος ᾖ αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἐσομένους. 303.

Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσαι,
Ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἤδη δὴν ἀπεὼν, ἢ ἀμφαδὸν, ἦε κρυφηδόν.
Ὣς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ ἐλεύσεται ἤδη
Ἄγχι μάλ'· οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπέσσεῖται· ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
Ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὡς ἀγορεύω.
Τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς·
Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε, πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἀλλά μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται, ὡς ἔσεταί περ.
Οὔτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
Τεύξῃ· ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάντορές εἰσ' ἐνὶ οἴκῳ,
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, εἴποτ' ἔην γε,
Ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν, ἠδὲ δέχεσθαι.
Ἀλλά μιν, ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνὴν,
Δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
Ὥς κ' εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον Ἠῶ ἵκηται.
Ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε, χρῖσαί τε,
Ὥς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται,
Ἥμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον, ὅς κεν ἐκείνων
Τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος· οὐδέ τι ἔργον
Ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
Πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ, ξεῖνε, δαήσεαι, εἴ τι γυναικῶν
Ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
Εἴ κεν αὐσταλέος, κακὰ εἱμένος, ἐν μεγάροισιν
Δαινύῃ; ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
Ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω

ἐκ Δρυὸς τῷ Διΐ, ὁποτέρως χρὴ ἐκ τοσαύτης ἀποδημίας, φανερῶς, ἢ ἀφανῶς οἴκαδ' ἐπανελθεῖν· ὡς οὖν ζῶντος αὐτοῦ καὶ μονονοὺ παρόντος, καί σε βλέποντος, καὶ προσφεγγομένου, οὕτω γνώμης ἔχε· καὶ εἰ βούλει, αὐτίκα καὶ ὅρκῳ σε πιστώσασθαι βούλομαι· ἴστω τοίνυν Ζεὺς πρῶτος, θεῶν ἁπάντων ὁ ὕπατος, ἑστία τε ἥδε ἡ Ὀδυσσέως, εἰς ἣν νῦν τυγχάνω ἐλθὼν, ἦ μὴν ταῦθ', ὡς εἴρηται, ἔσεσθαι πάντα, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἐν ἔνῃ καὶ νέᾳ ἀφίξεσθαι Ὀδυσσέα.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· Εἴη μοι ταῦτ' ἀληθῆ, ὦ ξένε, καὶ εἴσῃ ἔπειθ' οἷά σοι παρ' ἐμοῦ ἔσται δῶρα· καὶ ταῦτ' ἐν φιλίᾳ πολλῇ, ὥστε σε περιβλέπεσθαι ὑπὸ πάντων· ἀλλ' ἔμοιγ' οὔτ' Ὀδυσσεὺς, ὥςγ' εἰκάσαι, δοκεῖ ποτε ἀπονοστήσειν, οὔτε σύγε τεύξεσθαι πομπῆς παρ' ἡμῶν· οἱ γὰρ νῦν ἐπιτάττοντες οὐχ' ὅμοιοι εἰσὶν Ὀδυσσεῖ· ὃς προθύμως τοὺς ξένους δεχόμενος ἔπεμπε. Νῦν δ' ὑμεῖς αἱ ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε τοὺς πόδας τοῦ ξένου, καὶ ὑποστρώσατε αὐτῷ δέρματά τε καὶ χλαίνας, ἐφ' ὧν ἀνεπαύσεται θαλπόμενος μέχρις ἂν ἴδῃ τὴν χρυσόθρονον Ἠὼ ἀνιοῦσαν· ἅμα δὲ ἕω λούσατε αὖθις, καὶ χρίσατ' ἐλαίῳ, ὅπως ἂν ἔνδον δειπνοίη μετὰ Τηλεμάχου, καθήμενος οἴκοι. Εἰ οὖν τις αὐτὸν ἐθελήσειε λυπῆσαι ἐφ' ὅτῳ δήποτε, οὗτος οἰμώξας, τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ λειτουργείας ἀποκλεισθήσεται· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως, ὦ ξένε, εἰδείης, ὅσον ἔγωγ' ὑπερέχω τῶν ἄλλων συνέσει, μέχρις ἂν οὕτω πιναρὰ περιεσταλμένος, σιτῇ παρ' ἡμῖν; οἶσθα γάρ που αὐτὸς ὡς τῶν ἀνθρώπων ὠκυμόρων ὄντων ἁπάντων, ὃς μὲν ἂν αὐτῶν ἀπηνὴς ἢ καὶ σκληρὸς, καὶ ζῶν ἔτι, πολλῶν πρὸς ὄλεθρον ἴδιον ἐπισπᾶται κατάρας· καὶ τεθνεῶς, τὴν τῶν

Ἐφεψιόωνται] καθάπτονται, κακολογοῦσι, 339. Νεσφισάμην] ἀπεχωρίσθην;

Ζωῷ· ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες.
Ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσιν
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους· πολλοί τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
Τὴνδ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἤτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
Ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
Νοσφισάμην, ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Κείω δ', ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον.
Πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
Ἄεσα καί τ' ἀνέμεινα εὔθρονον Ἠῶ δῖαν.
Οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
Γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο
Τάων, αἵ τοι δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν,
Εἰ μή τις γρηῦς ἐστὶ παλαιὴ, κέδν' εἰδυῖα,
Ἥτις δὴ τέτληκε τόσα φρεσὶν, ὅσσα τ' ἐγώ περ·
Τῇδε δ' ἂν οὐ φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖνε φίλ'· οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
Ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
Ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις·
Ἔστι δέ μοι γρηῦς, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα,
Ἣ κεῖνον δύστηνον εὖ τρέφεν, ἠδ' ἀτίταλλεν,
Δεξαμένη χείρεσσ', ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
Ἥ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα, περίφρων Εὐρύκλεια,
Νίψον σοῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που Ὀδυσσεὺς
Ἤδη τοιός δ' ἐστὶ πόδας, τοῖος δέ τε χεῖρας·
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.

πάντων κατάμεμψιν ἐπιφέρεται· ὃς δ' αὖ φιλάνθρωπος ὢν καὶ ἐπιεικὴς, εὖ ποιεῖ, τούτου πολὺς λόγος ἔσται ἐπ' ἀρετῇ καὶ μακαρισμὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· σεβασμία γυνὴ Ὀδυσσέως, ἐμοὶ μὲν χλαῖναί τε καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα, ἀποσέσεισται πάλλαι, ἐξ οὗ καταλιπὼν τῆς Κρήτης τὰ ὄρη, ἐπέβην νεώς· ἄφες τοίνυν κοιμηθῆναί με, ὥσπερ ἔθος ἐμοί· πολλάκις γάρ μοι συνέβη ἄϋπνον διανυκτερεῦσαι, τὴν χρυσόθρονον Ἠῶ περιμένοντα· καὶ τὰ ποδάνιπτρα οὐ πάνυ μοι ἡδομένῳ ἂν εἴη δέξασθαι ὑπὸ τουτωνί· οὐ γὰρ ἄντις αὐτῶν τῶν ποδῶν μου τούτων ἅψαιτ' οὐδεμία, εἰ μήτις γραῦς εἴη, πολυπαθὴς μὲν καὶ αὐτὴ ὁμοίως ἐμοὶ, σεμνὴ δ' ἄλλως καὶ εὖ φρονοῦσα· τοιαύτῃ γὰρ οὔσῃ ἡδέως ἂν τοὺς πόδας ἐκτείναιμι.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· φίλε ξένε, οὐκ ἔσθ' ὅντιν' ἔγωγε τῶν ξένων μέμνημαι τοιοῦτον ἐλθόνθ' ὡς ἡμᾶς, οἷος αὐτὸς τυγχάνεις, πάντα λόγῳ καὶ μέτρῳ πράττων· ἔστι τοίνυν ᾧδέ μοι γραῦς, εὖ φρονοῦσα κἀπισταμένη· ἣ καὶ Ὀδυσσέα αὐτὸν, ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἐν ταῖς ἑαυτῆς δεξαμένη ὠλέναις, ἀνέθρεψεν· αὕτη δὴ νίψει καίσοι τοὺς πόδας, καίτοι ἀπ' ἐλαχίστης, οἷα εἰκὸς γεραιὰν οὖσαν, ὁρμωμένη δυνάμεως· Εὐρύκλεια, σὲ καλῶ· ἄγε δὴ σὺ νῦν ἀνασᾶσα, νίψον τῷ ξένῳ τοὺς πόδας, ὃς τῇ θ' ἡλικίᾳ, τάς τε χεῖρας καὶ πόδας ἔοικεν ὅλως τῷ σῷ δεσπότῃ· εἰκάζω γὰρ τοιοῦτον γεγενῆσθαι κἀκεῖνον, ταχέως ὑπὸ τῶν κακῶν τοῖς βροτοῖς ἐπιγιγνομένου τοῦ γήρως.

ἀπέλιπον. 342. Ἄεσα] ἐκοιμήθην, ἀνέπνευσα. 343. Ἐπιήρανα] ἐράσμια. 348. Φθονέω] κωλύω. 356. Ὀλιγηπελέουσα] ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοδύνατος οὖσα

Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
Δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμὰ, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Ὤ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
Ἀνθρώπων ἤχθηρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα.
Οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
Πίονα μηρί' ἔκη', οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,
Ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδως, ἀρώμενος ἕως ἵκοιο
Γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
Νῦν δέ τοι οἴῳ πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
Ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ' ἵκοιτο,
Ὡς σέθεν αἱ κύνες αἵδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
Τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων,
Οὐκ ἐάᾳς νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἄνωγεν
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
Τῷ σε πόδας νίψω ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
Καὶ σέθεν εἵνεκ'· ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
Κήδεσιν· ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι κεν εἴπω·
Πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
Ἀλλ' οὔπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
Ὡς σὺ δέμας, φωνήν τε, πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γρηῦ, οὕτω φασὶν, ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλοιϊν
Ἔμμεναι· ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα,
Τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πουλὺ
Ψυχρόν· ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἷζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα·
Αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο, μή ἑ λαβοῦσα

Ταῦτα δ' εἰπούσης αὐτῆς, προβαλομένη τοῦ προσώπου τὰς χεῖρας ἡ Εὐρύκλεια, ὠδύρετο λέγουσα· οἴμοι τῇ δυστήνῳ, οἷα πάσχω, σοῦ, τέκνον φίλον, ἀποστερουμένη! ἦπού γ' ἀπεχθέσθαι τι ἔοικας πρὸς τὸν Δία, καίτοι ἐπιεικὴς καὶ θεοειδὴς ἀνὴρ ὢν τυγχάνεις· τίς γὰρ τίνα ἑώρακε πώποτε τοσαῦτα Διῒ τερπικεραύνῳ ὁλοκαυτώσαντα, καὶ τελείας ἑκατόμβας προσενεγκόντα, ὅσα σύγ', ὦ τέκνον, εὐχόμενος αὐτῷ ἐς βαθὺ γῆρας ἥκειν, καὶ τὸν σαυτοῦ ἀναθρέψασθαι παῖδα; ἀλλ' ἴδ', ὅπως ἐκεῖνος πάμπαν σε τῆς εὐχῆς ἀπεστέρησεν, ἀφελών σε τῆς νόστου. Ἆρ' οὕτως, ὦ φίλε ξένε, κἀκείνῳ ἐλοιδοροῦνθ' αἱ γυναῖκες, ὁπόθ' ὁμοίως σοι κἀκεῖνος κατέλυε παρὰ ξένοις, οἷά περ αἱ κύνες σοι αἵδε παρ' ἡμῖν φῶδε πᾶσαι, ὧν τοὺς προπηλακισμοὺς καὶ τὰς ὕβρεις ἐκφεύγων, οὐκ ἐδέξω ποδάνιπτρα παρ' αὐτῶν; ἀλλὰ τῆς δεσποίνης με κελευσάσης, ἐγώ σοι νίψω τοὺς πόδας, οὐ μᾶλλον ἐκείνης ἕνεκα, ἢ καὶ σοῦγε· λίαν γὰρ τετάραγμαι, τὸν φίλον Ὀδυσσέα ἐν σοὶ δοκοῦσα ὁρᾷν· πολλοὶ γὰρ τῶν ξένων ὡς ἡμᾶς τυγχάνουσιν ἀφιγμένοι, ἀλλ' οὐδέν' ἐκείνων οὐδέποθ' ἑώρακα οὕτω τήν τε φωνὴν καὶ τὸ σῶμα ἐοικότα ἐκείνῳ.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· τοῦτ', ὦ γραῦ, ἤκουσα καὶ παρ' ἄλλων, ὅσοι γ' ἔτυχον ἰδόντες τὸν Ὀδυσσέα, πολλὴν ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητα εἶναι· καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐλέγοντο. Η δὲ γραῦς λαβοῦσα λέβητα, ἐνέχει αὐτῷ ὕδωρ ψυχρὸν πολύ· ἔπειτ' ἔμιξεν αὐτῷ καὶ θερμόν. Ὀδυσσεὺς δὲ καθεσθεὶς παρὰ τῇ ἑστίᾳ, ὄπισθεν ἑαυτοῦ, ὡς οἷόν τε ἦν, ἐποιεῖτο τὸ φῶς· ἵνα μὴ ἡ γραῦς, ἰδοῦσα τὴν οὐλήν, ἀνακα-

---

363. Ἀμήχανος] πρὸς τὸν Δία τοῦτ' εἴρηται· οἷον, ἀμήχανος καὶ σχέτλιός ἐστιν ὁ Ζεύς· ὅς σε περιέχθηρε. 366. Ἐξαίτους] ἐξαιρέτους· 388. Ἐπήφυσε] ἐπήντλησεν ἔπειτα.

Οὐλὴν ἀμφράσσαιτο, καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
Νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
Οὐλὴν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα, μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
Μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλὸν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
Κλεπτοσύνῃ θ', ὅρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν,
Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
Ἀρνῶν, ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ' ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς·
Τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκεν,
Παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, ὅττι κε θείης
Παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοί ἐστιν.
Τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Γαμβρὸς ἐμὸς, θυγάτηρ τε, τίθεσθ' ὄνομ', ὅττι κεν εἴπω·
Πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος, τόδ' ἱκάνω,
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον· αὐτὰρ ἔγωγε,
Ὁππότ' ἂν ἡβήσας, μητρώϊον ἐς μέγα δῶμα
Ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασιν,
Τῶν οἱ ἐγὼ δώσω, καί μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
Τῶν ἕνεκ' ἦλθ' Ὀδυσεὺς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν·
Μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς, περιφῦσ' Ὀδυσῆϊ,
Κύσσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε, καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισιν
Δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν·
Αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·

λύψῃ αὐτῷ τὴν προσποίησιν, καὶ γένηται οὕτω ῥητὰ τὰ ἀπόῤῥητα. Τέως δ' οὖν ἅμ' ἀρξαμένη ἐκείνη νίπτειν, ἐπέγνω τὴν οὐλὴν, ἣν ἔσχεν ἐπὶ τοῦ ποδὸς, δηχθεὶς ὑπὸ συὸς ἐν τῷ Παρνασῷ, ἡνίκα ποτ' ἀφίκετο ὡς Αὐτόλυκον τὸν ἑαυτοῦ μητροπάτορα· ὃς ἐτύγχανεν ἁπάντων ἀνθρώπων φρονήσει καὶ πίστει πολλῷ ὑπερέχων, δῶρον τοῦτ' ἀνθ' ὧν ἔθυε κεχαρισμένα, εὑράμενος παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ· ὃς παρίστατο αὐτῷ πανταχῇ· ἐλθόντι γὰρ αὐτῷ ποτὲ εἰς Ἰθάκην, τῆς Ἀντικλείας ἀρτίως τεκούσης, ἀναλαβοῦσα τὸ νήπιον ἡ Εὐρύκλεια, ἐπέθηκεν αὐτῷ ἐπὶ τῶν γονάτων, Αὐτόλυκε, λέγουσα, ἰδὲ παῖς παιδὸς τῆς σῆς οὑτοσὶν, εὐχῆς σοι δῶρον δοθὲν παρὰ τῶν θεῶν· θὲς οὖν αὐτῷ ὄνομα, ὃ ἂν βούλῃ.

Αὐτόλυκος δὲ πρὸς ταῦτα, γαμβρὸς, ἔφη, οὑμὸς καὶ ἡ θυγάτηρ ἴστωσαν ὄνομα τῷ παιδὶ τοὔθ', ὅπερ ἐγὼ μέλλω αὐτῷ θήσειν· ἐπειδὴ γὰρ ἔγωγε παρὰ πάντα τὸν βίον διετέλεσα ὀδυσσόμενος τοῖς ἐμαυτοῦ πολεμίοις, παρὰ τοῦτο ἔσω αὐτῷ ὄνομα Ὀδυσσεύς· κἀπειδὰν ἡβήσας, ἀφίκηται εἰς τὸ μητρῷον ἔδαφος ὡς ἡμᾶς ἐν τῷ Παρνασῷ, ὅπου μοι ἡ κτῆσις τυγχάνει οὖσα, ταύτης μεταδοὺς αὐτῷ ὁ,τιδήποτε, ἀποπέμψω οἴκαδε χαίροντα.

Τούτου οὖν ἕνεκα ἐλθόντ' Ὀδυσσέα ἐς τὸν Παρνασὸν, τὰ ὑπεσχημένα ληψόμενον, Αὐτόλυκός τε καὶ οἱ παῖδες ἀσπασάμενοι, ὑπεδέξαντο φιλοφρόνως· ἡ δὲ μήτηρ τῆς μητρὸς Ἀμφιθέα περιφῦσα, κατεφίλει αὐτὸν τήν τε κεφαλὴν καὶ φάεα καλά· οἱ δὲ παῖδες, προσταχθὲν αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς, παρεσκευάζοντο δεῖπνον, ταῦρον σφάξαντες πενταέ-

---

391. Ἀμφράσσαιτο] ἀναμνησθείη. 392. Ἄναχθ' ἐὸν] τὸν ἑαυτῆς ἄνακτα. 395. Ἐκέκαστο] ἐκεκόσμητο. ἡ ἐνίκα φρονήσει καὶ πίστει πάντας ἢ μᾶλλον κλοπῇ ὡς κατωτέρω 432. Σχόλιον. 407, Ὀδυσσάμενος] ὀργισθεὶς

Τὸν δέρον, ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα·
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν
Ὤπτησάν τε, περιφραδέως, δάσσαντό τε μοίρας.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης·
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην, ἠμὲν κύνες, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἤϊεν· αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ
Παρνησοῦ· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
Ἠέλιος μεν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
Ἐξ ἀκαλαῤῥείταο βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
Ἴχνι' ἐρευνῶντες κύνες ἤϊσαν· αὐτὰρ ὄπισθεν
Υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἤϊεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
Τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Οὔτε μιν Ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
Οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνὴ
Ἦεν· ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἤλιθα πολλή.
Τὸν δ' ἀνδρῶν τε, κυνῶν τε περί κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν,
Ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο,
Φρίξας εὖ λοφιὴν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
Στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν· ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσσεὺς
Ἔσσυτ', ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
Οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς

την· ὗν δείραντες πρῶτον, εἶθ' οὕτω διατεμόντες, καὶ περιπείραντες ὀβελοῖς, ὤπτησαν· ἔπειτα διελόμενοι, εὐωχοῦντο μέχρι δυομένου ἡλίου ἐν πᾶσιν ἀφθόνως· κἀπειδὴ ὀψέ ποτε συσκοτάζοι, ἐτράποντο πάντες εἰς ὕπνον.

Ὡς δὲ ἡ χρυσόθρονος Ἠὼς ἤρξατο ἐκχεῖν τὰς ἑαυτῆς χρυσοῤῥόους ἀκτῖνας ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, οἱ τοῦ Αὐτολύκου παῖδες σὺν Ὀδυσσεῖ, ἐπαγόμενοι τὰς κύνας, ἐξῆσαν ἐπὶ θύραν· καὶ προσβάντες διὰ τῶν συσκίων καὶ δασυτάτων ἐς τὸν Παρνασὸν, ὑπερέβαλον τὰς κορυφὰς ἅμα ἡλίῳ ἀνιόντι ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ, καὶ προσβαλόντι τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ τὰς ἀρούρας· ὡς δὲ οἱ θηρευταὶ κατέδυσαν εἰς βῆσσάν τινα, προανιχνευουσῶν τῶν κυνῶν, εἵποντο ἐγγύθεν καὶ οἱ παῖδες τοῦ Αὐτολύκου, ἡγουμένου τοῦ Ὀδυσσέως εὐθὺς μετὰ τοὺς κύνας, καὶ τὸ δόρυ κραδαίνοντος. Ἐν τούτῳ τοίνυν σῦς χρῆμά τι δεινὸν ἐν ὕλῃ πῃ πυκνῇ καὶ βαθείᾳ, ἔνθ' οὔτ' ἀνέμων διέλθοι πνοὴ, οὔτ' ὄμβρος ποτὲ, οὔθ' ἥλιος ἂν ταῖς ἀκτῖσιν εἰσδύοι, ἐν φύλλοις ἀθρόοις διακεχυμένοις ἐκεῖ κατακείμενος, ὡς ᾔσθετο κύνας τε καὶ ἀνθρώπους ἐπιόντας, ἐξιὼν καὶ ἀναφρίξας τὴν λοφιὰν, ἐτράπετο πρὸς ἀλκὴν, πῦρ μόνον βλέπων· ἐπὶ τοῦτον τοίνυν ὁ Ὀδυσσεὺς ὁμόσε ᾔει ὡς ἀποκτενῶν· ὁ δὲ, ἀν-

---

421. Ἀμφί θ' ἕπον] περιέβαλλον, ἠνασχολοῦντο περὶ αὐτόν·—διέχευον] ἔθηκαν τὰ σπλάγχνα χαμαί, καὶ διέτεμον. 431. Καταειμένον ὕλῃ] ἐνδεδυμένον, κατάσκιον, παρὰ τὸ ἕννυμαι 432. Παρνασοῦ] Φινολὶς ἡ τοῦ Δαιδαλίωνος, οἰκοῦσα ἐν τῷ Παρνασῷ, συνῆλθεν Ἑρμῇ καὶ Ἀπόλλωνι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος γίνεται αὐτῇ Φιλάμμων ἀνὴρ σοφιστής· ἐκ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ, Αὐτόλυκος, ὃς οἰκῶν τὸν Παρνασὸν, πλεῖστα κλέπτων, ἐθησαύριζεν· εἶχε γὰρ ταύτην τὴν τέχνην παρὰ τοῦ πατρὸς, ὥστε κλέπτων λανθάνειν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ θρέμματα τῆς λείας ἀλλοιοῦν εἰς ὅ,τι ἐθέλοι μορφῆς· ὥστε πλείστης αὐτὸν δεσπότην γενέσθαι λείας. 434. Ἀκαλαῤῥείταο] τοῦ ἡσύχως ῥέοντος. 435. Βῆσσαν] πρόσβασιν, ἢ κοιλάδα τοῦ ὄρους. — Ἐπακτῆρες] κυνηγοί. 440. Διάει] διέπνει, διεπέρα. 443. Ἐνέην] ἐνῆν. — Ἤλιθα] ἀθρόως. 450. Γουνὸς ὑπὲρ]

Γουνὸς ὕπερ· πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι
Λικριφὶς ἀΐξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς οὔτησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Ἀντικρὺ δὲ διῆλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή·
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο·
Ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἀντιθέοιο,
Δῆσαν ἐπισταμένως· ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
Ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο.
Εὖ ἰησάμενοι, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
Καρπαλίμως χαίροντα φίλην χαίροντες ἔπεμπον
Εἰς Ἰθάκην· τῷ μέν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Χαῖρον νοστήσαντι, καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
Οὐλὴν ὅττι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
Ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
  Τὴν γρηῢς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα,
Γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·
Ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη· κανάχησε δὲ χαλκὸς,
Ἂψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.
Τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφι πλῆσθεν· θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ἁψαμένη δὲ γενείου, Ὀδυσσῆα προσέειπεν,
Ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
Πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
Ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,

ὑπεράνω τοῦ γόνατος· τὸ γόνυ τοῦ γονὸς, καὶ γουνός. — Διήφυσε] διέκο-

τεπεξιὼν, ἔφθη πλήξας αὐτῷ τὴν ἐπιγονίδα, ἐγκαρσίως τῷ ὀδόντι ἐλάσας· οὐ μέντοι ἥψατο τοῦ ὀστοῦ· εἶθ᾽ οὕτω βαλὼν ἐῤῥωμένως ἐν μέρει καὶ Ὀδυσσεὺς ἐς τὸν ὦμον τὸν δεξιὸν, διήλασε τῷ δορὶ διαμπάξ· καὶ οὕτω καταπεσὼν ὁ θὴρ, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ κόνει· τῶν δὲ οἱ μὲν ἀράμενοι τὸ θηρίον, ἀπεκόμιζον· οἱ δὲ περιδήσαντες τὸ τραῦμα εὖ τὸ τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ τὸ αἷμα ἐπῳδαῖς τισιν ἐπισχόντες, ἀνεχώρησαν σύμπαντες οἴκαδε· Αὐτόλυκος δὲ δεξάμενος φιλοφρόνως, καὶ τὸ τραῦμα αὐτῷ θεραπεύσας, καὶ δῶρα λαμπρὰ ἐπιδοὺς, ἀπέπεμψεν αὐτὸν εὐθὺς χαίροντα χαίρων πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ· οἱ δὲ δεξάμενοι ἀνηρώτων, ὅπως θ᾽ ἕκαστα αὐτῷ συνέβη γενέσθαι τὰ περὶ τὸ τραῦμα· ὁ δὲ διεξῄει αὐτοῖς, ὡς ἕκαστα διεπράχθη.

Τῇδε τοίνυν τῇ οὐλῇ περιπεσοῦσα ἡ γραῦς ταῖς χερσὶ, καὶ πρὸς ὀλίγον τὸν νοῦν ἐπιστήσασα, ἐπέγνω τὸν ἄνδρα, ὅστις ἦν· ἐκπλαγεῖσα δὲ πρὸς τὸ παράδοξον, προῆκε τὸν πόδα χαλαρώτερον ἀπὸ τῶν χειρῶν κατὰ τοῦ ὑποκειμένου λέβητος· τοῦ δὲ ἀνατραπέντος σὺν κρότῳ, ἐξεχύθη τὸ ὕδωρ· κἀνταῦθα χαρᾷ καὶ λύπῃ ἅμα σχεθεῖσα ἡ γραῦς, ἐπλήσθη μὲν δακρύων τὰ ὄμματα, ἐσχέθη δὲ καὶ ἡ φωνή· τέλος δ᾽ ὀψέποτ᾽ ἀναλαβοῦσα ἑαυτὴν, καὶ ἁψαμένη αὐτοῦ τοῦ γενείου, ὦ Ζεῦ ἔφη, σὺ εἶ Ὀδυσσεὺς, φίλον τέκνον, ἐγὼ δ᾽ ἡ δειλαία οὐκ ἔγνων πρὶν ἢ καὶ χειρὶ τοῦ ἐμαυτῆς ἄνακτος ἅψασθαι· καὶ ἅμα λέγουσα ἐπέδραμε τῇ θέᾳ πρὸς τὴν Πηνελόπην εἰπεῖν αὐτῇ τοῦθ᾽, ὅπερ ἑώρα αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς·

ψε. 451. Λικριφὶς] πλαγίως. 455. Ἀμφιπένοντο] ἠνασχολοῦντο ἀραι. 457. Ἐπαοιδῇ] ἦν δέ τι τοιοῦτον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπῳδαῖς τισι θεραπεύειν· ὅθεν καὶ τὸ παρᾳδόμενον, οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ θροεῖν ἐπῳδάς. 467. Τὴν γραῦς] ταύτην τὴν οὐλὴν ἰδοῦσα ἡ γραῦς. 468. Ἐπιμασσαμένη] ψαλάσασα

Πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Ἡ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη, οὔτε νοῆσαι·
Τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Χείρ' ἐπιμασσάμενος, φάρυγος λάβε δεξιτερῆφιν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἕθεν ἆσσον ἐρύσσατο, φώνησέν τε·
Μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
Τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
Σίγα, μήτις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Εἴ χ' ὑπ' ἐμοίγε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
Οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι· ὁππότ' ἂν ἄλλας
Δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείναιμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
Τέκνον ἐμὸν, οἷόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
Οἶσθα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, οὐδ' ἐπιεικτόν·
Ἕξω δ', ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἠὲ σίδηρος.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Εἴ χ' ὑπὸ σοίγε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
Δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
Αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεαι; οὐδέ τί σε χρή.
Εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ' ἑκάστην·
Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Οἰσομένη ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νίψεν τε, καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ,

ἐκείνη δὲ μήτ' ἰδεῖν ἤδη, μήτε νοῆσαί τι τῶν πραττομένων ἠδύνατο, τῆς Ἀθηνᾶς τρεψάσης αὐτὴν ἀμφὶ ἕτερα ἔχειν τὸν νοῦν· κἀν τούτῳ ἐπιπηδήσας αὐτῇ Ὀδυσσεὺς, τῇ μὲν τῶν χειρῶν ἐπέβυσεν αὐτῇ τὸ στόμ', ὡς μὴ δύνασθαι φθέγξασθαι· τῇ δ' ἑτέρᾳ προσαγόμενος ἐγγυτέρῳ, Μαῖα, ἔφη, αὐτῇ πρὸς τὸ οὖς, τί τοῦτο δρᾷς; ἀπολέσαι με θέλεις; οὐ σύγ' αὐτὴ εἶ ἡ τὸν σόν μοι παρασχοῦσα μαστόν; νῦν δὲ πολλὰ παθὼν, εἰκοστῷ μόλις ἔτει ἐπεῖδον τὴν φίλην πατρίδα. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀνέγνως με, ὅστις εἰμὶ, σῖγ' ἔχε, μήτις ἄλλος τῶν οἴκοι πύθηται τοῦτο· εἰ δὲ μὴ, ἴσθι, ὡς εἴ μοι γένοιτο τῶν ἀλαζόνων κρατῆσαι μνηστήρων, οὐδὲ σοῦ γ' αὐτῆς ἂν φεισαίμην, καί περ μοι τροφοῦ ὑπαρχούσης, ὁπότε τὰς ἄλλας ἀποκτείναιμι θεραπαίνας.

Εὐρύκλεια πρὸς ταῦτα, τέκνον, ἔφη, ἐμὸν ποῖόν σε ἔπος τοῦτ' ἐξέφυγε τοὺς ὀδόντας; οὐκ οἶσθά με ἀεί σοι πιστὴν, καὶ ὡς λίθον τινὰ, ἢ σίδηρον, ἀμετάτρεπτον ἐσομένην; ὡς οὖν μηδὲν μηδενὶ ἐκφανούσης μου, οὕτω σε χρὴ γινώσκειν· νῦν δὲ κἀκεῖνό μου ἄκουσον, εἰ θεῶν ἀρωγῇ ἐπεξίοις τοῖς ὑπερφιάλοις μνηστῆρσιν, ἐγώ σοι δείξω τάς τ' ἐξυβριζούσας τῶν θεραπαινῶν, καὶ τὰς μή.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· ἔα ταῦτα νῦν· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς εἴσομαι ἐν ὀλίγῳ ὅ,τι ποθ' ἑκάστη πράττοι· σὺ δὲ σῖγ' ἔχουσα, ὅσον δύνῃ, εὔχου τοῖς θεοῖς εὖ μοι γενέσθαι πάντα.

Τούτων δ' οὕτως εἰρημένων, ἀπῄει ἡ γραῦς, ἕτερα ποδάνιπτρα εἰσκομίσουσα, ἐκχυθέντων αὐτῇ τῶν πρώτων. Ὡς δ' οὖν ἔνιψεν αὐτὸν, καὶ ἔλειψεν ἐλαίῳ, ἀναστὰς Ὀδυσσεὺς

φῶσα. 481. Ἕθεν ἆσσον] πλησίον ἑαυτοῦ εἵλκυσεν αὐτήν. 493. οὐκ ἐπιεικτὸν] ὑπεῖκον, ἀκατάστατον, μαλακτόν. 498. Νηλιτεῖς] ἀναμάρτητοι,

Αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
Θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψεν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖνε, τὸ μέν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
Καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥρη,
Ὅντινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερὸς, καὶ κηδόμενόν περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
Ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
Ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ.
Αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας,
Κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
Ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.
Ὡς δ', ὅτε Πανδαρέου κούρη, χλωρηῒς Ἀηδὼν,
Καλὸν ἀείδῃσιν, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
Δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
Ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
Παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
Κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
Ὣς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
Κτῆσιν ἐμὴν, δμωάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν·
Ἦ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι Ἀχαιῶν, ὅστις ἄριστος
Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὲν ἔην ἔτι νήπιος, ἠδὲ χαλίφρων,
Γήμασθ' οὔ μ' εἴα, πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
Καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
Κτήσιος ἀσχαλόων, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί·

προσήγγισε τῷ πυρὶ θερμανούμενος, ἐπιμελῶς τὴν οὐλὴν συγκρύψας τοῖς ῥάκεσι, κἀν τούτῳ ἡ Πηνελόπη ἦρξεν αὖθις τοιούτου λόγου· ξένε φίλε, βουλοίμην ἄν σε ἔτι μίκρ' ἄττ' ἐρέσθαι, ἐπειδὴ καιρὸς ἤδη λαμβάνει ἀναπαύσασθαι, εἴτιν' ἄλλον πάσχοντα ὕπνος ἕλοι· ἐμὲ γὰρ οὐκ ἂν ῥᾳδίως, ὑποβρύχιον οὖσαν λύπῃ· τὰς μὲν γὰρ ἡμέρας ὀδυρομένη, ἐνασχολοῦμαι ἀμφὶ τὰ ἔργα τά τ' ἐμαυτῆς καὶ τῶν ἀμφιπόλων· τὰς δὲ νύκτας, ἐπειδὰν ὕπνος τοὺς ἄλλους ἔχῃ, κειμένη ἐπὶ τῆς κλίνης, ἄλλαις ἄλλοτε τρύχομαι ταῖς φροντίσιν, ὡς ἄλλη τις ἀηδὼν ἡ κόρη ποτὲ Πανδάρου· ἣ ἅμα ἦρι καταδῦσα πῃ ἐν τοῖς φύλλοις τῶν δένδρων, καὶ πολύτροπον φωνὴν ἀφιεῖσα, ὀλοφύρεται Ἴτυλον τὸν τοῦ Ζήθου καὶ ἑαυτῆς φίλον παῖδα· ὃν αὐτὴ ἀγνοίᾳ ἀπέκτεινεν· οὕτω κἀμοὶ νῦν πολύτροπος γίγνεται νοῦς, πότερον παραμείνασα τῷ παιδὶ, τάτε κτήματα καὶ δώματα ταῦτα καὶ τὰς δμωὰς φυλάττουσα, τήν τε τοῦ ἐμαυτοῦ ἀνδρὸς εὐνὴν αἰδουμένη, καὶ τὴν τῶν πολῶν ἐφ' ἑκάτερα φήμην πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομοῦσα· ἢ ὁμιλήσω δευτέρῳ ἀνδρὶ, ᾧ ἂν ὑπολάβω τῶν μνηστήρων ἀρίστῳ ὄντι, καὶ πλείω ἕδνα διδόντι· ὁ γὰρ παῖς οὑμὸς, τέως μὲν νεώτερος ἦν, οὐκ εἴα με γήμασθαι· νῦν δ' ἡβήσας, καὶ τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν ὁρῶν φθειρομένην ὑπὸ τῶν μνηστήρων, ἕλοιτ' ἂν μᾶλλον ἀ-

---

507. Θερσόμενος] θαλψόμενος. 518. Χλωρηΐς ἀοιδὼν] Ἀηδὼν ἡ Πανδάρεω Ζήθῳ εἰς γάμον ἐλθοῦσα, παιδὶ μὲν Διὸς, Ἀμφίονος δ' ἀδελφῷ, Ἴτυλον ἔτεκε· φθονήσασα δὲ τῇ συννύμφῳ Νιόβῃ τῇ Ταντάλου ἐπὶ εὐτεκνίᾳ, ἐπιβουλεύει Ἀμαλέα ἀνελεῖν τὸν πρεσβύτερόν τε καὶ κρείττω τῶν ἄλλων· ἐπιθεμένη τοίνυν αὐτῷ νύκτωρ ἐν ὕπνοις ἀντὶ τοῦ ἀνελεῖν Ἀμαλέα, ἔλαθεν ἐν τῷ σκότῳ ἀνελοῦσα Ἴτυλον τὸν ἑαυτῆς συγκαθεύδοντα· μὴ οὖν δυναμένη ὑποφέρειν τὸ πάθος, ηὔξατο τοῖς θεοῖς τὴν φύσιν ἀμείψασθαι· διὸ μετηλλάγη εἰς τὸ ὁμώνυμον ὄρνεον. — Χλωρὶς δὲ λέγεται, ἢ ὅτι ἐν χλωροῖς διατρίβει, ἢ ὅτι ἅμα ἦρι φαίνεται ᾄδουσα. 530. Χαλίφρων] χαλαρῶς ἔχων φρενῶν,

Ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι, καὶ ἄκουσον·
Χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
Ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
Ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης,
Πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε, καὶ ἔκτανεν· οἱ δ' ἐκέχυντο
Ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον, καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ·
Ἀμφὶ δ' ἔμ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαὶ,
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένην, ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
Ἂψ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ προὔχοντι μελάθρῳ·
Φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε·
Θάρσει, Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο·
Οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
Χῆνες μὲν μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
Ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
Ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκεν.
Παπτήνασα δὲ, χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα,
Πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἧχι πάρος περ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, οὔπως ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον,
Ἄλλῃ ἀποκλίναντ'· ἐπειὴ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
Πέφραδ', ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὄλεθρος
Πᾶσι μάλ'· οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Ξεῖν', ἤτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
Γίγνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισιν.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·

ἀδύνατος τῷ νοεῖν· ἐναντίον δὲ τοῦτο τῷ πυκινὰ μήδεα ἔχειν. 335. ὑπό-

πελθεῖν με ἐντεῦθεν· Ἀλλ' ἄγ' αὐτὸς ἐξηγοῦμαι νῦν τὸν ὄνειρον τουτονὶ, ὃν τῇ προτεραίᾳ ἑώρακα· χῆνές μοι εἰσὶν οἴκοι εἴκοσιν· οὓς ἥδομαι ὁρῶσα ἐν τῇ αὐλῇ τρεφομένους· ἔδοξα οὖν ὁρᾷν ἀετὸν ἄνωθεν ἐκ τοῦ ὄρους ἀΐξαντα, ἀνελεῖν ἅπαντας, κατεάξαντα τὸν αὐχένα ἑκάστου· εἶτ' ἀποπτάντ' οἴχεσθαι εἰς τὰ νέφη· ἐγὼ δ' ἐπὶ τούτοις ὠλοφυρόμην, καὶ τῶν Ἰθακισίων γυναικῶν ἄλλαις ἄλλοθεν συνέῤῥεον ἀμφ' ἐμὲ παραμυθησόμεναι, ὡς τὰς ὄρνις ὀδυρομένην· κἀν τούτῳ αὖ ἀναβλέψασα, ὁρῶ τὸν αὐτὸν ἀετὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τοῦ ὑψηλοτέρου τῶν δωμάτων ἁπάντων· ὃς ἀνθρωπίνως φθεγξάμενος, θάρσει, ἔφη πρὸς ἐμὲ, κόρη Ἰκαρίου· οὐ γὰρ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ αἴσιον τοῦτ' ἐςίν· ὅπερ οὐκ ἀτέλεςον ἔςαι· οἱ μὲν γὰρ χῆνες οὗτοί σοί εἰσιν οἱ μνηστῆρες· ἐγὼ δ' αὐτὸς ἀετὸς μὲν πρότερον, νῦν δ' ὁ σὸς ἀνὴρ ἧκον, ὄλεθρον τοῖς μνηστῆρσιν ἐποίσων· κἀν τούτοις διϋπνισθεῖσα, ἔσπευσα πρὸς τὴν αὐλὴν ὀψομένη, ὅ,τι μοι συμβαίη περὶ τοὺς χῆνας· οἱ δὲ ἐσιτοῦντο συνήθως παρὰ τῇ πυέλῳ.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· ταῦτα μὲν, ὦ γύναι, ἄλλως ἢ ὡς αὐτὸς διερμήνευσεν Ὀδυσσεὺς, οὐκ ἔστι παρεγκλίναντ' εἰπεῖν· ὁ γὰρ θάνατος τῶν μνηστήρων ἀριδήλως ἐξήγηται· καὶ οὐκ ἔσθ' ὅστις ἂν αὐτῶν ἐκφευξοῖτο.

Πηνελόπη δ' αὖ πρὸς ταῦτα· ἀλλ' ὦ ξένε, οἶσθα κἀυτὸς τάχ' ἐκεῖνο· ὡς τῶν ὀνείρων ἴσμεν οὓς μὲν τινὰς αὐτῶν ἀκρίτους τε καὶ ἀπράκτους γεγενημένους ἀνθρώποις· οὓς δ' ἐνίοτε καὶ συμβάντας· διττὰς γὰρ εἶναι θύρας τῆς ἐξόδου

κριναι] ἐξήγησαι. 537. Ἐξ ὕδατος] βεβρεγμέναι ἐν ὕδατι, ἢ ἔξω, ἄνευ ὕδατος. — Ἰαίνομαι] ἥδομαι. 543. Ὕτοι] διότι σοι. 558. Παρὰ πύελον] δεξαμενὴν, ἢ σκάφην, ἔνθα τυχὸν ἔβρεχον τὰς κριθάς· ἢ ἔνθα οἱ χῆνες ἐμβάντες ἐλούοντο. 560. Ἀμήχανοι] ἄποροι, οὐκ εὔλυτοι, ἀδιάκριτα μυθεύοντες. 562-

Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
Τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
Οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες.
Οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
Οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἰνὸν ὄνειρον
Ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ἥδε δὴ ἠὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ' Ὀδυσῆος
Οἴκου ἀποσχήσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
Τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
Ἵστασχ' ἑξείης δρυόχους ὥς δώδεκα πάντας·
Στὰς δ' ὅγε πολλὸν ἄνευθε, διαῤῥίπτασκεν ὀϊστόν.
Νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·
Ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσιν,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
Κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
Τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι ὀΐομαι, ἔν περ ὀνείρῳ.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον ἄεθλον·
Πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
Πρὶν τούτους τόδε τόξον εὔξοον ἀμφαφόωνται
Νευρήν τ' ἐντανύσαι, διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

Ἀμενηνῶν] ἀψύχων, ἀδυνάτων, κούφων. 565. Ἐλαιφέρονται] ἐξαπατῶσι. 563. Πελέκεας] οὐ πάνυ δῆλον ὅ,τι ποτ' ἦσαν ταῦτα, πότερον τοῦτ' αὐτὰ τὰ ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον· ἢ ἁπλῶς σιδήρια κρικωτά, ἢ ἄλλως τετρημένα.

αὐτοῖς· τὰς μὲν, κερατίνας· τὰς δὲ, ἐλεφαντίνας· οἱ μὲν οὖν ἂν αὐτῶν διὰ τῶν ἐλεφαντίων ἐξέλθωσιν, οἴχονται φροῦδοι, ἀτέλεστα βάζοντες· οἱ δὲ διὰ τῶν κερατίνων, ἀληθῆ καὶ σύμφωνα τοῖς ἀνθρώποις ἀγγέλουσιν· ἀλλ' ἔγωγ' οὐκ οἶδ' ὅπως οὐ πείθομαι διὰ τούτων τὸν ἐμαυτοῦ ὄνειρον ἐξελθεῖν· ἦ γὰρ εὐχῆς τοῦτ' ἔμοιγε εἴη καὶ τῷ παιδὶ Τηλεμάχῳ· Νῦν δὲ κἀκεῖνό μοι πρόσχες τὸν νοῦν· ἴσθι γὰρ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν δυσώνυμον ἔμοιγε ἐσομένην· ἥ με τῆς τοῦ Ὀδυσσέως ἀποστήσει οἰκίας· βούλομαι γὰρ προθεῖναι τοὺς πελέκεις ἀγωνίσασθαι τοῖς μνηστῆρσιν· οὓς ἐκεῖνος ἱστῶν ἐν ἰσοπέδῳ πη ὁριζοντίως ὡς δρυόχους, δυωκαίδεκα ἐφεξῆς, εἶθ' οὕτως ἀποστὰς οὐ μικρὸν, ἠφίη δι' αὐτῶν μελέτης χάριν τὸ βέλος εὐστόχως· τοῦτον δὴ τὸν ἆθλον βούλομαι τοῖς μνηστῆρσι προθεῖναι· ὃς δ' ἂν αὐτῶν ῥᾷον τὸ τοῦ Ὀδυσσέως τόξον ἐντείνῃ, διά τε τῶν πελέκεων πάντων διοϊστεύσῃ, οὗτος ἄξεταί με οἴκαδε παρ' αὐτῷ· οὕτως σοι ἡ δύστηνος ἔγωγε καταλείψω οἶκον τουτονὶ τηλικοῦτον· οὗ οὐδέποτ' οὐδ' ἐν ὕπνοις παύσομαι μεμνημένη.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· ὦ σεβασμία γυνὴ τοῦ Ὀδυσσέως, ὡς σοφῶς σοι μεμηχάνηται ταῦτα· ἀλλὰ μηκέτ' ἀνατίθου τὸ πρᾶγμα· ἥξει γάρ σοι ἐκεῖνος πολλῷ πρότερον, πρὶν ἂν ἐκεῖνοι τὸ τόξον μεταχειρισάμενοι τοῦτο, δυνηθῶσιν ἐντεῖναί τε, καὶ ἀφεῖναι διὰ τοῦ σιδήρου·

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· ἔγωγε μὲν, ὦ ξένε, βουλοίμην ἂν

---

574. Δρυόχους ὣς] δρύοχος μὲν τὰ μεγάλα ξύλα τοῦ πλοίου τὰ ἑκατέρωθεν ἐπὶ τῆς τρόπιος ἐπιστειρίζοντα· ἐνταῦθα δὲ ἐν τῇ παιδιᾷ στύλοις κατὰ διαστήματα ἐτίθεντο ὄρθιοι ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς, ἐφ' ὧν ἐτίθεντο οἱ πελέκεις οὕτως ἐπ' εὐθείας, ὥστε τοὺς πάντας ἕνα φαίνεσθαι. 580. Κουρίδιον] ἐν ᾧ ἐγένετο νύμφη. 585. Πρὶν γάρ τοι] πρότερον γάρ τοι. 586. Ἀμφαφόωνται] ψηλαφῶνται. 587. Νευρὴν ἐντανύσαι] τὸ τόξον τεῖναι. — Διοϊστεῦσαι

Εἴ κ' ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν μεγάροισιν
Τέρπειν, οὔ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
Ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
Λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ', ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ἔνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Ἢ χαμάδις στορέσας, ἤτοι κατὰ δέμνια θέντων.
Ὣς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

διὰ τῶν σιδήρων τὸν οἶστὸν ἀφιέναι. 592. Μοῖραν] μέρος τοῦ ὑπνώττειν καὶ

εἰ καί σοι βουλομένῳ ἦν, καὶ εἰς ἕω πρὸς σὲ διαλέγεσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ ἔστι πάμπαν διαγενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἀΰπνους, οὕτω τῶν θεῶν διαταξάντων ἡμᾶς ἐπ' ἀμφότερα, ἐγὼ μὲν ἄπειμι καθευδήσουσα ἐν εὐνῇ, ἣν οὐκ ἐπαυσάμην ἀεὶ στεναγμοῖς τε φύρουσα, καὶ δάκρυσι καταβρέχουσα, ἐξ οὗ μοι ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς, ᾤχετ' ἀπιὼν ἐπὶ τὴν κατάρατον πόλιν, ἣν οὐδ' ὀνομάζειν μοι ἀνεκτόν· σὺ δὲ μένων ὧδε κατακλίνου ἡσύχως, ἢ χαμαὶ ϛρώσας, ἢ κλίνης ὑποτεθειμένης.

Ταῦτα δ' εἰποῦσα, ἀνέβαινεν ἐς τὸ ὑπερῷον σὺν ταῖς γυναιξί· καὶ καταβαλοῦσα ἑαυτὴν κατὰ τῆς εὐνῆς, ἔκλαιεν ἀπαραμυθήτως τὸν φίλον ἑαυτῆς πόσιν, μέχρις οὗ ἐνῆκεν αὐτῇ Ἀθηνᾶ τοῖς βλεφάροις νήδυμον ὕπνον.

ἐγρηγορέναι. 599. Κατὰ δέμνια] τὸ μὲν θέντων, ἀντὶ τοῦ καταθέτωσαν· τὸ δὲ δέμνια δοκεῖ εἰλῆφθαι ἀντὶ τῆς κλίνης ἁπλῶς· ἢ χαμάδις στορέσας· ὁ παραφρασθὲν παρέξει τοιοῦτον νοῦν· οἷον κοιμήθητι ἐν τῷ οἴκῳ ἢ αὐτὸς στρώσας, χαμαί, ἢ αἱ θεράπαιναι ὑποθέτωσαν κάτωθεν καὶ κλίνην.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ κοιμώμενος ἐν τῷ προδόμῳ, βλέπει τὰς τῶν θεραπαινίδων ἀτασθαλίας. Ἀθηνᾶ δὲ ἐνίησιν αὐτῷ ὕπνον ἡδύν· Πηνελόπη δ' ὁρῶσα τὸν ἑαυτῆς γάμον προσιόντα, δυσαρεστεῖται, καὶ ζητεῖ πρὸ τούτου τὸν θάνατον. ἄγουσι δὲ καὶ οἱ ποιμένες τὰ ἱερεῖα, καὶ Μελάνθιος καθάπτε-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Υ.

Αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Κὰμ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὕπερθεν
Κώεα πόλλ' οἴων, τοὺς ἱρεύεσκον Ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
Ἔνθ' Ὀδυσσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ
Κεῖτ' ἐγρηγορόων· ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
Ἤϊσαν, αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
Ἀλλήλῃσι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
Πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἠὲ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,

ΤΟΥ Υ.

ται αὖθις τοῦ Ὀδυσσέως· φαίνεται δὲ καὶ τοῖς μνηστῆρσι σημεῖον οὐκ αἴσιον· γίνεται εὐωχία, τῶν Ἰθακησίων, καὶ αὐτῶν θυόντων ἔξω τῆς πόλεως πανδημεὶ ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος Τεμένει· Τηλέμαχος δὲ προπηλακίζεται λόγοις παρὰ τῶν μνηστήρων· Θεοκλύμενος οὖν ἰδὼν σημεῖον, προλέγει κακὰ τοῖς μνηστῆρσι

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Υ.

Ὁ τοίνυν Ὀδυσσεὺς ηὐνάσθη αὐτοῦ ἐν τῷ προδόμῳ, ἀνέργαστον ὑποστρώσας βοείαν, εἶτα δὲ καὶ κώδια πολλὰ ἐπιβαλὼν τῶν καθ' ἑκάστην σφαττομένων ἱερείων· ἡ δ' Εὐρυνόμη ἐπέθηκεν αὐτῷ κατακεκλιμένῳ καὶ χλαῖναν· ἀλλ' ἐκεῖνος ἠγρύπνει, ὅπως ἂν αὐτῷ σχοίη καλῶς τὰ παρόντα, διασκεπτόμενος· κἀν τούτῳ, αἱ τῶν γυναικῶν ἐμίσγοντο λάθρα τοῖς μνηστῆρσιν, ἐξῄεσαν σὺν γέλωτι πολλῷ τῆς οἰκίας, λόγοις πρὸς ἀλλήλας ἐνασμενίζουσαι· ὁ δὲ, παροξυνθεὶς ἐλογίζετο καθ' ἑαυτὸν, πότερον ἀναπηδήσας ἀνελεῖν αὐτὰς πάσας, ἢ

2 Καμμίν. . Στόρεσα] κατεστόρεσε μὲν. 13. Ὕστατα καὶ σύματα] ἐκ

Ἤ ἔτ' ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
Ὕστατα καὶ πύματα· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
Ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
Ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μέμονέν τε μάχεσθαι·
Ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα·
Στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
Τέτλαθι δὴ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
Ἤματι τῷ, ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
Ἰφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρασε μῆτις
Ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιό, ὀϊόμενον θανέεσθαι.
Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
Τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
Νωλεμέως· αὐτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο,
Ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος, ἔνθα καὶ ἔνθα
Αἰόλλῃ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
Ὣρ ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, μερμηρίζων,
Ὅπως δὴ μνησσῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
Μοῦνος ἐὼν πολέσι. σχεδόθεν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί·
Στῆ δ' ἄρα ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τίπτ' αὖτ' ἐγρήσσεις, πάντων περὶ κάμμορε φωτῶν,
Οἶκος μέν τοι ὅδ' ἐστὶ, γυνὴ δέ τοι ἥδ' ἐνὶ οἴκῳ
Καὶ παῖς, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, θεὰ, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλά τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω,

παραλλήλου τὸ σχῆμα· ὕστατον δὲ, ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ἔμελλεν δώσειν

ἐᾶσαι τὸ ὕστατον ἤδη τοῖς ὑπερφιάλοις συγγενέσθαι μνηστῆρσιν· ἡ γὰρ καρδία ὑλάκτει σφαδάζουσα ἔνδοθεν οὐχ ἧττον, ἢ καὶ κύων, ὑπομαζίους σκύλακας ἔχουσα, ἐπειδὰν ἴδῃ τῶν ἀγνώτων τινὰ προσιόντα· τέως δ' οὖν ἐπέσχεν, ἐκεῖνό γε ὑπειπὼν αὐτὸς ἑαυτῷ. Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης, ὅτε σοι Κύκλωψ κατέτρωγε τοὺς ἑταίρους ἐν τῷ σπηλαίῳ· σὺ δὲ, χρησαμένη φρονήσει, ὑπεξῆλθες ἐκεῖθεν, σοφίᾳ ἐκφυγοῦσα τὸν κίνδυνον.

Τοιούτοις λόγοις Ὀδυσσεὺς τῆς ἑαυτοῦ κατεκράτει καρδίας, συνεχῶς παλλομένης· ἄλλως δ' οὐκ ἐπαύετο ἑλισσόμενος ἐφ' ἑκάτερα ἐν τῇ κλίνῃ· καθάπερ γὰρ, εἴτις γαστέρα πιμελῆς τε καὶ αἵματος οὖσαν πλήρη, ἐπὶ ἀφθόνου πυρὸς συνεχῶς περιστρέφει, ἐπιθυμεῖ τάχιον ὀπτηθῆναι· οὕτως ἐκεῖνος περιεστρέφετο κείμενος, παντοίως τολυπεύων τὸ ἐπιχειρεῖν τοῖς ὑπερηφάνοις μνηστῆρσιν, εἷς αὐτὸς πολλοῖς ἐκείνοις μελετῶν τὴν ἐπίθεσιν. Ἀμφὶ ταῦτα τοίνυν τὸν νοῦν περιστρέφοντι, ἐπέστη αὐτῷ Ἀθηνᾶ, ἄνωθεν κατελθοῦσα ἐν εἴδει γυναικός· καὶ στᾶσα αὐτῷ ὑπὲρ κεφαλῆς, ἔφη ταῦτα. Τί ποθ' οὕτω διατελεῖς γρηγορῶν, ὦ πάντων ἀνθρώπων κακομορώτατε σύγε; οἶκος οὗτος ὅδε ὁ περικαλλὴς σός ἐστιν, ἥτε γυνὴ πιστὴ ἔνδον, καὶ παῖς αὐτὸς, οἷον ἂν πατὴρ ἑαυτῷ εὔξαιτο εἶναι.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα. Ταῦτα μὲν, ὦ θεὰ, κατὰ λόγον σοι ἐστὶν εἰρημένα· ἀλλ' ἐκεῖνο περιαμύττει μου μάλιστα τὴν διάνοιαν, ὅπως ἂν ῥᾷον τοῖς μνηστῆρσι καὶ τούτοις πολλοῖς,

---

δίκην. 14. Ἀμαλῇσι] ἁπαλαῖς νεογνοῖς, — Βεβῶσα] ἑστῶσα. 15. Ἀγνοήσασα] ἄγνωστον ὑλακτεῖ. 16. Ἀγαιομένου] ἐκπληττομένου καὶ ἀγανακτοῦντος 17. Ἐνίπαπε] παρῄνει, ἔλεγε. 22. Καθαπτόμενος] καταστέλλων. 23. Ἐν πείσῃ] ἐν πειθοῖ ἡσυχίᾳ 27. Αἰόλλει] περιστρέφει. 33. Ἐγρήσσεις] ἐγρηγορεῖς.

Μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασιν·
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
Εἴπερ γὰρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἕκητι,
Πῆ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τά σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Σχέτλιε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
Ὅσπερ θνητός τ' ἐστὶ, καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
Αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διαμπερὲς ἥ σε φυλάσσω
Ἐν πάντεσσι πόνοις· ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
Εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
Νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες Ἄρηϊ,
Καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
Ἀλλ' ἑλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα· κακῶν δ' ὑποδύσεαι ἤδη.
Ὣς φάτο· καί ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν·
Αὐτὴ δ' ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
Εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Λυσιμελής· ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κέδν' εἰδυῖα·
Κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα, κορέσσατο ὃν κατὰ θυμὸν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν·
Ἄρτεμι, πότνια θεὰ, θύγατερ Διὸς, αἴθε μοι ἤδη
Ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
Αὐτίκα νῦν· ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
Οἴχετο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
Ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι·

---

42. Ἕκητι] ἕνεκά σου· ἢ διὰ σοῦ καὶ τοῦ Διός. 53. Κακῶν] αὐτίκα γὰρ ἔξω παντὸς κακοῦ ἔσῃ, ἐφυπνώσας. 66. Πανδάρεως Μιλήσιος ἔσχε παῖδας τρεῖς

εἷς ὢν αὐτὸς, δυναίμην ἐπιθέσθαι ἀθρόοις· δεύτερον δὲ, ὃ καὶ μεῖζον, εἰ κρατήσω σὺν σοὶ καὶ Διῒ, ποῦ ἂν καταφύγοιμι, εἴγε οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν ἔπειτα πολλοὶ πολλαχόθεν ἀγειρόμενοι, ἐπέλθοιεν ἐπ' ἐμέ; τοῦτο γὰρ ἀξιῶ παρὰ σοῦ διδαχθῆναι.

Ἀθηνᾶ δὲ πρὸς ταῦτα, σχέτλιε, οἷος αὐτὸς τυγχάνεις ὢν δυσπειθής! τάχα γὰρ ἄν τις καὶ χεῖρον ἑαυτοῦ φρονοῦντι ἑτέρῳ πεισθείη· σὺ δ' οὐδ' ἐμοὶ θεᾷ γ' οὔσῃ, καί σου παντοίως προϊσταμένῃ· ἀλλ' ἴσθι ἐκεῖνο, μᾶλλον δὲ σαφῶς πέπεισο, ὡς εἰ καὶ πεντήκοντα λόχοι πολεμίων ἡμᾶς περιστήσειαν, ἐθέλοντες ἀνελεῖν, τούτους οὐχ ὅπως νικήσεις πάντας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀγέλας αὐτῶν ἐλάσας, ποιήσῃ λείαν· ὕπεχε τοίνυν νῦν γε τῷ ὕπνῳ τὰ βλέφαρα· τὸ μὲν γὰρ παννύχιον ἀγρυπνεῖν μέγας πόνος τοῖς ἀνθρώποις ἐγγίγνεται· ὕπνος δὲ λύσει πάντα τὰ κακά. Ταῦτα δὲ εἰποῦσα, αὐτὴ μὲν ἀπέπτη εἰς τὸν οὐρανόν· ὁ δὴ ἀνεπαύσατο καθευδήσας.

Πηνελόπη δ' αὖ πάλιν ἔκειτο καὶ αὐτὴ ἐν τῇ εὐνῇ γρηγοροῦσα καὶ κλαίουσα· κἀπειδὴ καὶ αὐτῇ ἅλις εἶχέ ποτε δακρύων, ἐπηύξατο τῇ Ἀρτέμιδι ταῦτα. Ἄρτεμι θειοτάτη, Διὸς θύγατερ, ἧκοι μοι παρά σου ὀϊστὸς εἰς τὸ στῆθος, ὥςτε με αὐτίκα μάλα θανεῖν· ἢ θύελλά τις ἀναρπάσασα διὰ τοῦ ἀέρος, βάλοι με φέρουσα εἰς τὸν μέγαν ὠκεανὸν, ὥσπερ τὰς τοῦ Πανδάρου θυγατέρας· τούτων γὰρ τοὺς τοκέας ἀπολέ-

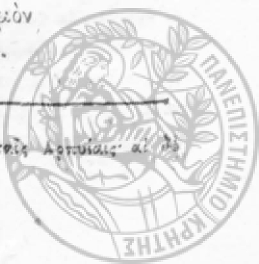

ἐξ Ἁρμαθόης τῆς τοῦ Ἀμφιδάμαντος, Ἀηδόνα, Κλεοθήραν, καὶ Μερόπην· ἃς ἀνέθρεψαν Ἀφροδίτη, Ἀθηνᾶ, καὶ Ἥρα· Πανδάρεως δὲ παραγενόμενος εἰς Κρήτην, κλέπτει τὸν τοῦ Διὸς κύνα· καὶ κατατίθεται αὐτὸν παρὰ Ταντάλῳ ἐς Φρυγίαν, ἐκ Φοινίκης φήσας αὐτὸν ἀγωγεῖν· Ἑρμῆς δὲ ζητεῖ τὸν κύνα κελεύσαντος τοῦ Διὸς πανταχοῦ, καὶ δὴ παραγίνεται καὶ πρὸς Τάνταλον, ὁ δὲ ἀρνεῖται μὴ εἰδέναι, ὀμνύων τὸν Δία. τέλος δὲ τοῦ Ἑρμοῦ ἀνευρόντος τὸν κύνα, φεύγει ἐκ τῆς πατρίδος σὺν τῇ γυναικὶ καὶ ταῖς θυγατράσιν, ἀγάμοις ἔτ' οὔσαις, εἰς Ἀθήνας, κἀκεῖθεν εἰς Σικελίαν· ὅπου Ζεὺς αὐτὸν μὲν καὶ τὴν

Τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί· αἱ δ' ἐλίποντο
Ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
Τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν
Εἶδος καὶ πινυτὴν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἁγνὴ,
Ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.
Εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν Ὄλυμπον,
Κούρῃς αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
Ἐς Δία τερπικέραυνον (ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
Μοῖράν τ', ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων)
Τόφρα δὲ τὰς κούρας Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
Καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν Ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν·
Ὣς ἔμ' ἀϊστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Ἠ ἔμ' ἐϋπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσσῆα
Ὀσσομένη καὶ γαῖαν ὕπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
Μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
Ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακὸν, ὁππότε κέν τις
Ἤματα μὲν κλαίῃ, πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν (ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων,
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψει)
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἴκελος αὐτῷ,
Τοῖος ἐὼν, οἷος ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη·
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
Τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὄπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
Ἤδη γιγνώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφιν.

γυναῖκα κτείνει· τὰς δὲ θυγατέρας αὐτοῦ παραδίδωσι ταῖς Ἀρπυίαις· αἱ δὲ

σαντες οἱ θεοὶ, κατέλιπον ὀρφανὰς ἐν τῷ οἴκῳ· αἱ δὲ μεγάλαι τῶν θεῶν πολλὴν αὐτῶν τῆς ἀνατροφῆς ἐποιήσαντο πρόνοιαν, Ἀφροδίτη μὲν γάλακτι, μέλιτί τε γλυκερῷ, καὶ οἴνῳ ἡδεῖ αὐτὰς ἀναθρέψασα, Ἥρα δὲ κάλλος αὐταῖς καὶ φρόνησιν χορηγήσασα, φυὴν δὲ παρασχοῦσα καὶ ἀνάστημα σώματος Ἄρτεμις, Ἀθηνᾶ δὲ καλὰ διδάξασα ἔργα. Ὡς οὖν ἡ Ἀφροδίτη ἀνῄει ποτὲ ἐς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν Δία, αἰτήσουσα ὁρίσαι αὐταῖς τὸν γάμον (ἐκεῖνος γὰρ μόνος ἐπίσταται τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ κακοδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων) τότε δὴ Ἅρπυιαι ἀναρπάσασαι, παρέδωκαν αὐτὰς Ἐριννύσι. Τοῦτο οὖν τὸ πάθος εἴη νῦν κἀμοὶ γενέσθαι παρὰ τῶν θεῶν· ἢ βέλει αὐτῷ παρὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἀπολοίμην, ἵνα θᾶσσον γενομένη εἰς Ἅδου, ἴδοιμί πη τὸν θεῖον Ὀδυσσέα· μήδ' εἰς δεύτερον ἥκουσα γάμον, χείρονος ἀνδρὸς πεῖραν λάβοιμι· τὸ μὲν γὰρ διηνεκὲς τῶν δακρύων, κακὸν μὲν καὶ τοῦτο, ἀλλὰ γένοιτ' ἂν ἀνεκτὸν, ὁπότε τις κλαίων τὰς ἡμέρας, ἀναπαύοιτο νύκτωρ, εἰς ὕπνον τραπόμενος· ὃς τῶν τε καλῶν καὶ κακῶν, ἅμ' ἐλθὼν, λήθην ἀνθρώποις φέρει· ἐμοὶ δ' οὐδ' οὗτος ἐπικάθηται ποτὲ τοῖς βλεφάροις· εἰ δέ ποτέ πη καὶ μικρὸν αὐτοῦ μεταλάβοιμι, πάρεισιν οἱ ὄνειροι, ἄλλος ἄλλοθεν κατιόντες, οὐκ οἶδ' ὅτου τῶν θεῶν ἐπιπέμποντος, τὸ πάθος ἀνερεθίζοντες· αὐτίκα γὰρ ἀρτίως ἔδοξα ἰδεῖν Ὀδυσσέα, οἷος ἦν, ἡνίκα συνεστράτευσεν ἐπὶ Τροίαν· ἐγὼ δ' ἡ δειλαία ἔχαιρον εἰκῇ, ὕπαρ τὸ ὄναρ ὑπολαμβάνουσα εἶναι.

Ταῦτα δ' ὀδυρομένης αὐτῆς ἅμα ὑποφαινομένη ἡμέρα, Ὀδυσσεὺς ἀκούσας θρηνούσης τινὸς, συνέβαλεν, ἥτις εἴη· καὶ δὴ ὑποπτεύσας, μήτι ἐπιγνοῦσα, ἔλθοι πρὸς αὐτὸν,

---

ἀνελόμεναι, παραδιδόασιν Ἐριννύσι δουλεύειν· ὁ δὲ ποιητὴς ὅμως μετὰ τὸν θάνατον τῶν τοκέων τὴν ἀνατροφὴν ταῖς θεαῖς ἀναγράφει. 85. Ἐπελκαι] λήθην ἤνεγκα, παρὰ τὸ λήθειν. 105. Ἀλετρίς] ἀλήθουσα ἐντός. 106. Εἴκοσ']

Χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν,
Ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου· ἐκ δὲ βοείην
Θῆκε θύραζε φέρων· Διὶ δ' εὔξατο, χεῖρας ἀνασχών·
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
Ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεί μ' ἐκκώσατε λίην,
Φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
Ἔνδοθεν· ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
Φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς
Πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο ποιμένι λαῶν·
Τῇσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπεῤῥώοντο γυναῖκες,
Ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν·
Αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν·
Ἡ δὲ μί' οὔπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
Ἥ ῥα μύλην στήσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι·
Ζεῦ πάτερ, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
Ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις.
Κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅττι κεν εἴπω·
Μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤματι τῷδε
Ἐν Μεγάροις Ὀδυσσῆος ἑλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν·
Οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γούνατ' ἔλυσαν,
Ἄλφιτα τευχούσῃ· νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεὺς
Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.
Αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος
Ἀγρόμεναι, ἀνέκαιον ἐπ' αἰσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.

συμπτύξας τὴν στρωμνὴν, τὴν μὲν χλαῖναν καὶ τὰ κώδια, ἐν οἷς ἐκοιμᾶτο, κατέθηκεν ἄρας ἐντὸς ἐπὶ θρόνου· τὴν δὲ βύρσαν ἐξέβαλε φέρων ἔξω εἰς τὴν αὐλήν· εἶθ' οὕτως ἀνασχὼν τὰς χεῖρας, Ζεῦ πάτερ, ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ, εἰ μὲν, ἑκόντων ὑμῶν καὶ βουλομένων, ἧκον διά τε θαλάσσης μακρᾶς καὶ ἠπείρου εἰς φίλην πατρίδα γαῖαν, πολλὰ μεταξὺ ὑφ' ὑμῶν κακωθεὶς, γένοιτό μοι νῦν φήμη μὲν οἴκαθεν παρ' ἀνθρώπων, σημεῖον δὲ ἔξωθεν παρ' ὑμῶν.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εὐξαμένου, ἐβρόντισεν οὐρανόθεν ὁ Ζεὺς παραχρῆμα· ὁ δὲ ἥσθη ἀκούσας τοῦτο· εἶθ' οὕτως ἐξηνέχθη αὐτῷ καὶ ἡ φήμη οἴκοθεν ὑπὸ ἀλητρίδος, ἔνθ' αἱ μύλαι ἦσαν Ὀδυσσεῖ· δυωκαίδεκα γὰρ γυναικῶν ἀληθουσῶν ἐν αὐταῖς, αἱ μὲν ἄλλαι, ἐπειδὴ τάχιστ' αὐταῖς ἀλήλεστο πάντα, ἀνεπαύοντο εἰς ὕπνον τραπόμεναι· μία δέ τις αὐτῶν, ὡς οὔπω πέπαυτ' ἀλήθουσα δι' ἀδυναμίαν, στήσασα τὴν μύλην, τῆς βροντῆς γενομένης, ηὔξατο ταῦτα πρὸς φήμην τῷ ἑαυτῆς δεσπότῃ· Ζεῦ πάτερ, ὁ θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἁπάντων ἄρχων, τί τοῦτο μέγ' ἡμῖν παρὰ σοῦ οὐρανόθεν σημεῖον, μηδενὸς νέφους ὑφισταμένου; τίνι τοῦτο προφαίνεις; γένοιτό μοι, ὦ Ζεῦ, παρὰ σοῦ τῇ δυστήνῳ πάντας ἀπολεσθῆναι μνηστῆρας, ὕστατον νῦν ἐν τοῖς τοῦ Ὀδυσσέως δειπνήσαντας· οἳ πολλῶν μοι καὶ διηνεκῶν καμάτων γίγνονται αἴτιοι, καθ' ἡμέραν ἀλήθειν με βιαζόμενοι.

Ἡ μὲν ταῦτ' ηὔξατο· Ὀδυσσεῖ δὲ πολλὴ ἦν ἡδονὴ ἀμφοτέρωθεν ἔκ τε τῆς βροντῆς καὶ τῆς φήμης, μηκέτι μηδὲν ἐνδοιάζοντι περὶ τοῦ δίκην λήψεσθαι παρὰ τῶν ἐξυβρικότων εἰς αὐτόν. Αἱ δὲ γυναῖκες αὖθις ἀγειρόμεναι ἄλλαι ἄλλοθεν ἐν τῷ δώματι, ἀνέκαιον πῦρ ἐπὶ τῆς ἑστίας· ὅτε δὴ καὶ Τηλέ-

---

ἧσαν 107. Ἐπεῤῥώον.ο] ἐῤῥωμένος ἐνήργουν. 108. Ἄλφιτα μὲν τὰ ἐκ κριθῶν· ἀλείατα δὲ τὰ ἐκ τῶν πυρῶν, 114. Τέῳ] τινί. 121. Ἀλείτας] τοὺς ἐν-

Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο, ἰσόθεος φὼς,
Εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ·
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν·
Μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
Εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἦ αὔτως κεῖται ἀκηδής;
Τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ, πινυτή περ ἐοῦσα·
Ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
Χείρονα, τὸν δέτ' ἀρείον' ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
Οὐκ ἄν μιν νῦν, τέκνον, ἀναίτιον αἰτιόῳο.
Οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός·
Σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι· εἵρετο γάρ μιν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
Ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμωῇσιν·
Αὐτὰρ ὅγ', ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος,
Οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
Ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
Ἕδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἡ δ' αὖτε δμωῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
Ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
Ῥάσσατέ τ', ἔν τε θρόνοις εὐποιήτοισι τάπητας
Βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
Πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας
Καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μεθ' ὕδωρ
Ἔρχεσθε κρήνηνδε, καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.

μαχος ἀναστὰς, ἐνεδύσατο· καὶ ὑποδησάμενος πέδιλα καλὰ, τό,τε ξίφος ἀναρτήσας τῶν ὤμων, καὶ τὸ δόρυ λαβὼν ἐν χειρὶ, ἔστη ἐπὶ τῷ οὐδῷ· καί φησι πρὸς Εὐρύκλειαν, Μαῖα φίλη, ἄγ' εἰπέ μοι, ποίας θεραπείας ἔτυχεν ὁ ξένος παρ' ὑμῶν ταύτῃ τῇ νυκτί; ἔσθ' ὅπῃ δειπνοποιησάμενος, ἔτυχεν εὐνῆς, ἢ ἀτιμέλητος ὅλως, κεῖταί πῃ ἐν γωνίᾳ; σύνηθες γὰρ τοῦτο πολλάκις γίγνεται τῇ ἐμῇ μητρὶ, καίπερ εὖ φρονούσῃ τὰ ἄλλα, τοὺς μὲν χείρους τιμᾷν· τὸν δ' ἄριστον ἀτιμέλητον ἀποπέμπειν.

Εὐρύκλεια δὲ πρὸς ταῦτα· οὐκ ἂν ἔχοις, ὦ φίλον τέκος, ἐγκαλέσαι οὐδὲν τῇ μητρὶ περὶ τούτου· ἥτις ἤρετο αὐτὸν ὅ,τι θέλοι· ὁ δὲ φαγεῖν μὲν οὐκ ἠθέλησεν, οἶνον δὲ ἔπιε λαβών· ὡς δὲ καὶ καιρὸς καθεύδειν ἐλάμβανε, κελευσάτης τῆς μητρὸς τὰς θεραπαινίδας ὑποστρῶσαι αὐτῷ δέμνιά τε καὶ ῥήγη, ὁ δὲ οὐκ ἠξίωσε καθευδῆσαι οὕτως ἐπὶ λιπαρῶν· ἐπὶ βύρσης δὲ καὶ κωδίων κατακλιθέντι, χλαῖναν ἄνωθεν αὐτῷ ἡμεῖς ἐπεβάλομεν.

Ταῦτα δὲ εἰπούσης αὐτῆς, Τηλέμαχος μὲν φέρων δόρυ ἐν χερσὶν, ἐξῄει πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐς τὸν σύλλογον τῶν Ἑλλήνων, ἀκολουθούντων αὐτῷ καὶ κυνῶν· ἡ δὲ Εὐρύκλεια καλέσασα τὰς θεραπαινίδας, ἔφη πρὸς αὐτάς· γυναῖκες, σπεύσαθ' ὑμεῖς γε νῦν σαρῶσαι τὸ δῶμα, καὶ ῥᾶναι, ὡς τὸ εἰκός· καὶ τἄλλα εὖ θέσθαι πάντα, τούς τε τάπητας ἐπιβαλοῦσαι τῶν θρόνων, καὶ τὰς τραπέζας ἀπομάξασαι σπόγγοις, καὶ τοὺς κρατῆρας σὺν τοῖς ἐκπώμασι προκαθάρασαι· αἱ δέ τινες, ἐς τὴν κρήνην ἰοῦσαι, κομίσατε ὕδωρ ἐκεῖθεν ταχέως· οἱ γὰρ

αὐτὸν ἁμαρτόντας. 132. ἐμπλήγδην] ἐμπληκτικῶς, ἄνευ λόγου, ὡς ἔτυχεν. 149. Πεικνύσασαι, ῥάσσατε] σπουδαίως ἐνεργοῦσαι, καὶ ἀπομάξατε, 150.

Οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο,
Ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται· ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον·
Αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως πονέοντο.
Ἐς δ' ἦλθον δρηστῆρες Ἀχαιῶν· οἱ μὲν ἔπειτα
Εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα· ταὶ δὲ γυναῖκες
Ἦλθον ἀπὸ κρήνης· ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης,
Τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι.
Καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἴασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ξεῖν', ἦ ἄρτί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
Ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τὸ πάρος περ;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Αἲ γὰρ δή, Εὔμαιε, θεοὶ τισαίατο λώβην,
Ἣν οἵδ' ὑβρίζοντος ἀτάσθαλα μηχανόωνται
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
Αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
Δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες·
Καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισιν·
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
Ἀνέρας αἰτίζων; αὐτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
Πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὀΐω
Πρὶν χειρῶν γεύσασθαι· ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
Αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.

μνηστῆρες σήμερον ὡς ἐν κοινῇ ἑορτῇ, ἐλεύσονται αὐτίκα μάλα.

Ταῦτα δ' εἰπούσης αὐτῆς ἐκεῖναι ἀκούσασαι, εὐθὺς ἔργου εἴχοντο πᾶσαι· καὶ εἴκοσι μὲν αὐτῶν ἤνυτον εἰς τὴν κρήνην· αἱ δὲ ἐκόσμουν τὸ περὶ τὸ δῶμα· κἀν τούτῳ ἦλθον μέν τινες τῶν μνηστήρων, ξύλα σχίσοντες· ἐπανῆλθον δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπὸ τῆς κρήνης· καὶ ἐχομένως τούτων ὁ Εὔμαιος ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ, τρεῖς σῦας ἄγων τοὺς πάντων ἀρίστους· οὓς ἐάσας νέμεσθαι κατὰ τὴν αὐλὴν, προσιὼν τῷ Ὀδυσσεῖ, ἔφη πρὸς αὐτόν· ξένε, πότερον ἥδιον ὁρῶσί σε νῦν γ' οἱ μνηστῆρες, ἢ ὁμοίως ἔτι ἐπηρεάζουσί σε προπηλακίζοντες;

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· θεοὶ κακοὺς κακῶς αὐτοὺς ἀπολέσειαν, ἀνθ' ὧν ἐξυβρίζοντες, τὰ κάκιστα ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ τυγχάνουσι μηχανώμενοι, μηδὲν ἐνδιδόντες αἰσχύνῃ.

Τοιαῦτα δὲ τούτων πρὸς ἀλλήλους διαλεγομένων, παρῆν καὶ Μελάνθιος σὺν δύο ἑτέροις, αἶγας ἄγων πασῶν τὰς ἀρίστας δεῖπνον τοῖς μνηστῆρσι· καὶ τὰς μὲν ἔδησεν ὑπὸ τῇ αἰθούσῃ, αὐτὸς δὲ ἤρξατο καθάπτεσθαι λόγοις, τὸν οἰκεῖον δάκνων δεσπότην, ξένε, λέγων, ἔτι ἐνταῦθα παρ' ἡμῖν διατρίβεις; οὐκ ἀπαλλάξεις τὴν ταχίστην ἐντεῦθεν; ἀλλ' ὡς ἔοικεν, οὐκ ἀμαχητὶ, οὐδ' ἄνευ χειρῶν ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους ἔσται διακριτέα, οὕτω σου ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις αὐθαδιάζοντος, ὥσπερ ἂν εἰ μὴ εἶέν σοι καὶ ἄλλαι ἄλλῃ τράπεζαι, ἔνθα παρ' Ἕλλησι πολλαχῇ ἀφικόμενος, προσαιτοίης.

Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν· Ὀδυσσεὺς δὲ, μηδὲν φθεγξάμενος, ὑπεκίνησε τὴν κεφαλὴν, τὰ κάκιστ' αὐτῷ μελετῶν· κἀν

Ἦρι] ἅμα ἕῳ, πρωΐ, — Ἑορτὴ] νουμηνία· ταύτην γὰρ τὴν ἡμέραν οἱ παλαιοὶ ἀνέθεσαν τοῖς θεοῖς, ὡς ἀπαρχὴν τοῦ μηνὸς, ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων τοὺς τῶν πάντων ἄρχοντας τιμῶντές τε καὶ γεραίροντες. ὧν δὲ μᾶλλον ἡ

Τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
Πορθμῆες δ' ἄρα τούσγε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅστις σφέας εἰσαφίκηται.
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην, ἄγχι παραστάς·
Τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε, συβῶτα,
Ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξ εὔχεται εἶναι
Ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
Δύσμορος, ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
Ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
Ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσονται ὀϊζύν.
Ἦ καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
Ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσιν·
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας. ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτὸς,
Μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
Ἴδιον, ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὄσσε,
Μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ καὶ κεῖνον ὀΐω
Τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
Εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Εἰ δ' ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ὤ μοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
Εἷσ', ἔτι τυτθὸν ἐόντα, Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ.
Νῦν δ' αἱ μὲν γίγνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
Ἀνδρί γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·

ἡμέρα ἀφωσιωμένη Ἀπόλλωνι διὸ καὶ Νεομήνιον ἐκάλουν αὐτὴν...

τούτοις ἦλθεν Φιλοίτιος, ἀνὴρ τῶν ἀρίστων, βοῦν στεῖραν ἄγων ἀπὸ Κεφαλληνίας, καὶ πίονας αἶγας, διαπορθμευσάντων τῶν πορθμέων· οἳ καὶ ἄλλοις τοῦθ' ὑπηρετεῖν εἰσὶ πρόθυμοι, εἴτινες τούτου δέονται· κἀκεῖνα μὲν ἔδησαν ἀγαγόντες αὐτοῦ ὑπὸ τῇ αἰθούσῃ.

Φιλοίτιος δὲ προσιὼν τῷ συβώτῃ, Εὔμαιε, ἔφη, τίς οὗτος τῶν ξένων ὧδ' ὡς ἡμᾶς ἀρτίως ἐλήλυθε; τίνες δὲ οἱ γεινάμενοι; πατρὶς δέ τις καὶ γένος αὐτῷ; δυστυχὴς δέ τις ἔοικεν εἶναι· βασιλεῖ γὰρ ὅλως ἐοικὼς, κακώσεως πολλῆς δοκεῖ τυχεῖν παρὰ τῶν θεῶν· οἳ πολλάκις τοῖς τοιούτοις πολλὰ τῶν κακῶν τυγχάνουσι περιστήσαντες. Τοιαῦτα δὲ εἰπὼν, ἐδεξιώσατο αὐτὸν, ἐγγυτέρω γενόμενος, χαῖρε ξένε πάτερ, προσαγορεύσας· θεοὶ δὲ δοῖέν σοι τοῦγε λοιποῦ πάντα τἀγαθά· νῦν γὰρ δοκεῖς πολλῆς ἔχεσθαι δυστυχίας· ὦ Ζεῦ, οὐδείς σου ἄρ' ἂν εἴη λυμαντικώτερος· πατὴρ γὰρ ἀνθρώπων πρεσβευόμενος εἶναι, ἀνέχῃ ὁρῶν αὐτοὺς πολλαῖς συμφοραῖς περιπίπτοντας· τετάραγμαι γὰρ, καὶ ὅλως ἱδρῶτι πολλῷ περιῤῥέομαι, ὑποδραμὼν διανοίᾳ τὸν ἐμαυτοῦ Ὀδυσσέα· ἤπου γὰρ κἀκεῖνος ἐν τοιούτοις ῥάκεσι περιστρέφεται, ὅπῃ τυγχάνει διαβιῶν τό γε νῦν ἔχον, εἴγ' ἐν τοῖς ζῶσιν ἔτι ἐστὶ, καὶ ὁρᾷ τουτοῒ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου· εἰ δὲ πάλιν τέθνηκε, τοῦτ' ἔτι μεῖζόν μοι δυστύχημα γίγνεται, δάκρυα ἐπὶ δάκρυσι πλείω τῶν πρώτων τὰ δεύτερα προκαλούμενον· πῶς γὰρ οὔ; ὅς κομιδῇ με νέον γε ὄντα λαβὼν, ἐπέστησε ταῖς βουσὶ ταῖς ἐν Κεφαλλῆσι; νῦν δ' ἐκεῖναι μὲν ηὐτύχησαν ὑπ' ἐμοὶ, γενόμεναι πολλαπλάσιαι, εἴπερ τῳ τῶν ἁπάντων

τερος] βλαπτικώτερος. 202. Γείνεαι αὐτὸς] ἐπειδὴ σὺ γεννᾷς αὐτούς· καὶ εἶ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. 206. Λαίφεα] ῥάκη. 212. Ὑποσταχύωτο] ἀντὶ ὑποσταχύοιτο, αὔξοιτο. ὥσπερ ἐξ ἑνὸς σπέρματος σίτου ῥίζα γίγνεται, ἐξ ἧς πολλοὶ ἀναβαίνουσι στάχυες, οὕτω κἀνταῦθα πολλαπλάσια γίγνεται.

Τάσδ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναί σφισιν αὐτοῖς
Ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
Οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη
Κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν, υἷος ἐόντος,
Ἄλλων δῆμον ἱκέσθαι, ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν,
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· τὸ δὲ ῥίγιον αὖθι μένοντα,
Βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
Καί κεν δή πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται·
Ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν,
Ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ, οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Γιγνώσκω δὲ καὶ αὐτὸς, ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει·
Τοὔνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα
Ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ἦ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος, ἐλεύσεται οἴκαδ' Ὀδυσσεύς·
Σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
Κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε Κρονίων·
Γνοίης χ', οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
Ὣς δ' οὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσιν
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε, μόρον τε
Ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,

ἀνθρώπων· ἀλλ' οἵδε οἱ ἀλαζόνες ἀναγκάζουσί με ἄγειν αὐτοῖς τὰς βελτίστας ἐσθίειν, οὔτε τοῦ παιδὸς Τηλεμάχου κηδόμενοι, οὔτε θεῶν τινα ἐν τῷ μέλλοντι εὐλαβούμενοι δίκην· ὥρμηνται γὰρ ἤδη προσποιήσασθαι κτῆσιν ἀνδρὸς πολλὴν ἤδη χρόνον ἀποδημοῦντος. Ταῦτ' οὖν ὁρῶν, χαλεπῶς φέρω, πάθος τι ἐν ἐμαυτῷ διηνεκῶς παλλόμενον αἰσθανόμενος, καὶ τὸ πρακτέον οὐκ ἔχω· πότερον γὰρ, λαβὼν τὰς βοῦς, ἀπαλλάξωμαι πρὸς ἕτερον ἡγεμόνα; ἀλλὰ πῶς ἂν γένοιτο, περιόντος τοῦ παιδὸς Τηλεμάχου; ἀλλὰ μείνω, καὶ τοῦτό γε αὖθις χεῖρόν μοι ἔσται, ἐπὶ βουσὶν ἀλλοτρίοις μένοντα πάσχειν· ἀλλὰ μεταστῆναί με δεῖν εἴποις ἂν εἰς ἕτερον ἡγεμόνα, τῶν παρόντων οὐκέθ' ἡμῖν ἀνεκτῶς ἐχόντων· ἀλλὰ τοῦτο πάλαι μοι πέπρακτ' ἂν, εἰ μὴ εὔελπα ἔθ' ἡμῖν ἦν ἐλθόντα ποθὲν Ὀδυσσέα, ἄλλους ἄλλῃ τούτους διασκεδάσειν.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· βουκόλε, ὁρῶ σε νοῦν καὶ φρόνησιν ἔχοντα, ὅσον γ' εἰκάσαι ἐκ τῶν εἰρημένων· διὸ καὶ ὅρκῳ ἀξιῶ σε πιστώσασθαι περὶ Ὀδυσσέως· Ἴστω γὰρ Ζεὺς ὁ ὕπατος τῶν θεῶν, τράπεζά τε ἡ ξενικὴ, καὶ ἑστία ἡ τοῦ Ὀδυσσέως, εἰς ἣν τυγχάνω ἐλθὼν, ἦ μὴν αὐτίκα γε, σοῦ παρόντος, ἐλεύσεσθαι Ὀδυσσέα· σὺ δ' ὄψει αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς εἰ ἐθελήσειας, καὶ τοὺς μνηστῆρας αὐτοὺς κατακρεουργημένους.

Βουκόλος δὲ πρὸς ταῦτα· γένοιτο μόνον ἐκεῖνον ἐλθεῖν, καὶ εἴσῃ, ὅση μὲν δύναμίς ἐστιν ἐν ἐμοί· οἷοι δὲ οἱ βραχίονες οὗτοι· αὐτὰ δὲ ταῦτα συνεπηύξατο καὶ ὁ Εὔμαιος πᾶσι τοῖς θεοῖς ἐλθεῖν Ὀδυσσέα. Οὗτοι μὲν οὖν τοιαῦτα διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους.

Οἱ δὲ μνηστῆρες αὖθις ἐβουλεύοντο, ὅπως ἂν Τηλέμαχον ἀποκτείνειαν· κἀν τούτῳ ἐφάνη ἀετὸς αὐτοῖς ἀριστερὸς,

Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, οὐχ' ἡμῖν συνθεύσεται ἥδεγε βουλὴ,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε·
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας,
Ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες, ἐνώμων· ἐν δέ τε οἶνον
Κρητῆρσιν κερόωντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
Σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐωνοχόει δὲ Μελανθεύς·
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
Ἐντὸς ἐϋσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδὸν,
Δίφρον ἀεικέλιον καταθεὶς, ὀλίγην τε τράπεζαν·
Παρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοῖρα, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
Ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
Κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
Πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὔτοι δήμιός ἐστιν
Οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
Ὑμεῖς δὲ, μνηστῆρες, ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
Καὶ χειρῶν· ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Καὶ χαλεπόν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον, Ἀχαιοὶ,
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἧμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
Οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἤδη
Παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγύν περ ἐόντ' ἀγορητήν.

ἔχων ἐν τοῖς ὄνυξι πέλειαν· ὃν ἰδὼν Ἀμφίνομος, ὁρᾶτε ἔφη, ὦ φίλοι, τὸν οἰωνὸν ἐκεῖνον ἡμῖν οὐκ αἴσιον ὄντα· ἡ οὖν βουλὴ ἡμῖν περὶ Τηλεμάχου ἄπρακτος ἔσται· ἐάσαντες τοίνυν ταῦτα, τραπώμεθα ἐπὶ δεῖπνον.

Ταῦτα δ' αὐτῷ εἰπόντι ἐπείθοντο πάντες· ἐλθόντες οὖν εἰς τὸ δῶμα τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ καταθέμενοι τὰς χλαίνας ἐπὶ τῶν ἑδρῶν, ἔσφαζον οἶς τε μεγάλους, καὶ πίονας αἶγας, σῦάς τε σιάλους, καὶ βοῦς ἐκ τῆς ἀγέλης· καὶ ὀπτήσαντες πρῶτον τὰ σπλάγχνα, διέτεμον ἐς μοίρας· οἱ δὲ ἐκίρνων οἶνον ἐν τοῖς κρατῆρσι· καὶ ὁ μὲν συβώτης διένειμε τὰ ἐκπώματα, Φιλοίτιος δὲ παρετίθει ἄρτον ἀπὸ τῶν κανῶν· οἰνοχόει δὲ Μελάνθιος, οἱ δὲ ἤσθιον· Τηλέμαχος δ' ἐν τούτῳ πολλὰ ἀνακυκλῶν κατὰ νοῦν, ἐκέλευσε τὸν Ὀδυσσέα καθεσθῆναι ἐντὸς τοῦ δώματος παρὰ τῷ οὐδῷ; δίφρον αὐτῷ εὐτελῆ παραθεὶς καὶ τράπεζαν μικρὰν, καὶ σπλάγχνων μοῖραν, καὶ οἶνον δοὺς ἐν ἐκπώματι χρυσῷ. ταῦτα δ' αὐτῷ παραθεὶς, ἔφη, ξένε, καθήμενος αὐτοῦ, συνευωχοῦ καὶ αὐτὸς μεθ' ἡμῶν, μηκέτι μηδένα δεδιώς· προπηλακισμὸς γὰρ καὶ βία ἀπέστω τοῦ γε λοιποῦ· ἴσασι γὰρ ἅπαντες τὴν οἰκίαν αὐτὴν οὐ κοινὴν οὖσαν, ἢ αὐτοῦ Ὀδυσσέως· ὃς ἐμοὶ αὐτῷ αὐτὴν καταλείπει· ὑμεῖς δ' αὖ, ὦ μνηστῆρες, ἐπίσχετε, λόγων τε καὶ χειρῶν ἀδίκων ὑπάρχοντες, ἵνα μή τις ἔρις ἐνταῦθεν ὁρμηθῇ ἡμῖν ἐπ' ἀλλήλους.

Ἐκ δὴ τούτων διὰ πάσης σιγῆς ἐγένοντο πάντες, καὶ δακόντες τὰ χείλη, διηπόρουν πρὸς τὴν παῤῥησίαν τοῦ Τηλεμάχου· ὀψὲ δὲ Ἀντίνοος ἔφη. Ὁ λόγος ὁ Τηλεμάχου, ὦ φίλοι, θρασὺς μὲν, ἀλλ' εἴκωμεν αὐτῷ, ἐπειδὴ Ζεὺς οὕτω θέλει· ὅσον γὰρ ἡμῶν γ' ἕνεκα, πάλαι ἂν ἐπέπαυτο λέγων, καίτοι δεινὸν τοῦτ' εἶναι δοκεῖ· τούτων δ' οὕτως εἰρημένων, Τηλέμαχος καὶ ἀκούων, οὐκ ἤκουσε.

Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἦγον· τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ἄλσος ὕπο σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο,
Μοίρας δασσάμενοι, δαίνυτ' ἐρικυδέα δαῖτα·
Πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο,
Ἴσην, ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον· ὣς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
Λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.
Ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ, ἀθεμίστια εἰδὼς,
Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐνὶ οἰκία ναῖεν·
Ὃς δή τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς θεσπεσίοισιν,
Μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα.
Ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω.
Μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
Ἴσην· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν, οὐδὲ δίκαιον
Ξεῖνος Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον· ὄφρα καὶ αὐτὸς
Ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας, ἠέ τῳ ἄλλῳ
Δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ὣς εἰπὼν, ἔῤῥιψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον, ἐκ κανέοιο λαβών· ὁ δ' ἀλεύατ' Ὀδυσσεὺς,
Ἦκα παρακλίνας κεφαλήν· μείδησε δὲ θυμῷ
Σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὁ δ' εὔδμητον βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ·
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
Οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός.
Ἦ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,

Ἐν δὲ τῇ πόλει αὖθις οἱ κήρυκες ἦγον σὺν πομπῇ τὴν ἑκατόμβην, καὶ οἱ Ἰθακήσιοι συνηγείροντο εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τέμενος· μνηστῆρες δ' αὖ οἴκοι, ἐπεὶ αὐτοῖς ὀπτηθεῖεν τὰ κρέα, ἐκβαλόντες αὐτὰ τοῦ πυρὸς, καὶ διανειμάμενοι, ἤσθιον· δοθείσης οὖν μοίρας ἴσης καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ, κελεύσαντος Τηλεμάχου, οὐκέτ' ἀνασχετὰ ἐποιοῦντο ταῦθ' οἱ μνηστῆρες, τῆς Ἀθηνᾶς προευτρεπιζούσης τὴν ἔριν, ὅπως ἂν ἐς πλείω ὀργὴν ἐμβάλοι τὸν Ὀδυσσέα.

Ἦν δ' οὖν τις ἐν αὐτοῖς, ᾧ Κτήσιππος ὄνομα, ἀνὴρ σκαιὸς καὶ θρασύς· ὃς τῷ πολλῶν κτημάτων κύριος εἶναι, ἐμνηστεύετο καὶ αὐτὸς Πηνελόπην. Οὗτος οὖν ἦρξε λόγου τοιούτου· ἀκούσατέ μου, μνηστῆρες, ὃ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς· νῦν μὲν ὁ ξένος ἔχει λαβὼν μοῖραν ἴσην ἡμῖν, ὡς εἰκός· χρὴ γὰρ τοὺς Τηλεμάχου ξένους, ὅσοι ἂν τύχωσιν εἰς τὸ δῶμα τουτὶ εἰσιόντες, μηδενὸς ἀποστερεῖν· ἄγε δὴ δῶ κἀγὼ αὐτῷ ξένιον τουτοΐ, ἵν' ἔχῃ καὶ αὐτὸς ἐπιδοῦναι τῷ λουτροχόῳ, ἢ ὅτῳ τῶν κατὰ τὸ δῶμα ὑπηρετούτων· καὶ ταῦτ' εἰπὼν, λαβὼν πόδα βοὸς ἀπὸ τοῦ κανέου, ἔβαλεν ἐπὶ Ὀδυσσέα ἐκ χειρὸς στιβαρᾶς· ὁ δὲ, παρακύψας ἐπὶ θάτερα, ὑπεξέφυγε τὴν βολὴν, ὑπομειδιάσας μικρὸν τὸ σαρδόνιον· τὸ δὲ βέλος ἐκπεσὸν, προσήραξεν ἀντικρὺ εἰς τὸν τοῖχον.

Τοῦτ' οὖν ἰδὼν Τηλέμαχος, ἔφη· Κτήσιππε, οὐκ ἄνευ θεοῦ σοι τοῦτο δοκεῖ γενέσθαι εὐτύχημα τὸ ἀστόχημα· ἦπου γ' αὐτίκα μάλα διήλασά σε αὐτὸς ἐγὼ τῷ δορί· καὶ νῦν ὁ

301. Ἦκα] ἠρέμα. — Μείδησε] σαρδόνιον γέλωτα. ἔστι δ' οὕτως ὁ ἐπὶ κακῷ γενόμενος γέλως, τῶν χειλέων σεσηρότων· ἀπὸ μεταφορᾶς φασὶ τοῦ σαρδονίου (βοτάνης) ὄντος δηλητηρίου, σπασμοὺς ἐμποιοῦντος παντὶ τῷ σώματι. γίνεται δὲ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ σαίρειν. ὅ ἐστιν γελᾷν, εἴτ' οὖν ὑποφαίνειν τοὺς ὀδόντας σεσηρότως, εἴτ' ἐκ διαθέσεως, εἴτε μή· ἔτι γὰρ γέλως

Καί κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο.
Ἐνθάδε· τῷ μή τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
Φαινέτω· ἤδη γὰρ νοέω, καὶ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
Ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
Μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο,
Καὶ σίτου· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς.
Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες·
Εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
Τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε στυφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
Ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
Ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι·
Μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε, μήτε τιν' ἄλλον
Δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
Ἤπιον, εἴ σφωϊν κραδίῃ ἅδοι ἀμφοτέροιϊν.
Ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νοστήσειν Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,
Τόφρ' οὔτις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν, ἰσχέμεναί τε
Μνηστῆρας κατὰ δώματ'· ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
Εἰ νόστησ' Ὀδυσεύς, καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα·
Νῦν δ' ἤδη τότε δῆλον, ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε, σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος, κατάλεξον

οὗτος ὁ ἐπὶ καταμωκήσει προσποιητός. 319. Ῥυστάζοντας ἀεικελίως [illegible]

πατὴρ τάχ' ἂν σοι τάφου ἀντὶ γάμου ἐποιεῖτο φροντίδα· μηδεὶς οὖν ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ τοιαῦτα τοὖγε λοιποῦ θρασυνέσθω· ἡ γὰρ ἡλικία μοι ἤδη προσελθοῦσα, ἀφεῖλέ μου τὸ μηκέτι νήπιον εἶναι, καὶ οὐκ ἄν μοι τοῦτό τις ἔτι ἀποδοίη δικαίως, οἵῳ γε ὄντι ἤδη ἀγαθὸν καὶ κακὸν διακρίνειν· ὁρῶν γὰρ καὶ ταυτὶ οὕτως ἀκόσμως πραττόμενα, κτήνη τε σφαζόμενα, καὶ οἶνον πινόμενον, καὶ σῖτον πολὺν δαπανώμενον, ἄκων ἀνέχομαι· τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιμι, ὁπόθ' εἷς ὢν αὐτὸς, πρὸς πολλοὺς ὑμᾶς ἅμα οὐχ οἷός τε εἰμὶ ἀντιστῆναι; Παύσασθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες, τοσαύτῃ δυσμενείᾳ ὁρμώμενοι ἐπ' ἐμέ· εἰδ' ἄλλως ἐμὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι βουλόμενοι, πράσσετε τοιαῦτα, κἀμοὶ αὐτῷ εὐχῆς ἂν εἴη τοῦθ' οὕτω γενέσθαι· ἄμεινον γὰρ ἅπαξ ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου, ἢ οὕτως ὁρᾷν τὸν ἐμαυτοῦ οἶκον ἐν πολλῇ παρασυρόμενον ἀκοσμίᾳ, ξένους ἐπηρεαζομένους, καὶ θεραπαινίδας παρελκομένας, καὶ ἄλλα μυρία.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, κατεσχέθησαν ἅπαντες σιωπῇ· ὀψὲ δ' Ἀγέλαος ὁ Δαμάστορος, ὦ φίλοι, ἔφη οὐκ ἄν τις δικαίως ἐπὶ τοιούτοις χαλεπῆναι δικαίοις· μηκέτι τοίνυν μήτε τὸν ξένον προπηλακίζετε βλάπτοντες, μήτ' ἄλλον τῶν οἰκετῶν οἱονοῦν· Τηλεμάχῳ δὲ τουτῳὶ καὶ τῇ περίφρονι Πηνελόπῃ ἐκεῖν' ἡδέως ἂν ἔγωγε εἴποιμι, εἰ καὶ ὑμῖν ξυνδοκεῖ· τέως μὲν προσδόκιμα ἦν αὐτοῖς Ὀδυσσέα ἀπονοστήσειν, οὐδὲν θαυμαστὸν ὑπερβεβλῆσθαι τοῖς μνηστῆρσι τὸν γάμον· πολλῷ γὰρ ἥδιον ἦν αὐτοῖς ἐκεῖνον ἰδεῖν· νῦν δὲ τῆς ἐλπίδος ὅλης ἠρμένης ἐκ μέσου, τί ποθ' ὅτι σύγ', ὦ Τηλέμαχε, οὐκ

βίας ἕλκειν, καὶ ὑβριστικῶς. 327. Ἅδοι] ἀνδάνει, ἀρέσκει ὁ μῦθος λόγος. 330. Οὔτις νέμεσις] ὁ νοῦς οὗτος· μέχρι μὲν ἐλπὶς ἦν ἐλεύσεσθαι Ὀδυσσέα, ἀμεμπτον ἦν ὑμῖν κατέχειν ἡμᾶς ὧδε τῇ τοῦ γάμου ἀναβολῇ· νῦν δὲ ἐκείνου θα-

Γήμασθ', ὅστις ἄριστος ἀνὴρ, καὶ πλεῖστα πόρῃσιν·
Ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώϊα πάντα νέμηαι,
Ἔσθων καὶ πίνων· ἡ δ' ἄλλου δῶμα κομίζῃ.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
Ὅς που τῆλ' Ἰθάκης, ἢ ἔφθιται, ἢ ἀλάληται,
Οὔτε διατρίβω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
Γήμασθ', ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι.
Αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.

Ὣς φάτο Τηλέμαχος· μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Ἄσβετον γέλω ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελοίων ἀλλοτρίοισιν·
Αἱμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὄσσε δ' ἄρα σφέων
Δακρυόφιν πίμπλαντο· γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Ἆ δειλοὶ, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
Εἰλύαται κεφαλαί τε, πρόσωπά τε, νέρθε τε γοῦνα·
Οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
Αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι, καλαί τε μεσόδμαι·
Εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ,
Ἱεμένων Ἔρεβός δε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ
Οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδραμεν ἀχλύς.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν·
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἦρχ' ἀγορεύειν·
Ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς·

νέντος, τί μὴ οὐχὶ τὸν γάμον ταχύνατε; 346. Παρέπλαγξε] παρ[illegible] [illegible] γένους ἐποίησε. 347. Ἀλλοτρίοισι] [illegible] [illegible] [illegible]

ἂν θᾶσσον συμβουλεύσειας τῇ μητρὶ γήμασθαι, ᾧ ἂν θέλῃ, ἔδνα πολλὰ λαβοῦσαν, ὅπως, ἐκείνης ἀπαλλαγείσης, ἔχῃς αὐτὸς ἐπ' ἀδείας ἐπαύρασθαι τῶν πατρῴων;

Τηλέμαχος δὲ πρὸς ταῦτα· μὰ Δί', ὦ Ἀγέλαε, καὶ τὸ πάθος τὸ μέγα Ὀδυσσέως τοῦ ἐμοῦ πατρὸς, ὅς πόῤῥω οὐκ οἶδ' ὅπου γε τεθνεὼς, ἢ πλανώμενος ἀποζῇ, οὐκ ἔγωγ' ἀναβάλλω τὸν γάμον, ὡς ἄν τις ὑμῶν οἰηθείη, ἀλλὰ καὶ δῶρα προσθείην ἂν οὐκ ὀλίγα· ἀλλ' αἰδοῖ οὐκ ἂν ἀναγκάσαιμι ἄκουσαν, μητέρα γε οὖσαν, ὥστε δόκησίν τισι παρασχεῖν αὐτὴν ἐξελαύνειν· μή μοι, ὦ πάντες θεοὶ, γένοιτό ποτε τοῦτο.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, ἐγέλασαν ἅπαντες, τῆς Ἀθηνᾶς παραγούσης αὐτῶν τὸν νοῦν· ἦν δ' ὁ γέλως αὐτοῖς ὅλως ἄκοσμος καὶ ἀτάσθαλος ἐν γνάθοις ἐμπεπλησμένοις κρεῶν ὑφαίμων· ὄμματα δὲ περιδεδακρυμμένα τῇ βίᾳ, καὶ στεναγμοὶ ἔνδοθεν αὐτοῖς ὑπεκπίπτοντες· ἃ ἰδὼν Θεοκλύμενος, παπαὶ, παπαὶ, ἔφη, οἷα ὁρῶ ὑμᾶς πάσχοντας! ἰδοὺ ὑμεῖς γ' ἐν σκότῳ βαθεῖ καταδύντες, οἰμωγὰς προϊέμενοι ἐνδομύχους, τὰ ὄμματα περιῤῥεόμενοι δάκρυσι, τοῖχοί τε οὗτοι καὶ μεσόδμαι ὅλως αἵματι πεφυρμένα· τὸ δὲ πρόθυρον, καὶ πᾶσα ἡ αὐλὴ ἔξω ἔμπλεα εἰδώλων κατιόντων εἰς ἔρεβος· ἥλιός τ' αὐτὸς ἐξέλιπεν οὐρανόθεν, καὶ νεφέλη παχεῖα τὴν ἡμέραν ἀπέκρυψε.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ ἐπιθειάσαντος, ἐγέλασαν ἅπαντες· κἀκ τούτου Εὐρύμαχος ὁ Πολύβου ἔφη πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτ', ὦ φίλοι,

---

ρυκτα] αἵματι πεφυρμένα. 349. Δακρυόφιν] δακρύων διὰ τὸν γέλωτα. — Ὠΐετο] ᾤετο, προμαντεύετο, ὑπεδείκνυε. 352. Εἰλύαται] περιειλίσσονται, περικεκαλυμμέναι εἰσι· προφητικὰ δὲ ταῦτα τῶν μετ' οὐ πολὺ ἐσομένων. 353. Δέδηε] καίει, διεῤῥάγη. 354. Ἐῤῥάδαται] περιέῤῥανται. 353, Εἰδώλων] εἰκονισμάτων, σκιῶν ἀνθρωπίνων. 356. [ἐμένων] ἐρχομένων. 360. Ἀφραίνει]

Ἀλλά μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
Εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι· ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἐΐσκει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Εὐρύμαχ', οὔτι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν·
Εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε, καὶ οὔατα, καὶ πόδες ἄμφω,
Καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής.
Τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
Ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι, οὐδ' ἀλέαιτο
Μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος
Ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὣς εἰπὼν, ἐξῆλθε δόμων εὐναιετάοντων·
Ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντες·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Τηλέμαχ', οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
Οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
Σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
Ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.
Ἄλλος δ' αὖτέ τις οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
Τοὺς ξείνους ἐν νηῒ πολυκληῗδι βαλόντες,
Ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοι.
Ὣς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων·
Ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεὶ,
Ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.

ἀνεκπαίνει. 377, Ἐπίμαστον] ἐπιμαστεύοντα καὶ ζητεῦντα τροφήν. 378.

νοία παραπαίει καὶ οὗτος ἀφρόνως; ἀλλ' ἄγεθ' ὑμεῖς οἱ νεώτεροι ἀποπέμπετ' αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐπειδὴ νυκτὶ καὶ σκότῳ βαθεῖ παρεικάζει ταυτί.

Θεοκλύμενος δὲ πρὸς ταῦτα· Εὐρύμαχε, ἔφη, οὐκ ἐδεήθην σου προπομπέας μοι δοῦναι· οὐδέ γε δέομαι τούτων, ὀφθαλμῶν μοι καὶ ὤτων καὶ ποδῶν ὑπαρχόντων, καὶ τὸ μέγιστον αὐτὸς εὖ φρονῶν· τούτοις γὰρ ἔγωγ' ἑκὼν ἔξειμι αὐτίκα δὴ μάλα· ὁρῶ γὰρ μέγα κακὸν ἐπιὸν ὑμῖν τοῖς μνηστῆρσιν· ὃ οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπεκφύγοι, οἵ γε ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ τοιαῦτ' ἐξυβρίζοντες, τὰ κάκιστα μηχανᾶσθε.

Ἐκ δὴ τούτων ἐξελθὼν, ἀφίκετο εἰς Πείραιον παραχρῆμα, ὃς ὑπεδέξατο αὐτὸν φιλοφρόνως· οἱ δὲ, ἵνα Τηλεμάχου καθάψωνται, ἐπεγέλων τοῖς ξένοις τοῖς νεύμασι· καί τις αὐτῶν, Τηλέμαχε, ἔφη, οὐδέν' ἔγωγέ σου τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων κακοξενώτερον εἶδα· οἷος μὲν γὰρ οὗτος κάθηται ὧδε ἀγύρτης ἀκόρεστος ὅλως, μήτ' ἐργάζεσθαί τι εἰδὼς, μήτ' ἰσχύος μετέχων, ἄχθος ἀρούρης αὐτόχρημα ὤν· ὁ δ' ἕτερος αὖθις, οὐκ οἶδ' ὅ,τι παθὼν κἀκεῖνος, ἐπήρθη μαντεύεσθαι· ἀλλ' εἰ καί σοι ξυνδοκεῖ εἰσβιβάσαντες ἄμφω εἰς πλοῖον, ἀποπέμπωμεν ἐς τοὺς Σικελούς· ἔσται γάρ σοι ὁ ὦνος ἄξιος ἀπὸ τούτων· οἱ μὲν δὴ οὕτω διῆγον προπηλακίζοντες· ὁ δὲ, παρακούων, περιέβλεπε σιωπῇ τὸν πατέρα, προσδοκῶν ἀεὶ αὐτίκ' αὐτοῖς ποιήσεσθαι τὴν ἐπίθεσιν.

Κεχρημένον] δεόμενον. 379. Ἔμπαιον] ἔμπειρον. — Οὐδὲ βίης] ἰσχύος, ῥώμης. 383. Εἰς Σικελούς. βάρβαρον ἔθνος ἐν Σικελίᾳ οἱ Σικελοὶ ἀντιδιαιρούμενον πρὸς τοὺς Σικελιώτας Ἕλληνας ὄντας. 383. Ἄξιον ἄλφοι] ἐξ ὧν Σικελῶν εὕροι σοι ἄξιον κέρδος, πωληθείς. 385. Δέγμενος προσδεχόμενος. ἐλπίζων, ὁπ[illegible]

Ἡ δὲ κατάντηστιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουεν·
Δεῖπνον μὲν γὰρ τοίγε γελοίωντες τετύκοντο
Ἡδύ τε καὶ μενοεικὲς, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν·
Δόρπου δ' οὐκ ἂν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
Οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
Θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ναμένων. 387. Κατάντηστιν] ἀπεναντίας, πρὸ γυναικωνίτιδος. 390. δεῖπνον τὸ ἄριστον· δόρπος δὲ ὁ νῦν δεῖπνος. 392. Ἀχαρίστερον] λυπηρότερον, ἀη-

Ἐν δ' οὖν τούτοις Πηνελόπη, καθημένη ἐπὶ δίφρου περικαλλοῦς πρὸ τῆς γυναικωνήτιδος ἀπέναντι τῶν μνηστήρων, ἐπήκουε πάντα· ἦν μὲν γὰρ αὐτοῖς τὸ ἄριστον ἡδὺ καὶ τερπνὸν, καὶ πλῆρες ἀστεϊσμῶν τε καὶ γέλωτος, ἅτε δὴ ἀπὸ μείζονος παρασκευῆς ὡς ἐν ἑορτῇ γενομένης τῆς ἑστιάσεως· τὸ δὲ δεῖπνον ὅμως ὀλεθριώτατον· οἷον Ὀδυσσεύς τε καὶ Ἀθηνᾶ ἔμελλον αὐτοῖς, χειρῶν ἀδίκων ὑπάρξασιν, ἀπεργάσεσθαι.

δεύτερον. 394. Θησέμεναι] θήσειν. — Πρότεροι] οἱ γὰρ μνηστῆρες ὑπῆρξαν χειρῶν ἀδίκων.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Πηνελόπη ὁμολογεῖ τὸν γάμον τῷ τὸ τοῦ Ὀδυσσέως τενοῦντι τόξον· οἱ δὲ ἐπαινοῦσι τοῦτο. Τηλέμαχος δὲ ἀξιώσας καὶ αὐτὸς κατελθεῖν εἰς τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἐδυνήθη ἐπιτεῖναι ἐκεῖνο, οὔτ' αὐτὸς, οὔτ' ἄλλος τις τῶν μνηστήρων. Ὀδυσσεὺς δὲ ἐξηγεῖται ἑαυτὸν Εὐμαίῳ καὶ Φιλοιτίῳ, ὅστις ἐστί· καὶ παραγγέλλει ἐπιμεληθῆναι τῶν

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Φ.

Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν, πολιόν τε σίδηρον
Ἐν μεγάροις Ὀδυσσῆος, ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·
Εἵλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
Καλὴν, χαλκείην· κώπη ἐλέφαντος ἐπῆεν·
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Ἔσχατον· ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος.

ΤΟΥ Φ.

θυρῶν· εἶτ' ἐπανελθὼν, αἰτεῖ παρὰ τῶν μνηστήρων πεῖραν λαβεῖν καὶ αὐτὸς, εἰ δύνατο ἐπιτεῖναι τὸ τόξον· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον περιφρονεῖται· εἶτα Πηνελόπης ἐνισταμένης, τείνει ῥαδίως λαβών· κἀνταῦθα ἐγένοντο βροντὴ παρὰ τοῦ Διός· καὶ Τηλέμαχος ὁπλισάμενος, ἵσταται παρὰ τῷ πατρὶ, περιμένων παρ' αὐτοῦ ἐν καιρῷ τὸ τῆς μάχης σημεῖον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Φ.

ΑΘΗΝΑ τοίνυν ἐνῆκεν εἰς τὸν νοῦν Πηνελόπῃ ἆθλον τὴν τοῦ τόξου τάσιν, καὶ τὸ διὰ τῶν σιδήρων ἐπαφεῖναι τὸ βέλος τοῖς μνηστῆρσιν ἐκθεῖναι· ὃ παίζειν μὲν αὐτοῖς ἦν· ἀγῶνος δ' ἐσχάτου καὶ φόνου πολλοῦ ἔμελλεν αὐτοῖς γενήσεσθαι αἴτιον· ἀναστᾶσα τοίνυν ἀνῄει τὴν κλίμακα· καὶ κλεῖν καλήν τε, χαλκήν τε ἐκ λαβῆς ἐλεφαντίνης λαβοῦσα, ἦλθε σὺν ταῖς ἀμφιπόλοις ἐς τὸν ἐνδότατον τῶν θαλάμων· ἔνθ' ἔκειτο Ὀδυσσεῖ τὰ κειμήλεια, χαλκός τε, χρυσός τε πολὺς, καὶ

7 Χαλκείην] εὕρηται δὲ καὶ χρυσείην. — Κώπη] ἧς ἡ λαβὴ ἦν ἐξ ἐλε-

Ἔνθα δὲ τόξον κεῖτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
Ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί·
Δῶρα, τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας,
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν
Οἴκῳ ἐν Ὀρσιλόχοιο δαΐφρονος· ἤτοι Ὀδυσσεὺς
Ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλεν·
Μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
Νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας.
Τῶν ἕνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς,
Παιδνὸς ἐών· πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος, αἵ οἱ ὄλοντο,
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί·
Αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
Ἐπειδὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον,
Φῶθ' Ἡρακλεῖα, μεγάλων ἐπιΐστορα ἔργων,
Ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ἠδέσατ', οὐδὲ τράπεζαν,
Τὴν δὲ οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν·
Ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισιν.
Τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο· δῶκε δὲ τόξον,
Τὸ πρὶν μέν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
Κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
Τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
Ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος· οὐδὲ τραπέζῃ
Γνώτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὅς οἱ τόξον ἔδωκε· τὸ δ' οὔποτε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
Ἡρεῖτ'· ἀλλ' αὐτοῦ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο
Κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι· φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γαίης.
Ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν
Οὐδόν τε δρύϊνον προσεβήσατο, τόν ποτε τέκτων

πολύκμητος σίδηρος· ἐν οἷς καὶ τόξον σὺν φαρέτρᾳ, δῶρον τοῦτ' αὐτῷ γενόμενόν ποτε παρ' Ἰφίτου τοῦ Εὐρύτου ἐν τῇ Λακωνίᾳ· συνεβεβλήκεσαν γὰρ πάλαι ποτὲ ἐν Μεσσήνῃ ἐν τῷ Ὀρσιλόχου, κατὰ χρείαν ἑκάτερος αὐτοῦ ἀφικόμενος· ὁ μὲν, ὅτι ἄνδρες Μεσσήνιοι ἀποβάντες εἰς Ἰθάκην, καὶ ὄϊς τριακοσίας εἰσελάσαντες ἐς τὴν ναῦν μετὰ τῶν ποιμένων, ᾤχοντο ἀποπλεύσαντες· τούτων οὖν ἕνεκα ὅ,τε Λαέρτιος καὶ οἱ δημογέροντες ἀπέστειλαν αὐτὸν τοσαύτην διαπόντιον ὁδὸν, κομιδῇ νέον ὄντα· Ἴφετος δ' αὖ, ζητήσων καὶ αὐτὸς δυωκαίδεκα ἵππους θηλείας σὺν τοῖς ἡμιόνοις, ἃς ἀπολωλέκει, δι' ἃς ἀπώλετο καὶ αὐτὸς τελευτῶν· ἐλθὼν γὰρ παρ' Ἡρακλέα τὸν τοῦ Διὸς, ἄνδρα περιβόητον τοῦτον ἐν ἀρετῇ καὶ ἀγῶσιν, ἀποκτείνεται ὑπ' αὐτοῦ· σχέτλιός γε ἐκεῖνος, οὔτε θεοὺς φοβηθεὶς, οὔτε τράπεζαν αἰδεσθεὶς, ἣν τῷ ἀθλίῳ ἐκείνῳ ἀρτίως παρέθηκεν. Ἐνταῦθα τοίνυν συμβαλὼν Ὀδυσσεῖ, ἔδωκε τὸ τόξον τουτί· ὃ ἔφερε μὲν Εὔρυτος περιὼν, κατέλιπε δ' ἀποθανὼν τῷ παιδί· ἔδωκε δ' ἐν μέρει καὶ Ὀδυσσεὺς αὐτῷ ξίφος ὀξὺ καὶ δόρυ ἰσχυρὸν, ἀρχὴν τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας ἐντεῦθεν ποιούμενοι, μηδέπω ἀλῶν κεκοινωνηκότες, φθάσαντος τοῦ Ἡρακλέους τῷ φόνῳ τὴν συσσιτίαν· Ὀδυσσεὺς τοίνυν, ναυσὶ μὲν ἐπιπλέων, οὐδέποθ' ᾑρεῖτο ἐκεῖνο, ἐφ' ᾧ φιλίας οἴκοι εἴη σημεῖον κείμενον ἐσαεί· ἐν Ἰθάκῃ δὲ διατρίβων, ἐχρῆτο.

Ἡ δ' οὖν Πηνελόπη, ἐλθοῦσα εἰς τὸν θάλαμον, ἐπέβη τοῦ οὐδοῦ, ὃν τέκτων ἐπισταμένως ποτὲ ἀποξέσας, ἴθυνεν ὁριζόν-

---

φαντος. 13. Τυχήσας] ἀπαντήσας αὐτῷ κατὰ ζήτησιν τῶν ἵππων εἰς Τίρυνθα παραγενομένῳ· ἴδε τὴν ἱστορίαν Ἰλ. Ε· στίχ. 392. Σχόλ. 31. Ἐρέων] ζητῶν. 35. Προσκηδέος] τῆς κηδεμονικῶς πρὸς ἀλλήλους ἔχειν ποιούσης. 4

Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
Ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
Αὐτίκ' ἄρ' ἥγ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
Ἐν δὲ κληῖδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας,
Ἄντα τιτυσκομένη· τὰ δ' ἀνέβραχεν ἠύτε ταῦρος,
Βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα,
Πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα.
Ἡ δ' ἄρ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἔνθα δὲ χηλοὶ
Ἕστασαν· ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματ' ἔκειτο,
Ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
Αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαεινός.
Ἑζομένη δὲ κατ' αὖθι, φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
Κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ᾕρεε τόξον ἄνακτος.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον· ἔνθα σίδηρος
Κεῖτο πολὺς καὶ χαλκὸς, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
Ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
Ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον· οὐδέ τιν' ἄλλην

Κέσκετο] ἔκειτο, 46. Κορώνης] ὁ κρίκος ἐνταῦθα ἐστιν ἡ κορώνη, ἀφ' οὗ

τιον· εἶθ' οὕτως ἐφαρμόσας ἐπ' αὐτοῦ τοὺς σταθμοὺς, ἐπέθηκε τὰς θύρας, ἐξαρτήσας ἀπὸ τῶν στροφῶν· λύσασα οὖν τὸν ἱμάντα ἀπὸ τῆς κορώνης, ἐνέβαλε τὴν κλεῖν· καὶ περιστρέψασα, ἀπέκρουσε τοὺς βαλάνους ὀπίσω· τοῦτο δ' οὕτω σὺν βίᾳ γενόμενον, διήχησε μέγα, ἀναπετασθείσης τῆς θύρας. Ἐνταῦθα οὖν εἰσελθοῦσα, ἐπέβη τῆς σανίδος ἔνθα ἦσαν αἱ κιβωτοὶ, ἐν αἷς πολύ τι χρῆμα ἐσθῆτος περιῤῥεούσης, καὶ μύρου ἀποζούσης, ἐπέκειτο· ἀνασχοῦσα δὲ τὴν χεῖρα, ἔλαβε τὸ τόξον αὐτῇ θήκῃ ἀπὸ τοῦ πασσάλου· εἶθ' οὕτω καθεσθεῖσα αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων ἑαυτῆς τοῦτο καταθεῖσα, ἐπωδύρετο, ἐξελκύσασα αὐτὸ ἀπὸ τῆς τοξοθήκης.

Ὡς δ' ἅλις εἶχε δακρύων, ἀναστᾶσα, ἦλθε παρὰ τοὺς μνηστῆρας, τό,τε τόξον φέρουσα ἐν χερσὶ, καὶ φαρέτραν μεστὴν τοξευμάτων· αἱ δὲ ἀμφίπολοι εἵποντο, κίστην φέρουσαι, ἐν ᾗ πολὺς σίδηρος ἦν, ᾧ ἐχρῆτ' Ὀδυσσεὺς, ὁπότ' ἐμελέτα, τοξεύειν· Ὡς οὖν παρὰ τοῖς μνηστῆρσιν ἐγένοντο, στᾶσα παρὰ τὸν σταθμὸν, λιπαρὰ κρήδεμνα προβαλλομένη πρὸ τῶν παρειῶν, τῶν θεραπαινῶν παρισταμένων αὐτῇ ἑκατέρωθεν, ἔφη πρὸς αὐτοὺς τάδε. Ἀκούσατέ μου νῦν, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἱ τὴν οὐσίαν τοῦ Ὀδυσσέως, ἀνδρὸς ἐκ πολλοῦ ἀποδημοῦντος, ταῖς ἐς ἄκρον ὑπερβολαῖς καταδα-

---

καὶ ἱμάντι ἡ θύρα ἦν δεδεμένη· ἦν δ' ὁ κρίκος ἐνταῦθα γε ὡς εἰκάσαι ἐν τῷ παραστάτῃ· ἄλλο δέ τι τοῦτο ἐστίν, ὃ εἴρηκεν ἐν τῷ Α. στίχ. 441. — 47. Κληῖδ' ἧκε] ἐνέβαλε τὴν κλεῖν. — Ἀνέκοπτεν ὀχῆας] ἀνέκρουσε τὰς βαλάνους τοῦ κλείθρου τοὺς νῦν λεγομένους περάτας, ἢ περάντας, τὸν προωθούμενον, καὶ πάλιν ἀνασυρόμενον σίδηρον. 48. Ἄντα τιτυσκομένη] τὴν περὶ τὸ ἔργον σπουδὴν τοῦτο βούλεται δηλοῦν. 53. Ὀρεξαμένη] τανύσασα ἑαυτήν 54. Γωρυτῷ] τῇ θήκῃ τοῦ τόξου. 56. Ἐκ δὲ ἥρει] ἐξῄρε τῆς θήκης. 61. Ὄγκιον] ἀγγεῖον τοῦτ', ἔνθα ἔκειντο οἱ ὄγκοι· ὄγκοι δὲ οἱ πώγωνες, εἴτ' οὖν πτέρυγες τῶν ἀκίδων. 69. Ἐχράετε] ἐβιάζεσθε. 71. Μύθου ἐπισχεσίην] λόγου

Μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
Ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι, θέσθαι τε γυναῖκα.
Ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον.
Θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσιν,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
Κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνέπλειον βιότοιο·
Τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.
Ὣς φάτο· καί ῥ' Εὔμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβὸν,
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν, πολιόν τε σίδηρον.
Δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν·
Κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
Ἆ δειλὼ, τί νυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ἧτε καὶ ἄλλως
Κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμὸς, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ θύραζε
Κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
Μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον· οὐ γὰρ ὀΐω
Ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
Οὐ γάρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πᾶσιν,
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν· ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα·
Καὶ γὰρ μνήμων εἰμὶ πάϊς δ' ἔτι νήπιος ἦα.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νευρὴν ἐντανύσειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Ἤτοι ὀϊστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν
Ἐκ χειρῶν Ὀδυσσῆος ἀμύμονος, ὃν ποτ' ἀτίμα,
Ἥμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὤρνυε πάντας ἑταίρους.

πανῶντες, μηδεμίαν αἰτίαν πρὸς τοῦτ' εὐπρόσωπον ἔχοντες, πλὴν ὅτι ἐμὲ γλιχόμενοι γῆμαι· ἰδοὺ τοίνυν πρόκειται τὸ μέγα τοῦτο τόξον τοῦ Ὀδυσσέως ὑμῖν ἀγωνίσασθαι· ὃς γὰρ ἂν ῥᾷον αὐτὸ ἐπιτείνας, ἐπαφῇ τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων τούτων, δυωκαίδεκα συμπάντων ὄντων, τούτῳ ἐξέσται ἀγαγέσθαι με εἰς γάμον, τὸν περικαλλῆ καὶ πλούσιον τοῦτον οἶκον καταλιποῦσαν· οὗ ἐγὼ κἀν τοῖς ὕπνοις πολλάκις εὖ οἶδ' ὅτι μνησθήσομαι.

Ταῦτα δὲ εἰποῦσα, ἐπέθηκε τὸ τόξον Εὐμαίῳ, κελεύσασα παραθεῖναι αὐτὸ μετὰ τῶν πελέκεων παρὰ τοῖς μνηστῆρσιν· ὁ δὲ, δεξάμενος, κατέθηκεν αὐτὸ παρ' αὐτοῖς ὀδυρόμενος, συνεπωδύρετο δ' αὐτῷ καὶ Φιλοίτιος ὁ βουκόλος ὁμοίως, τὸ τοῦ δεσπότου τόξον ἰδών· οὓς ἰδὼν Ἀντίνοος κλαίοντας, ἐπέπεσεν αὐτοῖς λόγοις σκαιοῖς· νήπιοι ἀγριῶται, λέγων, κακῶς φρονοῦντες· τί γὰρ τοσαῦτ' ἀκαίρως καταλείβετε δάκρυα, πάθος ἐκ τούτων τῇ γυναικὶ διεγείροντες; ἢ οὐκ ἀρκεῖ αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα κλαίειν, ὃν ἀπώλεσε; δυοῖν τοίνυν θάτερον, ἢ καθήμενοι αὐτοῦ σιωπῇ, ἐσθίετε· ἢ μεταστάντες, κλαίετε, ὅποι θέλετε, καταλιπόντες αὐτοῦ τὸ τόξον, τοῦτον δὴ τὸν ἄπρακτον μνηστῆρσιν, ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἐσόμενον ἆθλον· οὐδένα γὰρ οἴομαι δυνήσεσθαι τὸ τόξον ἐντεῖναι· τίς γὰρ ἂν εἴη νῦν ἐν ἡμῖν, οἷος ἦν Ὀδυσσεύς; μέμνημαι γὰρ ἰδὼν, αὐτὸν ἔτι παιδίον ὤν.

Ταῦτα δ' ἔφη, οἰόμενος αὐτὸς οἷός τ' ἔσεσθαι τό, τε τόξον ἐντεῖναι καὶ διὰ τῶν σιδήρων ὀϊστεῦσαι εὐστόχως· κακῶς εἰδὼς, ὡς αὐτὸς πρῶτος γεύσεται πικροῦ τοῦ οἰστοῦ παρὰ Ὀδυσσέως, ὁ καὶ πρῶτος αὐτὸς ἐξυβρίσας εἰς αὐτὸν, καὶ τοὺς ἄλλους πρὸς ταὐτὸ παροτρύνας.

πρόφασιν. 83. Βουκόλος] ὁ Φιλοίτιος. 91. Ἄακτον] ἄπρακτον, ὡς [illegible] κὰ τῶν ἑπομένων· ἢ βλαπτικὸς κατὰ δύο στερητικὰ ἀνακρούμενα [illegible]

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων·
Μήτηρ μὲν μοί φησι φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,
Ἄλλῳ ἅμ' ἕψεσθαι, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα·
Αὐτὰρ ἐγὼ γελόω, καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
Οἵη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιΐδα γαῖαν,
Οὔτε Πύλου ἱερῆς, οὔτ' Ἄργεος, οὔτε Μυκήνης·
Οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης.
Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ μητέρος αἴνου;
Ἀλλ' ἄγε μὴ μύνῃσι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
Δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
Καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην·
Εἰδέκεν ἐντανύσω, διοϊστεῦσαί τε σιδήρου,
Οὔ κέ μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ
Λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
Οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.
Ἦ καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
Πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας
Πᾶσι μίαν μακρὴν καὶ ἐπιστάθμην ἴθυνεν·
Ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε· τάφος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας,
Ὡς εὐκόσμως στῆσε· πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, καὶ τόξου πειρήτιζεν.
Τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων·
Τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τόγε θυμῷ,
Νευρὴν ἐντανύσειν διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Καί νύ κε δή ῥ' ἐτάνυσσε βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε, καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.

λήλων· ἄτος γὰρ παρὰ τὸ ἄτη, βλαπτός· ἄαατος, οὐχὶ ἀβλαβής. ιι. Μυ.

Ἐν δὲ τούτῳ ἀναστὰς Τηλέμαχος, φησὶ πρὸς αὐτούς· παπαί! ἤπού γε ἀνόητον ἐποίησέ με νῦν ὁ Ζεὺς, ἀφελὼν μου ὅλως τὸν νοῦν· ἡ μὲν γὰρ μήτηρ, καίπερ περίφρων οὖσα, γάμου δευτέρου μέμνηται ἤδη, καὶ φησιν ἐγνωκέναι ἑτέρῳ ἀνδρὶ ὁμιλῆσαι, καταλιποῦσα τὸν οἶκον τόνδε· ἐγὼ δ' ὁ νήπιος χαίρων γελῶ· ὢ τῆς ἀφροσύνης, εἰς ἣν ἐγὼ περιέστην· ἀλλ' ἄγεθ' ὑμεῖς νῦν ἐπειδὴ προφαίνει ἆθλον τοιαύτη, οἵα οὐκ ἄλλη γυνὴ μήτ' ἐν Ἀχαΐᾳ, μήτ' ἐν Πύλῳ, μήτ' ἐν Ἄργει, μήτ' ἐν Μυκήναις, μήτ' ἐν Ἰθάκῃ αὐτῇ, ἢ ἐν Ἠπείρῳ μελαίνῃ· καὶ τί με χρὴ λέγοντ' αὐτὸν περὶ τῆς ἐμαυτοῦ μητρὸς ἐν εἰδόσιν ὑμῖν, διατρίβειν, ὅσον ἤδ' ἐπ' ἀρετῇ ὑπερήλασε πάσας; ἀλλ' ἄγετ' ἀγωνισώμεθα, μήδ' ἀναβαλώμεθα, μηκέτι μηδεμιᾷ προφάσει ἀπεχόμενοι τοῦ τείνειν τὸ τόξον· ἵν' εἰδῶμεν, ὅστις ἐν ἡμῖν ἄριστος εἴη· καὶ δὴ ἐπιτρέψατέ μοι πρώτῳ τούτου πειρᾶσθαι πρώτως· εἰ γὰρ τείνας διοϊστεύσαιμι διὰ τοῦ σιδήρου, οὐκέτ' ἐλπίζω ὄψεσθαι τὴν ἐμαυτοῦ μητέρα ἑλομένην καταλιπεῖν οἴκοι παῖδα τοιοῦτον, οἷον τὸ πατρῷον ἐν ἄθλοις γενόμενον ἄξιον ἄρασθαι κλέος.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἀνεπήδησε, καὶ ἀποθέμενος τήν τε χλαῖναν καὶ τὸ ξίφος ἀπὸ τῶν ὤμων, πρῶτον μὲν ἔστησεν ἑξῆς τοὺς πελέκεις ἐπὶ σκολώπων, διορύξας τάφρον μικρὰν, καὶ ἰθύνας πάντα κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, ἐξίσωσε σὺν κόσμῳ οὕτω τὴν γῆν τοῖς ποσὶν, ὥστε θαῦμ' ἔσχε πάντας ὁρῶντας· ἐτύγχανε γὰρ οὐδέπω ἠσκημένος ἐν τούτοις. Ἐκ δὴ τούτου στὰς ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, ἐπειρᾶτο τείνειν· καὶ τρὶς μὲν ἐπιβαλλόμενος, ἐξέπεσε· τὸ δὲ τέταρτον ἐπέτεινεν ἂν, εἰ μὴ Ὀδυσ-

---

νῃσι] προφάσεσιν, ἀναβολαῖς, 117. Οἷος] ἐστι ἀναφορικὸν εἰς τὸ λιλείπ... (τοιοῦτος) 122. Ἔναξε] συνεπίλωσεν, ἐξίσωσεν, ἐξωμάλισεν· ἢ περιεσώρευσε — Τάφος θαῦμα· παρὰ τὸ θήπω τὸ θαυμάζω· ὅθεν τὸ, ταφὼν, καὶ τάφος.

Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο.
Ὢ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακός τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
Ἠὲ νεώτερός εἰμι καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', οἵπερ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
Τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
Κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν·
Αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός.
Ὄρνυσθ' ἑξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
Ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο, Οἴνοπος υἱός,
Ὅ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
Ἷζε μυχοίτατος αἰεί· ἀτασθαλίαι δὲ οἱ οἴῳ
Ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν·
Ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξου πειρήτιζεν·
Οὐδέ μιν ἐντάνυσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων,
Ἀτρίπτους, ἁπαλάς· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω· λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
Πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
Θυμοῦ καὶ ψυχῆς· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
Τεθνάμεν ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν, οὗθ' ἕνεκ' αἰεὶ
Ἐνθάδ' ὁμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
Νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσίν, ἠδὲ μενοινᾷ
Γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσῆος παράκοιτιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται, ἠδὲ ἴδηται,

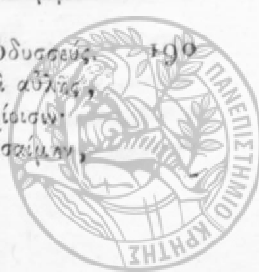
σεὺς ἀνανεύσας ἐκώλυσε· διὸ ἀποστὰς, ἔφη ταῦτα· ὢ τῆς ἀτυχίας! οὐ γὰρ οἶδ' ὁπότερον φῶ, νέῳ ἔτι βραχίονι ἥττων ἐξελέγχομαι εἶναι, ἢ οὕτω κακὸς ἐγὼ ἔσομαι ἀμύνασθαι, εἴτις μοί ποτε χειρῶν ἀδίκων ὑπάρξει; ἀλλ' ἄγεθ' ὑμεῖς, οἱ κρείττους ἐμοῦ ἰσχύϊ πεφύκατε, πειρᾶσθε τῆς τάσεως, ὅπως ἂν θᾶσσον τέλος ἐπιθῶμεν τῷ παρόντι ἀγῶνι· καὶ ταῦτ' εἰπὼν, κατέθηκε μὲν τὸ τόξον ἐπὶ τῶν σανίδων, προσκατέθηκε δὲ καὶ τὸ βέλος, τῇ τοῦ τόξου αὐτὸ προσερείσας κορώνῃ· καὶ μεταστὰς, κατέλαβεν, ὃν ἦν κατέχων τόπον.

Ἐκ δὴ τούτου γνώμην ἀποφήναντος Ἀντινόου, ἀνασάντας ἐκ δεξιῶν, ὅθεν ᾠνοχοεῖτ' αὐτοῖς, ἐν μέρει πάντας τοῦ ἀγῶνος πειρᾶσθαι, ἐδέξαντο τοῦτο πάντες· καὶ δὴ ἀνίσταται πρῶτος πάντων Λειώδης ὁ Οἴνοπος, ἀνὴρ θυοσκόπος, παρὰ τῷ κρατῆρι προσκαθεζόμενος ἐν τῷ ἐνδοτάτῳ, τά τε ἄλλα ἄριστος ὤν, καὶ δὴ τάς θ' ὑπερβολάς τε καὶ ὕβρεις ἀποστρεφόμενος, καὶ τοὺς ἄλλους μνηστῆρας ἐν πᾶσι τούτοις καταμεμφόμενος· Οὗτος οὖν λαβὼν τὸ τόξον, ἐπειρᾶτο ἐντεῖναι· ὡς δ' οὐκ ἠδύνατο, ἀνάσκητος ὢν, καὶ σφόδρα ταῖς χερσὶν ἁπαλὸς, ἔφη πρὸς τοὺς ἄλλους τοιάδε· ἐγὼ μὲν, ὦ φίλοι, οὐκ ἂν τείναιμι, ὡς ἔγωγε πείθω ἐμαυτόν· ὑμῶν δ' εἴτις ἄλλος, λαβέτω, τεινάτω· πλὴν πολλοὺς ἀριστέας τὸ τόξον τουτὶ τοῦ ζῆν ἀφαιρήσει· ἄμεινον δ' ἅπαξ τεθνᾶναι, ἢ ζῶντας ἀτυχῆσαι, ὧν ἕνεκα ἥκομεν ὧδε, μόναις ἐλπίσιν ἕκαστος ἐπαιρόμενοι· νῦν μὲν γὰρ τάχ' ἄντις καὶ ἐλπίσειε τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ἀγαγέσθαι γυναῖκα· τοῦ δὲ τόξου πειραθεὶς, ἀφέ-

131. Ἄκικυς] ἀσθενὴς ἀδύνατος. 138. Κορώνῃ τῷ τοῦ τόξου ἄκρῳ. 145. Θυοσκόος] μάντις, παρὰ τὸ κοεῖν, ἢ κορῆν, ὅ ἐστι νοεῖν τὰ θυόμενα. 151. Ἀτρίπτους] ἀσυνήθεις τὰ τοιαῦτα. 153. Κεκαδήσει] χωρίσει, προμαντεύεται δέ τοι καὶ ἄκων.

Ἄλλην δή τιν' ἔπειτα Ἀχαϊάδων εὐπέπλων
Μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος. ἡ δὲ κ' ἔπειτα
Γήμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἕο τόξον ἔθηκεν,
Ὣς αφ ... τῆσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν·
Κλίνας καλ... προσέκλινε κορώνη.
Αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλ... ἔνθεν ἀνέστη.
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρονου ... αζεν·
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνομ...
Ἀειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε; (νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων)
Εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
Θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
Οὐ γάρ τοι σέγε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ,
Οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ οϊστῶν·
Ἀλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί·
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν·
Ἄγρει δή, πῦρ κεῖον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
Πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος·
Ὄφρα νέοι θάλαποντες, ἐπιχριόντες ἀλοιφῇ,
Τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αἶψ ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ·
Πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος·
Τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδ' ἐδύναντο
Ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
Ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω
Βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
Φθεγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι·
Βουκόλε καὶ σὺ συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,

μενος τοῦ σκοποῦ, ἄλλην τινὰ τῶν Ἑλληνίδων ἕκαστος σκοπείσθω, ἔδνοις πολλοῖς θηρώμενος, ἣν ἂν εὕρῃ· ἥδε δ' ἀγέσθω, ὃς ἂν αὐτῇ πλείω δῷ, καὶ ὁ δαίμων διέτα ξε. Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ οὗτος, κατέθηκε τὸ τόξον χαμαὶ, π ροσερείσας καὶ τὸ βέλος αὐτῷ παρὰ τῇ κορώνῃ· μεταστὰς δὲ, ἐκαθέσθη, ὅπου αὐτῷ ἔθος ἦν.

Ἐκ δὴ τούτου Ἀντίνοος ὥρμηται λόγοις σφοδρότερος ἐπ' αὐτόν· Λειῶδες, λέγων, τίνα τοῦτον εἴρηκα ς λόγον, οὕτω δεινὸν καὶ σκαιόν; οὐ γὰρ ἀνασχετὸν ἔμοιγ' ἀκοῦσαι, ὡς τὸ τόξον τουτὶ πολλοὺς τῶν ἀριστέων ἀποστερ ήσει τοῦ ζῆν, ἐπειδὴ σύγ' οὐχ' οἷος εἶ τεῖναι, τοιοῦτόν σε τῆς μητρὸς γειναμένης, οἷον μὴ εἶναι ἱκανὸν τοῦτό γε πο ιεῖν· ἀλλ' οὐκ ἂν πάντες τοιοῦτοι εἴημεν πεφυκότες. Ἔπειτα στραφεὶς πρὸς Μελάνθιον, ἴθι, φησὶν, ὦ Μελάνθιε, ἀνάκ χυσον πῦρ ἐντὸς, καὶ παραθεὶς αὐτοῦ δίφρον ἐπιβεβλημένον κωδίῳ, κόμισον χόνδρον στέατος ἐκ τῶν ἔνδοθεν, ἵνα πρὸς τῷ πυρὶ ὑποθάλποντες ἐπιχρίωμεν τὸ τόξον κατὰ μικρὸν, ὥσθ' ὑγρανθὲν εὐαγωγότερον ἡμῖν εἶναι χρήσασθαι.

Ἐκ δὴ τούτων σπεύσας ὁ Μελάνθιος, ἀνέ αε πῦρ, καὶ παραθεὶς δίφρον σὺν κωδίῳ, ἤνεγκε καὶ τὴν π ιμελήν· ᾗ οἱ νέοι χρίοντες τὸ τόξον παρὰ τῷ πυρὶ, ἐπειρῶντο, εὐλυγιςότερον ποιήσαντες, τεῖναι· ἀλλ' ἰσχύος ἔτι πολλ ῷ ἀπελείποντο. Ἀντίνοος μέντοι καὶ Εὐρύμαχος, ἄμφω τῶν μνηστήρων τὰ πρῶτα φέροντες, ἅ τε τῶν ἄλλων διαφέρο ντες ἀρετῇ, οὐδ' οὕτως ἀπείχοντο.

Ἐν δὲ τούτῳ Ὀδυσσεὺς, ἰδὼν τόν τε β ουκόλον καὶ τὸν συφορβὸν ἐξελθόντας, ἐπηκολούθησεν ἡσυχῇ. ὡς δ' ἔξω πάμπαν ἐγένοντο τῆς αὐλῆς, προσιὼν αὐτοῖς, βουκόλε, ἔφη, καὶ σὺ συφορβὲ, ἆρ' εἴπω ὑμῖν ὅ,τι ἀπόρρ ητον οἶδα, ἢ ἐ-

Ἦ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
Ποῖοί κ' εἶτ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
Ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκοι;
Ἦ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ', ἢ Ὀδυσῆϊ;
Εἴπαθ', ὅπως ὑμέας κραδίη, θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
Γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
Ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τῶνγε νόον νημερτέ' ἀνέγνω,
Ἐξαῦτίς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ, κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Γιγνώσκω δ', ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω,
Οἴοισι δμώων· τῶν δ' ἄλλων οὔ τευ ἄκουσα
Εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Σφῶϊν δ', ὡς ἔσεταί περ, ἀληθείην καταλέξω.
Εἴ χ' ὑπ' ἐμοίγε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
Ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσω
Οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμοῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχου ἑτάρω τε, κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
Εἰ δ', ἄγε δὴ, καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
Ὄφρα μ' εὖ γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ·
Οὐλὴν, τήν ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
Ὣς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
Τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,

μεινον ἀποκρύψασθαι ἔθ' ὑμᾶς; βούλομαι γὰρ εἰδέναι, τί ποτ' ἂν ποιήσαιτε, εἴ ποθεν Ὀδυσσεὺς, θεῶν τινος πέμψαντος, ἐπισταίη ὧδε αὐτίκα δὴ μάλα; πότερον ἀμυνεῖτε μνηστῆρσιν, ἢ πρὸς αὐτὸν τὸν δεσπότην στήσεσθε παραχρῆμα; τοῦθ' ὑμᾶς ἀξιῶ τἀληθές μοι εἰπεῖν.

Βουκόλος δὲ πρὸς ταῦτα· γένοιτό μοι, Ζεῦ πάτερ, μόνον ἰδεῖν ἐκεῖνον· καὶ τότ' ὄψει σύγ', ὦ ξένε, οἷα μὲν ἔμοιγε ἡ ἰσχὺς, οἷοι δὲ καὶ οἱ βραχίονες οὗτοι· ταὐτὰ δ' ηὔχετο καὶ ὁ Εὔμαιος Ὀδυσσέα ἰδεῖν νοστήσαντα οἴκαδε.

Ὡς οὖν πεῖραν λαβὼν αὐτῶν τοῦ φρονήματος, ὁρᾶτε οὖν Ὀδυσσέα, ἔφη, αὐτὸν ἐμὲ ὧδε ὄντα· ὃς πολλὰ μὲν παρὰ πολλοῖς παθὼν, τελευτῶν ἐλήλυθα εἰκοστῷ ἤδη ἔτει εἰς φίλην πατρίδα γαῖαν· καὶ χαίρω χαίρουσιν ὑμῖν παραγεγενημένος, τοῖς μόνοις πιστοῖς τῶν οἰκετῶν μου γεγενημένοις· ἐκ πολλῶν γαρ ἐγὼ οἶδα τοῦτο, μηδενὸς τῶν ἄλλων εὐχομένου με ἀφικέσθαι· ἴστε τοίνυν ὑμεῖς γε· (καί γὰρ ἀνάγκη πιστοὺς ὑμᾶς ὄντας εἰδέναι ταῦτα·) ὡς εἰ θεοὶ δοῖέν μοι τῶν μνηστήρων κρατῆσαι, αὐτίχ' ὑμῖν γυναῖκας δοὺς, κτήματά τε, καὶ οἰκίας ἐγγὺς ἐμαυτοῦ, φίλους καὶ ἀδελφοὺς Τηλεμάχῳ ποιήσομαι· καὶ ἵνα μὴ ἀμφίβολ' ἔθ' ὑμῖν ταῦτα ᾖ, δεῦτε ἴδετε τὴν οὐλὴν ταυτηνὶ, σῆμ' ἀρίγνωτον Ὀδυσσέως τοῦ ὑμετέρου δεσπότου· ἣν σῦς ἐπέθηκέ μοι ἐν Παρνασῷ, κομιδῇ νέῳ ὄντι, ὁπότε μετὰ τῶν Αὐτολύκου ἐκεῖ θηρεύοντες ἐτυγχάνομεν· καὶ ταῦτ' εἰπὼν παρεγύμνωσεν αὐτοῖς τὴν ἐπιγουνατίδα.

Τοῦτο δὲ ἰδόντες ἐκεῖνοι, μηδενὸς ἔτι ἀμφιβόλου ὑπολειπομένου, περιεχύθησαν αὐτῷ πανταχόθεν, προσφύντες ταῖς

---

207. Ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ] τὸ τριτὸν τῶν ἀντωνυμιῶν πλείστην ὅσην παρέχει τὴν ἔμφασιν. 221. Ἀποέργαθεν] ἀνέσυρε. 222. Ἐφράσσαντο] συνῆκεν ἀπ

Κλαῖον ἄρ'. ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι χεῖρε βαλόντε,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Ὣς δ' αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσεν·
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε·
Παύεσθων κλαυθμοῖο γόοιό τε· μή τις ἴδηται
Ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπησι καὶ εἴσω.
Ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες·
Πρῶτος ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες· ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
Οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν, ἠδὲ φαρέτρην·
Ἀλλὰ σὺ, δῖ' Εὔμαιε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
Ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι· εἰπεῖν τε γυναιξὶν
Κλῄσσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς, ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μήτι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ·
Σοὶ δὲ, Φιλοίτιε δῖε, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
Κλῄσσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.
Ὣς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὐναιετάοντας·
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη·
Ἐς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἴτην θείου Ὀδυσῆος.
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
Θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλᾳ πυρός· ἀλλά μιν οὐδ' ὧς
Ἐντανύσαι δύνατο· μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περί τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων.
Οὔτοι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
Εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιΐδες, ἠμὲν ἐν αὐτῇ
Ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, ἠδ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν·

χερσὶ, καὶ καταφιλοῦντες τήν τε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς ὤμους· ὡς δ' αὔτως καὶ Ὀδυσσεὺς περιπτυξάμενος αὐτοὺς, ἐφίλει κεφαλήν τε καὶ χεῖρας· τάχα δ' ἂν καὶ εἰς δυόμενον ἥλιον ἐπωδύραντο, εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς ἐκέλευε παύσασθαι. Ἐπίσχεθ' ὑμεῖς νῦν, λέγων πρὸς αὐτοὺς, τοῦ κλαθμοῦ, ἵνα μή τις ἰδών ποθεν, εἰσελθὼν ἀναγγείλλῃ τοῖς ἔσω· ἀλλ' ὥρα μάλισθ' ἡμᾶς εἰσιέναι, ἄλλον ἄλλου μικρὸν διαλείποντας, πρῶτον μὲν ἐμὲ, εἶθ' ὑμᾶς ἐν μέρει ἑκάτερον ἐφεξῆς· ἐκεῖνο δὲ πρὸ πάντων πρόσχετέ μοι τὸν νοῦν· τῶν γὰρ μνηστήρων ὡς μὴ ἂν ἐασόντων μοι δοθῆναι τὸ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν, μέμνησο σὺ, ὦ Εὔμαιε, λαβὼν τοῦτο δοῦναί μοι, καὶ τὰς γυναῖκας κελεῦσαι ἀσφαλῶς τὰς θύρας ἔνδοθεν κλεῖσαι· ἢν δέ που στεναγμοῦ ἀνδρῶν ἀκούσειαν παρ' ἡμῖν, μὴ προκύπτειν· ἀλλ' αὐτοῦ καθημένας ἡσυχῇ, ἀμφὶ τὰ ἑαυτῶν ἀσχολεῖσθαι· σὺ δ' αὖ, ὦ Φιλοίτιε, ἐπιμελοῦ τῶν θυρῶν τουτωνὶ τῆς αὐλῆς, ἀσφαλισάμενος αὐτῇ τῇ κλειδί. Ὁ μὲν ταῦτα διατάξας, εἰσιὼν ἐκαθέσθη ἐπὶ τοῦ δίφρου, ὅθεν ἦν ἐξανεστηκώς· ὡς δ' αὔτως καὶ οἱ θεράποντες εἰσῆλθον μεμνημένοι τὰ ἐντεταλμένα.

Ἐν δὲ τούτῳ Εὐρύμαχος περιθάλπων τὸ τόξον παντοίως παρὰ τῷ πυρὶ, οὐχ' οἷός τε ἦν οὐδ' ὡς ἐπιτεῖναι οὐδένα τρόπον· δεινὸν δ' ἐποιεῖτο τοῦτο καθ' ἑαυτόν· προσαλγήσας, ὢ τῆς δυστυχίας, ἔφη, ἐμοί τ' αὐτῷ, καὶ πᾶσιν ὑμῖν τοῖς λοιποῖς· οὐ γὰρ ἐπέρχεταί μοι ἄχθεσθαι τοσοῦτον ἐπὶ τῷ γάμῳ· πολλαὶ γὰρ καὶ ἄλλοθι πολλαχῇ, ἀλλά γε καὶ ἐν Ἰθάκῃ γυ-

φαλῶς. 225. Ἔκυσσε] ἐφίλει ἐξ ἀγάπης. 227. Ἐρύκακε] ἐκώλυε. 230. Προμνηστῖνοι] μὴ ἅμα πάντες, ἀλλ' ἄλλος μετ' ἄλλον. 239. Προβλώσκειν] προϊέναι. 241. Ἰῆλαι]ἐπιβαλεῖν. 249. Περί τ' αὐτοῦ] περί τε ἐμαυτοῦ

Ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
Ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὅτ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
Τόξον· ἐλεγχείη δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
  Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
Εὐρύμαχ', οὐχ' οὕτως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
Νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
Ἁγνή· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἕκηλοι
Κάτθετ'· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας
Ἑστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἴω,
Ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες, καταθείομεν ἀγκύλα τόξα.
Ἠῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον, αἰπόλον αἰγῶν,
Αἶγας ἄγειν, αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
Ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες, Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ
Τόξου πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
  Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης·
Ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
Λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
Ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος, ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.

258. Τοῖο θεοῖο] τοῦ θεοῦ, τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐπιστατοῦντος τοῖς τόξοις.

ναϊκές τέ εἰσιν ἀγαγέσθαι, ἣν ἄν τις βούληται· ἀλλ' εἰ τοσοῦτον τῆς τοῦ Ὀδυσσέως ἰσχύος ἀπολειπόμεθα, ὥστε μηδὲ τὸ τόξον ἐκεῖνο δύνασθαι τεῖναι· οὔ τι ἂν αἴσχιον εἴη ταῦθ' ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὕστερον λέγεσθαι;

Ἀντίνοος δὲ πρὸς ταῦτα· Εὐρύμαχ', ἔφη, ἔγωγε μὲν οὐ τοῦθ' ὑπολαμβάνω τούτου αἴτιον εἶναι· ἀλλ' ὃ οὐδὲ τὴν σὴν, οἶμαι, λέληθε σύνεσιν· ἴσμεν γὰρ σήμερον δημοτελῆ ἑορτὴν τῷ Ἀπόλλωνι οὖσαν· πῶς οὖν ἂν εἴη θεμιτὸν κατὰ ταύτην τανύειν τόξα; ἀλλὰ καταθώμεθα νῦν γε τοῦτο, καλῶς τε καὶ εὐσεβῶς ποιοῦντες· τοὺς δὲ πελέκεις ἐῶμεν κατὰ χώραν ἑστάναι· οὐδένα γὰρ οἶμαι ἐλθόντ' ἄλλοθεν ἀνατρέψειν· εἰσελθόντες οὖν εἰς τὸ δῶμα, καὶ τοῦ οἰνοχόου ἐγχέοντος ἡμῖν, σπείσαντες τῷ θεῷ, ἐς τὴν αὔριον τὸν ἀγῶνα ἀναβαλώμεθα. Μελάνθιος δὲ ὁ αἰπόλος ἀγέτω αἶγας ἰὼν ἁπασῶν τὰς ἀρίστας, ὅπως θύσασι κλυτοτόξῳ Ἀπόλλωνι, εὖ ὑμῖν γένηται κατορθῶσαι τὰ περὶ τὸν ἆθλον.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, ἐπῄνεσαν ἅπαντες, καὶ παραχρῆμα κήρυκες μὲν ἐνέχεον νίψασθαι· οἱ δὲ οἴνου ἐνεπίμπλασαν τὰ ἐκπώματα· ὡς δὲ σπείσαντες, ἔπιον, ὅσον ἦν βουλομένῳ ἑκάστῳ, στραφεὶς ὁ δολόφρων Ὀδυσσεὺς πρὸς αὐτοὺς, μνηστῆρες, ἔφη, τῆς περίφρονος Πηνελόπης, συντείνατε κἀμοὶ πρὸς ὀλίγον τὸ οὖς, καὶ μάλισθ' ὑμεῖς γε, ὦ Εὐρύμαχε καὶ Ἀντίνοε· ὃς καὶ τὴν γνώμην μάλ' ὀρθῶς ἀπέφηνας ταύτην, ἀποσχομένους νῦν γε τοῦ τόξου, ἐπιτρέψαι αὐτῷ τῷ θεῷ· ὃς αὔριον δώσῃ νίκην, ᾧ ἂν ἐθέλῃ· ἀλλ' ἄγετε δότε

---

260. Καὶ εἴ κ' εἰῶμεν] τὸ μόριον εἴ κ' οὐκ οἶδ' ὅτι βούλεται. εἰ μὲν γὰρ ἀναλυθείη εἰς τὸ Εἴ κεν, μένει ἀναπόδοτον (εἰ μή τις εἴποι ἔξωθεν ὑπακούεσθαι τὸ καλῶς ἔχει.) εἰδ' αὖ ἐκληφθείη ἐκ τοῦ εἴκω, εἶκε προστακτικὸν, ἀντὶ τοῦ ἄγε ἐῶμεν, ὀφείλει περισπᾶσθαι· ἔστω τοίνυν ὅ,τι ποτέ φασιν οἱ σχολιασταὶ, ὧν αὐτὸς ἐν τῇ παρούσῃ ἠρεμίᾳ τούτων τε καὶ ἄλλων βίβλων στεροῦμαι,

Ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
Χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν
Ἲς, οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
Ἢ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ', ἀκομιστίη τε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
Δείσαντες, μὴ τόξον ἐΰξοον ἐντανύσειεν·
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἔνι τοι φρένες οὐδ' ἠβαιαί·
Οὐκ ἀγαπᾷς, ὃ ἕκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
Δαίνυσαι; οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
Μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
Ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
Οἶνος καὶ Κένταυρον, ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα,
Ἄασ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
Ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ'· ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
Μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο·
Ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δι' ἐκ προθύρου δὲ θύραζε
Ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
Ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς,
Ἤϊεν, ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ·
Ἐξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
Οἷ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
Ὣς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
Ἐντανύσῃς· οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
Ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ· ἄφαρ δέ σε νηῒ μελαίνῃ
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,

---

284. Ἄλη] ἡ πλάνη καὶ ἀκομιστία, ἀθεραπεία, τὸ ἀτημέλητον τοῦ σώματος.

κἀμοὶ τὸ τόξον, ὅπως ἂν κἀγὼ μεθ' ὑμῶν ἀπόπειραν τῆς ἐμαυτοῦ δυνάμεως λάβοιμι, εἴ μοι πρόσεστι ἔτι τις, οἵα ποτέ μοι ἐνῆν· ἢ τῷ τε κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν ἀκορήτῳ καὶ ἀτημελήτῳ διόλωλεν ὅλως.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, τούς τ' ἄλλους ἐρέθισεν εἰς ὀργὴν, καὶ τοῦ Ἀντινόου μάλιστα ἔδοξε καθικνεῖσθαι, δείσαντας μὴ ἐντείνῃ τὸ τόξον· διὸ καὶ ῥαγδαίως οὗτος τῷ λόγῳ ὥρμηται ἐπ' αὐτὸν, ὦ δύστηνε, λέγων, ξένε, τίποτ' ἄρ' οὕτως σε τελέως αἱ φρένες ἀπέλιπον; οὐκ ἀγαπᾷς, ὅτι συνεστιάτορα ἡμῖν αὐτοῖς σε γενέσθαι κατεδεξάμεθα, ὥστε πρὸς τούτῳ καὶ τῶν λόγων ἡμῶν κατακούειν; τίς γὰρ τῶν ἄλλων πτωχῶν καὶ ξένων ἠξίωται τούτου γε παρ' ἡμῶν; ἀλλ' ὁ οἰνός σε, ὡς ἔοικεν, ἐξέστησε τῶν φρενῶν· ὃς ἄλλους τε πολλοὺς, οἳ αὐτῷ κατεχρήσαντο, ἐλυμήνατο, καὶ δὴ καὶ Εὐρυτίωνα τὸν Κένταυρον ἐν τῷ Πειριθόου παρὰ Λαπίθαις· οὗτος γὰρ ἐπειδὴ ἐξύβρισε παροινήσας, ὀργῇ ἁλόντες οἱ ἀμφὶ Πειρίθοον, ἀναρπάσαντες αὐτὸν, ἀνεῤῥίπτησαν ἔξω, τά τ' ὦτα αὐτῷ καὶ τὰς ῥίνας ἀποτεμόντες· ὁ δὲ, ἑκὼν ἀέκων ἀνεχώρησεν ἠκρωτηριασμένος ἐκεῖθεν· ἐξ οὗ ὁ μέγας αὐτοῖς Κενταύροις τε καὶ Λαπίθαις πρὸς ἀλλήλους συνέῤῥωγε πόλεμος· οὕτω καί σοι μέγα τι κακὸν προμαντεύομαι, εἴγ' ἐπιτείνεις τὸ τόξον· οὐκέτι γὰρ παρ' ἡμῖν πτωχεύσεις, ὡς Ἔχετον τὸν μιαιφόνον βασιλέα διεκπορθμευθεὶς ὑφ' ἡμῶν εἰς τὴν Ἤπειρον, ἔνθα κακὸς

288. Οὐδὲ ἠβαιαὶ] οὐδὲ ὀλίγαι. 289, Ὃ ἔκηλος] ὅτι ἥσυχος. 290. Ἀμέρδεαι ὅτι οὐκ ἀποστερῇ τῆς τροφῆς. 293. Τρώει] τιτρώσκει τον νοῦν. 301. Ἀμήσαντες] κόψαντες. 302. ἣν ἄτην ὀχέων] τὴν ἑαυτοῦ ἄτην φέρων φρενοβλαβεῖ θυμῷ. 303. Καὶ ἀνδράσι] καὶ Λαπίθαις. 304. Οἷτ' αὐτῷ] ἑαυτῷ εὕρατο πρώτῳ κακὸν τὸν ἀκροτηριασμὸν ὁ Εὐρυτίων, 306. Ἐπητύος ἐπαιτήσεως

Πέμψομεν· ἔνθεν δ' οὔτι σαώσεαι· ἀλλὰ ἕκηλος
Πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν, οὐδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἔλπεαι, αἴ χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μάλα τόξον
Ἐντανύσῃ, χερσίν τε, βίηφί τε ἧφι πιθήσας,
Οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι καὶ ἑὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
Οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπεν·
Μηδέ τις ὑμείων, τοῦγ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων,
Ἐνθάδε δαινύσθω· ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον ηὔδα·
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
Οὔτι σε τόνδ' ἄξασθαι ὀϊόμεθ'· οὐδὲ ἔοικεν·
Ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Μή ποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν·
Ἦ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
Μνῶνται, οὐδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύουσιν·
Ἀλλ' ἄλλος τις, πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Ὣς ἐρέουσ'· ἡμῖν δ' ἂν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐρύμαχ', οὔπως ἔστιν ἐϋκλεῖας κατὰ δῆμον
Ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες, ἔδουσιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθαι;
Οὗτος δὲ ξεῖνος, μάλα μὲν μέγας, ἠδ' εὐπηγής,
Πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός·
Ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν·
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,

κακῶς ἀπολῇ παρ' ἐκείνου· διὸ ἡσυχίαν ἄγων αὐτόθι, πίνε ἀτρέμας, μηδὲν πρὸς ἄνδρας ὑπερφιάλους φιλοτιμεῖσθαι ζητῶν.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· Ἀντίνοε, τί ποτε παθὼν οὕτω διαλοιδορῇ τοῖς ξένοις τοῦ Τηλεμάχου; οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι δεδιέναι σε, μή τι ὁ ξένος τείνας τὸ τόξον, ἀγάγηταί με λαβὼν εἰς γυναῖκα· τοῦτο γὰρ οὐδ' αὐτῷ, οἶμαι, ἐς νοῦν ἐπῆλθε φρονῆσαι· ὥσθ' ἕνεκά γε τούτου μηδεὶς ὑμῶν εὐωχείσθω λυπούμενος, μηδενὸς φόβου ὑπόντος.

Εὐρύμαχος πρὸς ταῦτα· Περίφρων Πηνελόπη, θυγάτηρ Ἰκαρίου, σὲ μὲν τοῦτον λαβόντα ἀπαγαγέσθαι, οὐδὲ δόκησιν ὑποψίας παρέχει· τοῦτο γὰρ καὶ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι αἰσχρόν· ἀλλὰ ποῖος λόγος ἔσται ἡμῶν τοῦ λοιποῦ παρά τε ἀνδράσι καὶ γυναιξὶν, εἰ τείνει τὸ τόξον; ἆρ' οὐκ ἐρεῖ τις τῶν πολλῶν αὐτίκα μάλα, ὡς τοιοῦτοι γ' ἄνδρες νῦν τὴν τοῦ Ὀδυσσέως γυναῖκα μνηστεύονται, οἳ οὐδὲ τὸ τόξον ἐκείνου ἐξήρκησαν τεῖναι, ὁπότε ξένος τις τούτων δὴ τῶν πτωχῶν, καὶ πεπλανημένων, ἐλθὼν, καὶ τανύσας, ἐφῆκε τὸ βέλος διὰ τῶν σιδήρων; ταῦτα δὴ εἰ λέγοιθ' οὕτω, πῶς οὐκ ἂν ἡμῖν αἰσχύνην λεγόμενα φέροι;

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· Εὐρύμαχε, οὐ τοῦτ' ἔμοιγε δοκεῖ αἰσχύνην φέρειν παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τὸ καταλιπόντας τὰ ἑαυτῶν, ἀλλότριον βίον καταδαπανᾷν, ἀθρόους καθημένους ἐνταῦθα, τοῦτ' εἰκότως αἰσχρὸν ἀκούεσθαι γινόμενον παρ' ὑμῶν· τί οὖν μετατίθεσθε ταῦθ', ὅπως ὑμῖν ἀρέσκει; ὁ δὲ ξένος εὐπαγὴς ὢν καὶ μέγας, καὶ πατρὸς ἀγαθοῦ λέγεται γενέσθαι· δίκαιος οὖν ἂν εἴη καὶ αὐτὸς τῆς ἑαυτοῦ πειρᾶσθαι δυνάμεως, κἀμοὶ βουλομένῃ τοῦτ' ἐστὶ, κοὐκ ἄλλως ἔσται· εἰ γὰρ τείνας, διοϊστεύσει ἀρωγῇ Ἀπόλλωνος

331. Οὔπως ἐστι] οὐκ ἔφη φησι, εὐκλείας τυχεῖν, παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἐν

Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν,
Καὶ ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
Πέμψω δ', ὅππη μιν κραδίη, θυμός τε κελεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Μῆτερ ἐμὴ, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὔτις ἐμεῖο
Κρείσσων, ᾧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι·
Οὔθ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
Οὔθ' ὅσσοι νήσοισι πρὸς Ἤλιδος ἱπποβότοιο·
Τῶν οὔτις μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἴ κ' ἐθέλωμι
Καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σεαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ', ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ·
Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν, οἶκόνδε βεβήκει·
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ·
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα, σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνου
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν, φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός·
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
Πῇ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
Οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες· εἴ κεν Ἀπόλλων
Ἡμῖν ἱλήκῃσι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
Δείσας, οὕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἀπειλήσας, ἐγεγώνει·

διὰ τοῦ σκοποῦ, ἔσται αὐτῷ χλαῖνα καὶ χιτὼν καλὸς παρ' ἐμοῦ, δόρυ θ' ὁμοίως ὀξὺ κυνῶν καὶ ἀνθρώπων ἀλεξιτήριον, ξίφος τε ἀμφίστομον, καὶ πέδιλα καλὰ τοῖς ποσίν· ἔπειθ' οὕτω πέμψω γε αὐτὸν, ὅποι βούλοιτο.

Τηλέμαχος δὲ πρὸς ταῦτα, μῆτερ ἐμὴ, ἔφη, τὸ μὲν τόξον δοῦναι ὅτῳ ποτ' ἂν ἐθέλω, ἢ μὴ, τοῦτο κεῖται ἐπ' ἐμοὶ, κοὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἔν γε τούτῳ κρείττων ἂν ἐμοῦ γένοιτο, οὔτ' ἐν Ἰθάκῃ, οὔτε κατὰ πάσας τὰς πρὸ τῆς Ἤλιδος νήσους, ὅσοι γε τυγχάνουσιν ἐν αὐταῖς κράτος ἔχοντες· τίς γὰρ ἂν τούτων δύναιτό με κωλύσαι, κἂν ἐγὼ θέλω καθάπαξ τῷ ξένῳ τούτῳ χαρίσασθαι; ἀλλὰ σύγ', ὦ μῆτερ, ἀνελθοῦσα, ἀμφὶ τὰ σαυτῆς ἔργα ἔχε, τόν θ' ἱστὸν καὶ τὴν ἠλακάτην ἀσκοῦσα, καὶ τὰς ἀμφιπόλους ἐργάζεσθαι ἐπισπέρχουσα· τοῦ δὲ τόξου γε τούτου ἡμῖν τοῖς ἀνδράσι μελήσει· ἐμοὶ δὲ καὶ μάλιστα, ὡς κυρίῳ τῶν ἐνταῦθα καθεστηκότι.

Τούτων οὖν οὕτως εἰρημένων, θαυμάσασα ἡ μήτηρ ἐκεῖνον τῆς φρονήσεως, εἰσῆλθεν ἀναβᾶσα εἰς τὸ ὑπερῷον σὺν ταῖς ἀμφιπόλοις, ἔνθ' ὠδύρετο τὸν θεῖον Ὀδυσσέα, ἕως ὅτου ἡ Ἀθηνᾶ ἐνῆκεν αὐτῇ ὕπνον ἡδύν· Εὔμαιος δὲ λαβὼν τὸ τόξον, ἔφερεν ὡς δώσων Ὀδυσσεῖ· κἂν τούτῳ ἐθορύβησαν οἱ μνηστῆρες· καί τις αὐτῶν ἔφη, ποῖ δήποτ', ὦ πόνηρε σύγε, τὸ τόξον φέρεις ἰών; ὦ μῶρε· αὐτίκα γὰρ μάλα κύνες σε, οὓς ἔτρεφες παρὰ τοῖς συσὶ, κατατρώξουσιν, εἰ Ἀπόλλων ἡμῖν ἱλήκοι καὶ οἱ ἄλλοι θεοί.

Ὁ μὲν Εὔμαιος, ὡς ταῦτ' ἀκούσας ἔδεισε πρὸς τὴν ἀπειλὴν, κατέθηκε τὸ τόξον κατὰ μέσην αὐτοῦ τὴν ὁδόν· Τηλέμαχος δ' αὖ ἑτέρωθεν ἀνταπειλήσας ἀνέκραγεν, ἄττα, ἴθι

κείνους, οἳ καὶ τ λ. 349. Καθάπαξ δόμεναι] καθόλου χαρίσασθαι, δῶρον δοῦναι. 350. Κόμιζε] πράττε, 363. Πλαγκτὲ] παραπλὴξ, ἀνόητε.

Ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις·
Μή σε καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν, ἀγρόνδε δίωμαι,
Βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
Αἲ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασιν,
Μνηστήρων χερσίν τε, βίηφί τε φέρτερος εἴην·
Τῷ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
Ἡμετέρου ἐξ οἴκου· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.
  Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
Μνηστῆρες· καὶ δὴ μεθίεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
Κληῗσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἢν δέ τις, ἢ στοναχῆς, ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μήτι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ·
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Κλήϊσσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
Κλήϊσσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
Βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἤϊεν αὐτός·
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη,
Εἰσορόων Ὀδυσῆα· ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
Πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν, ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ἢ τις θηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων·

πρόσω θᾶσσον τὸ τόξον φέρων· οὐ γάρ σε χρὴ πᾶσιν ὑπακούειν ὁμοίως· εἰ δὲ μὴ, αὐτίκα μάλα κακῶς σε διαθεὶς, ἀποπέμψω εἰς τοὺς σῦς· ὅσῳ γάρ σου νεώτερος εἰμὶ ἡλικίᾳ, τοσούτῳ δοκῶ μοι προὔχειν ἰσχύϊ. Εἴη γάρ μοι, ὦ Ζεῦ, καὶ θεοὶ πάντες, τοσοῦτον ὑπερέχειν δυνάμει καὶ τῶν μνηστήρων ἁπάντων· τάχα γὰρ ἄν τις αὐτίκα μάλ᾽ ἐντεῦθεν οὐ καλῶς ἀπαλλάξειεν· οὐ γὰρ παύονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοί γε τὰ κάκιστα βουλευόμενοι.

Ταῦτα δ᾽ εἰπόντος αὐτοῦ, ἐγέλασαν ἅπαντες ἐπ᾽ αὐτῷ οὕτω νεανευσαμένῳ, μεθέντες αὐτῷ τὴν ὀργήν· Εὔμαιος δ᾽ οὖν ἐπαναλαβὼν τὸ τόξον, καὶ προσθεὶς τὸ λοιπὸν τῇ ὁδῷ, ἐπέθηκε τοῦτο φέρων ταῖς τοῦ Ὀδυσσέως χερσίν: εἶτ᾽ ἐκκαλεσάμενος τὴν Εὐρύκλειαν, παρήγγειλεν αὐτῇ ὡς πρὸς Τηλεμάχου τῶν θυρῶν εἴσω ἀκριβῶς ἐπιμεληθῆναι, κλείσασα ἔνδοθεν πάσας ἀσφαλῶς· εἴτις δὲ στοναχῆς, ἢ κτύπος ἀκούοιτο ἔξω παρὰ τοῖς μνηστῆρσι, μηδεμίαν τῶν γυναικῶν ἐκεῖθεν τολμῆσαι προκύπτειν, ἀλλ᾽ ἀμφὶ τὰ ἔργα ἡσυχίαν ἀγούσας ἔχειν.

Οὗτος μὲν οὖν οὐκ ἔφθη ταῦτ᾽ εἰπὼν, κἀκείνη πεποίηκε τὸ προστεταγμένον· ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ Φιλοίτιος τὰ παρηγγελμένα ἐποίει· ἐξελθὼν γὰρ σιγῇ, ἔκλεισε τὰς θύρας τῆς αὐλῆς ἀσφαλῶς· καὶ κάλων ναυτικὸν αὐτοῦ πῃ κείμενον λαβὼν ὑπὸ τῇ αἰθούσῃ ἐκ βύβλου, τούτῳ ἐπιδήσας, εἰσῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ δῶμα, καὶ ἐκάθισεν, ὅθεν ἀνεστήκει, ὁρῶν πρὸς τὸν Ὀδυσσέα· ὁ δὲ περιεσκόπτει τὸ τόξον πανταχόθεν, ἐν χερσὶ περιστρέφων, καὶ διασκεπτόμενος, μήτις σὴς ἐν τοσούτῳ χρόνῳ μεταξὺ ἐλυμήνατο· καί τις τῶν μνηστήρων ἰδὼν, εἶπε τῷ παρακαθημένῳ· ἦπού γε τόξων ερα-

370 Δίωμαι] ἐξώσω, διώξω· 395. Μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν] μήτι ζωύφιον, οἷον σὴς κατέτρωξε τὸ τόξον. 397. Θηητὴρ] περίεργος, ἔμπειρος, καὶ ἐπιθυμητὴς.]

Ἤ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
Ἤ ὄγ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν· ὡς ἐνὶ χερσὶν
Νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκεν νέων ὑπερηνορεόντων·
Αἴ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
Ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε, καὶ ἴδε πάντη,
Ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς,
Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδὴν,
Ἅψας ἀμφοτέρωθεν ἐΰστρεφὲς ἔντερον οἰὸς,
Ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
Δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς·
Ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
Μνηστῆρσιν δ' ἄρ ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
Ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε, σήματα φαίνων·
γήθησέν τ' ἄρα' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὅττι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστὸν, ὅς οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
Γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθεν φαρέτρης
Κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
Τόν δ' ῥ' ἐπὶ πήχει ἑλὼν ἕλκεν νευρὴν, γλυφίδας τε,
Αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἧκε δ' ὀϊστὸν
Ἄντα τιτυσκόμενος· πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων
Πρώτης στειλειῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθεν θύραζε
Ἰὸς χαλκοβαρής· ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν·
Τηλέμαχ' οὔ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει,
Ἥμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον
Δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν·
Οὐχ' ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες, ὄνονται.

στὴς ἔοικε γενέσθαι· ἤτοι γὰρ καὶ αὐτῷ οἴκοι πολλὰ τοιαῦτά ἐστιν, ἢ νῦν ὁρμᾶται κατασκευάσαι· ὅρα γὰρ πρὸς θεοῦ τὸν κάκιστον ἀλήτην, ὅπως περιστρέφων διασκέπτεται τοῦτο· ἄλλος δ' αὖ τοσοῦτον, ἔφη, γένοιτ' αὐτῷ τυχεῖν, ὧν ἐφίεται, ὅσον ἂν ᾖ αὐτῷ δυνατὸν τεῖναι τοῦτο· ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα.

Ὀδυσσεὺς δ', ὡς εἶδεν ἅπαξ τὸ τόξον ἀβλαβὲς, ἔτεινεν αὐτὸ εὐθὺς οὐ σὺν πόνῳ· καθάπερ γὰρ ἀοιδός τις φόρμιγγος εἰδήμων ἅμα λαβὼν, καὶ προσδήσας ἑκατέρωθεν τὴν χορδὴν, ῥᾳδίως ἐτάνυσε τῷ κολλάβῳ· οὕτως Ὀδυσσεὺς ἄνευ σπουδῆς τὸ τόξον ἐπέτεινεν· εἶθ' οὕτω πλήξαντος αὐτοῦ τὴν νευρὰν τῷ δακτύλῳ, ἐκείνη ἐκελάδησεν, οἷα χελιδών. Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων οἱ μνηστῆρες, δεινὸν ποιησάμενοι τὸ ὁρώμενον, ἠρυθρίασαν φανερῶς· Ζεὺς δὲ οὐρανόθεν σημεῖον προφήνας, ἐβρόντισεν· ἥσθη δ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τούτῳ, συνεὶς ἑαυτῷ σημεῖον τοῦτο διόθεν γενόμενον· Ἐκ δὴ τούτου λαβὼν βέλος, ὃ μόνον αὐτῷ παρέκειτο ἐπὶ τῆς τραπέζης (τὰ γὰρ ἄλλα τὰ ἐν τῇ φαρέτρῃ ἤμελλον ὑπηρετήσειν αὐτῷ πρὸς τὸν ὄλεθρον τῶν μνηστήρων) ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς νευρᾶς· εἶθ' οὕτω διαγκυλισάμενος κατὰ σκοπὸν, ἀφ' οὗ ἐκαθέζετο θρόνου διήλασεν ἀφεὶς διὰ τῶν πελέκεων πάντων· ἔπειτα στραφεὶς πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον παῖδα, Τηλέμαχε, ἔφη, οὐκ ἄρα σοι ὁ ξένος αἰσχύνην φέρει, καθήμενος οἴκοι· τό,τε γὰρ τόξον ῥᾳδίως ἐτάνυσε, καὶ τοῦ σκοποῦ εὐστόχως ἐπέτυχεν· ἡ γὰρ ἰσχὺς δοκεῖ μὴ πάμπαν με καταλελοιπέναι, ὡς γ' οἱ μνηστῆρες οὗτοι ἀτιμῶντές με, ἐκφαυλίζουσιν· νῦν δ' οὖν ὥρα καὶ

---

400. Ἔμπαιος] ἔμπειρος, 421. Ἄντα τιτυσκόμενος] ἔμπροσθεν καταστοχαζόμενος. 422. Πρώτης στειλειῆς] ἐκ τῆς πρώτης ὀπῆς διὰ πάντων ἑξῆς διαλάσας τὸ βέλος. 427. Ὄνονται] ὀνειδίζουσι μέμφονται· 429. Ἐψιάασθαι] τέρ-

Νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
Ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἑψιάασθαι
Μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός·
Ἦ καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ἀμφὶ δὲ χεῖρας φίλην βάλεν ἔγχεϊ· ἄγχι δ' ἄρ αὐτοῦ
Πὰρ θρόνον ἑστήκει, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

τὰ περὶ τὸν δόρπον αὐτοῖς παρασκευάσαι, ἕως γε φῶς ἔτ' ἐστίν· εἶτα καὶ μολπῇ προσηκούσῃ κηλῆσαί τε καὶ εὐφράναι αὐτούς, ὡς εἰκός· ταῦτα γὰρ ἀσμενίσματ' ἂν εἴη τραπέζης. Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἐπένευσε Τηλεμάχῳ· ὁ δὲ περιθέμενος παραχρῆμα τὸ ξίφος, καὶ τὸ δόρυ λαβὼν ἐν χερσὶν, ἔστη ἐλθὼν παρὰ τῷ πατρὶ, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

πεσθαι, ψυχαγωγεῖσθαι. 430. Ἀναθήματα] ἀσμενίσματα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Ὀδυσσεὺς ἀρξάμενος ἀπὸ Ἀντινόου τοὺς μνηστῆρας φονεύειν, γνωρίζει αὐτοῖς ἑαυτὸν, ὅς ἐστιν· οἱ δὲ πρῶτον μὲν πειρῶνται μαλάξαι αὐτῷ τὴν ὀργήν· ἰδόντες δὲ ἀδύνατα ἀξιοῦντες, τρέπονται εἰς ἀλκήν· Τηλέμαχος δ' αὖ φέρει ὅπλα ἑαυτῷ τε καὶ τῷ πατρὶ, καὶ τοῖς δυσὶν οἰκέταις· κἀν τούτῳ Μελάνθιος φέρει καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ αὐ-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην,
Ἰῶν ἐμπλείην· ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
Νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔπω τις βάλεν ἀνὴρ,
Εἴσομαι, αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
Ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν,

10. Ἄμφωτον] ἑκατέρωθεν ὦτα ἔχον. 12. Μέμβλετο] ἔμελεν.

ΤΟΥ Χ.

τοῦ ἕτερα τοῖς ἐναντίοις· καὶ ἐπανελθὼν δὲ δευτερῶσαι, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν οἰκετῶν περιδεῖται ἐν τῷ κίονι· Ἀθηνᾷ παρήσταται τῷ Ὀδυσσεῖ ἐν μορφῇ Μέντορος· φείδονται ἐν τῷ φόνῳ Φημίου τοῦ ἀηδοῦ, καὶ τοῦ Μέδοντος· φονευθέντων δὲ τῶν μνηστήρων ἁπάντων, τιμωροῦνται τῶν θεραπαινῶν τὰς ἐξυβρικυίας· δόντος δὲ δίκην καὶ τοῦ Μελανθίου, καθαίρουσι τὴν οἰκίαν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ.

Οδυσσευς τοίνυν, ἀποσεισάμενος, ἃ ἔφερε ῥάκη, καὶ ἀναπηδήσας ἐπὶ τῆς φλιᾶς, τό,τε τόξον φέρων καὶ τὴν φαρέτραν ἐν χερσὶ πλήρη ὀϊστῶν, καὶ ἐκχέας αὐτοὺς πρὸ ποδῶν, εἶπε πρὸς ἐκείνους· ὁ μὲν ἀγὼν οὗτος, ὦ οὗτοι, μάτην μοι δοκεῖ ἠγωνίσθαι, ὡς ὁρᾶτε καὶ αὐτοὶ, καὶ παντάπασιν ἀκερδής· νῦν δ' ἕτερον ἡμῖν τουτοῒ πρόκειται στάδιον, καὶ σκοπὸς, οὗ οὐδεὶς τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων κατεστοχάσατο· καί μοι γένοιτο παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τούτου κατατυχεῖν· καὶ ταῦτ' εἰπὼν, διηγκυλίσατο τὸ τόξον ὡς ἐπὶ Ἀντίνοον·

Χρύσεον, ἄμφωτον· καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
Ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
Μέμβλετο· τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσιν
Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
Οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ Κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ,
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς,
Βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
Αἵματος ἀνδρομέοιο· θοῶς δ' ἀπὸ εἷο τράπεζαν
Ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζεν·
Σῖτός τε, κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο· τοὶ δ' ὁμάδησαν
Μνηστῆρες κατὰ δώμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα·
Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν, ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
Πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
Οὐδέ πη ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι.
Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
Ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μέγ' ἄριστος
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπειὴ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
Ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
Ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ κύνες, οὔ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι
Δήμου ἄπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
Δμωῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως

ἐπῄει θεν αὐτῷ νοῆσαι κακὸν περὶ αὐτοῦ, οὐδὲ τῆς παρευμίας μνησθῆναι, παλλ

ὁ δ' ἔτυχεν ἀνῃρημένος τὸ ἔκπωμα, καὶ περιστρέφων αὐτὸ ταῖς χερσὶν, ἕτοιμος ἦν πιεῖν, μηδὲν τῶν μελετουμένων αὐτῷ κακῶν προορώμενος· τίς γάρ ποτ' ᾤετο, ἕνα ὄντ' αὐτὸν ἐν τοσούτοις δαιτυμόσι, κἂν τῶν καρτερωτάτων ᾖ, τολμήσειν θανάσιμον οὕτω βέλος ἐπαφεῖναι ἐκείνῳ; ἀλλ' ὅμως Ὀδυσσεὺς βαλὼν, διήλασεν αὐτὸν κατὰ τὸν λαιμὸν διαμπάξ· ὁ δὲ, ἀνατραπεὶς εὐθὺς, ἀνεκλίθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸ ἔκπωμα ἄλλῃ πῃ ἐξέπεσε τῆς χειρός· ἐντεῦθεν ὀχετὸς ὅλος ἦν αἵματος ἀπὸ τῶν ῥινῶν ἐκφερόμενος, τράπεζά τε περισειομένη, σφαδάζοντος αὐτοῦ τοῖς ποσί· καὶ τὰ βρώματα πάντα, κρέα τε καὶ σῖτα καταπίπτοντα καὶ ὀλοφυρόμενα λύθρῳ· πρὸς ὃ ἐξεστηκότες ὅλως, ὡς εἰκὸς, οἱ μνηστῆρες, ἐθορύβησαν μάλιστα, καὶ ἀναπηδήσαντες ἐκ τῶν θρόνων, περιέθεον τοὺς τοίχους ζητοῦντες ὅπλα· ὡς δ' εὗρον οὐδὲν, οὔτ' ἀσπίδ', οὔτε δόρυ, ἤρξαντο ἀμύνεσθαι ἀπειλαῖς, ξένε δύστηνε, λέγοντες, τί τοῦθ' οὕτω σοι ἀποτόμως τετόλμηται τόλμημα; οὐ χαιρήσεις, οὐδὲ δευτέρου ἔτ' ἀγῶνος ἀξιωθήσῃ, δίκην νῦν, ὧν ἔπραξας, δούς· καὶ γὰρ ἄνδρ' ἀνεῖλες τουτονὶ, ὃς ἄριστος πάντων γέγονεν ἐν Ἰθάκῃ. πῶς οὖν οὐκ ἂν ἄξιος εἴης βρῶμα γυπῶν γενέσθαι; Τοιαῦτα δ' ἔλεγον, μήπω ἑκόντ' αὐτὸν οἰόμενοι ἀνελεῖν ἐκεῖνον, μὴ εἰδότες, ὅτι καὶ αὐτοῖς σύμπασι τὸ τοῦ βίου τέλος ἐστὶν ἐγγυτάτω.

Ὀδυσσεὺς δ' ὑπόδρα ἐμβλέψας αὐτοῖς, κύνες, ἔφη, οἱ ὅλως μου ἀπογνόντες τὴν ἀπὸ Τροίας νόστον, τί ποθ' οὕτω με ταῦτα δρᾶτε, τόν τε οἶκον ἅπαντα κατακείροντες, ταῖς

μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου. 12. 15. Ἐπισχόμενος] τιτυσκόμενος, ἐπεκτεινόμενος· 19. Ἀνδρομέοιο] ἀνδρείου, ἀνθρωπίνου. — Ἀπὸ εἷο] ἀφ' ἑαυτοῦ, μακράν. 20. Εἴδατα] ἐδέσματα. 21. Φορύνετο] ἐμολύνοντο. 31. Ἴσκεν] εἶδε, ἢ μᾶλλον εἶπε. — Φάσαν] ἐνόμιζον. 33. Πείρατ' ἐφῆπτο] τὰ

Αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
Οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι·
Νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον·
Εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος, προσέειπεν·
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
Ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,
Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
Οὔτι γάμου τόσσον κεχρημένος, οὔτε χατίζων,
Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
Ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
Αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
Νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται· σὺ δὲ φείδεο λαῶν
Σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
Ὅσσα τοι ἐκπέποται, καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
Χαλκόν τε, χρυσόν τ', ἀποδώσομεν, εἰσόκε σὸν κῆρ
Ἰανθῇ· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
Ὅσσα τε νῦν ὔμμ' ἐστὶ, καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
Οὐδέ κεν ὣς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο

τέλος τοῦ βίου προσῆπτο. 49. Ἐπίηλε] συνέστησε. 54. Πέφαται] κεφόνευται δικαίως. 55. Ἀρεσσάμενο] προσαρμόσαντες, ταξάμενοι ἐν κοινῷ εἰκοσάκις τοσαῦτα ἀποδώσομεν, 57. Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες] χωρὶς ἑκάστου τιμὴν ὡ-

τε θεραπαίναις συνευναζόμενοι, καὶ τὴν ἐμὴν φίλην γυναῖκα,
ἐμοῦ περιόντος, καὶ τὸν ἥλιον βλέποντος, μνηστευόμενοι·
οὔτε θεοὺς αἰδεσθέντες, τοὺς τὸν οὐρανὸν κατοικοῦντας, οὔ-
τε ἀνθρώπους αἰσχυνθέντες, εἴ που τινὲς ποθ' ὕστερον κατα-
μέμψοιντο· ἀνθ' ὧν ἄφευκτος σύμπασιν ἡμῖν τήμερον ἐπίκει-
ται θάνατος.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος ἀκούσαντες, ἐγένοντο πάντες ὑ-
πότρομοι, καὶ περιορῶντο ἕκαστος, ὅποι διαφύγῃ. Εὐρύμα-
χος δὲ μόνος, ἐπιστραφεὶς, ἔφη τάδε. Εἰ μὲν ἀληθῶς ὁ Ὀ-
δυσσεὺς εἶ, ὁ τῆς Ἰθάκης βασιλεὺς, ἀληθῆ ταῦτα καὶ δί-
καια καταμέμφῃ μνηστῆρας· πολλὰ μὲν καὶ ἀσελγῆ πεπρά-
χασιν οἴκοι, πολλὰ δὲ κἀν ἀγροῖς· ἀλλ' ὃς ἂν εἴη πλείονος
καταμέμψεως ἄξιος, ὡς πάντων γενόμενος αἰτιώτατος, οὗ-
τος ἤδη τὴν δίκην δέδωκέ σοι ἀξίαν. Ἀντίνοος γὰρ ἦν ὁ
πάντα σε κακῶς δράσας, οὐ μᾶλλον γάμου δεόμενος, ἢ ἄρ-
ξαι ἐν Ἰθάκῃ φιλοτιμούμενος, εἰ δόλῳ μόνον τὸν σὸν ἀπο-
κτείνειε παῖδα· ἀλλ' οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἔσεσθαι αὐτῷ ταῦθ' ὑ-
πὸ τοῦ Διός. Τούτου τοίνυν δεδωκότος δίκην ἀξίαν, σὸν ἔ-
σται, ὦ Ὀδυσσεῦ, τῶν σαυτοῦ φείσασθαι ὑπηκόων· ἡμεῖς
δ' ἔπειτα ταξάμενοι ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τὴν τιμὴν τῶν τε βεβρω-
μένων καὶ πεπωμένων, ἀποτίσομεν γ' ἕκαστος ἀφθονώτερα
ἐν ποιμνίοις· προσαποδώσομεν δὲ καὶ χρυσὸν, καὶ χαλκὸν,
οἷς καὶ αὐτὸς ἀγαπήσας, καθυφῇς ἡμῖν τῆς ὀργῆς· ἄλλως
γὰρ οὐκ ἄν.

Ὀδυσσεὺς δὲ πῦρ ὅλως βλέπων, Εὐρύμαχε, ἔφη, ἴσθι
ὡς μήτ' ἄν μοι πάντα τὰ πατρῷα ἑαυτῶν δῶτε, μήτ' ἂν
δὶς τοσαῦτα, ἄλλοθέν ποτε τὸ ἐλλεῖπον ἀεὶ προστιθέντες,

δόντες εἴκοσι βοῶν. δοκεῖ δὲ τὴν τιμὴν τὰ καταδαπανηθέντων θρεμμάτων αὖθις εἰς θρέμματα βούλεσθαι ἀπονέμειν ἀνθ' ἑνὸς εἴκοσι, 59. Πρὶν δὴ [illegible]

Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι,
Ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξῃ·
Ἀλλά τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς φάτο· τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις·
Ὦ φίλοι· οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
Οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰσόκε πάντας
Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Φάσγανά τε σπάσασθε, καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
Ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
Ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
Ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἁμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἰὸν ἀποπροϊεὶς, βάλλε στῆθος παρὰ μαζὸν,
Ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιῤῥηδὴς δὲ τραπέζῃ
Κάππεσε δινηθείς· ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ,
Θυμῷ ἀνιάζων· ποτὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισιν
Λακτίζων, ἐτίναξε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
Ἀντίος ἀΐξας· εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ,
Εἴ πώς οἱ εἴξειε θυράων. ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ

οὐκ ἂν ἔγωγε παυσαίμην φονεύων, πρὶν ἢ παρὰ πάντων δίκην ἀξίαν λαβεῖν· πρόκειται τοίνυν ἡμῖν ἢ μαχήσασθαι παρελθόντας, ἢ φυγεῖν, εἴτις ὑμῶν διαφύγοι τὸν κίνδυνον· ἀλλ' οὐκ ἄν, οἶμαι.

Τούτων δ' οὕτως εἰρημένων, τρόμος κατέλαβε πάντας, τῶν γονάτων κάτωθεν ὑπολελυμένων· εἶτ' Εὐρύμαχος στραφεὶς πρὸς αὐτούς, τί ποθ' οὕτως, ἔφη, ὁρᾶτε, ὦ φίλοι, ἐξεστηκότες; ὁ γὰρ ἀνήρ, ἐπειδὴ ἅπαξ τοῦ τόξου καὶ τῆς φαρέτρας γέγονεν ἐγκρατής, οὐ παύσεται τοξεύων ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ, μέχρις ἂν ἅπαντας ἡμᾶς ἀποκτείνῃ· ἀλλὰ μνησθέντες θούριδος ἀλκῆς, τά τε ξίφη σπασάμενοι, καὶ τὰς τραπέζας προβαλόμενοι πρὸς τὰ βέλη, ἴωμεν ὁμόσε, εἴπως ἐκκρουσάμενοι αὐτὸν τῆς εἰσόδου, διεκπέσοιμεν εἰς τὴν πόλιν, ὅθεν ἡμῖν ταχεῖα βοήθεια ἔσται· τάχα γὰρ ἂν οὕτως οὐκ ἔθ' ὡνὴρ οὗτος χρήσαιτο τόξῳ, νῦν καταστρέψας. Ἐκ δὴ τούτων σπασάμενος πρῶτος τὸ ξίφος, ἵησιν ὁμόσε βοῇ ἐπὶ Ὀδυσσέα· ὁ δὲ δεξάμενος, ἔβαλεν αὐτὸν ἐς τὸ στῆθος παρὰ τὸν μαστὸν διαμπὰξ εἰς τὸ ἧπαρ· ὁ δὲ ἀνατραπεὶς, κατέπεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, τά τε βρώματα καὶ ἐκπώματα ἀλλ' ἄλλοσε διασείσας, τῇ μὲν κεφαλῇ παίων τοὔδαφος, τοῖς δὲ ποσὶ ἀσπαίρων, καὶ ἀνατρέπων τὸν θρόνον· καὶ τέλος σκοτωθεὶς, ἐτελεύτησεν.

Ἐκ δὲ τούτου Ἀμφίνομος ἐπιπηδήσας ὁμοίως, ὥρμησε τῷ ξίφει ἐπὶ Ὀδυσσέα, εἴπως δυνηθείη ἀποκρούσασθαι αὐτὸν τῆς εἰσόδου· ἀλλ' ἔφθη Τηλέμαχος ὄπισθεν διελάσας αὐτὸν

δὲ ταῦτα ἡμᾶς ποιῆσαι, μεμπτόν σε ἡμῖν ὀργίλως ἔχε v. 74. Ἀντίσχεσθε] προβάλεσθε τὰς τραπέζας ἐναντίον τῶν βελῶν. 75. Ἔχωμεν] ἐπίωμεν αὐτῷ 77. Ὤκιστα] τάχιστα. 81. Ὁμαρτῇ] ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. 84. Περιῤῥηδὴς] περικλιθεὶς ὕπτιος γενόμενος. 89. Εἴσατο] ὥρμησε. 98. Προπρηνέα] πρὸς

Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
Αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε, μήτις Ἀχαιῶν
Ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον, ἢ ἐλάσειεν
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἠὲ προπρηνεῖ τύψας.
Βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε
Καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών· δώσω δὲ συβώτῃ
Καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Οἶσε θέων, εἵως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀϊστοὶ,
Μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων, μοῦνον ἐόντα.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ
Καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·
Ὣς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλὰ,
Ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.
Αὐτὰρ ὅγ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοὶ,
Τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Βάλλε τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
Τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Ἔκλιν' ἑστάμεναι πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ
Ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο

τῷ δορὶ διαμπὰξ εἰς τὸ στῆθος· ὁ δὲ πεσὼν, ἐδούπησε, τῷ μετώπῳ τὴν γῆν προσαράξας· Τηλέμαχος δὲ τοῦτο πράξας, ἀνεχώρησεν εὐθὺς, καταλιπὼν τὸ δόρυ ἐν τῷ νεκρῷ· δείσας γὰρ, μήτις ἄλλος ὄπισθεν ἐπελθὼν ἐν τῇ ἀναιρέσει τοῦ δορὸς, κατίῃ αὐτοῦ τὸ ξίφος, ἢ ἄλλως διελάσειε νύξας, ἔθει παρὰ τὸν πατέρα· καί φησι, πάτερ, εἶμι αὐτός τε ὁπλισόμενος, σοί τ' αὐτῷ καὶ τοῖς οἰκέταις ἀμφοῖν ὅπλα, σάκος, καὶ δόρατα δύο, καὶ περικεφαλαίαν ἑκάστῳ μετοίσων· ἄμεινον γὰρ ἡμῖν ἔσται μάχεσθαι ὡπλισμένους.

Κελεύσαντος δὲ τοῦ 'Οδυσσέως τὴν ταχίστην τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα μὴ ἀναλωθέντων τῶν βελῶν, ἀποκρούσωνται αὐτὸν τῶν θυρῶν οἱ πολέμιοι, ἀνῄει εἰς τὸν θάλαμον, ἔνθ' ἦσαν τὰ ὅπλα προαποτεθειμένα, καὶ λαβὼν τέσσαρας μὲν ἀσπίδας, ἴσας δὲ περικεφαλαίας, καὶ δόρατα ὀκτὼ, ἤνεγκεν αὐτὰ σὺν σπουδῇ τῷ πατρί· καὶ ἅμ' ὁπλίσας ἑαυτόν τε καὶ τοὺς ἀμφὶ Εὔμαιον, ἔστη μετ' ἐκείνων παρὰ τῷ πατρί· ὁ δὲ, τέως μὲν παρῆσαν αὐτῷ οἰστοὶ, ἕνα γ' ἕκαστον ἐξῆς τοξεύων τῶν μνηστήρων, ἀνῄρει· ὡς δὲ ἐπέλιπον οὗτοι, στήσας τὸ τόξον παρὰ τῷ σταθμῷ, ἐνωπλίζετο, σάκος μὲν πρῶτον τοῖς ὤμοις τετραθέλυμνον περιθέμενος, τῇ δὲ κεφαλῇ κόρυθα ἵππουριν, ἧς ὁ λόφος φοβερόν τι ἐπεκύμαινεν ἄνωθεν, καὶ δόρατα δύο λαβὼν ἐν χερσὶ, χαλκῷ ἐστομωμένα.

Ἦν δ' θύρατις ἐν τῷ ἀκροτάτῳ τοῦ δώματος, δι' ἧς ἔξοδος ἦν στενὴ πρὸς τὴν πόλιν, περικεκλεισμένη σανίσιν,

---

μὲν τὸ διελᾶν ὀρθῷ τῷ ξίφει δεῖ χρῆσθαι νύττοντας. παίοντας δὲ, ὥστε τέμνειν, καταπρανεῖ, ὅ ἐστιν, ἄνωθεν καταφέροντας. 102. Ἀραρυῖαν] προσαρμόζουσαν. 104. Τετευχῆσθαι ὁπλίσασθαι. 106. Οἶσε] θέων] σπεύσας κόμισον. 114. δυέσθην] ἐνεδύθησαν. 118. 'Αγχιστῖνοι] ἐπάλληλοι. 121. Ἐνώπιο] τὴν πρόσοψιν τοῦ οἴκου ἐνταῦθα φησί. 126. Ὀρσοθύρη] θύρα ἦν κατὰ τὸν πυθμένα τοῦ δώματος μικρὰ καὶ στενή. 127 Παρ' οὐδὸν] πρὸς τὸ τέρμα τοῦ οἴκου ἐς λαύρην φέρουσα εἰς στενωπὸν πρὸς τὴν πόλιν, ἢ ἄνω πρὸς τὸν [illegible]

Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν,
Ἑσταότ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἴη γίγνετ' ἐφορμή.
Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη,
Καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσοιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
Οὔπως ἔστ', Ἀγέλαε Διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
Αὐλῆς καλὰ θύρετρα καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης·
Καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὅστ' ἄλκιμος εἴη.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
Ἐκ θαλάμου· ἔνδον γὰρ, οἴομαι, οὐδέ πῃ ἄλλῃ
Τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς εἰπὼν, ἀνέβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
Καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
Βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκεν·
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα χερσί τε δοῦρα
Μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν, ἠὲ Μελανθεύς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος, ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
Κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι, δῖ' Εὔμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο
Καὶ φράσαι, εἴ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν, ἢ τάδε ῥέζει,
Ἢ υἱὸς Δολίοιο, Μελανθεύς, τόν περ ὀΐω.

ἔνθα τὰ ὅπλα ἦσαν. 130. Ἐφορμή] ἑνὸς μόνου δι' αὐτῆς ἔξοδος ἦν. 13[illegible] Τοξάσσοιτο] τόξῳ χρήσαιτο. 141. Κατθέσθην] κατέθεντο. 154. Ἤμβροτον [illegible]

ἔνθ' οὐκ ἦν ἀθρόους τινὰς διελθεῖν, εἰ μὴ καθ' ἕνα· ταύτην δὴ κελεύει τὸν συβώτην Ὀδυσσεὺς προκαταλαβόντα φυλάττειν. Ἀγέλαος δὲ ἐν ἀπόρῳ ἤδη γενόμενος, φησὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀναβάτω τὶς ὑμῶν, ὦ φίλοι, εἰς τὴν ὀρσοθύραν ἐκεινηνὶ, ἀπαγγελῶν ἐκεῖθεν τοῖς κατὰ τὴν πόλιν, ἵνα τις ἡμῖν ταχεῖα βοήθεια ἐκεῖθεν εἴη· οὕτω γὰρ ἂν ὡνὴρ οὗτος τὰ ὕστατα τόξῳ χρήσαιτο.

Μελάνθιος δὲ πρὸς ταῦτα· ἀδύνατον τοῦτο κελεύεις, ὦ Ἀγέλαε· αἵ τε γὰρ τῆς αὐλῆς ἀπείρξουσι θύραι, καὶ ἡ ἔφοδος πρὸς τὴν θύραν τοσοῦτον στενὴ, ὥσθ' ἑνὸς μόνου γενναίως κωλύοντος, ἀδιάβατα εἶναι· ἀλλ' ἔγωγ' αὐτίχ' ὑμῖν οἴσω ἔνδοθεν ὅπλα μάλα πολλά· οἶδα γὰρ, ἔνθα ταῦθ' οἱ ἀμφ' Ὀδυσσέα κατέθεντο. Ἐκ τούτου τοίνυν ἀνέβαινε κλίμακα ἀνάντην καὶ οὐ ῥᾳδίαν ὡς ἐπὶ τὸν θάλαμον· καὶ γενόμενος αὐτόθι, ἔλαβεν ἀσπίδας μὲν δυωκαίδεκα, ἴσας δὲ περικεφαλαίας, καὶ δόραθ' ὁμοίως τοσαῦτα· καὶ καταβὰς πάλιν, δέδωκεν αὐτὰ τοῖς μνηστῆρσιν.

Τοῦτο δ' ἰδὼν Ὀδυσσεὺς, παραλέλυται ὅλως· ὁρᾷ γὰρ παρ' ἐλπίδα τοὺς ἐχθροὺς ὡπλισμένους, καὶ δόρατα πάλλοντας ἐν χερσίν· εἶτα στραφεὶς πρὸς Τηλέμαχον, ὁρᾷς, ἔφη; ἢ γὰρ τῶν γυναικῶν τις ἔνδοθεν τρέφει τὸν πόλεμον ἐφ' ἡμᾶς, ἢ αὐτός ἐστιν ὁ Μελάνθιος.

Τηλέμαχος δὲ πρὸς ταῦτα· τοῦτ', ὦ πάτερ, ἔφη, ἐμαυτοῦ ἁμάρτημα οἶδα γεγενημένον· ὃς τὴν τοῦ θαλάμου θύραν ἐξιὼν, οὐκ ἀπέκλεισα· οἱ δὲ συνῆκαν, ὡς ἔοικεν· ἀλλὰ σπεῦσον αὐτὸς, ὦ Εὔμαιε, κλεῖσον ὡς τάχιστα· ἐπανελθὼν δ' ἐρεῖς ἡμῖν, πότερον ἐκ τῶν γυναικῶν τις, ἢ Μελάνθιος αὐτὸς ταῦτα ἔπραξε;

μαρτον. 156. Ἀγκλίνας] ἀνοίξας 165. Ἀΐδηλος] βλαπτικός. 174. Βαλίεω

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Βῆ δ' αὖτις θαλαμόνδε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
Οἴσων τεύχεα καλά· νόησε δὲ δῖος ὑφορβὸς,
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Κεῖνος δ' αὖτ' ἀΐδηλος ἀνὴρ, ὃν οἰόμεθ' αὐτοὶ,
Ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἔνισπε,
Ἤ μιν ἀποκτείνω, αἴ κε κρείσσων γε γένωμαι·
Ἦέ σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
Πολλὰς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας.
Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθεν·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε,
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν·
Ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δὲ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα·
Τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,
Τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν·
Δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δὲ λέλυντο ἱμάντων·
Τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἑλέτην, ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
Κουρίξ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,

Τούτων δ' οὕτως διαλεγομένων, ἀνέβαινεν αὖθις Μελάνθιος ἐπὶ ταῦτα. Εὔμαιος δὲ αἰσθόμενος, σπεύσας πάλιν, Διογενὲς φησὶ, Λαερτιάδη, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὃν ἐτυγχάνομεν εἰκάζοντες κακουργεῖν ἡμῖν ταῦτα, οὗτος ἄνεισιν αὖθις ἐπὶ ταὐτά· σὺ δὲ λέγε μοι νῦν, πότερον βούλει, ἀποκτείνω αὐτὸν, γενόμενος κρείττων, ἢ ζῶντ' ἀπαγάγω ἐνταῦθα, ἵνα δίκην ἀξίαν δῷ, ὧν ἐν τῷ σῷ οἴκῳ διατελεῖ ἐξυβρίζων;

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· ἐγὼ μὲν καὶ Τηλέμαχος, ἔφη, ἱκανοὶ ὧδ' ἐσόμεθα ἐπισχεῖν τοὺς ἐχθροὺς ἐντὸς, καίπερ σφόδρα ἐξηγριωμένους· ὑμεῖς δ' ἄμφω συλλάβετε σπεύσαντες· εἰσωθήσαντες δὲ εἰς τὸν θάλαμον, κλείσαντές τε τὰς θύρας, καὶ περιαγαγόντες τάς τε χεῖρας καὶ πόδας, δήσατε· εἶθ' οὕτως ἄλυσιν διείραντες ἀπ' αὐτοῦ, ἀναρτήσαντές τε ἀπὸ τοῦ κίονος μετάρσιον ἄνωθεν, ἄρατε μέχρι πρὸς τὸ τέγος, ὅπως χρόνον προπαθὼν ἱκανὸν, οὕτω δίκην τὴν ἐσχάτην διδῷ ἀπῃωρημένος.

Ἐκεῖνοι τοίνυν ὀξέως δεξάμενοι τὸ προστεταγμένον, ᾖσαν σπουδῇ ἐπ' ἐκεῖνον· καὶ αἰσθόμενοι ἔνδον ὄντα, καὶ τὰ ὅπλα διερευνώμενον, ὅ,τι λάβοι, ἔστησαν πρὸ τῆς εἰσόδου παρὰ τοῖς σταθμοῖς ἑκατέρωθεν ἐνεδρεύοντες· ὁ δὲ ἐξῄει φέρων τῇ μὲν, περικεφαλαίαν· τῇ δὲ, σάκος ἀρχαῖον εὐρῶτι ὅλως ἐξηνθηκὸς, καὶ διεφθαρμένον, ᾧ πάλαι ποτὲ ἐχρῆτο ὁ ἥρως Λαέρτιος· ὡς δ' ἔμελλεν ἐξιέναι, συλλαμβάνεται· καὶ ἀπαχθεὶς ἀπὸ τῶν τριχῶν ἔνδον, καταβάλλεται· εἶτα χεῖράς τε καὶ πόδας περιαχθεὶς κατὰ τὰ προστεταγμένα, καὶ

ἐμβάλετε. αὐτόν 184. Πεπαλαγμένον ἄξῃ] εὐρῶτι ἀπηρχαιωμένον.

Εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς ἐκέλευσεν
Υἱὸς Λαέρταο, πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε,
Κίον' ἀν ὑψηλὴν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσιν.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις,
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
Οὐδὲν σέγ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἡνίκ' ἀγινεῖς
Αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο, ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ·
Τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινὴν,
Βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην·
Ἔνθα μένος πνείοντες, ἐφέστασαν· οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ,
Τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπεν·
Μέντορ, ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δὲ μοί ἐσσι.
Ὣς φάτ', ὀϊόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην.
Μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
Πρῶτος τήνγ' ἐνένιπτε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
Μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δὲ οἱ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω·
Ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱὸν,
Ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
Κτήμαθ', ὁπόσσα τοί ἐστι τά τ' ἔνδοθι, καὶ τὰ θύρηφιν
Τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας

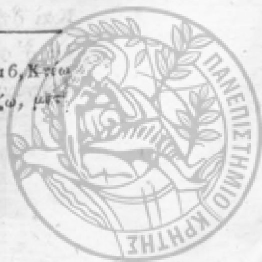
σχοίνῳ περιδεθεὶς, ἀνασύρεται μέχρι τῶν δοκῶν· ἔνθα ἔμεινεν ἀπῃωρημένος· κἀνταῦθα Εὔμαιος εἰρωνεύσατο πρὸς αὐτὸν ταῦτα. Νῦν, ὦ Μελάνθιε, ὡς ἐν μαλακῇ καὶ αἰθερίῳ εὐνῇ ὑποπτερυγίζων, εὖ μοι δοκεῖς φυλάξειν τὴν νύκτα ὡς ἀπό τινος περιωπῆς· οὐδ' ἂν ἡ χρυσόθρονος λάθοι σε Ἠὼς, ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ ἀνιοῦσα, ὅτ' ὠφείλεις ἀγαγεῖν τοῖς μνηστῆρσι τὰς αἶγας πρὸς τὸ δεῖπνον.

Οὕτως οὖν ὁ μὲν αὐτοῦ κρεμάμενος, ἡσυχίαν ἦγεν· οἱ δὲ, περιθέμενοι τὰ ὅπλα, καὶ τὴν θύραν κλείσαντες, ἔστησαν ἐλθόντες πρὸς τῷ Ὀδυσσεῖ πολλῇ προθυμίᾳ· κἀνταῦθα ἦν ὡς ἐν μικρῷ χωρίῳ ὁρᾷν ἑκατέρωθεν παρατεταγμένους, ἔνθα μὲν τέσσαρας ἐπὶ τῆς εἰσόδου· ἔνθα δὲ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἐνδοτέρῳ, μηδενὶ ἄλλῳ, ἢ ἐν τῷ νικᾷν τὴν τῆς σωτηρίας σαλεύοντας ἄγκυραν· καὶ ἐν τούτῳ ἐλθοῦσα ἡ Ἀθηνᾶ, Μέντορι τό,τε εἶδος καὶ τὴν φωνὴν ἐοικυῖα, ἔστη παρ' αὐτοῖς· ἣν ἰδὼν Ὀδυσσεὺς, Μέντορ, ἔφη, δεῦρ' ἄμυνόν μοι, ἀρχαίας μεμνημένος φιλίας, καὶ ὅ,τι εὖ ποτε πέπονθας παρ' ἐμοῦ· καὶ γὰρ καὶ συνήλικες τυγχάνομεν ὄντες. Ταῦτ' ἔφη, καί τοι πεποιθὼς τὴν θεὸν αὐτὴν εἶναι.

Οἱ δὲ μνηστῆρες αὖ ἐπετίμων, ὅτι ἔστη ἐλθὼν μετὰ Ὀδυσσέως· καὶ δὴ πρῶτος ἠπείλησεν αὐτῷ Ἀγέλαος ὁ Δαμάστορος, Μέντορ, εἰπών· μὴ σύ γε πείθου τοῖς τοῦ Ὀδυσσέως λόγοις· ἴσθι γὰρ ἡμᾶς, ἐπειδὰν τάχιστ' ἀνέλωμεν ἀμφοτέρους αὐτοὺς, πατέρα τε καὶ υἱὸν, οὐδέ γε σοῦ φεισομένους, δίκην, ὧν ἂν δράσῃς ἡμᾶς κακῶς, ἀξίαν λαμβάνοντας· σέ τε γὰρ τοῦ ζῆν ἀποστερήσομεν, καὶ τὰ κτήματα τάτ' ἔσω καὶ ἔξω πάντα τοῖς τοῦ Ὀδυσσέως ἐγκαταμίξομεν· γυναῖκα

---

210 Λαοσσόον] τὴν τοὺς λαοὺς εἰς τὰς μάχας σώζουσαν, ἢ ἐρεθίζουσαν. 216, Κτέωμεν κτείνοιμεν. 217. Πεφήσεαι] φονευθήσῃ, παρὰ τὸ φάω, φάζω, σφάζω, μετ'

Ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας,
Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Νείκεσσεν δ' Ὀδυσσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Οὐκέτι σοίγ', Ὀδυσεῦ, μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκὴ,
Οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ,
Εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεὶ,
Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
Πῶς δὴ νῦν, ὅτι σόν τε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
Ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον,
Ὄφρ' εἰδῇς, οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.
Ἦ ῥα· καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
Ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
Ἠμὲν Ὀδυσσῆος, ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
Ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην.
Μνηστῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Εὐρύνομός τε, καὶ Ἀμφιμέδων, Δημοπτόλεμός τε,
Πείσανδρός τε, Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
Οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
Ὅσσοι ἔτ' ἔζωον περί τε ψυχέων ἐμάχοντο·
Τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
Ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
Καὶ δή οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη, κενὰ εὔγματα εἰπών·
Οἱ δ' οἶοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσιν.
Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρά·

δὲ καὶ παῖδας καὶ θυγατέρας, τὰ φίλτατα πάντων οὐκ ἂν ἀνασχοίμεθα ὁρᾷν ἐν Ἰθάκῃ παρ' ἡμῖν ἀναστρεφομένους.

Ἐκεῖνος μὲν ταῦτ' ἠπείλησεν· ἡ δὲ θεὸς μᾶλλον παρωξύνθη ἐπὶ τούτοις· καὶ ἐμπεσοῦσα 'Οδυσσεῖ, ἔφη τάδε· οὐκέθ' ὁρῶ σε, ὦ 'Οδυσσεῦ, οἷος ἐν Τροίᾳ ἦσθα ἔννατον ἔτος διηνεκῆ διαφέρων πόλεμον περὶ τῆς Ἑλένης, τῷ μὲν βραχίονι πολλοὺς ἀναιρῶν, τῇ δὲ βουλῇ τὴν πόλιν ἐξελὼν τῶν ἐχθρῶν· πῶς δὲ νῦν, ἰδὼν βασίλειά τε καὶ κτήματα τὰ σαυτοῦ, ἀποδειλιᾷς πρὸς μνηστῆρας ἀλαζόνας καὶ ὑβριστὰς ἀγωνίσασθαι; ἀλλ' ἄγ', ὦ πέπον, στῆθι παρ' ἐμοὶ, ὅπως εἰδῇς, οἷος μὲν ὁ Μέντωρ πρὸς τοὺς πολεμίους· οἷος δὲ καὶ τοὺς εὖ πεποιηκότας ἐν τοιαύταις ἀμείβεσθαι περιστάσεσι. Ταῦτα δὲ εἰποῦσα, οὐκέτ' ᾠήθη ποιῆσαι εὐθὺς τὴν νίκην ἑτεραλκῆ, τῆς τοῦ 'Οδυσσέως καὶ Τηλεμάχου πειρωμένη ἀνδρίας· διὸ ἀποπτᾶσα ὑπὸ τῷ ὀρόφῳ, ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς δοκοῦ χελιδόνι ὁμοία.

Τοὺς δ' αὖ μνηστῆρας ἑτέρωθεν ἐκόσμει Ἀγέλαος ὁ Δαμάστορος, Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων, Δημοπτόλεμός τε καὶ Πείσανδρος ὁ Πολυκράτου, καὶ Πόλυβος ὁ δαΐφρων· οὗτοι γὰρ ἦσαν οἱ τῶν ἄλλων μάλιστα ἀρετῇ διαφέροντες, τῶν ἀξίων προαπολωλότων. Παρεκελεύετο δ' αὐτοῖς ὁ Ἀγέλαος λέγων ταῦτα· ὁρᾶτ', ὦ φίλοι, ὅπως αὐτίκα μάλ' ὁ πολέμιος παύσεται, βραχίονι μαχόμενος ἀηττήτῳ· Μέντωρ γὰρ καὶ αὐτὸς οἷα μάτην αὐχήσας, ἀπέστη φροῦδος, φρούδους καὶ αὐτοὺς καταλιπὼν ἐν προθύροις· ὑμεῖς μέντοι μὴ ἀθρόοι ἀφίετε τὰ δόρατα ἐπ' αὐτούς· ἀνὰ δὲ ἓξ μόνον βάλλετε, εἴπως γένοιθ'

ὀλίγον μέλλων πεφήσομαι· 132 Ὀλοφύρεαι] ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἀποκνεῖς ἀποδειλιᾷς.

Ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἓξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ Ὀδυσσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν, ὡς ἐκέλευεν,
Ἱέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων,
Τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμιν
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
Ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἄντα τιτυσκόμενοι· Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε·
Τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἕλοντο.
Αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἱέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
Λίγδην, ἄκρην δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
Ὦμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πίπτε δ' ἔραζε.
Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην,

ἡμῖν παρὰ τοῦ Διὸς Ὀδυσσέα βληθῆναι, κλέος καταλιπόνθ' ἡμῖν οὐ μικρόν· τῶν γὰρ λοιπῶν, ἐκείνου πεσόντος, μικρὰ ἡ φροντίς. Ταῦτα μὲν οὗτος.

Οἱ δὲ πειθόμενοι τούτοις, ἠκόντισαν, ὡς ἐκέλευσεν· ἀλλ' ἐς μάτην, τῆς Ἀθηνᾶς ἄλλῃ πῇ ἐκπεσεῖν τὰ ἀκόντια ποιησάσης· τὸ μὲν αὐτῶν, εἰς τὸν σταθμόν· τὸ δὲ, εἰς τὴν θύραν· ἄλλο δὲ, εἰς τὸν τοῖχον· καὶ ἄλλο ἄλλῃ. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, ὡς ἅπαξ τὰ τῶν ἐναντίων διεκπέφευγε βέλη, λέγει τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, ἄνδρες συστρατιῶται, ὁρᾶθ' ὑμεῖς γ', ὅπως οἱ ἐχθροὶ, πρὸς οἷς εἰς τὸν ἡμέτερον ἐξυβρίκεσαν οἶκον, προὐθυμήθησαν καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀνελεῖν· βάλωμεν οὖν γ' ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐν μέρει. Ἐκ δὴ τούτου κραδάναντες, ἔβαλον· καὶ ἀπέκτειναν ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς, Δημοπτόλεμον. Τηλέμαχος δ', Εὐρυάδην· Ἔλατον δ' ὁ Εὔμαιος. καὶ Πείσανδρον ὁ Φιλοίτιος· καὶ οὗτοι μὲν τῶν μνηστήρων παραχρῆμα ἔδακον τὴν γῆν· οἱ δὲ ἄλλοι κατέδυσαν ἐν τῷ μυχαιτάτῳ· οἱ δ' αὖ περὶ τὸν Ὀδυσσέα, ἀναπηδήσαντες, ἀπέσπων τὰ δόρατα ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ δευτέρας προσβολῆς ἑκατέροις ὁρμὴ ἦν· ἦρξαν δὲ οἱ μνηστῆρες αὖ καὶ ταύτης, οἱ πολλοὶ τοὺς ὀλίγους πειρώμενοι ἀποκρούσασθαι, ἀλλ' ἐς μάτην· ἡ γὰρ θεὸς, βαλλόντων αὐτῶν, ἐτώσια αὖθις τὰ βέλη ἐποίησεν, ἅμεν εἰς τὸν σταθμὸν, ἃ δὲ εἰς τὴν θύραν, ἃ δὲ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ἄλλα ἄλλοσε ἐκπεσεῖν παρεκτρέψασα· Ἀμφιμέδων δὲ μόνος ἥψατο μικρὸν Τηλεμάχου κατὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς, ἀπογνάμψας τὸν χρῶτα· καὶ Κτήσιππος Εὔμαιον ἐπέγραψε μικρὸν εἰς τὸν ὦμον· τὸ δὲ βέλος ὑπερπτὰν, ἐξέπεσε μακρὰν εἰς τὴν γῆν· βαλόντες δὲ ἐν μέρει ἐπ' ἐκείνους καὶ οἱ ἀμφ' Ὀδυσσέα, ἀπέκτειναν ἴσους· ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς,

Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
Ἔνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ
Βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα·
Ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν.
Μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας
Ἀντιθέῳ Ὀδυσσῆϊ, δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥα βοῶν ἑλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Οὗτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ·
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὗτα
Δουρὶ μέσον κενεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
Ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.

Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
Ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὣς ἀγελαῖαι·
Τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς, ἐδόνησεν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
Οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θορῶσιν·
Ταὶ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
Οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ
Γίγνεται, οὐδὲ φυγή· χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
Ὣς ἄρα τοι μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα,
Τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικής,
Κράτων τυπτομένων· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.

Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος, λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

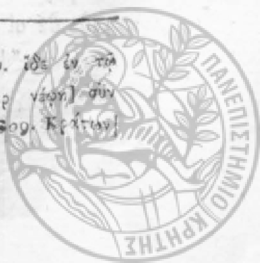

Εὐρυμέδοντα· Τηλέμαχος δὲ, Ἀμφιμέδοντα· Πόλυβον δὲ, ὁ Εὔμαιος· καὶ Κτήσιππον ὁ Φιλοίτιος· ὃς καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν μετὰ χλεύης ταυτί· Πολυθαρσίδη οὐκ ἔδει ἄρα, ὕβρει σε πεποιθότα, οὕτω μεγαλοῤῥημονεῖν· ἀλλὰ θεοῖς τὰ πάνθ', ὡς πάντα δυναμένοις, παραχωρεῖν· ἔχεις ἄρ' ἄξιον τὸ ξένιον ἀντὶ τοῦ ποδὸς, ᾧ πρώην Ὀδυσσέα ἐξένισας ἐν τῷ ἑαυτοῦ ἀλητεύοντι οἴκῳ· ταῦτα μὲν Φιλοιτίῳ πρὸς Κτήσιππον εἴρηται· Ὀδυσσεὺς δὲ προπηδήσας τῷ δορὶ, διήλασεν ἐκ χειρὸς τὸν παῖδα Δαμάστορος μέσον· Τηλέμαχος δὲ βαλὼν Λειώκριτον διαμπὰξ εἰς τὴν κενεῶνα, ὁ δὲ ἐδούπησε· πεσὼν εἰς τὴν γῆν, προσαράξας τῷ μετώπῳ τὸ ἔδαφος.

Ἐν δὲ τούτοις, Ἀθηνᾶς προφηνάσης τὸ φθισίμβροτον σάκος ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ ὀρόφου, φόβος κρυερὸς κατέλαβε πάντας, ὥστ' ἄλλος ἄλλοσε διασκεδασθέντες, κατεδύοντο εἰς τὸ δῶμα, οὐχ ἧττον, ἢ καὶ βόες ἐν ὥρᾳ οἰστρηλατούμεναι· Οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀδυσσέα ἐπιπεσόντες, ὥσπερ γαμψώνυχες ἀετοὶ, οἱ ἀγκυλοχεῖλες, οἳ ἄνωθεν ἐκ τῶν ὀρέων ὁρμώμενοι, ἐπιπίπτουσι τοῖς πτηνοῖς ἀνὰ τὰ πεδία φερομένοις ἀθρόοις, οὔτ' εἰς ἀλκὴν, οὔτ' εἰς φυγὴν δυναμένοις τραπέσθαι· ἄνδρες δ' ὁρῶντες πόῤῥωθεν τὴν ἄγραν, τέρπονται τῇ θέᾳ· οὕτω κἀκεῖνοι ἐπιθέμενοι τοῖς ἐχθροῖς, ἐφόνευον, πανταχοῦ τοῦ δώματος ἐπιτρέχοντες, καὶ φειδὼ οὐκ ἦν οὐδενὸς οὐδεμία, οἰμωγὴ δὲ καὶ στεναγμὸς σύμμικτος διηκούετο ἀνδρῶν σφαζομένων, καὶ αἵματος ὀχετοὶ ἀνὰ πᾶν τὸ δῶμα φερόμενοι.

Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, Λειώδης ὁ θυοσκόπος προσπεσὼν Ὀδυσσεῖ, ἐλάβετο τῶν γονάτων αὐτοῦ λέγων· γο-

288. Μὴ μέγα εἰπεῖν] μὴ καυχῶ. 290. Ξεινήϊον] ξένειον. ἴδε ἐν τῷ Υ. στίχ. 300. καὶ ἑξῆς. 304. Νέφεα] πτώσσουσι] ὥσπερ νάφη] σὺν φόβῳ ἵπτανται, 308. Ἐπιστροφάδην] στρεφόμενοι πανταχοῦ. 309. Κράτων]

Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον·
Οὐ γάρ πω τινὰ φημὶ γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
Εἰπεῖν, οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
Παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι·
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, οὐδὲν ἐοργὼς,
Κείσομαι· ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι, καὶ τέκνα τεκέσθαι·
Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε,
Κτεινόμενος· τῷ τόνγε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσεν·
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦγε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε Κῆρα μέλαιναν,
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔστη δ', ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν,
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
Ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ
Λαέρτης, Ὀδυσσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκαιον·
Ἢ γούνων λίσσοιτο, προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε,
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·

νοῦμαι σὲ, ὦ Ὀδυσσεῦ, ἱκετεύων, φεισαίμου τῆς νεότητος· μάρτυρας γὰρ πάσας σοι τὰς ἐν τῷ οἴκῳ γυναῖκας παρέχομαι μηδὲν μήτ' εἰπεῖν, μήτε πρᾶξαι ὑβριστικὸν καὶ ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους πολλάκις κωλύσαι πειρώμενος, εἴτις τοιαῦτα πράττοι, οὐκ ἔπειθον λέγων· ὧν ἀξίαν ἐκεῖνοι διδόασιν δίκην· πῶς οὖν ἔγωγε οὐδὲν ἄλλο, ἢ θυοσκόπος ἐν τούτοις ὢν, μετὰ τούτων ἀποθανοῦμαι δικαίως; οὐκ ἔστιν ἄρα χάρις ἀγαθῶν παρ' ἀνθρώποις.

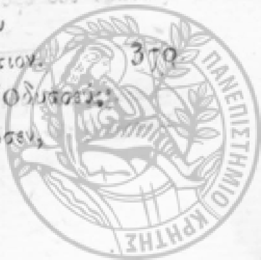
Ὀδυσσεὺς δ' ἐμβλέψας ἐπ' αὐτὸν φοβερὸν, εἰ μὲν, ἔφη, θυοσκόπος ἐν τούτοις ἦσθα, κινδυνεύεις εὔξασθαι πολλάκις ἐμὲ μὲν μακρὰν τῆς πατρίδος ἀποθανεῖν· σὺ δ' αὐτὸς τὴν ἐμὴν γυναῖκα σεαυτῷ ἀγαγέσθαι, καὶ παῖδάς σοι ἐξ αὐτῆς γενέσθαι· ἀνθ' ὧν ὀφείλεις ἀποθανεῖν σὺν τοῖς ἄλλοις. Ταῦτα δ' εἰπὼν, καὶ ξίφος, ὃ Ἀγέλαος πεσὼν, ἣν ἀποβεβληκὼς, χαμόθεν λαβὼν, ἀπέταμε πατάξας τὴν κεφαλήν· ἡ δὲ φθεγγομένη ἔτι, κατέπεσεν εἰς τὴν κόνιν.

Φήμιος δ' οὖν ὁ ἀοιδὸς, ὁ τοῦ Τερπίου, ὃς μνηστῆρσιν ἀναγκαζόμενος ᾖδε, ἀπέφυγε μόνος τὸν θάνατον· στὰς γὰρ παρὰ τὴν θύραν, τὴν φόρμιγγα φέρων ἐν χερσὶ, δίχα μεμέριστο γνώμῃ, πότερον, ὑπεκδὺς τοῦ δώματος, καθεσθῇ ἱκέτις εἰς τὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ἑρκίου βωμὸν, ὅπου Λαερτίῳ καὶ Ὀδυσσεῖ πολλάκις ἐτέθυτο, ἢ προσπεσὼν Ὀδυσσεῖ, λάβηται τῶν γονάτων· ταῦτα δὲ αὐτῷ ἐνδοιάζοντι ἔδοξεν ἄμεινον προσπεσόνθ' ἱκετεῦσαι· καὶ δὴ καθεὶς τὴν φόρμιγγα μεταξὺ τοῦ θρόνου καὶ τοῦ κρατῆρος, ἥψατο αὐτοῦ τῶν γο-

τὰ κράτα, τῶν κράτων, τῶν κεφαλῶν, — Θῦεν] ἐμαίνετο, ἐκυμαίνετο. 319. Εὐεργέων] τῶν καλῶν ἔργων. 325. Σπέσθαι] ἕπεσθαι. 362. Πεπτηώς] κα-

Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας, λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον·
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
Πέφνῃς, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὥστε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι, σὸς φίλος υἱὸς,
Ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων
Πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας·
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὡς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Ἴσχεο μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ·
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅστε μευ αἰεὶ
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο, παιδὸς ἐόντος·
Εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος, ἠὲ συβώτης,
Ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν, ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.
Ὡς φάτο· τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
Πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων Κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας, λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο· εἰπὲ δὲ πατρὶ,
Μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ ἔκειρον
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Θάρσει, ἐπειδή σ' οὗτος ἐρύσσατο, καὶ ἐσάωσεν,

νάτων, δεόμενος τάδε· γονοῦμαί σε, ὦ Ὀδυσσεῦ, φείσασθαί μου, ἀνδρὸς ἀοιδοῦ θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις ᾄδοντος, αὐτοδίδακτον καὶ παντοίαν θεόθεν εὑραμένου τὴν τέχνην· ὁρῶ γὰρ καί σοι αὐτῷ, εἴ μ' ἀνέλης τοιοῦτον ὄντα, πολὺν ἐσόμενον τὸν μετάμελον· βουλοίμην γὰρ ἂν καί σοι αὐτῷ περιὼν ᾄδειν τοῦγε λοιποῦ ὡς θεῷ· ἀνθ' ὧν ἐπίσχες τοῦ ἀποκτεῖναι ἀθῷόν με ὄντα· μαρτύρομαι γὰρ Τηλέμαχον τὸν σὸν φίλον παῖδα, ὡς ἔγωγ' οὐδέποθ' ἑκὼν εἶναι εἰς τὸν σὸν οἶκον ἔτυχον εἰσιὼν, οὐδέ του δεόμενος ἐστρεφόμην ἐν τοῖς μνηστῆρσιν· ἀλλ' ἀνάγκῃ εἴκων, πολλῶν αὐτῶν καὶ κρειττόνων μου ὄντων.

Ταῦτα δὲ λέγοντος ἀκούσας Τηλέμαχος, ὑποδραμὼν εὐθὺς τὸν πατέρα, ἐπίσχες, ἔφη, ὦ πάτερ, οὐ γὰρ ἄξιος οὗτος κακῶς παθεῖν, μηδεμίαν ἔχων αἰτίαν· σὺ δέ μοι πρὸς τούτῳ φείδου καὶ Μέδοντος· ὃς πρόνοιαν ἐμοῦ παιδὸς ὄντος πολλὴν ἐπεποίητο, εἰ ἄγ' ἐν τοῖς ζῶσιν ἔτι ἐστὶ, τὸ τοῦ Φιλοιτίου, ἢ Εὐμαίου ξίφος ἀποφυγὼν, ἢ καὶ σοῦ αὐτοῦ, ξυμβαλών σοι πῃ μεταξὺ ἐν τῷ φόνῳ.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ λέγοντος, ἤκουσε Μέδων· ἔκειτο γὰρ κατεπτηχὼς ὑπό τῳ τῶν θρόνων, βύρσαν ὑποδὺς πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ θανάτου· ὡς δὲ ἤκουσε ταῦτα, ὑπεξέδυ, τὴν βύρσαν ἀποσεισάμενος· καὶ τῶν τοῦ Τηλεμάχου εὐθὺς γονάτων λαβόμενος, πάρειμι, ἔφη, ἐγὼ ὅδ' αὐτός· σὺ δέ μου φεῖσαι, καὶ τὸν πατέρα κέλευε τοῦτο, μηδέν μοι κακὸν, κρείττω ἤδη γενόμενον δρᾶσαι, ἐπὶ τοῖς μνηστῆρσι παροξυνθέντα· οἳ εἰς σέ τε αὐτὸν παρῴνουν ἀνοίᾳ, καὶ τὰ κτήματα ἔκειρον.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπομειδιάσας, θάῤῥει, ἔφη, σύγε· οὑμὸς γὰρ παῖς οὑτοσὶ σέσωκέ σε· μέμνησο δὲ σύ

καταπτήξας, φοβηθείς. 363. Ἕστο] ἠμφίεστο. 384. Πεπτεῶτας] πεπτωκότας.

Ὄφρα γνῷς κατὰ θυμὸν, ἀτὰρ εἴπησθα καὶ ἄλλῳ,
Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων, ἕζεσθε θύραζε
Ἐκ φόνου εἰς αὐλὴν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδὸς,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι, ὅττεό με χρή.
Ὣς φάτο· τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε,
Ἑζέσθην δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν,
Πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί.
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἑὸν δόμον, εἴτις ἔτ' ἀνδρῶν
Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων Κῆρα μέλαιναν.
Τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσιν
Πεπτεῶτας πολλούς· ὥστ' ἰχθύας, οὕςθ' ἁλιῆες
Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης
Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
Κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
Τῶν μέν τ' Ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν·
Ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Ὄφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.
Ὣς φάτο· Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Δεῦρο δὴ ὄρσο, γρηῦ παλαιγενὲς, ἥτε γυναικῶν
Δμωάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
Ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρα τι εἴπῃ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων εὐναιεταόντων,
Βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥστε λέοντα,
Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο·
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
Ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἡ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,

αὐτὸς, καὶ ἑτέρῳ εἰπὲ, ὡς τὸ εὖ ποιεῖν τοῦ κακῶς πολλῷ κρεῖττον· ἀλλ' ἤδη ἐξελθόντες τοῦ φόνου εἰς τὴν αὐλὴν, σύτε καὶ Φήμιος ἡσυχίαν ἄγετε, μέχρις ἂν αὐτὸς καταπράξω ὅ,τι μοι λοιπὸν εἴη.

Οὗτοι μὲν οὖν ἐξελθόντες οὕτως ἐκαθέσθησαν παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς, καταπτήσσοντες, μήποθεν αὐτοῖς ἐπέλθῃ ὁ θάνατος. Ὀδυσσεὺς δὲ περιήει ζητῶν ἐν τῷ δώματι, μήτις ἔτι λανθάνῃ πῃ σωζόμενος ἐν γωνίᾳ· ἐθεᾶτο δὲ τοὺς πεσόντας ἀσπαίροντας ἔτι τοὺς πολλοὺς ἐν τῷ αἵματι, καθάπερ ἰχθύες· οὓς οἱ ἁλιεῖς, δικτύῳ ἀγρεύσαντες ἐκ θαλάσσης ἐν κοίλῳ αἰγιαλῷ, ἐκτιθέασιν ἐπὶ γῆς· οἱ δὲ ἀποστερηθέντες τοῦ, ἐν ᾧ ἔζων, ὕδατος, ἀποθνήσκουσι ἐν ταῖς τοῦ ἡλίου ἀκτῖσιν, ἀσπαίροντες ἐν τῇ ψάμμῳ. Τότε δὴ στραφεὶς πρὸς Τηλέμαχον, ἔφη, μέτελθε σύγε μοι Εὐρύκλειαν τὴν τροφόν· βούλομαι γὰρ εἰπεῖν τι αὐτῇ· Τηλέμαχος δὲ ἔθει εὐθὺς πρὸς ἐκείνην, καὶ κόψας τὴν θύραν, Εὐρύκλεια, ἔφη, ἡ ταῖς ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐφέστηκας γυναιξὶ, δεῦρ' ἔξελθε τὴν ταχίστην· πατὴρ γὰρ οὑμὸς καλεῖ σε, βουλόμενος εἰπεῖν σοί τι τῶν πρακτέων.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, ἐξελθοῦσα ἡ γραῦς παραχρῆμα, εἵπετο Τηλεμάχῳ πρὸς τὸν Ὀδυσσέα· καὶ κατιοῦσα, εὗρεν αὐτὸν ὅλον αἵματι καὶ λύθρῳ συμπεφυρμένον, ὡς λέοντα· ὃς, ἐπειδὰν καταδάψῃ πῃ τοῦ βοὸς, ἐπανήκει, τὸ μὲν στῆθος καὶ τὰς παρειὰς ἡμαγμένος· δεινὸς δὲ τὸ εἶδος, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πῦρ ὅλως βλέπων· ὡς δὲ προϊοῦσα ἑώρα τοὺς νεκροὺς ἐπαλλήλους, καὶ τὸ αἷμα ἐπικλύζον πανταχῇ ἐν

386. Πολυωπῷ] πολλὰς τρύπας ἔχοντι. 408. Ὀλολύξαι] εὔξασθαι σὺν χαρῇ.

Ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
Ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐν θυμῷ, γρηῦ, χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε·
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
Αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμωαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἴριά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι·
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ τίουσαι, οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγε, ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Μήπω τήνδ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
Ἐλθέμεν, αἵπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Εἰς ἓ καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·

τῷ δώματι, ὡρμήθη ὑπὸ τῆς χαρᾶς ὀλολύξαι· ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπισχὼν αὐτὴν, εἶπεν· χαίρειν μὲν, ὦ γραῦς, δίκαιον ἴσως τοῦτο, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ· ἐν δὲ τῷ φανερῷ μηδαμῶς· οὐ γὰρ ὅσιον ἐπιχαίρειν τοῖς ἀνῃρημένοις· ἄξια γὰρ ὧν ἔπραξαν τυγχάνουσιν παρὰ τῶν θεῶν ἀπολαύσαντες, ἄξενοί τε καὶ ἀνεπιεικεῖς ὑπάρχοντες, καὶ μηδένα τῶν πρὸς ἑαυτοὺς ἀφικνουμένων, οὐ χρηστὸν, οὐ φαῦλον ὑποδεχόμενοι· ἐφ' ᾧ δίκην ἀξίαν ὑπέχουσιν· ἀλλ' ἄγε σὺ νῦν κατάλεγέ μοι τῶν θεραπαινῶν, αἵτε παρακεκινημέναι ὑπὸ τῶν παρόντων, ἐξύβριζον· αἵ τε τὰ προσήκονθ' ἑαυταῖς τυγχάνουσι πράττουσαι.

Εὐρύκλεια δὲ πρὸς ταῦτα· τοῦτο μὲν, ὦ τέκνον, ἔσται σοι πᾶν ἀληθὲς παρ' ἐμοῦ· τῶν γὰρ πεντήκοντα συμπασῶν οὐσῶν παρ' ἡμῖν, ἃς τάτ' ἄλλα ἐργάζεσθαι ἐδιδάξαμεν, καὶ ἔρια ξαίνειν, τῆς δουλείας ἀνεχομένας, δυωκαίδεκα ἀφηνίασαν, οὔτ' ἐμὲ, οὔτε Πηνελόπην αἰδούμεναι. Τηλέμαχος δ' αὖ αὐτός τε νέος ἦν ἔτι, καὶ ἡ μήτηρ οὐκ ἐπέτρεπεν αὐτῷ ἐπιτάττειν αὐταῖς· ἀλλὰ σύγ' ἐπιτρέψειάς με νῦν ἐλθοῦσαν εἰπεῖν τὰ παρόντα τῇ Πηνελόπῃ· ἡ θεός τις, ὡς ἔοικεν, ἐνῆκεν ἤδη ἥδιστον ὕπνον.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα, ἔα, ἔφη, ἐκείνην καθεύδειν· οὔπω γὰρ καιρὸς ταῦτ' εἰδέναι· αὐτὴ δὲ συνελθοῦσα, κέλευσον τὰς γυναῖκας, τὰς ἀναισχύντους ἐκείνας καὶ ἀπίστους φημὶ, κατελθεῖν ἐνθαδὶ τὴν ταχίστην. Ἡ μὲν οὖν ἐπῄει ἐροῦσα ταῖς γυναιξὶ τὸ προστεταγμένον. Ὀδυσσεὺς δὲ φωνήσας Τηλέμαχον, Εὔμαιόν τε, καὶ Φιλοίτιον, ἔφη· ἄρχεσθ' ἤδη ὑμεῖς ἐκφορεῖν τοὺς νεκροὺς, συνεπαγόμενοι καὶ τὰς γυναῖκας ἐπιβοηθούς· κἀπειδὰν τάχισθ' ὑμῖν καλῶς τοῦτο

καὶ εὐχαριστεῖν τοῖς θεοῖς. 412. Οὐχ ὁσίη] οὐχ ὅσιόν ἐστι 426. Νέον ἀέξατο]

Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας, ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν·
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε,
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
Θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε πασέων
Ψυχὰς ἐξαφέλησθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης,
Τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρη.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
Αἴν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
Κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
Ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς,
Αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο
Ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμωαὶ, τίθεσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
Δμωὰς δ' ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὔπως ἦεν ἀλύξαι.
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
Τάων, αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
Μητέρι θ' ἡμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.
Ὣς ἄρ ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρώροιο
Κίονος ἐξάψας μεγάλης, περίβαλλε θόλοιο,
Ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μήτις ποσὶν οὖδας ἵκοιτο.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι, ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τὸ θ' ἑστήκει ἐνὶ θάμνῳ,
Αὖλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος·
Ὣς αἵγ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις

σχῇ, ἐπιβάλεσθε καθαίρειν τάςτε τραπέζας καὶ τοὺς θρόνους ὕδατι καὶ σπόγγῳ· ἡνίκα δ' ἂν καὶ ταῦτα εὖ θῆσθε, καὶ ἅπασαν τὴν οἰκίαν κοσμήσητε, τότε δὴ ἐξαγαγόντες τὰς θεραπαίνας μεταξὺ τῆς θόλου καὶ τῆς αὐλῆς, δειροτομεῖτε, φειδόμενοι μηδεμιᾶς οὐδαμῶς, ἵνα τῷ οἰκείῳ αἵματι ἀπομόρξωνται, ἃ τοσοῦτον χρόνον ἐς τὸν ἐμὸν ἐξύβρισαν οἶκον, τοῖς μνηστῆρσι μιγνύμεναι λάθρα.

Ἐν δὲ τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα πάρεισιν αἱ γυναῖκες κατιοῦσαι ἀθρόαι, δάκρυα πικρὰ σὺν ὀλοφυρμῷ ἀπολείβουσαι· πρῶτον μὲν οὖν ἐκφέρουσαι τοὺς νεκροὺς μετ' ἀλλήλων, ἐπετίθεσαν ὑπὸ τῇ αἰθούσῃ, Ὀδυσσέως καταναγκάζοντος· ἔπειτα τάςτε τραπέζας καὶ τοὺς θρόνους ὕδατι καὶ σπόγγοις καλῶς ἀπεμόργνυον. Τηλέμαχος δὲ, Εὔμαιός τε, καὶ Φιλοίτιος ἀπέξεον τὸ ἔδαφος λίστροις· καὶ αἱ γυναῖκες τὸν λύθρον ἐξέφερον· ὡς δὲ πάντα ἐλάμβανον τὸν προσήκοντα κόσμον, ἐξαγαγόντες τὰς γυναῖκας, κατέσχον αὐτόθι μεταξὺ τῆς θόλου καὶ τοῦ περιβόλου ἐν τῷ στενωπῷ, ὅθεν αὐτοῖς οὐκ ἦν βουλεύσασθαι δρασμόν· κἀνταῦθα Τηλέμαχος πρὸς τοὺς ἄλλους οὐκ ἔφη δεῖν ἐλευθέρῳ θανάτῳ τιμωρήσασθαι αὐτάς· αἵγ' εἰς ἐμέτ' αὐτὸν, ἔφη, καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἐξύβρισαν, λάθρα τοῖς μνηστῆρσι μιγνύμεναι.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἐξαρτήσας κάλων ναυτικὸν ἐκ κίονος ὑψηλοῦ, παρετάνυσεν ἐς τ' ἐπὶ τὴν θόλον ὕψου, ἵνα μή τις αὐτῶν ἅπτηται τοῖς ποσὶ τοῦ ἐδάφους, κἀκεῖ ἀπῆγξε πάσας βρόχῳ ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ, ὅπου οἰκτίστης ἔτυχον τελευτῆς ἐν

νεωστὶ ηὐξήθη, ἢ νέος ἦν ἔτι. 443. Θεινέμεναι] παίειν, τέμνειν. 444. Ἀφροδίτης] ὧν ἔπραττον ἀσελγειῶν. 470. Αὖλιν] εἰσιοῦσαι εἰς τὴν ἑαυτῶν κοίτην·

Δειρῇσι βρόχοι ἦσαν· ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
Ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
Τάμνον· μήδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι·
Χεῖράς τ', ἠδὲ πόδας κόπτον, κεκοτηότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον· τετέλεστο δὲ ἔργον.
Αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν·
Οἶσε θέειον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θεειώσω μέγαρον· σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Πάσας δ' ὄτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμὸν, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματ' ἐνείκω·
Μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
Ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὣς ἔφαθ'· οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῦς δ' αὖτ' ἀπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο, καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
Χεῖράς τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ᾕρει
Κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς· γίγνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ὀλίγῳ, ἀσπαίρουσαι τοῖς ποσὶν, ὥσπερ κίχλαι, ἢ περιστεραὶ, μέλλουσαι εἰσιέναι εἰς τὰς ἑαυτῶν καλιὰς, βρόχοις ἐν ὕλῃ πῃ ἐμπεσοῦσαι δασείᾳ. Ἐκ δὲ τούτων ἐξαγαγόντες καὶ Μελάνθιον, καὶ ἀποτεμόντες αὐτῷ τά τ' ὦτα καὶ τὰς ῥίνας, καὶ τὰ αἰδοῖα οἰκτρῶς ἀποσπάσαντες, ἔβαλον αὐτὰ τοῖς κυσὶν ὠμὰ καταδάψαι, ἀκρωτηριάσαντες δ' αὐτῷ καὶ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ἀπονιψάμενοι, ἐπανῆλθον ὡς τὸν Ὀδυσσέα, ἀπαγγελοῦντες αὐτῷ, ὅτι τέλος ἔχει πάντα, μηδενὸς ἐχθροῦ ὑπολειπομένου.

Ἐπειδὴ τοίνυν καλῶς ταῦτα σχοίη, Ὀδυσσεὺς φησὶ πρὸς Εὐρύκλειαν τὴν τροφόν· ἴθι ἤδη, ὦ γραῦς, κόμισόν μοι θεῖον, ἴαμα τουτωνὶ τῶν κακῶν, καὶ πῦρ· ὥρα γὰρ ἤδη καθαίρειν τὸν οἶκον· εἰπὲ δὲ ἅμα καὶ τῇ Πηνελόπῃ κατελθεῖν σὺν τοῖς ἀμφιπόλοις καὶ ταῖς ἄλλαις τῶν θεραπαινῶν.

Εὐρύκλεια δὲ πρὸς ταῦτα· ἔσται σοι ταῦτ', ὦ φίλον τέκνον, αὐτίκα δὴ μάλα· πάντα γὰρ κατὰ λόγον προστέτακται· ἀλλ' ἄγε σοι δῶ πρῶτον χλαῖνάν τε καὶ χιτῶνα καλὸν ἐνδύσασθαι, τὰ ῥάκη ἀποθέμενον ταῦτα· οὐ γὰρ ἄξιόν σε οὕτω φαίνεσθαι οἴκοι· ὁ δὲ, πυρὸς, ἔφη, χρεία πρῶτον. Ἀναβᾶσα τοίνυν ἐκείνη, ἤνεγκεν πῦρ καὶ θεῖον· ὁ δὲ λαβὼν, ἐθείωσεν ἕκαστα τά τ' ἔνδον καὶ τὰ ἔξω πάντα· Εὐρύκλεια δ' ἐν τούτῳ ἐκέλευσε πάσας θεραπαίνας κατελθεῖν ὡς τὸν Ὀδυσσέα· αἱ δὲ εὐθὺς δᾷδας ἔχουσαι ἐν χερσὶν, ὡς εἶδον Ὀδυσσέα, ἄλλαι ἄλλοθεν περιεχύθησαν αὐτῷ πανταχόθεν, κεφαλήν τε καὶ ὤμους καὶ χεῖρας ἑξῆς σὺν δάκρυσι μεμιγμένοις χαρᾷ ἀσπαζόμεναι καὶ καταφιλοῦσαι· ἀπήντα δὲ καὶ αὐτὸς τοῖς αὐτοῖς πρὸς ἐκείνας· ἀνέγνω γὰρ ἁπάσας.

---

476. Μήδεα] τὰ αἰδοῖα ἐξεῖλον, 481. Θέειον] θεῖον. 482. Θεειώσω] ὅπως καπνίσας τῷ θείῳ καθάρω τὸ δῶμα. 500. Αἰνύμεναι] ἐπιλαμβανόμεναι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Εὐρύκλεια ἀγγέλλει τῇ Πηνελόπῃ Ὀδυσσέα ἐλθόντα· ἡ δὲ οὐ πιστεύει· κατελθοῦσα δὲ, καὶ ἰδοῦσα, οὐδ' οὕτω πείθεται· μεμφομένου δὲ Τηλεμάχου, δικαιολογεῖται. Ὀδυσσεὺς οὖν κελεύει χορὸν καὶ μολπὴν ὡς ἐν γάμῳ παρασκευάζειν. Ἀθηνᾶ δ' ἐν τούτῳ τίθησιν Ὀδυσσέα καλλίω καὶ πάσσω, οἷος ἦν νεώτερος ὤν· ἀλλ' ἔτι ἐκείνη

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ.

ΓΡΗΥΣ δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα,
Δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα·
Γούνατα δ' ἐῤῥώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι, τάτ' ἔλδεαι ἤματα πάντα·
Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὀψέ περ ἐλθών.
Μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἵτε οἱ οἶκον
Κήδεσκον καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.

1. Καγχαλόωσα] χαίρουσα, γελῶσα· 3. Ὑπερικταίνοντο] ὑπερικναῦντο

ΤΟΥ Ψ.

ἀμφιγνοίᾳ κατέχεται· κἀνταῦθα ἡ τοῦ λέχους περιγραφὴ ἀφαιρεῖ τὸ ἀμφίβολον· καὶ ἀναστᾶσα, περιχεῖται τῷ ἑαυτῆς ἀνδρί· παρ' οὗ ἀκούει πάντα τὰ μετὰ τὴν Τροίαν συμβάντα· καθευδήσας δὲ Ὀδυσσεὺς, καὶ διεγερθεὶς ἕωθεν, ὁπλίζεται σὺν Τηλεμάχῳ καὶ τοῖς οἰκέταις, καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς πόλεως ὡς Λαέρτιον ἐπὶ τὸν ἀγρόν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ.

Ευρυκλεια τοίνυν ἄνεισι χαίρουσα ποσὶν ἐῤῥωμένοις ἐς τὸ ὑπερῷον, ἀγγέλουσα τῇ δεσποίνῃ τὸν δεσπότην ἐλθόντα· καὶ στᾶσα πρὸς τῇ κεφαλῇ, ἔφη, ἐγείρου, φίλον τέκνον, ἵν' ἴδῃς αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς, ἃ ἐκ πολλοῦ ἤδη δι' ἐφέσεως ἔχεις· ἔνδον Ὀδυσσεὺς ὁ σὸς φίλτατος πόσις, εἰκοστῷ ἤδη ἔτει ἀπονοστήσας, πάντας τε ἀποκτείνας τοὺς ἀλαζόνας μνηστῆρας, τοὺς τὸν ἑαυτοῦ καταναλίσκοντας οἶκον, καὶ τὸν σὸν ἐξυβρίζοντας παῖδα.

ὑπὲρ δύναμιν ἱκνοῦντο, ἐκινοῦντο· ἢ κατ' ἄλλους ὑπέτρεμον. 𝔡. Κνίδεσκον]

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δύνανται
Ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
Οἵ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
Τίπτε με λωβεύεις, πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
Ταῦτα παρὲξ ἐρέουσα καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
Ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
Οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἂψ ἔρχευ μέγαρόνδε.
Εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἵ μοι ἔασιν,
Ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρεν,
Τῷ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
Αὖτις ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
Οὔτι σε λωβεύω, τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτυμόν τοι
Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω,
Ὁ ξεῖνος· τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισιν.
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἤδεεν ἔνδον ἐόντα,
Ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν,
Ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
Γρηῒ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἧκεν·
Καί μιν φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἰ δ' ἄγε δή μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἔνισπε,
Εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
Ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκεν,
Μοῦνος ἐών, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· Μαῖα φίλη, τί ποθ' οὕτω σε οἱ θεοὶ ἐποίησαν ἄφρονα; οἳ δύνανται πάντα, ἄφρονά τε ποιῆσαι τὸν καὶ πάνυ φρόνιμον ὄντα, καὶ εἰς φρόνησιν αὖθις ἐπαναγαγεῖν τὸν φρενὸς ἐκπεσόντα, ὅταν ἐθέλωσιν· οὗτοι ἄρα καί σε νῦν δοκοῦσί μοι βλάψαι, καίπερ σώφρονα τὸν ἅπαντ' αἰῶνα διατελέσασαν· τί γάρ μοι τοιαῦτα παραπαίουσα ἐνοχλεῖς, καὶ ταῦτα βαρέως ἀθυμοῦσαν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ἐξ ὕπνου ἡδέος με διϋπνίσασα; οὔπω γὰρ μέμνημαι τοιοῦτόν γ' ἐπικαθεσθέντα τοῖς ἐμοῖς βλεφάροις, ἐξ ὅτου Ὀδυσσεὺς ᾤχετο, τὴν κακόπολιν πόλιν ἐκείνην ὀψόμενος· ἀλλ' ἄπελθε, τὴν ταχίστην ἐκ ποδῶν γενομένη πρὸς τὰ δώματα κάτω· εἰ γὰρ ἑτέρα τις ἦν ἡ ἐν τοσούτοις λήροις με διϋπνίσασα, οὐκ ἄνευ οἰμωγῆς ἐντεῦθεν ἀπήλλαξε· σοὶ δ' οὖν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ γῆρας τοῦτ' ἀφίησι.

Εὐρύκλεια πρὸς ταῦτα· οὐ χλεύη ταῦτ' ἐςὶ πρὸς σὲ, φίλον τέκνον, οὐδὲ παραληροῦσα, λέγω τἀληθῆ· μὴ τοῦτο πάθης σὺ πρὸς ἐμέ γε· ἀλλὰ πέπεισο ἐλθεῖν Ὀδυσσέα, καὶ νῦν ἔνδον εἶναι, αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν ξένον, ὃν πάντες ἠτίμησαν ἐν τῷ δώματι ἐξυβρίσαντες· Τηλέμαχός τε πάλαι οἶδεν αὐτὸν ἔνδον ὄντα· ἀλλὰ καλῶς ποιῶν, τὰ τοῦ πατρὸς βουλεύματα ἀπεκρύπτετο, ἵνα ῥᾷον δίκην λάβῃ παρὰ τῶν μνηστήρων.

Ταῦτα δ' εἰπούσης αὐτῆς, ἀνεπήδησεν ἡ βασίλισσα σὺν χαρᾷ καὶ δάκρυσι πρὸς τὸν λόγον· καί φησι, φιλτάτη μαῖα, ἄγε μοι λέγε τἀληθὲς ὅ,τι εἴη, εἰ ὄντως Ὀδυσσεὺς ἐςὶν ἔνδον ὅπως μόνος πολλοῖς ἐκείνοις ἐπέθετο.

Εὐρύκλεια δὲ πρὸς ταῦτα· οὔτ' εἶδον αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς,

ἐπάκουν, ἔβλαπτον. 11. Μάργην] μαινομένην, ἔκφρονα. 16. Παρὲξ ἐρέουσα] παρὰ τὸ δέον λέγουσα ταῦτα. 23. Στυγερῶς] θλιβερῶς. 42. Ἀτυζόμεναι] ἐκ-

Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον υἷον ἄκουον
Κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
Ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
Πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσεν
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσαι.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
Ἑσταόθ', οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες
Κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης.
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα,
Νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλὲς,
Πῦρ μέγα κειάμενος· σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβῆτον
Ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
Νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
Καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι, κακῶς δ' οἵπερ μιν ἔρεζον
Μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Μαῖα φίλη, μήπω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
Οἶσθα γὰρ, ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ, τὸν τεκόμεσθα·
Ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
Ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο.
Τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιΐδος, ὤλετο δ' αὐτός.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

οὔτε παρ' ἄλλων τυγχάνω μεμαθηκυῖα· στεναγμοῦ δὲ καὶ θορύβου πολλῶν τινῶν κτεινομένων ᾐσθόμην συμμίκτου· ἡμεῖς δ' ἐν τῷ ἐνδοτάτῳ τῶν θαλάμων ἀσφαλῶς καθείρχθημεν καταπτήσσουσαι· εἶτα Τηλεμάχου με κατὰ κέλευσιν καλέσαντος τοῦ πατρὸς, κατελθοῦσα, εὗρον Ὀδυσσέα ἐν τοῖς ἀνῃρημένοις ἑστῶτα· οἱ δὲ ἀλλεπάλληλοι κατάκεινται ἐπικεχυμένοι κατὰ τοῦ ἐδάφους· ἥδιστα δ' ἂν καὶ αὐτὴ διετέθης ἰδοῦσα αὐτὸν, ὡς λέοντα, αἵματι καὶ λύθρῳ πολλῷ πεφυρμένον· νῦν δ' ἐκεῖνοι μὲν κεῖνται ἄλλοι ἐπ' ἄλλων ὑπὸ τῇ αἰθούσῃ· ὁ δὲ πῦρ ἀνακαύσας, θειοῦται τὸ δῶμα, κελεύσας με εἰπεῖν σοι κατελθεῖν ὡς αὐτόν. Ἀνάστα τοίνυν μηκέτι πρὸς μηδὲν ἐνδοιάζουσα, ἵν' ἐκ πολλῶν, ὧν ἀμφότεροί ἐστε πεπονθότες κακῶν, μετ' ἀλλήλων νῦν γενόμενοι, συνευφραίνησθε· ἤδη γὰρ πάνθ' ἡμῖν κατὰ θυμὸν τέλος ἔχει· ὅ,τε γαρ Ὀδυσσεὺς ἧκε ζῶν, ὑμᾶς τε ζῶντας εὑρὼν, περιεγένετο τῶν μνηστήρων, δίκην λαβὼν παρὰ πάντων ἀξίαν.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα. Μαῖα φίλη, μήπω τόδε χαίρουσα πίστευε· οἶσθα γὰρ καὶ πᾶσι μὲν τοῖς οἰκείοις ἥδις' ἂν Ὀδυσσέα φανέντα, μάλιστα δὲ ἐμοί τε καὶ Τηλεμάχῳ· ὃς μόνος ἡμῖν ἐστι γεγονώς· ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅπως ταῦθ' οὕτως ἔχειν πιστεύω· θεῶν δέ τις ὀργισθεὶς ἐκείνοις τῷ μηδένα τῶν ξένων τιμᾶν, οὔτε χρηστὸν, οὔτε φαῦλον, εἴτις πόθ' ὡς αὐτοὺς ἔτυχεν ἀφιγμένος, ἐπὶ τούτοις κακῶς κακοὺς αὐτοὺς ἐστιν ἀπολωλεκώς· ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, οἴμοι! πόῤῥω που τῆς Ἑλλάδος οὐκ οἶδ' ὁπηδήποτ' ἀπόλωλε.

Εὐρύκλεια πρὸς ταῦτα· τέκνον ἐμὸν, τίνα τοῦτον εἰρη-

πεπληγμέναι, πεφοβισμέναι. 46. Κραταίπεδον] τὸ λιθόστρωτον ἔδαφος. 51. Κειάμενος] καύσας, ἀνάψας. 53. Πέποσθε] πεπόνθατε. ἢ πεπόνησθε, ἐκ συγκοπῆς. 64. Ἀγασσάμενος] μισήσας. 75. Ἐπὶ μάστακα] εἰς τὸ στόμα. 78.

Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων·
Ἣ πόσιν, ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ οὔποτ' ἔφησθα
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος,
Ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω,
Οὐλὴν, τὴν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι·
Τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην· ἔθελον δέ σοι αὐτῇ
Εἰπέμεν· ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν
Οὐκ ἔα εἰπέμεναι· πολυϊδρείῃσι νόοιο.
Ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
Αἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ·
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
Δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολυΐδριν ἐοῦσαν.
Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμὸν, ὄφρα ἴδωμαι
Ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
Ἢ παρστᾶσα κύσειε κάρη, καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
Ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν,
Ἕζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν
Ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος, εἴ τί μιν εἴποι
Ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ἡ δ' ἄνεω δὴν ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν·
Ὄψει δ' ἄλλοτε μέν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε, κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,

Ἐμέθεν αὐτῆς περὶ ἑαυτῆς συνθήκην ποιοῦμαι, ἐφ' ᾗ, εἰ ληφθείην ἐξαπα-

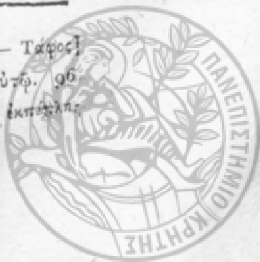
κας λόγον, μηκέτι ἐλεύσεσθαι Ὀδυσσέα, ὃς ἔνδον ἤδη ἐστὶ παρὰ τῇ ἐσχάρᾳ; δύσπιστος ἄρα καὶ λίαν δυσπειθής τις σύγε μοι δοκεῖς πεφυκέναι· ἐγὼ γὰρ καὶ σημεῖον ἐκεῖνο ἐρῶ· οἶσθα σύ γε τὴν οὐλὴν, ἣν ὁ σῦς ποτ' αὐτὸν ἤλασεν ἐν τῷ Παρνασῷ· ταύτην δὴ χθὲς ἐν τῷ νίπτειν τοὺς πόδας αὐτῷ ἐπεῖδον γνοῦσα· καί σοι ὡρμημένην ἐξειπεῖν διεκώλυσεν, ἐπιβύσας μοι ἐκεῖνος τὸ στόμα, ὡς τὰ κάκιστα βυσσοδομεύων μνηστῆρσιν· ἀλλὰ σπεῦσον ἤδη ἀπαντᾷν ὡς αὐτόν· ἐγὼ δ' ἂν καὶ συνθοίμην πρὸς σὲ, εἰ τοιοῦτό τι δόξω ἐξαπατᾷν, θανάτῳ ζημιωθῆναι.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· Μαῖα φίλη, θεῶν μέν σε βουλεύματα χαλεπὸν ἐς' εἰδέναι, καίτοι πολύπειρον ἤδη οὖσαν· ἀλλ' ὅμως ἴωμεν ὡς Τηλέμαχον, ἵν' ἴδωμεν τοὺς μνηςῆρας, καὶ ὅςτις εἴη ὁ τοσοῦτον ἀπειργασμένος φόνον· ταῦτα δὴ εἰποῦσα, κατῄει, πολλὰ ἀνακυκλοῦσα ἐν νῷ περὶ τῶν παρόντων, πότερον πόῤῥωθεν πειράσεται λόγοις τοῦ φίλου ἀνδρὸς, ἢ περιχυθεῖσα, καταφιλήσει εὐθὺς τήν τε κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας· ὡς οὖν παρείη, ἐκαθέσθη παρὰ τῇ ἑστίᾳ πρὸς τὸ ἐκ τοῦ πυρὸς φῶς ἀπέναντι Ὀδυσσέως· ὁ δὲ αὖ καθήμενος πρὸς τῷ κίονι κάτω βλέπων, ἀνέμενεν ἐκείνην λόγου ἄρξασθαι πρὸς αὐτὸν ἅμ' ἰδοῦσαν· ἡ δὲ ὁρῶσα προσεκτικῶς, ἔσθ' οἷς μὲν ἀνεκάλυπτεν ἀπεικάζουσα, οἷς δὲ τῷ πάνυ κακῶς ἐςάλθαι, διέφευγε· καὶ διεγίνεθ' οὕτως ἐπ' ἀμφότερα ταλαντευομένη τὴν γνώμην.

Τηλέμαχος δὲ ταῦθ' ὁρῶν, ἐνέπεσεν αὐτῇ ῥαγδαιότερος, μῆτερ, λέγων, ἐμὴ δύσμητερ, τί ποθ' οὕτως ἰσχυρογνω-

---

τῶσα, ἀπολεσθήσομαι. 82. Δήνεα βουλάς. 93. Ἄνεω] ἄφωνος. — Τάφος] θαῦμα. 94. Ἐνωπιδίως] περιεργοτέρῳ τῷ ὀφθαλμῷ προσέβαλλεν αὐτῷ. 96. Ἐνένιπτεν] ἐπετίμα. 97. Δύσμητερ] ἰσχυρόγνωμον. 105. Τέθηπεν] ἐκπέπληκ.

Τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
Ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι, οὐδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν·
Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Τέκνον ἐμὸν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν·
Οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
Οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον· εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
Ἔστ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
Γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον· ἔστι γὰρ ἡμῖν
Σήμαθ', ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἤτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
Πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
Νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
Τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
Ὧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν·
Ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσαι, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
Μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κε τίς τι
Ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τί φημι
Ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστιν.

μοῦσα φυλάττη, ἀλλ' οὐ προσιοῦσ', ἀνερωτᾷς ἕκαστα, ὅπως ἔχοι; τίς γὰρ τῶν ἁπασῶν οὕτω τλαίη τοῦ ἀνδρὸς ἀποσχέσθαι, εἰκοστῷ νοστήσαντι ἔτει; σοὶ δ' ἄρ' ἡ καρδία σιδήρειος πέφυκε, καὶ λίθου γε αὐτοῦ πολλῷ σκληροτέρα.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· τέκνον ἐμὸν, νῦν μὲν ἐκπέπληγμαι ὅλως, καὶ οὔτ' ἂν ἐρέσθαι, οὔτε βλέπειν ἐναντίον δυναίμην· ἀλλ' εἰ ἀληθῶς οὗτός ἐστιν Ὀδυσσεὺς, ἔσθ' ἡμῖν γ' ἕτερα γνωρίσματα μυςικώτερα, οἷς μάλιςα γνοίημεν ἂν ἀλλήλους.

Ἐκ δὴ τούτων ὑπεμειδίασεν Ὀδυσσεὺς, καὶ στραφεὶς πρὸς Τηλέμαχον, ἔφη· τὴν μὲν μητέρα ἔα με ὧδε διαγινώσκειν· αὐτίκα γὰρ πεισθήσεται· νῦν δὲ κακῆς ὄψεως, ὡς ἔοικεν, δίκην δίδωμι, μήποτ' εἶναι δυνατὸν αὐτῆς οἰομένης τοιαῦτα φλαῦρα τὸν Ὀδυσσέα αὐτὸν ἀμφιέννυσθαι· ἡμεῖς δὲ νῦν βουλευώμεθα περὶ τῶν λοιπῶν, ὅπως ἄρισθ' ἡμῖν πάντα ἔσται· καὶ γὰρ ἕνα τινὰ εἴτις κτείνειε τῶν τοῦ δήμου, οὐκέτ' αὐτῷ ἐν τῇ πόλει ἐστὶ βιωτὸν, εἰ μὴ πολλῆς εὐπορεῖ βοηθείας, ἀλλὰ φεύγειν αὐτὸν ἀνάγκη, κτήματάτε καὶ πατρίδα καταλιπόντα· ἡμεῖς δὲ τοιούτους καὶ τοσούτους τὰ πρῶτα τῆς πόλεως ἔχοντας ἀποκτείναντες, τί ποιῶμεν; τοῦτο δὲ χρὴ βουλεύσασθαι.

Τηλέμαχος δὲ πρὸς ταῦτα· σὸν καὶ τοῦτ' ἐστὶν εἰδέναι, ὦ πάτερ, τοῦ πάντας ἀνθρώπους σοφίᾳ καὶ φρονήσει πολλῷ τῷ μέτρῳ ὑπερελάσαντος· πλεῖστος γὰρ λόγος διὰ πάντων ῥεῖ τῶν στομάτων μηδένα εἶναι τῶν θνητῶν βουλῇ καὶ γνώμῃ σου κρείττω γεγεννημένον· ἡμεῖς δ' ἑψόμεθα, ὡς εἰκὸς, προθυμίαν καὶ ῥώμην, ὅσηγε πέφυκεν, συνεισφέροντες.

κται. 119. Ἀοσσητῆρες ὀπίσσω] βοηθοὶ ἔπειτα μετὰ τὸν φόνον. 120. Ποιν[ὴ]

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Πρῶτα μὲν ἄρ λούσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
Δμωὰς δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἑλέσθαι·
Αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
Ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων,
Ἢ ἀν' ὁδὸν στείχων, ἢ οἳ περιναιετάουσιν·
Μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
Ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
Ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Φρασσόμεθ', ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο, καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας·
Ὅπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἵλετο θεῖος ἀοιδὸς
Φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δέ σφισιν ἵμερον ὦρσεν
Μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
Ἀνδρῶν παιζόντων, καλλιζώνων τε γυναικῶν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε, δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·
Ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν·
Σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο
Εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς, ἕως ἵκοιτο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
Αὐτὰρ κὰκ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη
Μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
Οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· οὐκοῦν, ὅ μοι δοκεῖ μάλισθ' ἡμῖν ἄρισθ' ἕξειν, ἐκεῖνό ἐςι, πρῶτον μὲν λουσαμένους ἡμᾶς, ἀμφιέσασθαι χιτῶνας καλοὺς, ταὐτὰ δὲ καὶ τὰς θεραπαίνας πάσας κελεῦσαι· ἔπειτα καὶ Φήμιον, τὴν ἑαυτοῦ ἀνακρουόμενον φόρμιγγα, ἐξάρχειν ἡμῖν τοῦ χοροῦ, ὥστ' εἴτις ἔξωθεν τῶν γειτόνων, ἢ τῶν παριόντων ἀκούσειεν, οἰηθῆναι γάμον γίγνεσθαι ἔνδον· περὶ δὲ τοῦ φόνου τῶν μνηστήρων μηδὲν εἰς τὴν πόλιν ἐκφῆναι πρότερον, πρὶν ἢ ἡμᾶς ἔξω γενέσθαι κατὰ τὸν ἀγρόν· ἔνθα βουλευσόμεθα καὶ περὶ τῶν λοιπῶν τοῦθ', ὅπερ ὁ Ζεὺς ἡμῖν ἂν διδῷ.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος ἀκούσαντες, ἐλούσαντο· εἶτ' αὐτοὶ μὲν χιτῶνας καθαροὺς ἠμφιέσαντο· αἱ δὲ γυναῖκες, ἐσθῆτας τῶν ἀμοργίδων περιῤῥεούσας· Φήμιος δὲ λαβὼν τὴν φόρμιγγα, ᾖσε μέλος ἐναρμόνιον καὶ ἐπαγωγὸν πρὸς μολπὴν καὶ χορόν· καὶ ἦν ἄρ' ὁρᾶν, καὶ ἀκούειν τὸ μέγα δῶμα τουτὶ τοῖς τῶν χορευόντων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ποσὶν, οἷον ςοναχιζόμενόν τε καὶ κυματούμενον· ὥσθ' ὁ ἀκούων ἔξωθεν, ἔφη, ἦπού γε τὴν πολύμνηστίν τις ἔγημε Πηνελόπην· δειλαία, οὐκέθ' ὑπέμεινε τὴν περικαλλῆ ταύτην οἰκίαν οἰκεῖν, μέχρις ἂν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐπανέλθῃ.

Ταῦτα μὲν ἔλεγε, μὴ εἰδὼς τἀληθές· τὰ δὲ πρὸς ἄλλον σκοπὸν διεπράττετο. Ἡ δὲ Ἑρμιόνη, λούσασα Ὀδυσσέα, καὶ χρίσασα ἐλαίῳ, ἐνέδυσεν αὐτὸν φάρει καλῷ καὶ χιτῶνι· καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπέχει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἄνωθεν κάλλος ἄφθονον, ὥστε μείζω καὶ πάσσω πολλῷ τοῖς πᾶσιν ὁρᾶσθαι, τήν τε κόμην οὔλην καθημένον ἐπὶ τῶν ὤμων, ὑακινθίνῳ ὁμοίαν

συγγενεῖς. 132. Εἵματα ἑλέσθαι] λαμπρὰ περιβαλέσθαι. 143. Ὥπλισθεν δὲ γυναῖκες] ἐνέδυσαν δὲ τὰς γυναῖκας λαμπρᾷ περιβολῇ. 151. Εἴρυσθαι] φυλάξαι. 157. Κάδδε. . , ἧκε] καθῆκε δέ. 167. Ἀτέραμνον] σκληράν. 174

Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
Ὣς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὅμοιος·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη,
Ἀντίον ἧς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δαιμονίη, περὶ σοίγε γυναικῶν θηλυτεράων
Κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
Οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Λέξομαι· ἦ γὰρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Δαιμόνι', οὔτ' αὖτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὔτ' ἀθερίζω,
Οὔτε λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα,
Ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
Ἐκτὸς εὐσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει·
Ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἐμβάλετ' εὐνὴν,
Κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε, κέδν' εἰδυῖαν·
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
Τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν,
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ·

Ἀθερίζω] ἀφροντιστῶ, ἐκρίπτω. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθέρων, εἴτ' οὖν λεπτῶν

ἄνθει, καὶ χρυσαυγίζουσαν, ὥσπερ ἄργυρος χρυσῷ ἐπικεχρισμένος ὑπὸ χρυσοχόου, παρ' Ἀθηνᾶς τε καὶ Ἡφαίστου, ὥςε παντοῖα καὶ ποικίλα ἐργάζεσθαι, εὑραμένου τὴν τέχνην· οὕτω δὴ τῆς θεοῦ ἐπιχεούσης αὐτῷ τὴν χάριν ἐπί τε τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἀσαμίνθου ὅμοιος τοῖς θεοῖς· καὶ ἐπανελθὼν, ἐκαθέσθη, ὅθεν ἀνεστήκει ἐνώπιον τῆς γυναικός· ἔνθα ἤρξατο λόγου τοιοῦδε. Δαιμονία, τί ποθ' οὕτως οἱ θεοὶ ἐποίησαν τὴν καρδίαν σου σιδηρᾶν, καὶ πασῶν τῶν γυναικῶν σκληροτέραν; τίς γὰρ ἂν τοσοῦτον ἀπόσχοιτο ἀνδρὸς πολλὰ πεπονθότος, καὶ εἰκοστῷ ἔτει εἰς τὴν φίλην ἀφιγμένου πατρίδα; ἀλλ' ἄγε σύγ', ὦ Μαῖα, στρῶσόν μοι καθεύδειν· ἐπειδὴ ἥδε ἄκαμπτος ὅλως ἐστί.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· οὐχ ὑβρίζουσα, ὦ θαυμάσιε σύγε, ὅστις ποτ' εἶ, οὔτ' ὀλιγωροῦσα, τοιαύτη δοκῶ σοι εἶναι· ἀλλὰ μήτ' αὖ λίαν ἄγαμαι, ταῦτ' ἀκούουσα παρὰ σοῦ· ὁρῶ μὲν γάρ σε τοιοῦτον ὄντα, οἷος ἦσθα, ὅτ' ἐπέβης τῆς νεὼς ἐπὶ Τροίαν· ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοιμι πω πεποιθέναι ὀφθαλμοῖς. Ἀλλ' ἄγε σὺ, ὦ Εὐρύκλεια, ἐξένεγκε αὐτῷ τὴν κλίνην ἐκτὸς τοῦ θαλάμου, ἣν οὑμὸς ἀνήρ ποτε κατεσκεύασε, κώδιά τε καὶ χλαίνας ἐπίβαλε καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.

Οὕτως οὖν ἡ Πηνελόπη ἀπεπειρᾶτο τοῦ Ὀδυσσέως· ὁ δὲ δυσχεράνας, τί ποθ' οὕτως, ἔφη, χαλεπούς μοι καὶ ἀπίςους ἔτι προφέρεις λόγους; τίς γὰρ ἂν τοὐμὸν λέχος μεταθείη, εἰ καὶ μάλ' εἰδείη, εἰ μή τις τῶν θεῶν κατελθὼν ἀποσπάσειεν; ἀνδρῶν γὰρ οὐκ ἄν τις, οὐδ' ἂν τῶν ἐῤῥωμενεστάτων

ἀχύρων, τῶν ἐκριπτωμένων ἐν τῷ λικμίζεσθαι, 179. Ἐκθεῖσαι] στήσασαι, ἐμβάλετε ἐπ' αὐτοῦ τὴν εὐνὴν, τὸ στρῶμα· πεῖραν δὲ τοῦ μυστικοῦ λαβεῖν βουλομένη, προσποιεῖται μετακινεῖν τὴν κλίνην, ἣν αὐτὸς Ὀδυσσεὺς κατασκευά-

Ἀνδρῶν δ' οὔ κέν τις ζωὸς βροτὸς, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
Ῥεῖα μετοχλίσσειεν· ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
Ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
Θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς,
Ἀκμηνὸς, θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων.
Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν, θάλαμον δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα
Πυκνῇσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα·
Κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
Κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν, ἀμφέξεσα χαλῷ
Εὖ καὶ ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
Ἑρμῖν' ἀσκήσας· τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.
Ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
Δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ, ἠδ' ἐλέφαντι·
Ἐκ δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς, φοίνικι φαεινόν.
Οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
Εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἤέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε, ταμὼν ὕπο πυθμέν' ἐλαίης.
  Ὣς φάτο· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνούσης, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς·
Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ', ἠδὲ προσηύδα·
Μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζευ· ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
Ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζὺν,
Οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
Ἥβης ταρπῆναι καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.

σας πάλαι ποτὲ, προσηλώκει. 188. Μετοχλίσσειε] ἀναμοχλεύσειεν. 191. Ἀκμηνὸς] ἀκμὴν ἔχων θάλλειν. 192. Ἀμφιβαλὼν, δέμον] περικλείσας, ᾠκοδόμησα. 196. Ἐκ ῥίζης] πότερον ἀνωτέρω τῆς ῥίζης. ὥστε ἐπὶ τοῦ καταλειπομένου ἐπεστηρίχθαι τὴν κλίνην, ἢ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἑ.

ᾗ, ἄλλοτέ πη τοῦτο μεταμοχλεύσειεν, ἀραρότως ὑπ' ἐμοῦ κατασκευασθέν· σημεῖον δέ μοι ἐνδείξασθαι πρὸς σὲ τοῦτ' ἐστί· ἐλαία γάρ τις ἦν ἐν αὐλῇ εὐθαλὴς, τὸ πάχος κίονος· ταύτην τοίχῳ πρῶτον περιβαλὼν, ἐπῳκοδόμησα θάλαμον, τέγος τ' ἄνωθεν ἐπερέψας, καὶ θύρας ἐπιθείς· εἶθ' οὕτω τοὺς τοῦ φυτοῦ περιελὼν ἀκρέμονας, ἀπέτεμον καὶ τὸν κορμὸν αὐτοῦ οὐ μάλα πολὺ ἀνωτέρω τῆς ῥίζης· ἔπειτ' ἀποξέσας πρὸς στάθμην, καὶ τοὺς πόδας ποιήσας, καὶ πολλαχῇ διατρήσας τερέτρῳ, ἐπήρεισα τὸ λέχος ἐπὶ τοῦ πυθμένος, χρυσῷ, ἀργύρῳ τε, καὶ ἐλέφαντι ποικίλας λευκῷ· εἶθ' οὕτως ἐπετάνυσα βύρσαν φοινικῆν· τοῦτ' οὖν σοι παρ' ἐμοῦ, ὦ γύναι, σημεῖον· ἀλλ' οὐκ οἶδ' εἰ ἐπὶ τῆς ῥίζης ἐκείνης ἔτ' ἐστιν ἐκεῖνο ἐρηρεισμένον, ἢ ἀποσπάσας τις μετέθηκεν ἄλλῃ.

Τούτων δ' οὕτως εἰρημένων, παρελύθη τά τε γόνατα καὶ τὸ ἦτορ ἡ γυνὴ, ἀρθέντων ἤδη τῶν ἀμφιβόλων, καὶ δάκρυα καταλείβουσα, περιεχύθη αὐτῷ, περιφῦσα ταῖς χερσὶ πανταχόθεν, τήν τε κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας καταφιλοῦσα, καὶ λέγουσα· μή μοι μνησικάκει, ὦ Ὀδυσσεῦ· σὺ γὰρ πάντων προὔχων φρονήσει, οἶσθ' ὅπως οἱ θεοὶ φθονήσαντες ἡμῖν τοῦ μετ' ἀλλήλων ἔν τε τῇ νεότητι συνησθῆναι, καὶ ἐν γήρᾳ συνα-

---

ποτεμὼν τὸν κορμὸν, ἐξελύπισε πρὸς τὴν τῆς κλίνης κατασκευήν; ἐμοὶ δοκεῖ τὸ πρῶτον ἄμεινον ὡς ἐκ τῶν ἑπομένων. 198. Ἑρμῖν'] πόδα τῆς κλίνης εἰς πρόσωπον Ἑρμοῦ· οὗτος γὰρ τέτταρα καλὰ εὑρὼν τοῖς ἀνθρώποις, γράμματα, μουσικὴν, παλαίστραν, καὶ γεωμετρίαν, τετράγωνος ἐπλάττετο παρ' αὐτῶν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς γυμνασίοις· διὰ δὲ τὸ εἶναι αὐτὸν καὶ ὀνειροπομπὸν, εἵλοντο ἔχειν αὐτὸν ἐν θαλάμοις καὶ φύλακα τοῦ ὕπνου, τούς τε πόδας τῶν κλινῶν εἰς τὴν ἐκείνου ἀσκῆσαι πρόσοψιν, ὅπως ἀλεξητῆρ' ἔχοντες τὰ μὲν δείματα μὴ φοβοῖντο, ἡδονὴν δὲ ἐκ τῶν ὀνείρων ἀπολαμβάνοιεν 204. Πυθμένα τὸν κορμόν· ἐκ τούτου ἄρα δῆλον, ὅτι ἐπὶ τοῦ καταλειφθέντος τοῦ κορμοῦ σὺν τῇ ῥίζῃ τὸ λέχος πέπηκτο. 209. Σκύζου] ὀργίζου. 213. Χώεο

Αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα,
Οὕνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.
Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἐῤῥίγει, μήτις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
Ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
Οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Εἰ ἤδη, ὅ μιν αὖτις Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Ἀξέμεναι οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
Τὴν δ' ἤτοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
Τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
Λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.
Νῦν δ', ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας
Εὐνῆς ἡμετέρης, ἣν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
Ἀλλ' οἶοι, σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη,
Ἀκτορὶς, ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
Ἣ νῶϊν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,
Πείθεις δή μευ θυμὸν, ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο
Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κέδν' εἰδυῖαν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήῃ,
Ὧντε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
Ῥαίσῃ, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ·
Παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
Νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ τέτροφεν ἅλμη·
Ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
Ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώσῃ·
Δειρῆς δ' οὔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

ναπαύσασθαι, πολλὰ τῶν κακῶν ὀργῇ ἡμῖν ἔπεμψε· μὴ οὖν μοι ὀργίζου, ὅτι μή σε ἅμ' ἰδοῦσα περιεπτυξάμην· δέος γάρ ἀεί με ὑπέτρεχε, μή τις προσιὼν ποθέν μοι, φενακίσῃ τῷ λόγῳ· πολλοὶ γὰρ πολλὰ ἐπ' ὠφελείᾳ ἰδίᾳ πρὸς βλάβην τοῖς ἄλλοις βουλεύονται· οὐδὲ γὰρ Ἑλένη αὐτὴ ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς ἀλλοδαπῷ ἀνδρί ποτε συνεγένετ' ἄν, εἰ μὴ τοῖς ἐκείνου παρήγετο λόγοις· ἐφ' οἷς οἱ Ἕλληνες ἐπιστρατεύσαντες, ἐπανήγαγον αὐτὴν οἴκαδε βίᾳ· κινηθεῖσα γὰρ ὑπὸ τῆς θεοῦ πρὸς τὸ ἀτοπώτατον τοῦτο ἔργον, οὐχ οἷα τε ἦν προϊδεῖν τὴν ἀπὸ τῆς αἰσχρᾶς πράξεως ταύτης αὐτῇ καὶ ἡμῖν ἐσομένην κακότητα· νῦν δ' οὖν, ἐπεὶ σαφῶς μοι κατεῖπας πάντα τὰ τοῦ λέχους γνωρίσματα, ὃ πλὴν ἡμῶν καὶ τῆς ἀμφιπόλου, ἣν ἧκον ἄγουσα παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἡ μόνη τὴν τοῦ θαλάμου ἐμπεπίστευτο φυλακὴν, οὐδεὶς ἄλλος οἶδε, πέπεισμαι σαφῶς περὶ σοῦ, καίτοι δύσπιστος οὖσα, μὴ ἄλλον εἶναι, ἢ τοῦτον αὐτὸν τὸν ἐμὸν φίλτατον Ὀδυσσέα.

Ταῦτα δ' εἰποῦσα, μέγα μὲν πάθος, μεμιγμένον δὲ χαρᾷ τῇ τοῦ Ὀδυσσέως ἐνῆκε ψυχῇ, ὥστ' οὐχ' οἷός τε ἦν ἐπισχεῖν ἐπὶ τοιαύτῃ γυναικὶ μὴ δακρύειν· καθάπερ γὰρ νεὼς ναυαγησάσης πη Ποσειδῶνος ὀργῇ, τῶν ἐπιβατῶν ἄνω καὶ κάτω φερομένων τοῖς τῶν κυμάτων διαύλοις, εἴ τινες σωθεῖεν αὐτῶν, περιπτύσσονται ἀσπασίως τὴν χέρσον· οὕτω Πηνελόπη περιφῦσα ταῖς χερσὶ Ὀδυσσεῖ, οὐκ ἐδύνατο αὐτοῦ ἀποσχέσθαι· καὶ δὴ καὶ εἰς ὑποφαινομένην ἂν ἐπωδύρανθ' ἡμέραν ἀμφότεροι, ἀλλήλοις συμπεφυκότες, εἰ μὴ Ἀθηνᾶ ἐπέ-

---

ὀργίζου. 216. Ἐῤῥίγει] ἐφοβεῖτο. — Ἀπάφοιτο] ἀπατήσειεν. 220. Εἴ ᾔδη εἰ ᾔδει, ἐξαπατηθεῖσα ὑπ' ἐκείνου· διὸ καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ τ. λ. οὕτω μᾶλλον εὐοδοῖτ' ἂν ὁ νοῦς. 232. Θυμαρέα] ἀρέσκουσαν τῇ ψυχῇ, εὐάρεστον. 235.

Νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἠῶ δ' αὖτε
Ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
Ζεύγνυσθ' ὠκύποδας, φάος ἀνθρώποισι φέροντας,
Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἵτ' Ἠῶ πῶλοι ἄγουσιν.
Καὶ τότ' ἄρ' ἣν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
Ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,
Πολλὸς καὶ χαλεπὸς, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
Ὣς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαο
Ἤματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Νόστον ἑταίροισιν διζήμενος, ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εὐνὴ μὲν δὴ σοίγε τότ' ἔσται, ὁππότε θυμῷ
Σῷ ἐθέλῃς· ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ
Εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον· ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν, ὀΐω,
Πεύσομαι· αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὔτι χέρειον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
Εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.
Οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
Χαίρω· ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἄνωγεν
Ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐῆρες ἐρετμὸν,
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδὲ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν·
Οὐδ' ἄρα τοίγ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τάτε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδὲς, οὐδέ σε κεύσω·
Ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,

σχε τήν τε Νύκτα ἀτρεμῆσαι, ἐν ᾧ βήματι ἔτυχεν οὖσα ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, καὶ τὴν χρυσόθρονον Ἠῶ ἐπὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, κωλύσασα τοὺς ἵππους τόν τε Λάμπον καὶ Φαέθωνα ζεύξασθαι· καὶ τότε δὴ Ὀδυσσεὺς φησι πρὸς Πηνελόπην, ἴσθι, ὦ γύναι, πολύν μοι ἔτι ἐσόμενον ἀγῶνα καὶ πόνον· καί μοι ταῦθ' ἡ Τειρεσίου ψυχὴ προεῖπεν, ἡνίκ' ἐν Ἅδου καταβὰς ἐχρησάμην αὐτῷ περὶ νόστου ἐμαυτοῦ τε καὶ τῶν ἑταίρων· ἀλλ' ἰτέον νῦν ὑμῖν ἐς τὴν εὐνὴν καθευδήσοντες ἥδιστα.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· ἡ μὲν εὐνὴ, ὦ φίλτατε Ὀδυσσεῦ, ἐπειδὴ ἅπαξ οἱ θεοὶ δοῖέν σοι ἐς φίλην ἀποσωθῆναι πατρίδα, ἑτοίμη σοι ἔσται αὐτίκα μάλα· ἀλλὰ σύγ' εἴποις ἂν νῦν, ὅστις σοι ἀγὼν ὑπόλοιπος ἔτι εἴη, ἐπεὶ οἱ θεοὶ σαφές σοι τοῦτο ἐποίησαν· ὃ γὰρ μετὰ ταῦτα ἀνάγκη μαθεῖν, τί ἂν κωλύοι με συμφερόντως καὶ προειδέναι.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· τίποτέ μ', ὦ βελτίστη, ταῦτα παροτρύνεις ἐκφῆναι; ἐρῶ μέντοι σοι· τί γὰρ καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; ἀλλ' αὐτή τε εὖ οἶδ' ὅτι λυπηθήσῃ ἐπὶ τούτοις, κἀγὼ οὐχ ἡδέως διέξειμι· ἐπὶ πολλοὺς γὰρ ἀνθρώπους ὁ θεὸς κελεύει με ἀπελθεῖν, κώπην φέροντα ἐν χερσὶν, μέχρις ἂν ἐπὶ τούτους ἀφίκωμαι, οἳ οὔτε θάλασσαν ἴσασιν, οὔτε σῖτα ἐσθίουσιν ἁληλισμένα, οὔτε ναῦς, οὔτε κώπας, ταῦτα δὴ τὰ τῶν νεῶν διαγινώσκουσι πτερὰ ὅ,τι εἴη· σημεῖον δὲ τοῦ ταῦτά με διαγνῶναι ἐκεῖνό μοι εἶπεν ὁ θεὸς, ὁπότ' ἀνήρ τις καθ' ὁδὸν πλανωμένῳ ἐκεῖ συμβαλὼν, φήσειε πτύον με φέρειν ἐπ' ὤμων, ἐκεῖ με δεῖ ςάντ' ἐμπῆξαι

Πηγῷ̣ μεγάλῳ· ὅπερ ἄλλῃ τρόφι καὶ τροφόεν εἴρηκεν. 243. Ἐν περάτῃ] πρὸς τῷ πέρατι οὖσαν· περάτη γὰρ τὸ πρὸς τῷ ὁρίζοντι τελευταῖον σῆμα. 244. Ῥύσατο] κατέσχε. 261, Εἴπ' ἄγε μοι] ἄγε εἰπέ μοι· πρεσβύτερον τὸ σχῆ-

Καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πῆξαντ', ἐκέλευεν ἐρετμὸν,
Ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἴκαδ' ἀποστείχειν· ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Πᾶσι μάλ' ἑξείης· θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
Γήρα' ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσσονται· τάδε μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε, ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
Ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Γρηῦς μὲν κείουσα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
Τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
Ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἔπειτα
Ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος, ἠδὲ συβώτης
Παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
Αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ἐρατεινῆς,
Τερπέσθην μύθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε·
Ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν,
Ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀΐδηλον ὅμιλον,
Οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλὰ, βόας καὶ ἴφια μῆλα,
Ἔσφαζον· πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος.
Αὐτὰρ ὁ Διογενὴς Ὀδυσεὺς, ὅσα κήδε' ἔθηκεν
Ἀνθρώποις, ὅσα τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησεν,
Πάντ' ἔλεγ'· ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
Πίπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
Ἤρξατο δ', ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ'· αὐτὰρ ἔπειτα

τὴν κώπην τῇ γῇ, καὶ θύσαι ἀμνὸν, καὶ ταῦρον, καὶ σῦν Ποσειδῶνι· εἶτ' ἐπανήκοντα οἴκαδε, θύσαι τοῖς ἀθανάτοις ἅπασιν ἑξῆς ἑκατόμβας· θάνατον δὲ ἐκ θαλάσσης πρὸς βαθὺ γῆρας ἡσύχως μοι ἔσεσθαι ἐν εὐθηνίᾳ τῶν ὑπηκόων. Ταῦτά μοι ἀνεῖλεν ἐκεῖνος, ἐπειδὴ βούλει μαθεῖν.

Πηνελόπη δὲ πρὸς ταῦτα· ἐπειδὴ τοίνυν οἱ θεοὶ εὔδαιμόν σοι ἐπαγγέλλονται γῆρας, ἐλπὶς ἡμῖν πάντων τῶν κακῶν λήθην ἔσεσθαι.

Τέως μὲν οὖν οὗτοι τοιαῦτα διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους, Εὐρυνόμη καὶ Εὐρύκλεια παρεσκεύαζον αὐτοῖς τὴν εὐνὴν ὡς μάλιστα μαλακήν· ὡς δὲ καλῶς αὐταῖς εἶχεν, ἡ μὲν Εὐρύκλεια ἀπήει, ἔνθ' ἔθος αὐτὴ ἦν καθευδήσουσα· ἡ δὲ Εὐρυνόμη δᾷδας φέρουσα ἐν χερσὶν, ἡγεῖτ' αὐτοῖς πρὸς τὸν θάλαμον· εἶτ' ἐξελθούσης, κατεκλίθησαν ἐκεῖνοι, ὥσπερ νόμος αὐτοῖς πάλαι ἦν· ὁμοίως δὲ καὶ Τηλέμαχος σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, λήξαντες καὶ αὐτοὶ τοῦ χοροῦ, ἐτράποντο εἰς ὕπνον ἕκαστος κατὰ χώραν.

Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ ἡ Πηνελόπη, ἐπειδὴ αὐτοῖς καλῶς φιλότητος σχοίη, ἐνησμένιζον διηγούμενοι, ἡ μὲν, ὅσ' αὐτῇ συνέβη ἀνασχέσθαι πάσχουσαν ὑπὸ τῶν μνηστήρων, ὑφ' ὧν τοσαῦτα πρόβατά τε καὶ βόες, καὶ σῖτος καὶ οἶνος δι' αὐτὴν κατηνάλωνται· ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς αὖ διεξήει, ὅσα τέ τινας κακῶς ἦν ποιήσας, ὅσα τε αὐτὸς πεπονθὼς ὑφ' ἑτέρων· ἃ ἡδέως ἤκουεν αὐτοῦ Πηνελόπη, ὥστ' οὐκ ἦν αὐτῇ εἰς ὕπνον τραπέσθαι πρὶν εἰς τέλος ἀκοῦσαι πάντα.

Ἤρξατο δὲ τοῦ λόγου πρῶτον ἀπὸ τῶν Κικόνων, ὅπως

μα. 275. Φήῃ] ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἴδε ταῦτα ἐν τῷ Λ. στίχ. 120. καὶ ἑξῆς. 296. Θεσμὸν] τὸν τῆς συνουσίας νόμον ἐνταῦθά φησι· κἀνταῦθα λύεται μάλισθ' ἡ δέσις τῆς ἐποποιίας. 310. Κίκονας] ἐπίλογος ταῦτα καὶ ἀνακεφαλαίωσις τῶν ὅλων ἐπῶν κατὰ ῥήτορας.

Ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
Ἠδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
Ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν, οὐδ' ἐλέαιρεν·
Ἠδ' ὡς Αἴολον ἵκεθ', ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο
Καὶ πέμπ'· οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι
Ἦην, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα,
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα στενάχοντα·
Ἠδ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
Οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηῒ μελαίνῃ·
Καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον, πολυμηχανίην τε·
Ἠδ' ὡς εἰς Ἀΐδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα,
Ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο,
Νηῒ πολυκληῗδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους
Μητέρα θ', ἥ μιν ἔτικτε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα·
Ἠδ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
Ὥς θ' ἵκετο Πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν οὔ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν·
Ἠδ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
Ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ Κῆρας ἄλυξεν·
Ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον Νύμφην τε Καλυψὼ,
Ἣ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκεν
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλὰ τῷ οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν·
Ἠδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
Οἳ δή μιν πέρι κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκόν τε, χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά τε δόντες.
Τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
Ἣ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

ἐκράτησεν αὐτῶν ἐπιὼν, καὶ ὅπως ἦλθεν εἰς Λωτοφάγους· τάτε κατὰ τὸν Κύκλωπα, ὅσ' ἐκεῖνος ἐποίησε, σὺν οὐδενὶ οἴκτῳ καταφαγὼν τοὺς ἑτέρους, καὶ ἥντινα δίκην δέδωκεν ἀξίαν τῶν πεπραγμένων· καὶ ὅπως εἰς Αἴολον ἐλθὼν, πολλῆς παρ' αὐτοῦ φιλοφροσύνης ἠξίωται, καὶ ὅπως καλῶς πεμφθεὶς, ἀνηρπάσθη ὑπὸ χειμῶνος σφοδροῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς μήπω πεπρωμένον αὐτῷ οἴκαδε γενέσθαι· καὶ ὅπως ἐς τοὺς Λαιστρυγόνας ἀφίκετο, ὑφ' ὧν τάς τε ναῦς καὶ τοὺς ἑτέρους ἀπώλεσεν, αὐτὸς μόνος διαδρὰς σὺν νηΐ· καὶ ὅπως τὴν τῆς Κίρκης ἐξήλεγξε γοητείαν, καὶ εἰς Ἅδην κατελθὼν, ἐχρήσατο τῇ ψυχῇ Τειρεσίου· ἔνθα τούς θ' ἑτέρους ἑώρακε, καὶ Ἀντίκλειαν αὐτὴν τὴν φίλην μητέρα· καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παραπλεύσας, ἤκουσεν αὐτῶν τῆς ᾠδῆς· καὶ ὅπως ἐς τὰς πλαγκτὰς διεπεραιώθη πέτρας, τήν τε Χάριβδιν καὶ τὴν Σκύλλαν, ἣν οὐδένες πω παρήμειψαν ἀσινῶς· καὶ ὡς τὰς τοῦ Ἡλίου βοῦς κατέσφαξαν οἱ ἑταῖροι, ἀνθ' ὧν κεραυνὸς ἐς τὴν ναῦν ἐνέσκηψεν ὑπὸ τοῦ Διός· ἔνθ' οἱ μὲν ἀπώλοντο ἐν τοῖς κύμασιν, αὐτὸς δὲ διέφυγε μόνος ἀπονηξάμενος· καὶ ὡς ἦλθεν ἐς τὴν Ὠγυγίαν παρὰ Καλυψώ· ἣ λαμπρῶς αὐτὸν ὑποδεξαμένη, ἐκώλυσεν ἀπιέναι, ἀθάνατον αὐτὸν ἐπαγγελλομένη ποιήσειν, ἐφ' ᾧ κατὰ νόμον ἀνδρὸς παρ' αὐτῇ διαμένειν ἅπαντα τὸν αἰῶνα· ὁ δὲ, οὐδ' ὣς αὐτῇ πειθόμενος ἦν· καὶ ὡς εἰς Φαίακας περαιωθεὶς, πολλὰ παθὼν κατὰ θάλατταν, φιλοφροσύνης καὶ τιμῆς, ἴσα γε καὶ θεὸς, παρ' ἐκείνων ἠξίωται· εἶτα δὲ καὶ πεμφθεὶς νηΐ ἐς φίλην πατρίδα γαῖαν, χαλκόν τε, χρυσόν τε, καὶ ἐσθῆτα πολλὴν παρ' ἐκείνων λαβών. Μέχρι μὲν οὖν τούτου τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας χωρήσας, ἀποκεκοίμηται.

Ἡ δ' Ἀθηνᾶ αὖθις, ὡς ἅλις αὐτοῖς ὕπνου καὶ φιλότητος

Ὁππότε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
Εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
Αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον Ἠριγένειαν
Ὦρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέροι· ὦρτο δ' Ὀδυσσεὺς
Εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
Ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων
Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν, ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
Κλαίουσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
Ἱέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης·
Νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' εὐνὴν,
Κτήματα μὲν, τά μοί ἐστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισιν·
Μῆλα δ', ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληΐσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
Δώσουσ', εἰσόκε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
Ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλὸν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται·
Σοὶ δὲ, γύναι, τάδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
Αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἧσθαι μηδέ τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
Ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά·
Ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
Πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν Ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
Οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ·
Ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα· τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
Νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἐξῆγε πόληος.

εἶχεν, ἐκίνησε τὴν χρυσόθρονον Ἠῶ, ἀνελθοῦσαν ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐνεγκεῖν τὸ φῶς τοῖς ἀνθρώποις· κἀν τούτῳ ἐγερθεὶς καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, ἔφη πρὸς τὴν Πηνελόπην, γύναι, ἤδη μὲν πολλῶν ἀμφότεροι κακῶν ἐσμὲν πειραθέντες, σὺ μὲν, τὴν ἐμὴν ἀπουσίαν ὀδυρομένη, ἐγὼ δὲ ἐν πολλοῖς πόνοις τε καὶ ἀγῶσι παρὰ τοῦ Διός καὶ τῶν ἄλλων θεῶν κωλυόμενος τὴν φίλην ἰδεῖν πατρίδα· νῦν δ'ἐπεὶ συνεγενόμεθα ἄμφω ἐν τῇδε τῇ εὐνῇ, φροντιστέον ἡμῖν ἂν εἴη τῶν ἡμετέρων κτημάτων, ὅσα μὲν ἂν σώζωνται οἴκοι, φυλάττειν ταῦτα ἀσφαλῶς· ἃ δὲ τῶν θρεμμάτων οἱ ἀλαζόνες μνηστῆρες κατεδαπάνησαν, ἄλλοθεν ἀναπληρωτέον, ἃ μὲν ἐκ λείας καὶ νόμῳ πολέμου, ἃ δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπιδόντων ἡμῖν δωρεάν· ὥστ' ἐξ ἀμφοτέρων ἐμπιπλάναι αὖθις τὰς ἡμετέρας ἐπαύλεις· οὐκοῦν ἐγὼ μὲν νῦν ἄπειμι εἰς τὸν ἀγρὸν ὀψόμενος τὸν φίλον πατέρα· ὃς τῷ ἐμῷ πολὺν ἤδη χρόνον κατατήκεται πόθῳ· σοὶ δ'ἐκεῖνο μελέτω, καίπερ εἰδυίᾳ σοι τοῦτο φημί· ἐπειδὴ ἅμ' ἡλίῳ ἀνίσχοντι λόγος πολὺς τοῖς ἐν τῇ πόλει περὶ τῶν μνηστήρων γενήσεται, ἀναβᾶσαν εἰς τὸ ὑπερῷον σὺν ταῖς ἀμφιπόλοις, αὐτοῦ καθῆσθαι, πᾶσαν ἄγουσαν ἡσυχίαν, μήθ' ὁρῶσάν τινα, μήτε πυνθανομένην.

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ τὰ ὅπλα περιθέμενος, ταὐτὰ ἐκέλευσε ποιεῖν καὶ Τηλέμαχον καὶ τοὺς δύο οἰκέτας· γενομένου δὲ τούτου, ἀνοίξαντες τὰς πύλας, ἤνυτον ἅμα ἔξω ἐπὶ τὸν ἀγρὸν, Ὀδυσσέως ἡγουμένου· τῆς δ' Ἀθηνᾶς καλυψάσης αὐτοὺς νεφέλῃ, ἐξῆλθον διὰ τῆς πόλεως ἀθέατοι ὑπὸ πάντων.

---

353. Πεδάεσκον] ἐνεπόδιζον, ἐκώλυον. 354. Πολυήρατον] πολύευκτον, ἐπιθυμητήν. 365. Προτιόσσεο] βλέπε, μήτε διαλέγου. 370. Ὦιξαν] ἀνέωξαν τὰς θύρας, καὶ ἐξῆλθον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Ἑρμης κατάγει ἐς ᾅδου τὰς τῶν μνηστήρων ψυχάς· Ἀγαμέμνων δὲ διαλέγεται πρὸς Ἀχιλλέα, καὶ διέξεισιν αὐτῷ τὴν περὶ τὸν τάφον αὐτοῦ τιμήν· ἀναγνωρίζει δὲ καὶ Ἀμφιμέδοντα μεταξὺ τῶν ἄλλων μνηστήρων, καὶ πυνθάνεται, ὅπως ταῦτα ἔσχε γενόμενα· Ὀδυσσεὺς δ' ἐλθὼν εἰς τὸν ἀγρὸν, εὑρίσκει τὸν πατέρα ἀπαραμύθητον ἐπὶ τῇ τοῦ υἱοῦ ἀπωλείᾳ· τῇ δὲ πρὸς ἀλλήλους διαλέξει ἔτι μᾶλλον αὔξει τὸ πάθος· καὶ τῷ ἀναγνωρισμῷ μεταβάλλει εἰς ἴσην χαράν· ἐν δὲ τούτῳ οἱ ἐν Ἰθάκῃ συλλε-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ω.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶ
Καλὴν, χρυσείην, τῇτ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
Τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο.
Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο

α. Κυλλήνιος] ὁ ἐν Κυλληνίῳ ὄρει τῆς Ἀρκαδίας ἀνατραφείς. γ. Ποτέονται.

ΤΟΥ Ω.

γέντες βουλεύονται περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως· ὁ δὲ πατὴρ Ἀντινόου κινεῖ τὸν λαὸν εἰς ἐκδίκησιν· Μέδων δὲ καὶ Ἀλιθέρσης πειρῶνται κωλύειν· καὶ κατώρθωσαν τό γε πλεῖστον· οἱ δὲ λοιποὶ ὥρμηνται ἐπὶ Ὀδυσσέα· ὁ δὲ, ὁπλίσας τοὺς ὀλίγους ἑαυτοῦ στρατιώτας, ἀντεπέξεισι· καὶ μάχης γενομένης, κτείνει ὁ μὲν Λαέρτιος τὸν τοῦ Ἀντινόου πατέρα· Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ Τηλέμαχος, πολλοὺς τῶν ἄλλων· εἶτα τῆς Ἀθηνᾶς διακωλυσάσης ἐπὶ πλέον φόνου χωρῆσαι, κατέθεντο οἱ πολλοὶ τὰ ὅπλα, καὶ γίγνεται εἰρήνη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ω.

ἙΡΜΗΣ οὖν ἐν τούτοις συγκαλέσας τὰς τῶν μνηστήρων ψυχὰς, ῥάβδον φέρων ἐν χειρὶ, ᾗ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔσθ' ὧν μὲν συγκλείει, ὧν δ' ἀνοίγνυσιν ὄμματα ἐκ τοῦ ὕπνου, ὡς ἐθέλοι, ἡγεῖτ' αὐτῶν ἐλάσας ἐπὶ τὸν Ἅδην· αἱ δὲ εἵποντο τρίζουσαι, καθάπερ αἱ νυκτερίδες, ἡνίκ' ἄν τις ἐν ἄντρῳ πῃ πειράσηται

Τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
Ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὣς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα·
Πὰρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ἠδὲ παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον Ὀνείρων
Ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθα τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
Εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε, δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ὣς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἤλυθ' ἔπι ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον,
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλείωνος.
Ἀτρείδη, περὶ μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
Ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα.
Οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα παραστήσεσθαι ἔμελλεν
Μοῖρ' ὀλοὴ, τὴν οὔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
Ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἧσπερ ἄνασσες,
Δήμῳ ἔνι Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
Τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Ἠδέ κε σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρα' ὀπίσσω,
Νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.

πέτονται. 10. Ἀκάκητα] ἀντὶ ἀκακήτης, κατὰ τὸ μετίετα Ζεὺς, καὶ ἱππότα Νέστωρ. σημαίνει δὲ τοῦτ' αὐτὸ τὸ ἄκακος, ἀμέτοχος κακῶν· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ

ἀποσπᾷν αὐτὰς ἀπὸ τῶν πετρῶν, ἀφ' ὧν ὥσπερ ὁρμαθὸς ἀλληλοχούμεναι κρέμανται· ἡγεῖτο δ' αὐταῖς τὴν ἐπὶ τὸ ἔρεβος· ὡς δὲ διαβαλοῦσαι τὸν Ὠκεανὸν, ἀφίκοντο εἰς τὴν λευκὴν καλουμένην πέτραν, διϊοῦσαι διὰ τῶν πυλῶν τοῦ Ἡλίου, εἰσῆλθον εἰς τὸ τῶν ὀνείρων ἔθνος· κἀκεῖθεν αὖ πάλιν ἐγένοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα· ἔνθα αἱ τῶν τεθνεώτων ἐμφιλοχωροῦσι ψυχαί· ὅπου εὗρον τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ψυχὴν, τοῦ τε Πατρόκλου, καὶ Ἀντιλόχου, καὶ Αἴαντος· ὃς πάντων τῶν Ἑλλήνων, πλὴν Ἀχιλλέως, τό,τ' εἶδος καὶ τὸ σῶμα πολλῷ τῷ λόγῳ ὑπερανέστηκε. Τούτων οὖν περὶ τὸν Ἀχιλλέα στρεφομένων, πάρεισιν καὶ ἡ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀλύουσα σφόδρα, καὶ περὶ αὐτὴν πολλῶν ἄλλων, ὅσοι ἔτυχον συναποθανόντες αὐτῷ ἐν τῷ τοῦ Αἰγίσθου.

Ἄρχεται τοίνυν λόγου ἡ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς Ἀγαμέμνονα, Ἀτρείδη, λέγουσα, ἡμεῖς μὲν ᾠόμεθα ἀεί σε φίλον μᾶλλον τῶν ἄλλων εἶναι Διῒ τερπικεραύνῳ, ἐφ' οἷς πολλῶν καὶ κρατερῶν ἐθνῶν ἐτύγχανες ἄρχων ἐν Τροίᾳ, ἔνθ' ἡμεῖς πολλῶν καὶ χαλεπῶν ἐσμὲν πειραθέντες· νῦν δ' ὁρῶμεν καί σε, ὦ βέλτισθ', ὧδε πρὸ καιροῦ ἀφιγμένον· ἧπού γε ἀλάστωρ δαίμων καί σου ἐγένετο κρείττων· ὃν οὐδεὶς ἂν διαδράσειε τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων· πολλῷ οὖν ἄμεινόν σοι ἦν τόθ' οὕτω τιμωμένῳ παρὰ πάντων ἀποθανεῖν μαχόμενον πρὸ τῆς Τροίας· τάχα γὰρ ἂν αὐτοῦ σοι τάφον οἱ Ἕλληνες ἔχωσαν, καὶ τῷ σῷ παιδὶ μέγα κλέος τοῦτ' ἦν ἐν τοῖς ὕστερον· ἀλλ' εἵμαρθ', ὡς ἔοικεν, οἰκτίστῳ σε τελευτῆσαι θανάτῳ.

Ἀκακησίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας παράγειν βούλονται. 11. Λευκάδα πέτρην] καὶ τὸ λευκὸν τοῦτ' ἐν ᾅδῃ ζοφώδει τεκμήριον τοῖς περὶ τὸν Ἀρίσταρχον γίγνεται τοῦ μὴ εἶναι Ὁμήρου τὴν νεκυίαν. 24. Περί μέν σε] ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους καὶ ἥρωας. 28. Πρῶτα] πρὸ καιροῦ. 29. Ἀλεύεται] διαφεύγει. 30. Ἀπονήμενος] ὄνησιν ἔχων. 40. Μέγας μεγαλωστὶ] ἐκτεταμένος ἐν κόνει.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο.
Ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ὃς θάνες ἐν Τροίῃ, ἑκὰς Ἄργεος· ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
Κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
Μαρνάμενοι περὶ σεῖο· σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
Κεῖσο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
Παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
Αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
Κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
Ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ
Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ, κείροντό τε χαίτας.
Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν,
Ἀγγελίης ἀΐουσα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
Θεσπεσίη· ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιούς·
Καί νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
Εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε, παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·
Ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
Μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν
Ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί·
Ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Θρήνεον· ἔνθα κεν οὔτιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας.

ἔρα δ' ὅσον ἐκ τούτου ὁ λόγος εἴληφεν ὕψος. 47. Ἁλίῃσι] θαλασσίαις νύμφαις. 56. Ἀντιόωσα] ἀπολαύσουσα, ὀψομένη. 59. Ἕσσαν] ἐνέδυσαν πότερον, αὐταὶ

Η δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς ταῦτα. Ὄλβιε υἱὲ τοῦ Πηλέως, θεοείκελλε Ἀχιλλεῦ, ὁ πόῤῥω τῆς Ἑλλάδος ἐν Τροίᾳ ἀποθανὼν, καὶ περὶ σὲ πολλοὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τε καὶ Τρώων μαχόμενοι περὶ σοῦ· σὺ δ' ἐν μέσοις αὐτοῖς ἔκεισο μέγας μεγαλωστὶ, πάμπαν τῆς ἱππικῆς ἐπιλελησμένος, ὁπόθ' ἡμεῖς ἐμαχόμεθα πᾶσαν τὴν ἡμέραν· καὶ οὐκ ἂν ἐπαυσάμεθα, εἰ μὴ Ζεὺς διεκώλυσε λαίλαπι σφοδρᾷ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνηρπάσαμέν σε ἐκ μέσου τοῦ φόνου, κατεκομίσαμεν ἐς τὰς ναῦς, τότε δὴ καθάραντες τὸ σῶμα ὕδατί τε χλιαρῷ, καὶ χρίσαντες μύρῳ, κατέθημεν ἐν σορῷ· οἱ δ' Ἕλληνες συῤῥέοντες ἄλλοθεν ἄλλοι, καὶ τὴν κόμην ἀποκειράμενοι, ἐπωδύροντο· ἡ δὲ μήτηρ καὶ αὐτὴ περιπύστου γενομένου τοῦ πράγματος (βοὴ γὰρ καὶ οἰμωγὴ σύμμικτός τις παρὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἀθρόων κοπτομένων, διῇξε μέχρι τῆς ἀβύσσου) ἐξελθοῦσα σὺν ταῖς νύμφαις ἀπὸ τῶν ὑδάτων, φόβον μέγαν ἐνέβαλεν αὐτοῖς· τάχα δ' ἂν κἂν ταῖς ναυσὶν ἐγένοντο, ἅμ' ἰδόντες αὐτὴν προκύπτουσαν τῶν κυμάτων, εἰ μὴ Νέστωρ, ὃς καὶ πρώην γνώμῃ καὶ βουλῇ κρείττων ἦν, σοφός τις ὢν, καὶ πολλῶν πεῖραν ἔχων παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων, διεκώλυσεν, εἰπών. Ἄνδρες Ἕλληνες, ἐπίσχεθ' ὑμεῖς· τί ποθ' οὕτω φεύγετε; Θέτις ἥδε ἡ θεός ἐστι σὺν ταῖς Νύμφαις, ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μήτηρ· ἥκει δὲ τὸν ἑαυτῆς θρηνήσουσα παῖδα· ἐκ δὴ τούτων ἀπηλλάγησαν ἐκεῖνοι τοῦ δέους.

Αἱ δὲ θυγατέρες τοῦ ἁλίου γέροντος παριστάμεναι, καὶ κοσμήσασαί σε ἐν ἐσθήσεσι περιῤῥεούσαις, ὠλοφύροντο σφόδρα. Μοῦσαι δ' αὖ ἐννέα θυγατέρες τοῦ Διὸς, ᾠδῇ ἀμειβόμεναι, ἔκλαιον οὕτως, ὥστ' οὐκ ἦν ἰδεῖν ἕνα γέ τινα ἐν ἅπαντι τῷ στρατῷ ἀδακρυτὶ ἀκροώμενον· τοιοῦτον γὰρ τὸ πάθος τοῖς

ἑαυτάς ἢ τὸν νεκρόν; τὸ δεύτερον ἔοικε. φησὶ γὰρ παρακατιὼν, Καῖσο[...]

Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Κλαίομεν, ἀθάνατοί τε θεοὶ, θνητοί τ' ἄνθρωποι·
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ
Μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
Καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ
Καὶ μέλιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
Τεύχεσιν ἐῤῥώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
Πεζοί θ', ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἤνυσε Ἡφαίστοιο,
Ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ', Ἀχιλλεῦ,
Οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι· δῶκε δὲ μήτηρ
Χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
Φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
Χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο· τὸν ἔξοχα τῖες ἁπάντων
Τῶν ἄλλων ἑτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
Χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
Ἀκτῇ ἐπὶ προὐχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
Ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
Τοῖς, οἳ νῦν γεγάσι, καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
Μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα
Θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.

ἐσθῆτι θεῶν. 67. Ἐῤῥώσαντο] ἐκινήθησαν. 72. Λέγομεν] διελέγομεν. 77. Μίγδα δὲ] μεμιγμένα· τοῦτο γὰρ ἐκέλευσε Πάτροκλος ὄναρ φανεὶς Ἀχιλλεῖ.
» Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ' Ἀχιλλεῦ,
» Ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισι.

πᾶσιν αἱ Μοῦσαι ἐνέβαλον· ἑπτὰ μὲν οὖν πρὸς ταῖς δέκα ἡμέρας θεοί τ' ἀθάνατοι, θνητοί τε ἄνθρωποι ἀναμὶξ κοπτόμενοι, ἐθρηνοῦμεν· τῇ δὲ μετὰ ταύτας παραδόντες πυρὶ τὸν νεκρὸν, ἄλλα τε πλεῖστα καὶ βοῦς ἐπεσφάξαμεν· σὺ δ' ἐκαίου ἐσθῆτι θεῶν περιεσταλμένος, πολλῆς πιμελῆς καὶ μέλιτος περικεχυμένης· πολλοὶ δὲ τῶν ἡρώων, οἱ μὲν πεζῇ, οἱ δὲ καὶ ἱππεῖς ἐῤῥωμένως καὶ κατὰ στρατιώτας ἀγαθοὺς περιήλασαν τὴν πυράν· κἀν τούτῳ βοή τις σύμμικτος ἐπὶ πολὺ τῆς γῆς διηκούετο.

Ὡς δὲ καλῶς ταῦτ' εἶχε, καὶ ἡ φλὸξ σε ἀνύσασα ἔκαυσεν, ἅμα ἕῳ ἀνελέγομεν τὰ σὰ ὀστᾶ, ὦ ἄριστε Ἀχιλλεῦ, οἴνῳ τε δεύσαντες ἀκράτῳ, καὶ πιμελῇ περιστείλαντες· εἶτα χρυσῆν κάλπην τῆς μητρὸς ἡμῖν δούσης, δῶρον μὲν, ὡς λόγος, αὐτῇ Διονύσου· ἔργον δὲ Ἡφαίστου τοῦ περικλυτοῦ, ἐν ταύτῃ τά τε σὰ, ὦ φαίδιμε Ἀχιλλεῦ, καὶ τὰ τοῦ Πατρόκλου ἀναμὶξ ἐντεθείκαμεν· χωρὶς δὲ τὰ τοῦ Ἀντιλόχου· ὃν μετὰ Πάτροκλον περὶ πλείονος πάντων ἐποιοῦ τῶν ἑταίρων· ἐπὶ δὲ τούτοις τάφον σοι ἐχώσαμεν μέγαν ἅπας ὁ στρατὸς προθυμίᾳ πολλῇ ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου κατὰ τὴν ἄκραν τὴν μᾶλλον ἀνέχουσαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵν' ᾖ πλωϊζομένοις τοῖς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα ἀρίδηλος ὅτι μάλιστα.

Ὡς δὲ καλῶς καὶ ταῦτ' ἔσχεν, ἡ μήτηρ αἰτήσασα παρὰ τῶν θεῶν βραβεῖα περικαλλῆ, ἔθηκεν ἀγῶνα τοῖς Ἕλλησιν·

Ἴδε Ἰλ. ἐν τῷ Ψ. στίχ. 83. Ταῦτα δὲ καὶ Ἀχιλλεὺς ἐν τῇ τοῦ Πατρόκλου κηδείᾳ γενέσθαι ἠξίωσε· λέγει γὰρ (αὐτόθι στίχ. 243.)

» Καὶ τὰ μὲν ὀστᾶ ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ
» Θείομεν, εἰσόκεν αὐτὸς ἐγὼ ἄϊδι κεύθωμαι »

83. Ἐκ ποντόφιν] ἐκ τοῦ πόντου πόῤῥωθεν φαινόμενος. 89, Ζώννυνται]

Ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
Ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
Ζώννυνταί τε νέοι, καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα·
Ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν, ἐτεθήπεας θυμῷ,
Οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
Ἀργυρόπεζα Θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
Ὣς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλὸν, Ἀχιλλεῦ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα;
Ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ψυχὰς μνηστήρων κατάγων, Ὀδυσῆϊ δαμέντων·
Τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
Ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
Παῖδα φίλον Μελανῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο·
Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε,
Πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
Κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
Ἦ ὔμμ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά;
Ἤ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
Βοῦς περιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλὰ,
Ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ,
Ὀτρυνέων Ὀδυσῆα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν;

οἷον ἔγωγ' οὔτ' ὀφθαλμοῖς ποθ' ἑώρακα, οὔτ' ἄλλων λεγόντων ἀκήκοα πώποτε· καίτοι γὰρ πολλούς μοι πολλῶν βασιλέων ἀγῶνας συνέβη ἰδεῖν, ἀλλ' ἐπ' οὐδενὸς τῶν ἁπάντων τοσοῦτον ἐθαύμασα, ὅσον ἐπὶ τούτοις, ἃ ἡ θεὸς κατέθηκεν ἐπί σοι, θεοείκελε Ἀχιλλεῦ, φίλῳ ὄντως τοῖς θεοῖς γενομένῳ· σὺ γὰρ ὄντως καὶ ἀποθανὼν, διαμένεις ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων μνήμαις, μέγα κλέος ἀράμενος· ἐμοὶ γὰρ τί πλέον ἐκ τοῦ πολέμου, καίτοι στρατηγῷ γενομένῳ, περιεγένετο; Ζεὺς γάρ μοι ἀπονοστοῦντι κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν ἀποθανεῖν ὑπ' Αἰγίσθου καὶ τῆς κακῆς κακῶς ἀπολουμένης γυναικὸς ἐτολύπευσεν.

Τούτων οὖν οὕτω διαλεγομένων, ἧκει Ἑρμῆς παρ' αὐτοὺς, τὰς τῶν μνηστήρων ψυχὰς κατάγων· οἱ δὲ ἅμ' ἰδόντες προσίεσαν σὺν θαύματι ὀψόμενοι, οἵτινες εἶεν· ἔγνω δὲ Ἀγαμέμνων Ἀμφιμέδοντα τὸν τοῦ Μελανθέως, ξένον αὐτὸν ποτ' ἐν Ἰθάκῃ γεγενημένον. Τοῦτον φωνήσας Ἀτρείδης, Ἀμφίμεδον, ἔφη, τίποθ' ὑμεῖς παθόντες, εἰς τὸ σκότος ὧδε κατέδυτε, νέοι καὶ λογάδες οὕτως ἅπαντες ὄντες, οἵους οὐκ ἄν τις εὕροι ἐν πόλει, τοὺς ἀρίστους ἑλόμενος; πότερον Ποσειδῶνος ὀργῇ διεφθάρητέ πῃ κατὰ θάλασσαν ἐν θυέλλῃ καὶ κύμασιν, ἢ πολεμίοις ἐν ἠπείρῳ περιπεσόντες, τὰς ἀγέλας αὐτῶν καὶ τὰς ποίμνας ἐλαύνοντες; λέγε μοι ὅ,τι εἴη· οὐ γὰρ ἄλλως, ἢ ξένος γ' ὢν, τὰ τοιαῦτα πολυπραγμονῶ· ἢ οὐκέτι μέμνησαί με παρά σοι καταλύσαντα, ὁπότε ἦλθον σὺν Μενελάῳ, πείσων Ὀδυσσέα ἕπεσθαι ἡμῖν ἐπὶ Τροίαν· μῆνα γὰρ

ριζωννύμενοι ἀγωνίζονται. 89. Ἐπεντύνονται παρασκευάζουσιν, ἐνεργοῦσιν, ἀγωνίζονται. 106. Ἐρεμνὴν] σκοτεινὴν, ζοφώδη. 107. Κεκριμένοι] ἄριστοι. 108. Κρινόμενος λέξαιτο] ἐκλέγων αἱρήσεται. 118. Μηνὶ ἄρ' οὔλῳ] ἐν ὅλῳ

Μηνὶ δ' ἄρ' οὔλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
Σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μέμνημαι τάδε πάντα, Διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις·
Σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
Ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.
Μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα·
Ἡ δ' οὔτ' ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμον, οὔτε τελεύτα,
Ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν·
Ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινεν,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν·
Κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
Ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται,
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κῆται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ὡς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τήνγ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
Εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστὸν,
Πλύνασ', ἠελίῳ ἐναλίγκιον, ἠὲ σελήνῃ·

ὅλον ἐν τῷδε τῷ πλῷ διετρίψαμεν, μέχρις οὗ ἐκεῖνον σπουδῇ κατεπείσαμεν.

Ἀμφιμέδων δὲ πρὸς ταῦτα· Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, μέμνημαι ταῦτα πάντα, ὡς ἐλθὼν κατέλυσας παρ' ἡμῖν· ἃ δέ μου πυνθάνῃ, καὶ ταῦθ' ἀληθῆ σοι εἰρήσεται πάντα· ἡμεῖς γὰρ, πολὺν ἤδη χρόνον Ὀδυσσέως ἀποδημοῦντος, καὶ μηκέτ' ἐπιδόξου ὄντος ἀπονοστήσειν, ἐμνώμεθ' ἕκαστος ἑαυτῷ Πηνελόπην· ἡ δὲ μήθ' ὅλως ἠρνεῖτο τὸν γάμον, μήτε τέλος ἐπετίθει ταῖς ὑποσχέσεσιν· ἵν' οὖν ἡμᾶς ἐξαπατήσῃ εὐπροσωπότερον, ἐκείνην κατεσκεύασε πρόφασιν· ἱστὸν γὰρ ἐνστησαμένη λεπτόν τε καὶ μέγαν, προσεποιεῖτο ὑφαίνειν· εἶθ' οὕτω ποτὲ προσελθοῦσα, μνηστῆρες, ἔφη, ἐπειδὴ τέθνηκεν ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς, ἔχετ' ἀτρέμας, μήπω σπεύδοντες τὸν γάμον, μέχρις ἂν ἐξυφάνω τὸν ἱστὸν, ἐντάφιον ἐσόμενον Λαερτίῳ, ἐπειδὰν τελευτήσῃ, ἵνα μήτ' ἐμοὶ τὰ νήματα μάταια γένηται, μήτε μὴν τῶν Ἑλληνίδων τὶς καταμέμψηταί με, ἰδοῦσ' ἄνδρ' ἐκεῖνον εὐδαίμονα ἐν τῷ βίῳ γεγενημένον, ἄνευ σπείρου ἔπειτα κείμενον ἐν σορῷ· Τέως οὖν ἐπείσθημεν τούτοις· ἡ δὲ, ὅσον τοῦ ἱστοῦ τὴν ἡμέραν ἐξύφαινε, νυκτὸς ἐπελθούσης, διέλυεν ὑπὸ λύχνῳ· καὶ ταῦθ' οὕτω τριετίαν ὅλην ἡμᾶς παράγουσα, ἐξηπάτα τῷ ἔργῳ· ὡς δὲ καὶ τέταρτον ἔτος ὑπεμένομεν, προσιοῦσά τις τῶν ἔνδον γυναικῶν, ἣ πάντα ᾔδει, ἔφρασεν ἡμῖν τὸ σκευώρημα, ὅπως ἔχει· ὡς δὲ καταφωραθεῖσα, ἠναγκάσθη ὑφ' ἡμῶν τέλος τῷ ἱστῷ ἐπιθεῖναι, ἐξετέλεσε μὲν, καὶ πλύνασα, ὑπέδειξεν ἡμῖν τὴν ὀθώνην ὁμοίαν φωτὶ ἡλιακῷ τῇ λευκό-

---

μανῷ. 161. Βολῇσι] βολαῖς, καὶ ἃ μάλιστ' Ἀντίνοος καὶ Κτήσιππος δεδράκ-

Καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιὴν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
Ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ·
Τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
Ἵκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτόν· ἤτοι Ὀδυσσεὺς
Ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
Τὸν δὲ συβώτης ἦγε, κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι·
[Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·]
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
Ἐξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν·
Ἀλλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἠδὲ βολῆσιν.
Αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
Βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότι θυμῷ·
'Αλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
Σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
Ἐς θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλήϊσσεν ὀχῆας·
Αὐτὰρ ὁ ἣν ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγεν
Τόξον μνηστήρεσσιν θέμεν, πολιόντε σίδηρον
Ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
Νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν·
Ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν 'Οδυσσῆος μέγα τόξον,
Ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσιν
Τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος 'Οδυσσεὺς,
Ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς,
Δεινὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα,

τητι· ἀλλὰ δαίμων τις ἀλάστωρ, ὡς ἔοικεν, ἐν τούτῳ συνήλασεν Ὀδυσσέα ἐπὶ τὴν ἐσχατιὰν παρὰ τῷ συβώτῃ, ὅπου καὶ Τηλέμαχος, ἐκ Πύλου ἐπανήκων, αὐτῷ συνεβάλετο· Ἐνταῦθα τοίνυν σκευωρίαν ἐφ᾽ ἡμᾶς συναμφότεροι συσκευάσαντες, ἧκον εἰς τὴν πόλιν ὁ μὲν Τηλέμαχος πρῶτον, εἶτα δ᾽ Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ συβώτου, γέρων ὅλως πιναρὸς, κατεῤῥικνωμένος, πτωχῷ ἐμφερὴς, ῥάκη περιβεβλημένος τῶν μάλιστα φλαύρων, ῥάβδῳ σκηπτόμενος, οἷος μηδὲ τῶν πρεσβυτέρων τῳ, εἴτις ἐν ἡμῖν παρῆν, διαγινώσκεσθαι, ὅςτις εἴη, οὕτως ἀπροσδοκήτως ἡμῖν προφανείς· διὸ καὶ πολλάκις αὐτοῦ καθηψάμεθα λόγοις, καὶ δήποτε καὶ πληγῶν ἔτυχε παρ᾽ ἐνίων· ἀλλὰ τέως μὲν ὑπέμενε σιγῇ ἐν τῷ οἴκῳ βαλλόμενος.

Οὕτως οὖν ἀνυπόπτων ὄντων ἡμῶν, μεταστήσαντες ἐκεῖνοι τὰ ὅπλα πρῶτον βουλῇ τοῦ Διὸς ἀπὸ τοῦ δώματος ἐς τὸν ἐνδότατον τῶν θαλάμων, κατέκλεισαν ἀσφαλῶς· εἶθ᾽ οὕτω Πηνελόπη βουλῇ αὐτοῦ, ὡς εἰκάσαι, προὔθηκεν ἡμῖν εἰς ἀγῶνα τόξον ἐντεῖναι, καὶ βέλος διὰ τῶν σιδήρων ἀφεῖναι, ὅπερ τὴν ἀρχὴν ἡμῖν τῆς ἀπωλείας παρέσχε· μηδενὸς γὰρ ἡμῶν μηδένα τρόπον δυνηθέντος ἐντεῖναι ἐκεῖνο, λαβὼν Ὀδυσσεὺς, ἡμῶν μὲν κωλυόντων, καὶ μάλιστα δυσχεραινόντων, Τηλεμάχου δὲ κελεύοντος καὶ παρακαλοῦντος, ῥᾳδίως μὲν ἔτεινε, ῥᾷον δὲ καὶ διωΐστευσε διὰ τῶν πελέκεων· εἶθ᾽ οὕτω στὰς ἐπὶ τῆς εἰσόδου, ἐκχέας πρὸ ποδῶν τοὺς οἰστοὺς ἀπὸ τῆς φαρέτρας, καὶ δεινὸν ἐμβλέψας, ἀποκτείνει πρῶτον Ἀντίνοον βαλὼν τουτονί· ἔπειτ᾽ ἠφίει ἑξῆς ἐπὶ πάντας οἰστοὺς

Ὀδυσσέα. 162. Τέως μὲν ἐτόλμα] τότε μὲν ὑπέφερε πάντα. 169. Αἰνομόροισιν] κακομόροις. 172. Ὀμοκλέομεν] ἠπηλοῦμεν. 182. Γνωτὸν] γνωστόν.

Ἀντατιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Γνωτὸν δ' ἦν, ὅ ῥά τίς σφι θεῶν ἐπιτάῤῥοθος ἦεν.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ;
Κτεῖνον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς,
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Ὣς ἡμεῖς 'Αγάμεμνον, ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
Σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις 'Οδυσῆος·
Οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἑκάστου,
Οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,
Κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν 'Ατρείδαο·
Ὄλβιε Λαέρταο παῖ, πολυμήχαν' 'Οδυσσεῦ,
Ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
Κούρῃ Ἰκαρίου· ὡς εὖ μέμνητ' 'Οδυσῆος,
Ἀνδρὸς Κουριδίου· τῷ οἱ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,
Ἧς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
Κουρίδιον κτείνασα πόσιν· στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ
Ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους· χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ἑσταότ' εἰν 'Αΐδαο δόμοις, ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
Καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.
Ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
Ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον, ἠδὲ ἴαυον

θανασίμους· ἡμεῖς δ᾽ ἐπίπτομεν ἐπ᾽ ἄλλῳ ἄλλος· ἐδόκει δ᾽ οὖν θεῶν τις αὐτοῖς γενέσθαι βοηθός· αὐτίκα γὰρ ἀλκῇ πεποιθότες, καὶ ὁμόσε ἰόντες ἐφ᾽ ἡμᾶς τοῖς δόρασιν ἐν τῷ δώματι, ἀπέκτειναν ἄλλους ἄλλῃ κατὰ γωνίας· καὶ ἦν ἀκούειν ἄλλ᾽ οὐδὲν, ἢ κραυγὴν καὶ οἰμωγὴν σύμμικτον καὶ ἐλεεινήν· καὶ τὸ ἔδαφος ἅπαν παραχρῆμα ἐπεκλύζετο αἵματι. Οὕτως οὖν, ὦ Ἀγάμεμνον, ἀπολώλαμεν· καὶ νῦν τὰ σώμαθ᾽ ἡμῶν κεῖται ἄταφα ἔτι ὑπὸ τῇ αἰθούσῃ· οἱ γὰρ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι ἡμῶν ἑκάστου οὔπω ἴσασιν, ὅτι γένοιτο, ἵν᾽ ἐκνίψαντες τὸν λύθρον ἀπὸ τῶν τραυμάτων, ὀλοφύρωνται· ὃ γέρας μάλιστα γίγνεται τοῖς τετελευτηκόσι.

Οὕτω μὲν οὖν οὗτος οὐκ ἔφθη ταῦτ᾽ εἰπὼν, καὶ Ἀγαμέμνων, ἐφώνησεν, Ὀλβιώτατε Ὀδυσσεῦ, ὡς εὐτυχὴς εἶ, τοιαύτην γυναῖκα εὑράμενος τὴν τοῦ Ἰκαρίου· ἣ διηνεκῆ τοῦ ἑαυτῆς ἀνδρὸς ἐποιήσατο μνείαν· διὸ πλεῖστος λόγος αὐτῆς ἔσται ἐπ᾽ ἀρετῇ τὸν πάντα αἰῶνα παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις· αὐτῇ μὲν γὰρ ἔσται τὶς ᾠδὴ χαρίεσσα παρὰ τῶν θεῶν πρὸς τοὺς ὕστερον· Κλυταιμνήστρα δὲ τῇ Τυνδάρεως, ἣ τὸν ἑαυτῆς συναπέκτεινεν ἄνδρα, καὶ κατῄσχυνε πᾶν τὸ γένος τὸ τῶν γυναικῶν, κἂν τις ἐν αὐταῖς σώφρων ᾖ, στυγερὰ καὶ κακόφημα τὰ μέλοντα ἔσται. Τοιαῦτα μὲν οὗτοι ἐν ᾅδου διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀδυσσέα, ἐξελθόντες τῆς πόλεως, ἀφίκοντο εὐθὺς εἰς τὴν ἔπαυλιν· ἣν Λαέρτιος αὐτὰς πονήσας ποτὲ, ἐξειργάσατο· ὅπη οἰκία ἦν, ὑφ᾽ ἑτέρων οἰκημάτων, ἐν οἷς

δ᾽ ἦν, ὅτι θεῶν τις αὐτοῖς βοηθὸς ἦν. 185. Κράτων] τῶν κεφαλῶν καταγνυμένων. — Θῦεν] ἐπλημμύρει μανικῶς. 199. Τυνδάρου] ἡ Κλυταιμνήστρα. 202. Καὶ ἣ κ᾽ εὐεργὸς ἔῃσι] κἂν τις τύχῃ οὖσα, ἀγαθὰ ἔργα πράξασα. 204. Ὑπὸ κεύθεσι] ὑπὸ τοῖς κρυπτοῖς τόποις τῆς γῆς. 208. Κλίσιον] πέριξ [illegible]

Δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο.
Ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῢς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ, νόσφι πόληος.
Ἔνθ' Ὀδυσσεὺς δμώεσσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν·
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον δόμον εἴσω·
Δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε, ὅστις ἄριστος·
Αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
Αἴ κέ μ' ἐπιγνοίη καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
Ἠέ κεν ἀγνοίῃσι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὣς εἰπὼν δμώεσσιν Ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
Οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς, πειρητίζων.
Οὐδ' εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
Οὐδέ τινα δμώων, οὐδ' υἱῶν· ἀλλ' ἄρα τοίγε
Αἱμασιὰς λέξοντες ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
Τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
Λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπόωντα δὲ ἕστο χιτῶνα,
Ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
Κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων.
Χειρῖδάς τ', ἐπὶ χερσὶ βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
Αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
Στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβεν.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Κύσσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα
Εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ὧδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι.
Τὰ φρονέων, ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἤτοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτὸν ἀμφελάχαινεν·
Τὸν δὲ παριστάμενος, προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν

ἐσκήνουν τῶν οἰκετῶν οἱ τὸν ἀγρὸν ἐργαζόμενοι, περιεστοιχισμένη· ἦν δ' αὐτοῦ καίτις γραῦς Σικελὴ τά τ' ἄλλ' αὐτοῦ διοικοῦσα, καὶ τὸν γέροντα Λαέρτιον θεραπεύουσα· ἐπειδὴ οὖν ἀφίκοντο αὐτοῦ, Ὀδυσσεύς φησι πρὸς Τηλέμαχον, ὑμεῖς μὲν εἰσελθόντες, παρασκευάζεσθε τὰ πρὸς δεῖπνον, σῦν τὸν πάντων ἄριστον σφάξαντες· ἐγὼ δὲ πεῖραν βούλομαι τοὐμοῦ πατρὸς λαβεῖν, εἴ με ἐπιγνοίη πολλῷ διαῤῥυέντι χρόνῳ ἰδών.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν, καὶ τὰ ὅπλ' αὐτοῖς ἐπιθεὶς κομίσαι εἴσω τῆς οἰκίας, κατέβη αὐτὸς εἰς τὸν ὄρχατον· ἔνθ' οὐ παρῆν οὔτε Δόλιος ὁ γέρων, οὔτε τις τῶν υἱῶν αὐτοῦ· ἔτυχον γὰρ ἀπεληλυθότες πρὸς ἐπισκευὴν τῶν αἱμασιῶν, ἡγουμένου αὐτοῖς τοῦ Δολίου· εὗρε δ' αὐτοῦ μόνον τὸν πατέρα, περισκάπτοντά τι τῶν φυτῶν, ῥυπῶντα περιβεβλημένον χιτῶνα, καὶ περικνημίδας, ἐκ βύρσης ῥαπτὰς ὑποδεδυμένον, τὴν ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν οὕτως ἐπήρειαν ἀλεξόμενον, καὶ ἐν χερσὶ χειρίδας ὁμοίως, τὴν ἀπὸ τῶν βάτων προφυλαττόμενον βλάβην· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς κόρυθα αἰγείαν ἐπιβεβλημένον, λυπηρὸν δ' ὅλως ὄντα, ῥυσσόν τε, καὶ κατεῤῥικνωμένον. Οὕτως οὖν τοῦτον ἔχοντα ἰδὼν Ὀδυσσεὺς, στὰς ὑπ' ὄγχνην τινὰ μεγάλην, κατέλειβε δάκρυα, λογιζόμενος, ὅπως αὐτῷ προσίοι· πότερον περιπλακεὶς εὐθὺς ἀσπάσηται τὸν πατέρα, εἰπὼν, ὅςτις εἴη· ἢ ἀποπειραθείς τι αὐτοῦ πρότερον διὰ πολλῶν ἐρωτήσεων; ταῦτ' αὐτῷ ἀμφὶ τὸ φυτὸν ἐνασχολουμένῳ, καὶ τὴν κεφαλὴν κάτω νενευκότι, ὦ γέρον, ἔφη πρὸς αὐτὸν,

---

αὐλῆς πανταχόθεν ἦσαν τοῖς οἰκέταις οἰκήματα. 212. Κομέεσκεν] Ἐθεράπευεν 221. ἆσσον] Πλησίον 224. Αἱμασιὰς λέξοντες] Ἐπισκευάσοντες τὰ αὐτοσχέδια τῶν τοιχίων περὶ τὴν ἀλωήν. 227. Λιστρεύοντα] Περισκάπτοντα τῷ λίστρῳ πρὸς τὸ συνάγεσθαι τὸ ὕδωρ αὐταῖς ῥίζαις αὐτοῦ. 229. Γραπτῦς] τὰς γραπτύας, ἀμυχὰς, περιξέσεις. 234. Βλωθρὴν] ὑψίκομον. — Εἶβε] κατέλειβε· 241. Κατέχων] κάτω ἔχω. — Ἀμφελάχαινε] περιέσκαπτε· ὅθεν καὶ λάχανον,

Ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν,
Οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
Οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασίη τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον·
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
Αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
Οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ' οὔ σε κομίζει·
Οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
Εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοιούτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο, φάγοι τε,
Εὑδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τεῦ δμῶς εἶς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
Οὗτος ἀνὴρ, νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
Οὔτι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
Εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
Ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴ που ζώει τε καὶ ἔστιν,
Ἦ ἤδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
Ἄνδρα ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
Ἡμέτερόνδ' ἐλθόντα· καὶ οὔπω τις βροτὸς ἄλλος
Ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα·
Εὔχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκεν
Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ.

τὸ ἐξ ἐπιμελείας τοιαύτης εἰς τροφὴν ἀνθρώποις χρήσιμον ὄν. 247. Κομιδῆς] ἐπιμελείας. 250 Ἕσσαι] ἐνδέδυσαι. 251. Κομίζει] θεραπεύει, ἐπιμελεῖται. 252. Δούλειον] δούλοις ἁρμόδιον. 255. Εὑδέμεναι] καθεύδειν, ἀναπαύεσθαι τῇ

ὁρῶ σε μάλα πρόθυμον ὄντα, καὶ δεξιῶς τὸν ὄρχατον τοῦτον καλλιεργεῖν· οὐ γάρ ἐσθ' ὅ,τι τῶν φυτῶν τουτωνὶ οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐκ ἐλαία, οὐκ ὄγχνη, οὐδὲ πρασιὰ ἐν τῷ κήπῳ, ὃ μὴ τελείας παρὰ σοῦ ἐπιμελείας τυγχάνει· ἀλλ' ἐκεῖνο νῦν παρά σου βουλοίμην μαθεῖν· περικναίει γάρ μου πως τὴν διάνοιαν τοῦτο· καὶ ὅπως μηδέν μοι ὀργισθῇς ἐρωτῶντι· τί ποθ' οὕτως ἀμελῶς ἔχεις σεαυτοῦ, αὐχμῶν τε ἐν βαθεῖ γήρᾳ, καὶ πενιχρὰ περιβεβλημένος; οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι ἀχαρίστως τὸν δεσπότην σοι ἔχειν, ὥσπερ ἄλλῳ τῳ ἀμελοῦντι· οὐδ' ἄλλως τῶν τυχόντων σὺ ἔοικες εἶναι, οἷος πεφυκέναι δουλεύειν, βασιλικῷ ἀνδρὶ τό,τ' εἶδος καὶ τὸ μέγεθος ὅμοιος ὤν· τοιοῦτον δ' ὄντα, ἄλλον σε χρὴ νῦν γε βίον διάγειν, λουόμενον μὲν ἐσθίειν, ἐσθίοντα δὲ καθεύδειν· κἀκ τούτου πάλιν ἀνακυκλοῦντα ταὐτὰ ἀεὶ, θεραπεύειν τὸ γῆρας· τοῦτο γὰρ τοῖς γεγηρακόσι δίκαιον γίγνεται· ἀλλ' ἄγ' εἰπέ μοι τίνος οἰκέτης τυγχάνεις γεγενημένος; καὶ τίνος ποθ', ὃν καλλιεργεῖς, ὄρχατος ἐστὶν οὑτοσίν; ἀξιῶ δὲ τἀληθῆ μοι πάντ' εἰπεῖν, ἵν' εἰδῶ, εἰ ἀληθῶς εἰς τὴν Ἰθάκην τυγχάνω ἐλθὼν, ὥσπερ τις ἄρτι μοι ξυμβαλὼν καθ' ὁδὸν εἴρηκέ μοι, ἀνὴρ οὐ πάνυ τὸν τρόπον καθεστηκώς· καὶ γὰρ πυθομένῳ μοι περί τινος, ὅστις ἦν πάλαι ποτέ μοι ξένος γεγενημένος, εἰ ἐν τοῖς ζῶσίν ἐστιν, οὐχ ὑπέμεινεν ἀποκρίνασθαι· οὐδ' ἀκροάσασθαί μου εἰς τέλος, ἀλλὰ καταφρονήσας, παρήλλαξε· τοῦτ' οὖν αὐτὸ βουλοίμην πυθέσθαι καί σου, εἴ μοι προσέξεις τὸν νοῦν· τῶν γὰρ ξένων, ὅσοι ποτὲ παρεγένοντο ὡς ἐμὲ, οὐδέν' οὐδέποτε μέμνημαι τοιοῦτον ἄνδρα ξενίσας, ὡς ἐκεῖνον τὸν Ἰθακήσιον· ᾧ πατέρα γενέσθαι ἔφη αὐτὸς Λαέρτιον

Ἡ γὰρ δίκη] τοῦτο γὰρ δίκαιον τοῖς γέρουσι γίγνεται. 257. Τεῦ; τίνος. — Ἀμφιπολεύεις] καλλιεργεῖς. 260. Ξυμβλήμενος] ὅστις ἄρτι ἐνέτυχέ μοι. 261.

Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα,
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
Καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα, οἷα ἐῴκει·
Χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
Δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον, ἀνθεμόεντα,
Δώδεκαδ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
Τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας·
Χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
Τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ, κατὰ δάκρυον εἴβων·
Ξεῖν', ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις, ἣν ἐρεείνεις·
Ὑβρισταὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσιν·
Δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρί' ὀπάζων·
Εἰ γάρ μιν ζωόν γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
Τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος, ἀπέπεμψεν
Καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Πόστον δὴ ἔτος ἐστὶν, ὅτε ξένισσας ἐκεῖνον,
Σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ', εἴ ποτ' ἔην γε,
Δύσμορον; ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης,
Ἠέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
Θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'· οὐδέ ἑ μήτηρ
Κλαῦσε περιστείλασα, πατήρ θ', οἵ μιν τεκόμεσθα·
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Κώκυσ' ἐν λεχέεσσιν ἐὸν πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
Ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;

Ἀρτίφρων] ἀρτίας καὶ σώας τὰς φρένας ἔχων. 279 Εἰδαλίμας] ἡ πολλὰ

τὸν Ἀρκεισιάδην· τοῦτον γὰρ φιλοφρόνως ὑποδεξάμενος, ἐξένισα τὰ εἰκότα ἀπὸ τῶν παρόντων, πολλῶν οἴκοι ὄντων· δῶρα γὰρ αὐτῷ ἐπιδέδωκα χρυσοῦ μὲν τάλαντα ἑπτά· κρατῆρα δ' ἀργυροῦν σελαγίζοντα· χλαίνας δὲ δυωκαίδεκα· ἴσους δὲ τάπητας, ἴσα δὲ καὶ φάρη, καὶ τοσούτους χιτῶνας· χωρὶς δ' αὖ γυναῖκας, ἐπισταμένας ἐργάζεσθαι τέσσαρας εὐειδεῖς, ἅς ποτ' αὐτὸς ἑλέσθαι ἠξίωσεν.

Λαέρτιος δὲ πρὸς ταῦθ' ὑποδεδακρυμένος, ξένε, ἔφη, ἡ μὲν γῆ, ἥδε, ἣν φῂς, τῆς Ἰθάκης ἐστίν· ἣν ὑβρισταί τινες καὶ ἀτάσθαλοι νέμονται· τὰ δὲ δῶρ', ἅποτ' αὐτὸς τῷ ἀνδρὶ ἐκείνῳ μάλα πολλὰ χαριζόμενος ἐδωρήσω, ταῦτ' ἄδωρ' ἀμφοτέροις ὑμῖν ἀπέβησαν καὶ ἐτώσια· εἰ γὰρ ζῶντ' ἐν Ἰθάκῃ ἐκεῖνον εὗρες, τάχ' ἂν τάτ' ἄλλ' εὖ ἐξενίσθης, καὶ τὰ ἴσα, εἰ μὴ καὶ πλείω, παρ' αὐτοῦ ἀπῄεις λαβών· τοῦτο γὰρ δίκαιον πρὸς τοὺς ξενίας ὑπάρξαντας γίγνεται· ἀλλ' ἄγε δή μοι εἰπὲ, πόσος χρόνος ἐστὶν, ἐξ' οὗ τὸν δύστηνον ἐκεῖνον, σὸν μὲν ξένον, ἐμὸν δὲ παῖδα ἐξένισας; δύσμορός γ' ἐκεῖνος· ὃν ἤτοι ἐν πόντῳ πῃ πόῤῥω τῆς φίλης πατρίδος ἰχθύες, ἢ ἐν ἠπείρῳ τὰ θηρία ἄκλαυστόν τε καὶ ἄταφον πατρί τε καὶ μητρὶ ἡμῖν γεγενημένον κατέφαγον· οὐδὲ μὴν Πηνελόπη ἡ γυνὴ αὐτοῦ, θρηνήσασα αὐτὸν, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ κλίνης, ἠξίωται συγκλεῖσαι αὐτῷ τὰ ὄμματα, ὡς νομίζεται· ὅπερ δίκαιον μάλιστα γίγνεται τοῖς τελευτηκόσι· σὺ δὲ νῦν εἰπέ μοι καὶ αὐτὸς ἐν μέρει, τίς ὢν τυγχάνεις; καὶ ποδαπὸς; καὶ

εἰδυίας ἐργάζεσθαι οἷον εἰδήμονας, ἢ τὸ εἶδος καλλίστας. 283. Ἐτώσια] μάταια, εἴγε οὐδέν σοι νῦν τούτων, ἐκείνου ἀποθανόντος, ἀποδοθήσεται. 286 Ἢ γὰρ θέμις] τοῦτο γὰρ δίκαιον· ὅ ἐστι τῶν αὐτῶν δίκαιον τυχεῖν τὸν ὑπάρξαντα εὖ ποιεῖν, 296. Καθελοῦσα] κατακλείσασα. 300. Ἔμπορος] ἐπιβά-

Ποῦ δὲ νηῦς ἕστηκε θοὴ, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο
Ἀντιθέους θ' ἑτάρους; ἦ ἔμπορος εἰλήλουθας
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
  Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
Υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος·
Αὐτὰρ ἔμοιγ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
Πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν, οὐκ ἐθέλοντα·
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆϊ τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστὶν,
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
Δύσμορος· ἦ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι,
Δεξιοὶ, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
Χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει
Μίξεσθαι ξενίῃ, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.
  Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
Χεύατο κὰκ κεφαλῆς πολιῆς, ἁδινὰ στοναχίζων.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
Δριμὺ μένος προὔτυψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι·
Κύσσε δέ μιν περιφὺς, ἐπιάλμενος, ἠδὲ προσηύδα·
Κεῖνός μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς,
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω· μάλα δὴ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης·

της νεὼς ἀλλοτρίας. 300. Ἐκβήσαντες ἔβησαν] ἐκ βιβάσαντές σε, ἀπέπλευσαν. 304. Ἀλύβας πόλις Ἰταλίας φασί. 307. Σικανίας] τῆς Σικελίας· ἣν ἐκ Σικανοῦ τοῦ ποταμοῦ ἐλθόντες οἱ Ἴβηρες, ᾤκησαν. 311. Ὄρνιθες οἰωνοί. 319.

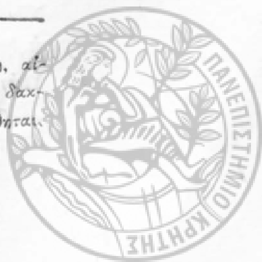

τίνων ποτὲ παῖς γενόμενος; ποῦ δ' ἡ ναῦς, ἣ δεῦρ' ἤγαγέ σε μετὰ τῶν ἑταίρων; ἢ ὡς ἔμπορον ἁπλῶς ἐπ' ἀλλοτρίας νεὼς δεῦρο πλεύσαντα ἐκβιβάσαντές τινες, ἐπανήχθησαν;

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· ἐγὼ, ὦ γέρον, εἰμὶ ἐξ Ἀλύβαντος, ὅπη μοι οἰκία περικλυτὸς, ἐπεὶ τοῦτο βούλει πρῶτον μαθεῖν παρ' ἐμοῦ· πατὴρ δὲ, Ἀφείδας ὁ Πολυπήμονος, βασιλεὺς οὗτος· ἐμοὶ δὲ Ἐπήριτος ὄνομα· ἀλλὰ δαίμων τις συνελάσας ἀπὸ Σικελίας, εἰς τήνδε τὴν γῆν ἐξεβίασε καταχθῆναι· ἡ δὲ ναῦς ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς πῃ μακρὰν ὁρμίζει τῆς πόλεως. Ὀδυσσεὺς δὲ πέμπτον τουτὶ ἔτος, ἐξ οὗ ἀπὸ τῆς ἐμῆς ὡρμήθη πατρίδος· δύσμορος ἐκεῖνός γε· φροῦδοι ἄρ' ἦσαν αὐτῷ οἱ δεξιοὶ Οἰωνοὶ, οἷς αὐτός τε κἀγὼ προπέμπων ἐχαίρομεν, ἐλπίζοντες αὖθις συμβαλεῖσθαι ἀλλήλοις, καὶ ξενίοις ἀμείψεσθαι.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, τοσοῦτον πάθος καὶ σκοτόμαινα περικέχυται τῷ γέροντι Λαερτίῳ, ὥστ' ἀμφοτέραις τῆς κόνεως ἀνελόμενος, κατέχει ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ πολιᾶς κεφαλῆς, στένων καὶ ὀδυρόμενος· πρὸς ἃ Ὀδυσσεὺς μηκέτι δυνάμενος προσποιεῖσθαι, δριμύτητος σφοδρᾶς αὐτῷ τοὺς μυκτῆρας ὑποδραμούσης, μήθ' ὁρᾶν τὸν πατέρα οὕτω θλιβόμενον, προσιὼν αὐτῷ, καὶ περιφὺς κατεφίλει, πάτερ, λέγων, ἐκεῖνος, ὃν ποθεῖς, ἐγὼ ὅδ' αὐτός εἰμι ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ σὸς φίλος παῖς, εἰκοστῷ ἤδη ἔτει ἀπονοστήσας· ἀλλ' ἀπέχου νῦν γε κλαυθμοῦ καὶ δακρύων· ἴσθι δ' ἐν ὀλίγοις κἀκεῖνο· (οὐ γὰρ νῦν καιρὸς περὶ τούτων μηκύνειν) ὡς πάντες οἱ μνηστῆρες δεδώκασι δίκην, ἀναιρεθέντες γ' ὑπ' ἐμοῦ ἐν

Δριμὺ μένος προὔτυψεν] ἐπειδάν τις οἰκτρόν τι τῇ μνήμῃ καταλαμβάνῃ, αἰσθάνεται δριμύτητα τινὰ προσεμπίπτουσιν τῇ ῥινὶ, ὡς πρόδρομον τῶν δακρύων· ἐντεῦθεν Θεόκριτος· » Καὶ οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.

Μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν,
Λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέντε·
Εἰ μὲν δὴ 'Οδυσεύς γε ἐμὸς παῖς, ἐνθάδ' ἱκάνεις,
Σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδὲς ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις 'Οδυσσεύς·
Οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσιν,
Τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
Οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
Ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἑλοίμην
Δῶρα, τὰ δεῦρο μολών μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκτιμένην κατ' ἀλωὴν
Εἴπω, ἅ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ᾔτεόν σε ἕκαστα,
Παιδνὸς ἐὼν, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
Ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
Ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας,
Συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
Δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
Ἤην· ἔνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
Ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνόντος, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' 'Οδυσσεύς.
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ
Εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος 'Οδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἔστε θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
Ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
Πάντῃ ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις 'Οδυσσεύς·

τῷ δώματι, ἀνθ' ὧν τοιαῦτά γε καὶ τοσαῦτα ἡμᾶς εἰσι δεδρακότες.

Λαέρτιος δὲ πρὸς ταῦτα, εἰ ὁ Ὀδυσσεὺς οὑμὸς παῖς εἶ σὺ, δεῖξόν μοί τι σημεῖον· ὃ ἰδὼν ἂν πιστεύσαιμι.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα, οὐλὴν τήνδε πρῶτον ἰδὼν, πείθου μοι λέγοντι τἀληθῆ, ἥν μοι σῦς ἐν Παρνασῷ, δίηλασε τῷ ὀδόντι· ὁπότε σύ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐπέμψατέ με ὡς Αὐτόλυκον τὸν πάππον τὰ δῶρα ληψόμενον, ἃ δεῦρ' ἐκεῖνος ἐλθὼν γεννηθέντι μοι ἐπηγγείλατο δώσειν· ἔπειτα καὶ δένδρ' ἄττα τουτωνὶ ἐπιδείξω σοι, ἃ κομιδῇ νέῳ μοι ὄντι, καὶ ἑπομένῳ ἐν τῷ ὀρχάτῳ τουτῳΐ, καὶ αἰτοῦντι ἐδεδώκεις μοι τότε, εἰ ἔτι μέμνησαι ταῦτα· ὄγχνας μὲν τὰς πάσας τρισκαίδεκα, μηλέας δὲ δυωκαίδεκα, συκέας δὲ τεσσαράκοντα· στίχους δ' ἀμπέλων ὑπέσχου μοι δώσειν ὧδε πεντήκοντα· ὧν ἕκαστος παντοίας σταφυλὰς πεπείρους παρεῖχεν, ὁπόθ' αἱ ὧραι παρεγένοντο ἄνωθεν παρὰ τοῦ Διός.

Ταῦτα δ' ἀκούσας ὁ γέρων παρελύθη τά τε γόνατα καὶ τὴν καρδίαν ἐκ τῆς χαρᾶς· καὶ ἐμπεσὼν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ κατεφίλει, καταλείβων κἀκεῖνον τοῖς δάκρυσιν· ὡς δ' ἀναπνεύσας, ἀποκατέστη, Ζεῦ πάτερ, ἔφη, εἰσὶν ἄρα θεοὶ ἀφορῶντες τὰ παρ' ἀνθρώποις γιγνόμενα, εἴγ' οἱ ἀλαζόνες μνηστῆρες δεδώκασι δίκην ἀξίαν, ὧν ἔπραξαν· ἀλλὰ δέδοικ' ἔγωγ' ἔτι, μή τι οἱ Ἰθακήσιοι αὐτοί τε ἐπίθωνται ἡμῖν, καὶ τῶν ἐκ τῆς Κεφαλλήνης πολλοὺς μεταπέμψωνται.

Ὀδυσσεὺς δὲ πρὸς ταῦτα, θάῤῥει, πάτερ, μηδέν σοι τού-

---

341. Ὄρχους] στίχους ἀμπέλου. 341. Διατρύγιος] ἡ παντοίας παρέχων σταφυλὰς, ἢ διαφόροις χρόνοις. 347. Προτὶ οἷ] πρὸς ἑαυτὸν ἀνέλαβεν λειποψυχοῦντα τῇ χαρᾷ. 349. Ἄμπνυντο] ἀνέπνευσεν. 354. Ἀγγελίας] ἀγγέλους. 368. Μέλε' ἤλδανε] ηὔξανε τὰ μέλη.

Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον, ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται·
Ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, βάτην πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
Εὗρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
Ταμνομένους κρέα πολλὰ, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
Τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
Μείζονα δ' ἠὲ, πάρος, καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱὸς,
Ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
Εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Οἷος Νήρικον εἷλον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
Τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν,
Τεύχε' ἔχων ὤμοισιν, ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Ἄνδρας μνηστῆρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα
Πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Ἔνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος,
Ἐξ ἔργων μογέοντες· ἐπεὶ προμολοῦσα, κάλεσσεν
Μήτηρ, γρηῦς Σικελὴ, ἥ σφεας τρέφε καί ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν.
Οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον φράσσαντό τε θυμῷ,
Ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·

των μελέτω· ἀλλ' ἄγ' ἴωμεν πρὸς τὴν οἰκίαν δευρὶ, ὅποι προὔπεμψα Τηλέμαχον σὺν Εὐμαίῳ τῷ συβώτῃ, τὰ πρὸς τὸν δεῖπνον παρασκευασομένους.

Ἐκ δὴ τούτων ἐχώρουν· ὡς δὲ οἴκαδε ἦλθον· εὗρον τοὺς ἀμφὶ Τηλέμαχον τέμνοντας τὰ κρέα, καὶ οἶνον κιρνῶντας· κἀν τούτῳ ἡ ἐκ Σικελῶν γραῦς, λούσασα Λαέρτιον, καὶ χρήσασ' ἐλαίῳ, ἐνέδυσε χλαῖναν καλήν. Ἀθηνᾶ δ' αὖ ἄλλοθεν καὶ αὐτὴ προσιοῦσα, ηὔξησεν αὐτῷ τὰ μέλη εὐρύνασα, καὶ πάσσω διαθεῖσα ἰδεῖν· ὡς δ' ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πυέλου, ἐθαύμαζεν ὁ φίλος υἱὸς, ὁρῶν ἐκεῖνον ὅμοιον ὄντα τοῖς ἀθανάτοις· καὶ δὴ λαλήσας, ἦπού γ', ὦ πάτερ, ἔφη, θεῶν σέ τις νῦν μείζω, ἢ πρότερον τό,τ' εἶδος καὶ μέγεθος ἐποίησε φαίνεσθαι.

Λαέρτιος δὲ πρὸς ταῦτα· εἴθ', ὦ Ζεῦ τε καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄπολλον, τοιοῦτος νῦν γ' εἴην, οἷος ἦν ὁπόθ' εἷλον Νήρικον πόλιν ἐν τῇ ἠπείρῳ, στρατηγῶν Κεφαλλήνων· τάχα γὰρ ἂν χθὲς περιθέμενος καὶ αὐτὸς τὰ ὅπλα, πολλοὺς τῶν μνηστήρων τοῦ ζῆν ἀπεστέρησα· σὺ δ' ὁρῶν ταῦτα, εὖ ἂν τὴν ψυχὴν διετέθης.

Ταῦτα δὲ πρὸς ἀλλήλους διαλεγόμενοι, ἐπειδὴ πάνθ' ἕτοιμα ἤδη ἦν, περικαθεσθέντες, ἤρξαντο ἐσθίειν· κἀν τούτῳ εἰσῄει Δολίος ὁ γέρων, ἀπὸ τῶν ἔργων σπεύσας σὺν τοῖς ἑαυτοῦ παισίν· οὓς ἡ γραῦς ἡ Σικελὴ ἔτρεφε, καὶ τὸν γέρονθ' ὁμοίως ἐθεράπευεν οὐκ ἀμελῶς· ἣ καὶ νῦν αὐτοὺς ἐκέλευσε σπεύσασα· οἱ δὲ, ὡς εἶδον Ὀδυσσέα, ἔστησαν σὺν θαύματι ἐνατενίζοντες πρὸς αὐτόν· ὁρῶν δ' αὐτοὺς Ὀδυσσεὺς τεθη-

393. Καθαπτόμενος] προσαγόμενος. 494. Ἵζε] κάθησθε ἑξῆς, καὶ ἀπο-

Ὦ γέρον, ἵζ' ἐπὶ δεῖπνον· ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμβευς·
Δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες,
Μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Δολίος δ' ἰθὺς κίε, χεῖρε πετάσσας
Ἀμφοτέρας· Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν, κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν.
Οὐδέ τ' ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σ' ἀνήγαγον αὐτοὶ,
Οὖλέ τε καὶ μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἠ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
Νοστήσαντά σε δεῦρ', ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρα ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
Ὣς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα.
Δεικανόωντ' ἐπέεσσι καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο·
Ἑξείης δ' ἕζοντο παραὶ Δολίον, πατέρα σφόν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
Μνηστήρων στυγερὸν θάνατον, καὶ Κῆρ' ἐνέπουσα.
Οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀΐοντες, ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος.
Μυχμῷ τε, στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος·
Ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
Τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστον
Πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες·
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,

τε τὸ θάμβος, τουτέστι, παύσασθε θαυμάζοντες. 398. Ὀδυσσεὺς] γενικὴ

πότας, ὦ γέρον, ἔφη, δεῦθ' ὑμεῖς γ' ἀπαλλαγέντες τοῦ θάμβους, παρακάθησθ' ἑξῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης· ἡμεῖς γὰρ καὶ πεινῶντές γε, ἀλλ' ἀνεβαλλόμεθα οὐκ ὀλίγον, ἀναμένοντες ὑμᾶς.

Δολίος δ' ἀνασχὼν τὰς χεῖρας, καὶ λαβόμενος τῆς χειρὸς Ὀδυσσέως, κατεφίλει· εἶτ' ἔφη, ὦ φίλτατε Ὀδυσσεῦ, ἦλθες, δέσποτα, ἦλθες ἡμῖν ποτε, γλιχομένοις μὲν, μηκέτι δὲ οἰομένοις· θεῶν δ' ἀληθῶς εὐεργέτημα τοῦθ' ἡμῖν ἐςι γεγονός· ἀλλὰ σὺ νῦν οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε· θεοὶ δέ σοι ὄλβια δοῖεν· νῦν δ' εἰπέ μοι σαφῶς, εἰ καὶ Πηνελόπη οἶδέ σε νοστήσαντα δεῦρο, ἵν' αὐτίκα πέμψωμεν ἄγγελον· εἰπόντος δὲ τοῦ Ὀδυσσέως μηδεμίαν τούτου ἔσεσθαι χρείαν, ἐκαθέσθη ὁ γέρων· ὡς δ' αὔτως καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ περιχυθέντες τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ καταφιλήσαντες τὰ εἰκότα, παρεκαθέσθησαν καὶ αὐτοὶ τῷ πατρί. Οὕτως οὖν οὗτοι ἐδειπνοποιοῦντο.

Ἐν δ' αὖ τῇ πόλει, τῆς τῶν μνηστήρων ἀπωλείας διαθρυλληθείσης, θόρυβος ἐγένετο μέγας ἀνδρῶν διαθεόντων, οἰμωγῇ τε καὶ στεναχῇ πολλῇ, κἀπὶ τῶν προθύρων συναγειρομένων τοῦ Ὀδυσσέως· ὅθεν ἀναιρούμενοι τοὺς νεκροὺς καὶ ἐκφέροντες, ἔθαπτον ἕκαστος τὸν ἑαυτοῦ, ὅπως εἶχεν ἀπὸ τῶν παρόντων· τοὺς δὲ ἐξ ἀλλοδαπῆς παρέδωκαν ἁλιεῦσιν ἐκκομίζειν ἐπὶ τῶν πορθμείων ἕκαστον οἴκαδε παρὰ τοὺς οἰκείους· αὐτοὶ δ' ἔτρεχον ἄλλος ἄλλοθεν ἀθρόοι εἰς τὴν ἀγο-

---

τοῦτο δοκεῖ εἶναι ἀντὶ Ὀδυσσέως· ἵνα ᾖ, ὁ Δολίος λαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ Ὀδυσσέως, ἐφίλησεν ἐπὶ τοῦ καρποῦ· ἧτε γὰρ τοῦ λόγου συνέπεια τοῦτ' ἐθέλει καὶ τὸ καθῆκον τοῦ οἰκέτου πρὸς τὸν δεσπότην. 400. Οὐκέτι] εὐχομένοις μὲν οὐκέτι δὲ οἰομένοις. 402. Οὖλε] ὑγείαινε. 405. Ὀτρύνωμεν] πέμψωμεν. 410. Δεικανόωντο] ἐδεξιοῦντο. ἐφιλοφρονοῦντο. 413. Ὄσσα] ἡ φήμη. 416. Μυχμῷ] μυχμὸς, καὶ μυχμὸς τὸ αὐτὸ, ὁ διὰ τῶν ῥινῶν γενόμενος ἦχος ἐν τῷ στ-

Τοῖσιν δ' Εὐπείθης, ἀνά θ' ἵστατο καὶ μετέειπεν·
Παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τοῦ ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδ' ἐμήσατ' Ἀχαιούς·
Τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
Ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς·
Τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
Ἀλλ' ἄγετε πρὶν τοῦτον, ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι.
Ἢ καὶ ἐς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοὶ,
Ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί·
Λώβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
Τισόμεθ', οὐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
Ζωέμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
Ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεί σφέας ὕπνος ἀνῆκεν·
Ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι· τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς.
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδ' ἐμήσατο ἔργα·
Αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆϊ
Ἐγγύθεν ἑστήκει καὶ Μέντορι πάντα ἐῴκει.
Ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
Φαίνετο θαρσύνων· τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
Θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.

ἀΐζειν, τοῦ στόματος κεκλεισμένου. 431. Ἢ καὶ ἔπειτα] οὐδὲ μὴ ἔπειτα ...

ράν· ὅπου συλλεγέντων ἁπάντων, Εὐπείθης, ᾧ καὶ μεῖζον τὸ πάθος ἐγένετο ἐπὶ Ἀντινόῳ τῷ παιδὶ, ὃν πρῶτον Ὀδυσσεὺς διετόξευσεν, ἀναστὰς ἦρχε λόγου τοιοῦδε. Ὁρᾶτ', ὦ ἄνδρες, οἷα ὡνὴρ ἐκεῖνος, ὡς δεινὰ καὶ χαλεπὰ ἡμᾶς ἔδρασε· πρῶτον μὲν γὰρ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἡμῶν ἀπαγαγὼν ἐπὶ Τροίαν τούτους αὐταῖς ὅλαις ναυσὶν ἀπώλεσεν ἐν θαλάσσῃ· πολλοὺς δὲ καὶ νῦν ἐπανελθὼν, τοὺς ἀρίστους ἁπάντων· ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς ἴωμεν ἐπ' αὐτὸν, δίκην τούτων παρ' ἐκείνου ληψόμενοι, πρὶν ἀπάραι ἐς Πύλον, ἢ εἰς Ἦλιν πρὸς τοὺς Ἐπειοὺς, εἰ δέοι μὴ ζῆν ταπεινοὺς καὶ κατειφεῖς τὸν ἅπαντα χρόνον· ὁρᾶτε γὰρ ὅσην ταῦτά γε ἡμῶν αἰσχύνην κατηγορεῖ πρὸς τοὺς ὕστερον· εἰ γὰρ μὴ τιμωρήσαιμεν παισί τε καὶ ἀδελφοῖς, οὐκέθ' ὁ βίος ἔμοιγε βιωτός· ἀλλ' εἴη μᾶλλον τήμερον μετὰ τῶν τεθνεώτων ἐν ᾅδου γενέσθαι· Ἴωμεν οὖν ἐῤῥωμένως, μηδὲ μέλλωμεν, ἵνα μὴ φθῶσιν ἡμᾶς ἀλλοσέ πῃ διαπεραιωθέντες ἐκεῖνοι.

Ἐν δὲ τῷ λέγειν ταῦτα, δάκρυα κατέλειβεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ στεναγμοὺς ἀπὸ τῆς καρδίας ἀθρόους ἀνέπεμπεν· ὥστ' οἶκτος κατέσχεν ἅπαντας τοὺς ἀκούσαντας ταῦτα. Ἐκ δὲ τούτων Μέδων τε καὶ Φήμιος ὁ θεῖος ἀοιδὸς, ἅμ' ἐξεγερθέντες τοῦ ὕπνου, ἧκον ὡς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ὀδυσσέως· καὶ παρελθὼν Μέδων ἐν μέσοις αὐτοῖς τεθηπόσιν, εἶπε τοιάδε. Ἄνδρες Ἰθακήσιοι, τὰ μὲν παρόντα δεινὰ καὶ χαλεπὰ δοκεῖ εἶναι, κοὐδεὶς ἀντερεῖ· δεῖ μέν τοι κἀκεῖνο ὑμᾶς εἰδέναι, ὡς οὐκ ἄνευ τῶν ἀθανάτων Ὀδυσσεῖ ταῦτα πέπρακται· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς εἶδόν τινα τῶν θεῶν παρεστῶτ' αὐτῷ Μέντορι ὅμοιον· ὃς ὁτὲ μὲν πρὸ αὐτοῦ εἱστήκει θρασύνων, ὁτὲ δ' ἐπιὼν, συνήλαυνε τοὺς μνηστῆρας πρὸς τὰ παρ' ἐκείνων τοξεύματα· οἱ δὲ ἔπιπτον ἀλλεπάλληλοι.

Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
Ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο·
Οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
Ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων·
Οἳ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν,
Κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι.
Καὶ νῦν ὧδε γένοιτο· πίθεσθέ μοι, ὡς ἀγορεύω·
Μὴ ἴομεν, μή πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὕρῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρ' ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
Ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον.
Οὐ γάρ σφιν ἅδε μῦθος ἐνὶ φρεσὶν, ἀλλ' Εὐπείθει
Πείθοντ'· αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν·
Φῆ δ' ὅγε τίσεσθαι παιδὸς φόνον· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἂψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα·
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰπέ μοι εἰρομένῃ· τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
Ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Τεύξεις, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Τέκνον ἐμὸν, τί με ταῦτα διείρεαι, ἠδὲ μεταλλᾷς,
Οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
Ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται, ἐλθών;
Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω τέ τοι, ὡς ἐπέοικεν.
Ἐπειδὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεί·

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, φόβος ἔσχε πάντας· εἶτ' ἀναςὰς ὁ γέρων Ἁλιθέρσης ὁ Νέστορος· ὃς μόνος τά τε παρόντα ἐγίνωσκε, καὶ τῶν μελλόντων οἷός τε ἦν εἰκασίαν λαμβάνειν, ἔφη πρὸς αὐτούς. Ἄνδρες Ἰθακήσιοι, προσέχετέ μοι τὸν νοῦν, οἷς μέλλω ἐρεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἴςε γὰρ, ὡς ἃ πεπόνθατε, ταῦτ' ἐφ' οἷς ἔφθητε ἠδικηκότες, πεπόνθατε, μήτ' ἐμοὶ, μήτε Μέντορι πειθόμενοι συμβουλεύουσι κατερύκειν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, ὧν κακῶς τὸν τοῦ Ὀδυσσέως ἐποίουν οἶκον, τά τε κτήματα φθείροντες, καὶ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐξυβρίζοντες, ὡς μηκέτ' ἐκεῖνον ἐλπίζοντες οἴκαδε ἐπανήξειν· ἀλλὰ νῦν γ' εἰ βούλοισθε πείθεσθαι λέγοντι, παύσασθε ἄλλ' ἐπ' ἄλλοις ἐφ' ἑαυτοὺς αὖθις κακὰ ἐπισπώμενοι· οὐ γὰρ ἴσμεν, ὅπῃ ταῦτ' ἀποβήσεται.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, οἱ μὲν αὐτῶν θορυβήσαντες, ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ ἐλάττους, καίτοι καὶ αὐτοὶ δυσχεραίνοντες τὸ ἐγχείρημα, ἀλλὰ χάριν φέροντες προσετέθησαν τῷ Εὐπείθει, καὶ περιθέοντες ὡπλίζοντο· ὡς δὲ ἠθροίσθησαν πρὸ τῆς πόλεως ἐν τῷ ἐπιπέδῳ, ἐτάττοντο ὑπ' αὐτῷ ςρατηγῷ νήπιοι νηπίῳ· ὃς ᾤετο τίσεσθαι τὸν φόνον τοῦ παιδὸς, μὴ εἰδὼς αὐτὸν μηκέτ' ἐπανήξοντα ἀπὸ τῆς στρατείας·

Ἐν δὲ τούτῳ ἡ Ἀθηνᾶ προσιοῦσα, φησὶ τῷ Διΐ, Ζεῦ πάτερ, ὕπατε πάντων τῶν θεῶν, εἰπέ μοι τί ποτε βουλεύῃ περὶ τῶν παρόντων; πότερον εἰς μάχην αὐτοὺς ξυμβαλεῖν, ἢ εἰς εἰρήνην καὶ φιλίαν ξυναγαγεῖν;

Ζεὺς δὲ πρὸς ταῦτα· τέκνον ἐμὸν τί ποτέ μου τὰ τοιαῦτα διαπυνθάνῃ; οὐχὶ σὺ εἶ αὐτὴ ἡ πάντ' αὐτοῖς σκευωρήσασα, ὅπως Ὀδυσσεὺς ἐπανελθὼν, δίκην λήψεται τῶν κακουργημένων; πρᾶττε τοίνυν καὶ νῦν αὐτοκρατορικῶς, ὅπως ἂν ἐθέλῃς· ἄμεινον μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ εἰρήνην πρὸς ἀλλήλους ποιήσασθαι, βασιλεύειν δὲ Ὀδυσσέα, ἐπειδὴ ἐτιμωρήσατο τοὺς

τόμεθα. 463. Ἀνήϊξαν] ἀνεχώρησαν, διελύθησαν. 481. Ὅρκια πιστὰ ταμόντες

Ἡμεῖς δ' αὖ παίδων κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν θέωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων
Ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐξελθών τις ἴδοι, μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες.
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὡς ἐκέλευεν·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών· τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε πάντας·
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'· ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσι δύοντο,
Τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆ', ἓξ δ' υἱεῖς οἱ Δολίοιο·
Ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
Καὶ πολιοί περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί·
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
Ὤϊξάν ῥα θύρας, ἐκ δ' ἤϊον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν·
Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθὼν,
Ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
Μήτι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
Ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλησθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
Οὔτι καταισχύνοντα τεὸν γένος, ὡς ἀγορεύεις.
Ὣς φάτο· Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπεν·
Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
Υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσιν.
Τὸν δὲ παρισταμένη, προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ὦ Ἀρκεισιάδη, πάντων πολὺ φίλταθ' ἑταίρων,

χειρῶν ἀδίκων ὑπάρξαντας· ἡμεῖς δὲ τοῖς ἑαυτῶν παισὶ καὶ ἀδελφοῖς ἐμβάλωμεν λήθην μὲν τῶν πεπραγμένων, φιλίαν δὲ καὶ οἰκειότητα, ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς. Ταῦτ' οὖν ἥδιστα ἀκούσασα ἡ θεὸς, ἦϊξε κατελθεῖν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου.

Ὀδυσσεὺς δὲ, ἐπεὶ καλῶς αὐτοῖς βρώσεως καὶ πόσεως εἶχεν, ἐκέλευσεν ὑπερκύψαι τινὰ ὀψόμενον, εἰ φαίνοιντό πῃ οἱ πολέμιοι ἐπιόντες· ἐξελθὼν δ' ὁ παῖς τοῦ Δολίου, καὶ ἰδὼν αὐτοὺς ἥκοντας, οἵδε, ἔφη, πλησίον ἡμῶν· ἀλλ' ὁπλιζώμεθα τὴν ταχίστην· οἱ δὲ ἀναπηδήσαντες παραχρῆμα ἐπὶ τὰ ὅπλα ἐτάττοντο, τέσσαρες μὲν οἱ περὶ τὸν Ὀδυσσέα· ἓξ δὲ οἱ παῖδες Δολίου, αὐτός τε ὁ Δολίος, καὶ ὁ θεῖος Λαέρτιος, εἰς βαθὺ ἐλάσαντες γῆρας, ἀμφότεροι ἀναγκαίως ὡπλίσαντο καὶ αὐτοί· ὡς δὲ καλῶς αὐτοῖς εἶχεν, ἀναπετασθεισῶν τῶν θυρῶν, ἡγεῖτ' αὐτοῖς ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς, ἀντεπεξιὼν ἐπιοῦσι τοῖς πολεμίοις· κἀν τούτῳ παρεγένετο καὶ ἡ θεὸς ὁμοία Μέντορι, παραστᾶσα Ὀδυσσεῖ· ἣν ἰδὼν ἐκεῖνος, ἥσθη σφόδρα· καὶ φωνήσας Τηλέμαχον, ἔφη, τέκνον ἐμὸν, οὗτος ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ἐν ᾧ οἱ ἄριστοι ἐν μάχαις διαγινώσκονται. Ἰτέον σοι τοίνυν ἐῤῥωμένως ὁμόσε· μηδὲ καταισχύνειν τὴν δόξαν τῶν σαυτοῦ πατέρων· ὧν τὸ κλέος διῆκεν ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

Τηλέμαχος δὲ πρὸς ταῦτα, θάῤῥει, ὦ πάτερ, ἐμοῦ γ' ἕνεκα· αὐτίκα γὰρ μάλ' ὄψει τὸν σαυτοῦ υἱὸν ἐν προμάχοις, οἷός ἐστιν, καὶ ὅσον αὐτῷ τῆς πατρῴας μέτεστιν ἀρετῆς.

Ταῦτα δ' ἀκούσας Λαέρτιος ἐγγύθεν, Ζεῦ πάτερ, ἔφη, οἵας μοι ἡδονῆς ἡ τήμερον ἡμέρα γίγνεται αἴτιος! ἐν ᾗ ἀρετῆς ἅμιλλα υἱοῦ καὶ υἱωνοῦ ἐν ὁρῶντι μοι γίγνεται.

Ἀθηνᾶ δὲ πρὸς ταῦτα Ἀρκεισιάδη, ἑταίρων ἁπάντων φίλ-

συνθήκας ποιησάμενοι. 485. Ἔκλησιν θέωμεν] λήθην αὐτοῖς τῶν γεγενημένων ἐμβάλωμεν. 486. Πλοῦτος] εὐτυχία. 493. Σχεδὸν] πλησίον. 510. Κεκάσμεθα]

Εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρὶ,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Ὣς φάτο καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
Εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν, προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρῄου·
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός·
Τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Καί νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν, καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,
Εἰ μὴ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Ἤϋσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα·
Ἴσχεσθε πτολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο,
Ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθῆτε τάχιστα.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἷλεν·
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα·
Πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνὸν,
Κὰδ δ' ἔπεσε πρόσθε Γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Δὴ τότ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο,
Μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ
Ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

κεκοσμήμεθα, διαφέρομεν. 519. Ἀμπεπαλὼν κραδάνας βάλε. — Ἔμπνευσε

τατε, ἄγε δὴ εὐξάμενος Ἀθηνᾷ τῇ τοῦ Διὸς θυγατρὶ, καὶ κραδάνας τὸ δόρυ, πρόες ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς.

Ἐκ δὴ τούτων θρασυνάμενος ὁ γέρων, [εὐξάμενός τε τῇ θεῷ, καὶ ἀμπεπαλὼν, προΐει, καὶ βαλὼν Εὐπείθην, διήλασε διὰ τῆς κόρυθος διαμπάξ· ὁ δὲ ἐδούπησε πεσών· ἀράβησαν δ' ἐπ' αὐτῷ καὶ τὰ ὅπλα· τότε δὴ Ὀδυσσεὺς καὶ Τηλέμαχος ἐπιπεσόντες αὐτοῖς, ἔπαιον τοῖς τε ξίφεσι καὶ τοῖς δόρασιν ἀφειδῶς· τάχα δ' ἂν καὶ πάντες ἀπώλοντο, εἰ μὴ Ἀθηνᾶ διεκώλυσεν, ἄνδρες, ἀνακράξασα, Ἰθακήσιοι, ἐπίσχετε ἤδη πολέμου, μηκέτι φθείρεσθε, ὡς ἂν ἀναιμωτεὶ διαλύσαισθε τὰ διάφορα.

Ταῦτα δ' εἰπούσης τῆς θεοῦ ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, κατεσχέθησαν φόβῳ, ὥστ' ἐκπεσόντων τῶν ὅπλων ἐκ τῶν χειρῶν, ἐτράποντο εἰς φυγὴν τὴν ἐπὶ τὴν πόλιν, ταύτην μόνον ἑαυτοῖς ἡγούμενοι ἔσεσθαι σωτηρίαν· Ὀδυσσεὺς δὲ σμερδαλέον ἀναβοήσας, ἔθει δρόμῳ ἐπ' αὐτοὺς, ὥσπερ ἀετὸς ὑψηπέτης· ἀλλὰ κεραυνοῦ διόθεν ψολόεντος ἐπισκήψαντος πρὸ ποδῶν τῆς θεοῦ, τοῦτ' ἰδοῦσα αὕτη, φησὶ πρὸς αὐτόν· Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, ἐπίσχες ἤδη πολέμου, μήτις σοι ἀπέχθεια γένηται πρὸς τὸν Δία.

Ταῦτα δ' ἀκούσας Ὀδυσσεὺς, ἐπείσθη, χαίρων ἐπὶ τῇ νίκῃ· ἔπειτα ἡ θεὸς ἐν τῇ αὐτῇ μορφῇ τοῦ Μέντορος οὖσα, ἐποίησεν αὐτοῖς ἀμφοτέροις εἰρήνην διὰ σπονδῶν πρὸς ἀλλήλους.

ἐνέπνευσε. 523. Ἔρυτο] ἔστεξε, ἐκώλυσε. — Εἵσατο] διῆλθε. 326. Ἀμφυγύοισι] τοῖς ἑκατέρωθεν βλάψαι δυναμένοις. 527. Ἔθηκαν ἀνόστους] ἐποίησαν ἂν μὴ ἀπονοστῆσαι. 534. Ἔστατο] ἐξέπιπτον. 535. Τροπῶντο] ἐτράποντο εἰς φυγήν. 537. Οἴμησε δὲ ἀλεὶς] ὥρμησε προπηδήσας. 538. Ψολόεντα] ψολὸν εἴτ' οὖν ἄσβολιν ποιοῦντα διὰ τὸ καυστικόν. εἰσὶ δὲ τῶν κεραυνῶν καθ' Ὅμηρον, οἱ μὲν καταβάται· οἱ δὲ ψολόεντες· οἱ δὲ, ἀργῆται. 542. Ὁ; μοιΐου] τοῦ φθοροποιοῦ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

ΑΡΧΟΜΕΝΟΣ, πρῶτον Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικῶνος
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι εἵνεκ' ἀοιδῆς,
Ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα,
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι,
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες, ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα Γιγάντων·
Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην· τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον,
Ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν δὲ κατεῖδεν
Λιμνοχαρὴς πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον·
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
Πάντα δ' ἀλήθευσον, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα·
Καί με πατὴρ Πηλεὺς ποτε γείνατο, Ὑδρομεδούσῃ
Μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας Ἠριδανοῖο.
Καὶ σὲ δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον ἔξοχον ἄλλων,
Σκηπτοῦχον βασιλῆα καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
Ἔμμεναι· ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον ἐὴν γενεὴν ἀγόρευε.

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Αρχόμενος ἤδη συγράψαι τὸν πόλεμον τῶν μυῶν καὶ βατράχων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀνδρῶν ἡρώων μημούμενοι ἔργα, ἵνα καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἀρίδηλον εἴη τὸ πολύκροτον τοῦτο ἔργον τοῦ Ἄρεως, εὔχομαι πρῶτον τῷ χορῷ τῶν Μουσῶν, κατελθούσας ἐξ Ἑλικῶνος, εἰς τὴν ἐμὴν εἰσδύναι καρδίαν.

Μῦς οὖν ποτε, συνεχόμενος δίψῃ, τὸν ὑπὸ τῆς γαλῆς κίνδυνον ἐκφυγὼν, κατῆλθεν εἰς τὴν λίμνην, καὶ τὸ ἁπαλὸν ἑαυτοῦ γένειον προσερείσας τῷ ὕδατι, ἔπιεν ἡδέως. Λιμνόχαρις δ' ἰδὼν αὐτὸν ἔνδοθεν πίνοντα, εἶπε τοιάδε. Ξένε, τίς εἶ; πόθεν ἦκες ὧδ' ὡς ἡμᾶς; τίνες δὲ οἱ τεκόντες; λέγε δή μοι πάντ' ἀληθῆ, μηδεμίαν μοι ψεύδους ὑπόνοιαν παρεχόμενος· εἰ γὰρ ἄξιον εὕροιμί σε, εἰσάξω εἰς τὰ βασίλεια τὰ ἐμαυτοῦ, τάτ' ἄλλα τιμήσων σε, καὶ δὴ καὶ δῶρ' ἄξια δώσω σοι, ὡς εἰκός· εἰμὶ γὰρ ἐγὼ Φυσίγναθος βασιλεὺς τῶν Βατράχων· οὗ τὸ κράτος ἀήττητόν ἐστι τὸν ἅπαντα αἰῶνα· πατὴρ δέ μοι Πηλεὺς αὐτὸς ἐγένετο, Ὑδρομεδούσῃ τῇ ἐμῇ μητρὶ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἠριδανοῦ μιγεὶς ἐν φιλότητι· τοιοῦτον δὲ δοκῶ μοι καί σε ὁρᾷν, καλόν τε καὶ πάντων γεγεννημένον, καὶ ὅλως σκηπτούχῳ βασιλεῖ ἐεικότα, καὶ τὰ πολέμια ἄριστον ὄντα· δεῦρο τοίνυν κᾀυτὸς τὸ σαυτοῦ μοι γένος εἰπέ.

Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς, φίλε; δῆλον ἅπασιν
Ἀνθρώποις τε θεοῖς τε καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς·
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι· εἰμὴ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος· ἡ δέ νυ μήτηρ
Λειχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βροτοῖς,
Σύκοις καὶ καρύοις καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσιν.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με, τὸν ἐς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν· αὐτὰρ ἔμοιγε,
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποις, τρώγειν ἔθος· οὐδέ με λήθει
Ἄρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο,
Οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος, ἔχων πολὺ σησαμότυρον,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
Οὐ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,
Οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
Οὐδέ ποτε πτολέμοιο κακὴν ἀπέφευγον ἀϋτὴν,
Ἀλλ' ἰθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν, προμάχοισιν ἐμίχθην.
Οὐ δέδι' ἄνθρωπον, καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα·
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, καταδάκνω δάκτυλον ἄκρον,
Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἄνδρα ἵκανεν·
Νήδυμος οὐκ ἀπέφευγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.
Ἀλλὰ δύω πάντων περιδείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον, καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσιν,
Καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος.
Πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥτις ἀρίστη,
Ἣ καὶ τρωγλοδύοντα κατὰ τρώγλην ἐρεείνει.
Οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύθας·

Ψιχάρπαξ πρὸς ταῦτα· τί ποτ᾽, ὦ οὗτος, τοὐμὸν γένος οὕτω πολυπραγμονεῖς; ἀρίγνωτον τοῦτ᾽ ἐςι παρὰ πᾶσιν οὐ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ θεοῖς αὐτοῖς, καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ πάντα τὸν αἰθέρα διϊπταμένοις πτηνοῖς· ὄνομα δέ μοι Ψιχάρπαξ, ᾧ πατὴρ μέν ἐστι Τρωξάρτης ὁ μεγαλοθυμότατος πάντων· μήτηρ δὲ Λειχομύλη Πτερνοτρώκτου τοῦ βασιλέως θυγάτηρ· ἥ τεκοῦσά με ἐν καλύβῃ, ἀνέθρεψέτε σπουδαίως σύκοις τε καὶ καρύοις, καὶ ἄλλοις τῶν ἐδεσμάτων παντοίοις· σοὶ μὲν γὰρ ὁ βίος ὅλως ἐν ὕδασιν· ἐμοὶ δὲ παρ᾽ ἀνθρώποις συνήθης ἡ δίαιτα, καὶ τὰ παρ᾽ αὐτοῖς πάντα κἀμοὶ τυγχάνει ὄντα κοινὰ σιτεῖσθαι· καὶ οὐκ ἔσθ᾽ ὃ μελήσει, παρ᾽ ἐκείνοις ἀποκρυβὲν, οὐκ ἄρτος σεμιδαλίτης πῃ ἐν κανοῖς, οὐ πλακοῦς τανύπεπλος ἐκ πολλῆς σισαμίδος, οὐ τμῆμ᾽ ἐκ πτέρνης, εἴπῃ τύχοι, περικοπὲν, οὐκ ἧπατα λευκοχίτωνα, οὐ τυρὸς νεόπηκτος γάλακτος, οὐ μελίττωμα, ὃ καὶ θεοῖς αὐτοῖς ἥδιστον γίγνεται, οὐδ᾽ ὅσα πρὸς εὐωχίαν ἀνθρώποις ἐφεύρηται, καρυκεύμασί τε, καὶ συσκευασίαις ἐν χύτραις μαγειρικαῖς ἀρτυόμενα· χωρὶς δὲ τούτων οὔτ᾽ ἐν μάχαις τὰ δεύτερα φέρω· ἀλλ᾽ οὐκ ἔφθη σαλπίσαι, κἀγὼ εἰμὶ ἐν προμάχοις, ἄνθρωπον δεδιὼς οὐδέν᾽ οὐδαμῆ, καὶ τὸν μέγιςον σῶμα φέροντα, ἐν ὕπνοις αὐτὸν τόγε πλεῖςον καταςρατηγῶν· πολλάκις γὰρ ὑπὸ τὸ λέχος αὐτοῦ καταδὺς ἐξ ἐνέδρας ἄκρον τὸν δάκτυλον ὑποδάκνω· καὶ τῆς πτέρνης αὐτοῦ ὀδὰξ ἐσθότε λαμβάνομαι. ὁ δὲ οὐκ ἀλεγίζει, ἡδέως ὑπνώττων, οὐδ᾽ ᾔσθετ᾽ ἀλγήσας. Οὕτως ἔμοιγε πανταχόθεν ἔχει καλῶς· ὃ δέ μοι ὑποθραύει τὸ εὔδαιμον, καὶ ὕπνου λαγχάνειν με οὐκ ἐᾷ, διηνεκεῖ καταπλῆττον τῷ φόβῳ, κίρκος ἐστὶ καὶ γαλὴ τὰ μέγιστα ταῦτα θηρία· καὶ τρίτον μηχανή τις, ἣν παγίδα κικλήσκουσιν ἄνθρωποι· ἐξ ἧς μοι ἀπροσδόκητος ἐπέρχεται θάνατος· συμπάντων δὲ τούτων φοβερώτερόν ἐςιν ἡ γαλῆ, καὶ κατ᾽ αὐτὰς τὰς τρώγλας ἐπιβουλεύουσα· ταῦτα μὲν τὰ κατ᾽ ἐμέ ἐστιν ἀγαθὰ, καὶ ἄλλα μυρία ὅμοια τούτοις· ῥαφάνας δὲ καὶ κράμβας καὶ κολοκύνθας οὐ τρώγω· οὐδὲ

Οὐδὲ πράσοις χλοεροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις·
Ταῦτα γὰρ ὑμέτερ' ἐστὶν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην.
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖνε, λίην αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι· ἔστι καὶ ἡμῖν
Πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ' ἰδέσθαι.
Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,
Σκιρτῆσαι κατὰ γῆν, καὶ ἐν ὕδασι σῶμα καλύψαι.
Στοιχείοις διττοῖς μεμερισμένα δώματα ναίειν.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐστιν·
Βαῖνέ μοι ἐν νώτοισι, κράτει δέ με, μήποτ' ὄληαι,
Ὅπως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου· ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα,
Χεῖρας ἔχων τρυφεροῖο κατ' αὐχένος, ἅλματι κούφῳ.
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν, ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,
Νήξει τερπόμενος Φυσιγνάθου· ἀλλ' ὅτε δή ῥα
Κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων,
Ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο, τίλλε δὲ χαίτας,
Καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος, ἐν δέ οἱ ἦτορ
Πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλεθ' ἱκέσθαι·
Δεινὰ δ' ἐπεστενάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
Οὐρὴν πρῶθ' ἥπλωσεν ἐφ' ὕδασιν, ἠΰτε κώπην
Σύρων, εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
Κύμασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο· πολλὰ δ' ἐβώστρει,
Καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευσεν·
Οὐχ οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
Ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτην·
Ὣς ἔμ' ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον
Βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.
Ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο (Δεινὸν ὅραμα
Ἀμφοτέροις) ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.

σεύτλοις, ἢ πράσοις, ἢ σελίνοις σιτοῦμαι χλωροῖς· ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐστι τῶν κατὰ τὴν λίμνην ἐδέσματα βόσκεσθαι.

Φυσίγναθος δ' ὑπομειδιάσας πρὸς ταῦτα, ξένε, ἔφη, λίαν αὐχεῖς ἐπὶ γαστρί· ἔστι δ' οὖν καὶ ἡμῖν πολλὰ ἔντε λίμνῃ καὶ κατὰ τὴν ἤπειρον ἀξιόχρεω· ἀμφίβιον γὰρ ἡμῖν τὸν βίον ἔθηκε Ζεὺς, ἐκνήξασθαι ἐς τὴν γῆν, καὶ πάλιν καιροῦ λαμβάνοντος, ἐγκαταδύναι τοῖς ὕδασιν ἐσπηδήσαντας· εἰδέ σοι βουλομένῳ ἐστὶ ταῦτ' εἰδέναι, ῥᾴδιον τοῦτό γε· ἐγὼ μὰρ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀράμενος, διαπορθμεύσω σε ὡς τὰ ἐμαυτοῦ βασίλεια χαίροντα· σὺ δ' ἐπιβὰς, ἔχου μόνον ἐμοῦ ὅσον οἷόν τε ἰσχυρῶς.

Ἐκ δὴ τούτων κύψας παραχρῆμα, παρεῖχεν αὐτῷ ἀναβῆναι· ὁ δὲ ἀνεπήδησαν, ὅσον οἷόν τε, κούφως, ἐχόμενος ἀπρὶξ ἀπὶ τοῦ αὐχένος ἐκείνου· καὶ πρῶτον μὲν ἠσμένιζεν, ἐκ τοῦ ἐγγυτάτου τοὺς ὅρμους θεώμενος, καὶ τῇ τοῦ φίλου νήξει τερπόμενος· ὡς δὲ προσωτέρω γενόμενος εἰς τὸ πέλαγος, ἐπεκλύζετο κύμασι, πολὺν ἀπέφαινε τὸν μετάμελον, τάςτε τρίχας τίλλων, καὶ τοὺς πόδας κατὰ τῆς γαστρὸς περισφίγγων, τήν τε καρδίαν παλλώμενος, καὶ γῆς ποθῶν ἐπιβῆναι καὶ περιπύξασθαι, στένων καὶ ὀδυρόμενος συνεχῶς· τήν τε γὰρ οὐρὰν, ὥσπερ κώπην, ἐν τοῖς ὕδασιν ἐπισύρων, καὶ γῆς ποτ' αὖθις ἅψασθαι εὐχόμενος τοῖς θεοῖς, μονονοὺ κατακλυζόμενος ἐν τοῖς ὕδασιν, ἐβόα τοιαῦτα καθ' ἑαυτόν. Οὐχ οὕτως ἄρ' ὁ Ταῦρος ἐκ Φοινίκης εἰς Κρήτην διεπόρθμευσε τὴν Εὐρώπην, ὡς ὁ βάτραχος οὗτος ξεναγῆσαί με ἐς τὰ ἑαυτοῦ βασίλεια βούλεται, ἐπινώτιον ἄρας με παραβόλως.

Ἐν δὲ τῷ λέγειν ταῦτα, ἀνεφάνη αὐτοῖς ἀμφοτέροις ὕδρος ἐξ ἀπροσδοκήτου, ὅραμα δεινὸν προκύψας ἀπὸ τῶν ὑδάτων

Τοῦτον ἰδὼν κατέδυ Φυσίγναθος, οὔτι νοήσας,
Οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμενον καταλειπεῖν·
Δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν.
Κεῖνος δ', ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς ὕδωρ,
Χεῖρας δ' ἔσφιγγεν, καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζεν.
Πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
Λακτίζων ἀνέδυνε· μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπαλύξαι.
Δευόμεναι δὲ τρίχες, πλεῖστον βάρος ἕλκον ἐπ' αὐτῷ·
Ὕστατα δ' ὀλλύμενος τοίους ἐφθέγξατο μύθους·

Οὐ λήσεις δολίως, Φυσίγναθε, ταῦτα ποιήσας,
Ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος, ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἄν μου κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα, κάκιστε,
Παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, καὶ ἐς δρόμον· ἀλλὰ πλανήσας
Εἰς ὕδωρ μ' ἔῤῥιψας, ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα·
Ποινὴν αὖ τίσεις σὺ μυῶν στρατῷ· οὐδ' ὑπαλύξεις.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι· τὸν δὲ κατεῖδεν
Λειχοπίναξ, ὄχθησιν ἐφεζόμενος μαλακῇσιν.
Δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
Ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας.
Καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν, ὑπ' ὄρθρον
Κηρύσσειν ἀγορήνδ' ἐς δώματα Τρωξάρταο,
Πατρὸς δυστήνου Ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
Ὕπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ' ὄχθας.
Ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
Τρωξάρτης, ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον.

Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
Εἰμὶ δὲ νῦν ἐλεεινὸς, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα.
Καὶ τὸν μὲν πρῶτόν γε κατέκτανεν ἁρπάξασα
Ἐχθίστη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα.
Τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν
Καινοτέραις τέχναις, ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
Ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν.
Ὁ τρίτος ἦν, ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,

κεφαλῇ ἐπηρμένῃ· πρὸς ὃ Φυσίγναθος καταπτήξας, κατέδυ εὐθὺς ἐν τοῖς ὕδασιν εἰς τὴν ἄβυσον, ἀποφεύγων τὸν θάνατον, ἐπιλαθόμενος πάμπαν, οἷον ἑταῖρον ἤμελλεν ἀπολέσειν· ὁ δὲ, ὡς ἀφέθη, ἐπέσχε μὲν πρὸς μικρὸν ἀνακουφιζόμενος ἐπὶ τῶν κυμάτων, χεῖρας τε συσφίγγων, καὶ τρίζων τῇ φωνῇ, καὶ παντοίως παλιγκυβυστῶν· ἀλλ' οὐκ ἦν αὐτῷ ἐς τέλος τὸν κίνδυνον ἀποκρούσασθαι· αἱ γὰρ τρίχες δευόμεναι, μείζω τὴν ὁλκὴν ἐποίουν αὐτῷ ἀεί· διὸ ἀπολλύμενος ἔλεγεν· οὐ λήσεις δήπου Φυσίγναθε τοὺς θεοὺς, τοιαῦτά με δράσας, ὡς ἀπὸ πέτρας με καταβαλὼν ὕπτιον ἐν τοῖς ὕδασι· καίτοι κατὰ γῆν ἐν πεζομαχίᾳ οὐκ ἄν μου κρείττων ἐγένου, ὦ κάκιστε σύγε, οὐ παγκρατίῳ, οὐ πάλῃ, οὐ δρόμῳ· νῦν δὲ δὴ δόλῳ με ἀπόλεσας ἐν τοῖς ὕδασιν· ἀλλ' ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα· οὐδ' ἂν ἀποφύγοις σύγε τὸ δοῦναι δίκην τῷ στρατῷ τῶν μυῶν. Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν τοῖς κύμασιν.

Λειχοπίναξ δὲ ἰδὼν τὸ γενόμενον ἐκ τῆς ὄχθης, καὶ δεινὸν ποιησάμενος, ἐξήγγειλε τὸ δρᾶμα δραμὼν ταῖς μυσίν· οἱ δὲ ἀκούσαντες, ἐχαλέπηναν· καὶ παραχρῆμα κηρύσσειν ἐκκλησίαν ἐκέλευον ἅμα ὑποφαινομένῃ ἡμέρᾳ ἐς τὰ τοῦ Τρωξάρτου βασίλεια· ὃς ἦν πατὴρ τῷ δυσμόρῳ Ψιχάρπαγι, τῷ μηδὲν παρὰ τὰς ὄχθας, ἀλλὰ κατὰ μέσην ἀπολωλότι τὴν λίμνην. Ὡς οὖν συνηγέρθησαν ἅπαντες, ἀναστὰς Τρωξάρτης ὁ μάλιστ' ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς χολωσάμενος ἀπολείᾳ, ἔφη τοιαῦτα. Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες γενναῖοι, οἰέσθω ἀγνοίᾳ εἰς ἐμὲ μόνον τὸ κακὸν τοῦτο ἥκειν· ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας ὑμᾶς ὁμοίως· εἰμὶ δ' οὖν ἐγὼ μάλιστα δυστυχὴς, τρεῖς ἀπολέσας παῖδας· τὸν μὲν γὰρ ἡ ἐχθίστη γαλὴ παρὰ τῇ τρώγλῃ ἀπέκτεινεν ἐξ ἐνέδρας· τὸν δὲ, δόλῳ οἱ ἔχθιστοι καὶ ἀπηνεῖς τῶν ἀνθρώπων, ἐν παγίδι ποτὲ συλλαβόντες, ἀνεῖλον ὁμοίως· τὸν δὲ τρίτον, ὃς ὑπόλοιπος ἦν ἐμοίτε καὶ τῇ μητρὶ, Φυσίγ-

Τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος, ἐς βυθὸν ἄξας.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὁπλισόμεθα, καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτούς,
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισιν.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἐνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
Καὶ τοὺς μέν ῥ' ἐκόρυσσεν Ἄρης, πολέμοιο μεμηλώς·
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκαν,
Ῥήξαντες κυάμους χλοεροὺς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
Οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπιστάντες, κατέτρωξαν.
Θώρηκας δ' εἶχον καλαμοστεφέων ἀπὸ βυρσῶν,
Οὓς, γαλέην δείραντες, ἐπισταμένως ἐποίησαν.
Ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον· ἡ δέ νυ λόγχη
Εὐμήκης βελόνη, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος.
Ἡ δὲ κόρυς τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοις καρύοιο.
Οὕτω μὲν μύες ἔσταν ἐν ὅπλοις· ὡς δ' ἐνόησαν
Βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος, ἐς δ' ἕνα χῶρον
Ἐλθόντες, βουλὴν ξύναγον πολέμοιο κακοῖο.
Σκεπτομένων δ' αὐτῶν, πόθεν ἡ στάσις, ἢ τίς ὁ θρύλλος,
Κήρυξ ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσὶν,
Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος, Ἐμβασίχυτρος,
Ἀγγέλων πολέμοιο κακὴν φάτιν, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν.
Εἰπεῖν ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πτόλεμόν τε μάχην τε.
Εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ Ψιχάρπαγα, ὅνπερ ἔπεφνεν
Ὑμέτερος βασιλεὺς Φυσίγναθος· ἀλλὰ μάχεσθε,
Οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφηνε· λόγος δ' εἰς οὔατα πάντων
Εἰσελθὼν ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
Μεμφομένων δ' αὐτῶν, Φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς.
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
Ὀλλύμενον· πάντως δ' ἐπνίγη παίζων παρὰ λίμνη,

ναθος ἐξαπατήσας, ἀπέπνιξεν ἀπαγαγὼν ἐν τοῖς ὕδασι· τί οὖν ὑμῖν ἐκ τούτων δοκεῖ; πότερον ἀνέχεσθαι ὁρῶντας ὅλον ἔθνος προπηλακισθὲν τὸ ὑμέτερον, ἢ τὰ ὅπλα περιθεμένους, ἐπεξιέναι τῷ φόνῳ, δίκην, ὧν ἔδρασαν ἡμᾶς, ληψομένους ἀξίαν; ἐγὼ μέν φημι.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος ἀκούσαντες οἱ μῦες, ἐπήνεσαν καὶ δὴ ἤϊξαν εὐθὺς ἐξοπλίσασθαι ὑπὸ προστάτῃ αὐτῷ Ἄρει. ῥήξαντες τοίνυν κυάμους χλωρούς, οὓς αὐτοὶ νυκτὸς ὑπενδύντες, κατέτρωξαν, κνημῖδας τε εὖ ἀπὸ τούτων ἀσκήσαντες ταῖς ἑαυτῶν περιέθηκαν κνήμαις· θώρακας δ' αὖ ἐποίησαν ἐκ βυρσῶν, καλάμοις ἐφαρμόζοντες μάλιστα, γαλῆν πῃ ἐκδείραντες. ἀσπίδας δ' αὖ, τὰ τῶν λύχνων μεσόμφαλα· λόγχας δὲ, εὐμήκεις βελόνας, ἔργον ὅλως Ἡφαίστου· περικεφαλαίας δὲ, τὰ λέπυρα τῶν καρύων. Οἱ μὲν οὖν οὕτω παρεσκευάζοντο πρὸς τὴν μάχην.

Οἱ δὲ βάτραχοι, ὡς ἔμαθον ταῦτα συνελόντες καὶ αὐτοὶ παρὰ ταῖς ὄχθαις εἰς ἕνα χῶρον, ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ πολέμου· σκεπτομένων δ' αὐτῶν, καὶ τὴν αἰτίαν φιλοκρινούντων, ἦλθεν Ἐμβασίχυτρος ὁ τοῦ Τυρογλύφου μετὰ κηρυκίου, πόλεμον αὐτοῖς προαγγελῶν· καὶ δὴ παρελθὼν, ἔφη ταῦτα.

Ἔπεμψάν με, ὦ ἄνδρες βάτραχοι, οἱ μῦες, ἐροῦνθ' ὑμῖν ὁπλίσασθαι τὴν ταχίστην, πόλεμον προκηρύττοντες. Φυσίγναθος γὰρ ὁ ὑμέτερος βασιλεὺς, ἀπάτῃ ἀπαγαγὼν ἐς μέσην τὴν λίμνην Ψυχάρπαγα, ἐφῆκεν αὐτὸν ὑποβρύχιον ἐν τοῖς ὕδασιν, μηδὲν ἀδικήσαντα· δέξασθε τοίνυν τὸν πόλεμον, εἴτινες καὶ ἐν ἡμῖν εἶεν ἥρωες.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, ἐπλήγησαν ταῖς ἀκοαῖς πρὸς τὸν λόγον οἱ βάτραχοι· μεμφομένων δ' αὐτῶν τὰ γενόμενα, ἀναστὰς Φυσίγναθος ἔφη. Οὐχ' οὕτως, ὦ ἄνδρες, ταῦτ' ἔχει πραχθέντα· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἀνεῖλον ἐκεῖνον, οὐδεμὴν ἀπολούμενον ἑώρακά πῃ ἀλλ' αὐτὸς αὐτόθεν παίζων ἐν αἰγιαλοῖς,

Νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος· οἱ δὲ κάκιστοι
Νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν ἀναίτιον· ἀλλ' ἄγε, βουλὴν
Ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ὅπλοις στῶμεν ἅπαντες
Ἄκροις πὰρ χείλεσσιν, ὅπου κατάκρημνος ὁ χῶρος·
Ἡνίκα δ' ὁρμηθέντες, ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσιν,
Δραξάμενοι κορύθων, ὅςτις σχεδὸν ἀντίος ἔλθοι,
Ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἐκείναις εὐθὺ βάλωμεν.
Οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
Στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ᾧδε τρόπαιον.
Ὣς ἄρα φωνήσας ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας.
Φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν,
Θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ σεύτλων,
Φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν,
Ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει,
Καὶ κέρα κοχλίων λεπτῶν ἐκάλυπτε κάρηνα.
Φραξάμενοι δ' ἕστησαν ἐπ' ὄχθης ὑψηλῇσιν,
Σείοντες λόγχας, θυμοῦ δ' ἔμπλησθο ἕκαστος.
Ζεὺς δὲ θεοὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Καὶ πολέμου πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς,
Πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
Οἷος Κενταύρων ςρατὸς ἔρχεται, ἠὲ Γιγάντων,
Ἡδὺ γελῶν ἐρέεινε, τίνες βατράχοισιν ἀρωγοὶ,
Ἢ μυσὶ τειρομένοις· καὶ Ἀθηναίην προσέειπεν.
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦ ῥ' ἐπαλεξήσουσα πορεύσῃ;
Καὶ γάρ σου κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
Κνίσσῃ τερπόμενοι καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·

ἔργα βατράχων ἀπομιμούμενον, ἀπεπνίγη· οἱ δὲ, ἄδικοι καὶ βάσκανοι ὄντες, εἰς ἐμὲ τὴν αἰτίαν ἀδίκως ἀνάγουσιν· ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽ ἡμεῖς ἐκ κοινῆς βουλῆς κακῶς κακοὺς τοὺς ἀθεωτάτους αὐτοὺς ἐξολέσωμεν· Εἰ τοίνυν ταῦθ᾽ αἱρεῖσθε, ἐκείνως ἔμοιγε δοκεῖ ἄμεινον ἡμῖν ἕξειν· περιθέμενοι γὰρ πάντες τὰ ὅπλα, παρατεττώμεθα ἐπὶ τῶν ὀχθῶν κατ᾽ αὐτόγε τὸ χεῖλος, ὅπου μάλιστα εἴη ἀποτομώτατόν τε καὶ ἀπροσβατώτατον τοῖς ἐχθροῖς; ἡνίκα δ᾽ ἂν ἐπίωσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς, λαβόμενοι αὐτῶν τῶν κορύθων, ὅςτις ἂν αὐτῶν πλησίον ἡμῶν γένηται, καθέλκωμεν αὐτὸν ἐπισύροντες κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην· οὕτω γὰρ πολλοὺς αὐτῶν, ἀπείρως ἔχοντας ἀπονήχεσθαι, ἀποπνίξαντες, τρόπαιον μυοκτόνον ςήσομεν, χαίροντες.

Ταῦτα δ᾽ αὐτοῦ εἰπόντος, ἐνωπλίσαντο ἅπαντες, τάς τε κνήμας φύλλοις μαλάχης περικαλύψαντες, καὶ θώρακας ἐκ τεύτλων χλωρῶν κατασκευασάμενοι, καὶ ἀσπίδας ἐκ κράμβης ἀσκήσαντες· τὰ δὲ δόρατ᾽ αὐτοῖς ὀξύσχοινος παρέσχεν ἑκάστῳ περίμηκες· αἱ δ᾽ αὖ κόρυθες ἐκ λεπτοτάτων τετόρνευνται κοχλιῶν· ὡς οὖν ταῦθ᾽ οὕτω περιφραξάμενοι, ἔςησαν ἐν τάξει κατ᾽ ἄκραν τὴν ὄχθην, ἔπαλλόν τε τὰ δόρατα, καὶ πᾶς τις ἐπὶ τὸν πόλεμον ἔῤῥωτο.

Τούτων δ᾽ οὕτως ἐχόντων, Ζεὺς συγκαλέσας ἐν οὐρανῷ τοὺς θεοὺς, καὶ κοινώσας αὐτοῖς τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τούς τε μαχητὰς αὐτοὺς πολλοὺς καὶ κρατεροὺς ἑκατέρωθεν ὄντας, καὶ δόρατα οὐκ εὐκαταφρόνητα φέροντας, οἷος ἦν ποτε μάλισθ᾽ ὁ στρατὸς τῶν Κενταύρων καὶ τῶν Γηγάντων, ἐπυνθάνετο αὐτῶν ὑπομειδιῶν, οἵτινες εἶεν οἱ βουλόμενοι στῆναι μεθ᾽ ὁποτέρων ἐν τῇ μάχῃ· εἶτα στραφεὶς πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν, σύγ᾽ ἔφη, ὦ τέκνον, πότερον ἔχεις ἐν νῷ; οὐ καταβήσῃ μυσὶν ἀρωγός; ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς πολλὰ πολλάκις σκιρτῶντας ἐν τῷ ναῷ σου, τῇ τε κνίσῃ, ὡς ἔοικε, χαίροντας, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐκ τῆς θυσίας ἐδέσματι· ταῦτα μὲν οὗτος·

Ἀθηνᾶ δὲ πρὸς ταῦτα· ἔγωγε μὲν, ὦ πάτερ, μυσὶν οὐκ

Ὦ πάτερ, οὐκ ἄν πώ ποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
Ἐρχοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,
Στέμματα βλάπτοντες καὶ λύχνους εἵνεκ' ἐλαίου.
Τοῦτο δέ μου λίην ἔδακε φρένας, οἷά μ' ἔρεξαν.
Πέπλον μου κατέτρωξαν, ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα
Ἐκ ῥοδάνης λεπτῆς, καὶ στήμονα λεπτὸν ἔνησα,
Τρώγλας τ' ἐμποίησαν· ὁ δ' ἠπητής μοι ἐπέστη,
Καὶ πολύ με πράσσει· τούτου χάριν ἐξώργισμαι.
[Καὶ πράσσει με τόκον· τὸ δὲ ῥίγιον ἀθανάτοισιν.]
Χρησαμένη γὰρ, ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω.
Εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι· ἀλλά με πρῴην
Ἐκ πολέμου ἀνιοῦσαν, ἐπὶ λίην ἐκοπώθην,
Ὕπνου δευομένην, οὐκ εἴασαν θορυβοῦντες,
Οὐδ' ὀλίγον καμμῦσαι· ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην,
Τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσαν, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε, παυσώμεθα, θεοὶ, τούτοισιν ἀρήγειν,
Μή κέ τις ἡμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι,
Μήτις καὶ λόγχῃφι τυπῇ δέμας, ἠὲ μαχαίρῃ.
Εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς ἀντίος ἔλθοι.
Πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφη· τῇ δ' αὖτ' ἐπεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
Πάντες, ὁμῶς δ' εἰσῆλθον ἀολλέες εἰς ἕνα χῶρον.
[Κάδδ' ἦλθον κήρυκε, τέρας πολέμοιο φέροντε]
Καὶ τότε κώνωπες, μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες,
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον· οὐρανόθεν δὲ
Ζεὺς Κρονίδης βρόντησε, τέρας πολέμοιο κακοῖο.
Πρῶτος δ' Ὑψιβόας Λειχήνορα οὔτασε δουρὶ,
Ἑσταότ' ἐν προμάχοις, κατὰ γαστέρα ἐς μέσον ἧπαρ·

ἂν ποτ' ἔλθοιμι πολλά με πεποιηκόσι βοηθὸς, κακά· τά τε γὰρ στέμματα τἀμὰ ἐλυμήναντο, καί τοὺς λύχνους οὐχ ἧττον, ἐμφαγόντες τὸ ἔλαιον· ὅδέ με πάντων μάλιστα ἔδακε· τὸν γὰρ πέπλον, ὃν καμοῦσα ἐκ κρόκης καὶ στήμονος λεπτοτάτων ἀμφοτέρων ἐξύφανα νήσασα, πολλὰς ἐν τούτῳ ἐποίησαν ὀπάς· ὁ δὲ ἀκέστης ἐπιστὰς, πολύ τι ἀπαιτεῖ πρὸς τὴν ἐπισκευὴν, κἀκ τούτου ὀργή με λαμβάνει· δάνειον γὰρ ποιησαμένη, ἐξύφανα· καὶ νῦν ἀπαιτουμένη τοὺς τόκους, οὐκ ἔχουσα, παροργίζομαι· ἀλλ οὐδ' ἄλλως βατράχοις ἂν αὖθις ἔλθοιμι ἀρωγός· οὐδὲ γὰρ αὐτοὶ μέτριόν μοι παρέχουσιν ἦθος, βάρβαροι καὶ σκαιοί τινες ὄντες· πρῴην γὰρ ἐκ πολέμου ἐπανιοῦσαν, καὶ ὕπνου ἐκ πολλοῦ δεομένην τοῦ πόνου, οὐκ εἴασάν με τούτου τυχεῖν, οὐδὲ γοῦν καταμύσαι μέχρι πρὸς τὰς τῶν ἀλεκριόνων ᾠδὰς, καίπερ τάτ' ἄλλα ἀπειρηκυῖαν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνυποίστως ἀλγοῦσαν, κουάζοντές τε καὶ βεκεκίζοντες· Ἀλλ' ἄγεθ' ὑμεῖς, ὦ θεοὶ, μηδετέροις ἀρήγωμεν, ἵνα μήτις ὑμῶν τρωθῇ ἐν ἀγχεμάχοις τοῖς ἀντεπεξιοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ μάλιστα τῆς μάχης συσταδὸν ἐσομένης· οὔτε γὰρ θεῶν ὑμῶν ὄντων, εὖ οἶδ' ἐγὼ, εἴτις ὑπαντήσειε, φείσαιντ' ἂν ἐκεῖνοίγε· ἄμεινον οὖν παρ' ἐμοὶ κριτῇ, πόῤῥωθεν ὁρᾷν τὰ γιγνόμενα τερπομένους, ἢ ἐγγύθεν ἀποκινδυνεύοντας.

Ταῦτα δ' εἰπούσης αὐτῆς, ἐπῄνεσαν πάντες· καὶ δὴ εἰς ἓν ἀθρόοι γενόμενοι, ἀνέμενον τὴν μάχην ἰδεῖν· καὶ ἐν τούτῳ ἐλθόντες μὲν οἱ κήρυκες, τὴν τοῦ πολέμου ἐμήνυσαν ῥῆξιν· οἱ δὲ κώνωπες, ἐπιμήκεις φέροντες σάλπιγκας, διεσάλπιζον σμερδαλέον, παρακελευόμενοι ἐμβαλεῖν ἐῤῥωμένως· ὁ δ' αὖ Ζεὺς βροτήσας ἐξ οὐρανοῦ, ἀνέφηνε τὸ τοῦ πολέμου σημεῖον.

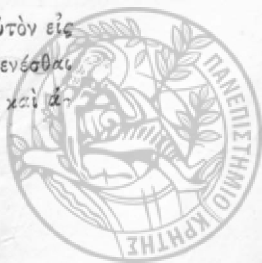
Πρῶτον τοίνυν Ὑψιβόας βαλὼν ἐπὶ τὸν Λειχήνορα, ἐν προμάχοις ἑστῶτα, διήλασε μέσον κατὰ τὸ ἧπαρ καὶ τὴν γα-

Κὰδ δ' ἔπεσε πρηνὴς, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισσεν ἐθείρας.
[Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.]
Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλείωνα,
Πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ· τὸν δὲ πεσόντα
Εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ Ἐμβασίχυτρον·
[Ὠκιμίδην δ' ἄχος εἷλε, καὶ ἤλασεν ὀξέϊ σχοίνῳ·]
Ἀρτοφάγος δὲ Πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
Λιμνόχαρις δ', ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον Πολύφωνον,
Τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδέϊ τρῶσεν ἐπιφθὰς
Αὐχένα πὰρ μέσον· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Λειχήνωρ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, καθ' ἧπαρ· ὡς δ' ἐνόησεν
Κραμβοφάγος, ὄχθῃσι βαθείης ἔμπεσε φεύγων·
Ἀλλ' οὐδ' ὧς ἀπέληγε μάχης, ἀλλ' ἤλασεν αὐτόν·
Κάππεσε δ', οὐδ' ἀνένευσεν· ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
Πορφυρέῳ, αὐτὸς δὲ παρ' ἠϊόν' ἐξετανύσθη,
Χορδῇσιν λιπαρῇσί τ' ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν.
Τυροφάγον αὐτῇσιν ἐπ' ὄχθῃς ἐξενάριξεν.
Πτερνογλύφον δ' ἐσιδὼν Καλαμίνθιος, ἐς φόβον ἦλθεν,
Ἥλατο δ' ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
Φιλτραῖον δ' ἄρ' ἔπεφνεν ἀμύμων Βορβοροκοίτης,
[Ὑδρόχαρις δέ τ' ἔπεφνε Πτερνοφάγον βασιλῆα,]
Χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος· ἐγκέφαλος δὲ
Ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, πλάσσετο δ' αἵματι γαῖα.
Λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα Βορβοροκοίτην,
Ἔγχει ἐπαΐξας· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Πρασσοφάγος δ' ἐσιδὼν, ποδὸς ἕλκυσε Κνισσοδιώκτην,
Ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε, κρατήσας χειρὶ τένοντα.
Ψιχάρπαξ δ' ἤμυν' ἑτάρων πέρι τεθνηώτων,
Καὶ βάλε Πρασσοφάγον, μήπω γαίης ἐπιβάντα·
Πίπτε δὲ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε βεβήκει.

στέρα· ὁ δὲ πεσὼν, ἐνεπλήσθη τὸ γένειον κόνιος. Τρωγλοδύτης δ' ἀκοντίσας μετ' αὐτὸν ἐς Πηλείωνα, ἐμπέπηχεν εἰς τὸ στῆθος τὸ ἔγχος· ὁ δὲ πεσὼν, ἀπεχρέμψατο εὐθὺς τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ στόματος· ἐκ δὲ τούτου Σευτλαῖος βαλὼν τῷ δορὶ, ἀπέκτεινεν Ἐμβασίχυτρον. Ἀρτοφάγος δ' αὖ ἀνεῖλε Πολύφωνον, ἐλάσας διὰ τῆς γαστρός· ὁ δὲ δούπησε πεσὼν, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀπέπτη, καταλιποῦσα νεκρὰ τὰ τοῦ σώματος μέλη. Λιμνόχαρις δὲ, ὡς εἶδε Πολύφωνον ἀπολλύμενον, λίθον ἄρας μυλοειδῆ, καὶ βαλὼν ῥωμαλέως, ἐπάταξε Τρωγλοδύτην κατὰ μέσον τὸν αὐχένα· ὁ δὲ πεσὼν παραχρῆμα, κατέστρεψε. Λιμνόχαριν δ' αὖ Λειχήνωρ βαλὼν τῷ δορὶ, διήλασεν εἰς τὸ ἧπαρ. Κραμβοφάγος δὲ, φόβῳ συσχεθεὶς, διεφύγγανε κατὰ τῶν ὀχθῶν· ἀλλ' οὐδ' ὣς ἔφθη ἐγκαταδύναι τοῖς ὕδασι· φθὰς γὰρ ὁ ἐχθρὸς τῷ δορὶ, ἀνεῖλεν αὐτὸν παρ' αὐτῇ τῇ λίμνῃ· καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς ἐρυθρὸν ἦν τῷ καταῤῥέοντι ἐκ τοῦ τραύματος αἵματι, παρὰ τὴν ἠϊόνα αὐτοῦ ἐκτάδην κειμένου· ἐκ δ' αὖ τούτου Λιμνήσιος ἀπέκτεινε Τυρογλύφον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν. Καλαμίνθιος δὲ ἰδὼν Πτερνοφάγον, καὶ πτήξας, ἔῤῥιψε τὴν ἀσπίδα, καὶ φυγὼν, ἥλατο εἰς τὴν λίμνην. Φιλτραῖον δὲ ἀπέκτεινεν ὁ ἥρως Βορβοροκοίτης. Ὑδρόχαρις δ' αὖ ἀπέκτεινε Πτερνοφάγον τὸν βασιλέα, χειροπληθεῖ λίθῳ κατάξας αὐτῷ τὸ κρανίον· ὁ δ' ἐγκέφαλος ἐσκεδάσθη ἄλλοσε ἄλλος· καὶ ἡ γῆ τῷ καταῤῥέοντι αἵματι ἐφοινίσσετο· μετὰ δὲ τοῦτον Λειχοπίναξ ἀνεῖλε Βορβοροκοίτην, ὁμόσε τῷ δορὶ ἐπαΐξας· Πρασοφάγος δὲ Κνισοδιώκτου λαβόμενος τοῦ ποδὸς, κατέσυρεν αὐτὸν κατὰ τῶν ὀχθῶν, καὶ συγκατασπάσας αὐτὸν εἰς τὸ ὕδωρ, ἀπέπνιξε· Ψιχάρπαξ δὲ τιμωρὸς ἐκείνου γενέσθαι βουλόμενος, ἔβαλε Πρασοφάγον κατὰ τῆς γαστρὸς, καὶ ἀ-

Πηλοβάτης δ' ἐσιδὼν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτόν,
Καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν·
Θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δέ τε χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης,
Τῷ βάλε Πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶσα δ' ἐκλάσθη
Κνήμη δεξιτερὴ, πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσιν.
Κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖτις βαῖνεν ἐπ' αὐτόν·
Τύψε δέ μιν μέσσην κατὰ γαστέρα· πᾶς δὲ οἱ εἴσω
Ὀξύσχοινος ἔδυνε, χαμαὶ δ' ἔκχυντο ἅπαντα
Ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ.
Σιτοφάγος δ', ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
Σκάζων, ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, τείρετο δ' αἰνῶς·
Ἥλατο δ' ἐς τάφρον, ὅπως φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν Φυσίγναθον ἐς ποδὸς ἄκρον.
Ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.
Πρασσαῖος δ', ὡς εἶδεν ἔνθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ·
Οὐδ' ἔῤῥηξε σάκος, σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Τοῦ δ' ἔβαλε τρυφάλειαν ἀμύμονα καὶ τετράχυτρον
Δῖος Ὀριγανίων, μιμούμενος αὐτὸν Ἄρηα,
Ὃς μόνος ἐν βατράχοισιν ἀρίστευεν καθ' ὅμιλον·
Ὥρμησαν δ' ἄρ' ἐπ' αὐτόν· ὁ δ', ὡς ἴδεν, οὐχ ὑπέμεινεν
Ἥρωας κρατεροὺς, κατέδυ δ' ὑπὸ βένθεσι λίμνης.
Ἦν δέ τις εἰνὶ μύεσσι νέος παῖς, ἔξοχος ἄλλων,
Ἀγχέμαχος, φίλος υἱὸς ἀμύμονος Ἀρτεπιβούλου,
Ὄρχαμος, αὐτὸν Ἄρην φαίνων, κρατερὸς Μεριδάρπαξ·
Ὃς μόνος εἰνὶ μύεσσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
Στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος, οἶος ἀπ' ἄλλων.
Στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.
Καί νύ κεν ἐξετέλεσεν· ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων.
Κινήσας δὲ κάρη, τοίην ἐφθέγξατο φωνήν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
Οὐ μικρόν μ' ἔκπληξε Μεριδάρπαξ κατὰ λίμνην

πέκτεινε· Πηλοβάτης δὲ τοῦτ' ἰδὼν, ἀνελόμενος τοῦ Πηλοῦ πληθούσῃ δρακὶ, ἔβαλεν αὐτῷ κατὰ τοῦ προσώπου, καὶ μικροῦ ἐξετύφλωσεν· ὀργισθεὶς δ' ἐπὶ τούτῳ Ψιχάρπαξ, ἄρας λίθον παμμεγέθη κείμενον ἐν τῷ μέσῳ ἄχθος ἀρούρης, καὶ βαλὼν ἐπὶ Πηλοβάτην, συνέθλασεν αὐτῷ τὴν δεξιὰν τῶν κνημῶν, κἄπεσεν ἐν τῇ κόνει, μέγας μεγαλωστὶ ἐκταθεὶς· Κραυγασίδης δὲ ἰδὼν τοῦτο, ἤϊξεν ἐπὶ τὸν Ψιχάρπαγα, καὶ βαλὼν τῷ δορὶ ἐκ βραχίονος στιβαροῦ κατὰ μέσην γαστέρα, συναπέσπασε τῷ ὀξυσχοίνῳ καὶ τῶν ἐγκάτων τὰ πλεῖστα· ὁ δὲ Σιτοφάγος, τραυματίας ἤδη γεγενημένος, ὡς εἶδε ταῦτ' ἐπὶ τῆς ὄχθης γενόμενα, ὑποσκάζων, ἀνεχώρει ἀπὸ τῆς μάχης, ἀφορήτοις ἀλγηδόσι κατοδυνώμενος· καὶ ἥλατο εἰς τὴν παρακειμένην τάφρον, τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον ἀποφεύγων. Τρωξάρτης δ' αὖθις ἐπὶ Φυσίγναθον βαλὼν, ἔτρωσε κατ' ἄκρον τὸν πόδα· ὁ δὲ κατέδυ εὐθὺς εἰς τὴν λίμνην ἀλγῶν· Τρωξάρτης δ' ἰδὼν αὐτὸν ἀναπνέοντα ἔτι, ἔπεισιν ὡς ἀποκτενῶν· ἀλλ' ὁ Πρασαῖος ἀντεπεξιὼν διὰ τῶν προμάχων, ἠκόντισε μὲν ἐπ' ἐκεῖνον, εἰς μάτην δέ· ἡ γὰρ λόγχη, μὴ δυνηθεῖσα διαῤῥῆξαι τὸ σάκος, ἐξέπεσεν· ὁ δὲ αὖ Ὀριγανίων αὖθις ἔβαλεν ἐκεῖνον εἰς τὴν περικεφαλαίαν, τὸν μιμούμενος Ἄρην· ἦν γὰρ μόνος ἄριστος ἐν βατράχοις· ἀλλ' ὡς εἶδεν πολλοὺς ἅμα ἐπ' αὐτὸν ἐπιόντας ἥρωας καρτεροὺς, ἀναχωρήσας κατέδυ εἰς τὴν λίμνην.

Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, Μεριδάρπαξ, ἀνὴρ διαπρέπων ἐν νέοις, καρτερικός τε καὶ ἀνυπόστατος δοκῶν εἶναι, παῖς Ἀρτεπιβόλου, ἄριστος ἁπάντων μυῶν, καὶ ἐν ἀγῶσιν ἀκαταμάχητος, οὗτος στὰς καταμόνας παρὰ τῇ λίμνῃ, καὶ ὑψηλῷ γαυριούμενος τῷ τραχήλῳ, ὥρμηται τὸ τῶν βατράχων γένος παντάπασιν ἐξελεῖν· καὶ δὴ ἐπέθηκεν ἂν καὶ τὴν πρᾶξιν συνῳδὰ τῇ ὁρμῇ, εἰ μὴ Ζεὺς ἄνωθεν, προϊδὼν διεκώλυσε, κηδόμενος τῶν βατράχων· ὁρῶν γὰρ τὸ δεινὸν, οἷ ἔμελλε χωρήσειν, κινήσας τὴν κεφαλὴν, ἔφη ταῦτα. Ὢ πόποι! τί τοῦθ' ὁρῶ αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς; οὐ γὰρ μικρὸν ἐξέστησέ με Μεριδάρπαξ ἐκεινοσὶν, ἐῤῥωμένως ὡς μάλιστα με-

Ἐνναίρειν βατράχους βλεμεαίνων· ἀλλὰ τάχιστα
Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠὲ καὶ Ἄρην,
Οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης, κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης· Ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ.
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίης, Κρονίδη, σθένος, οὔτεγ' Ἄρηος
Ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἄγε, πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες· ἢ τὸ σὸν ὅπλον
Κινείσθω μέγα, Τιτανοκτόνον, ὀβριμοεργὸν,
Ὧ Τιτᾶνας ἔπεφνες, ἀρίστους ἔξοχα πάντων,
Ὧ ποτὲ καὶ Καπανῆα κατέκτανες, ὄβριμον ἄνδρα,
Ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας ἰδ' ἄγρια φῦλα Γιγάντων,
Κινείσθω· οὕτω γὰρ ἁλώσεται, ὅστις ἄριστος.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Κρονίδης δ' ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν.
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον,
Αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν, δειμαλέον Διὸς ὅπλον,
Ἧκ' ἐπιδινήσας, ὁ δ' ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος.
Πάντας μέν ῥ' ἐφόβησεν βαλὼν βατράχους τε, μύας τε.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μυῶν στρατὸς, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων,
Εἰ μὴ ἀπ' Οὐλύμπου βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων,
Ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν.
Ἦλθον δ' ἐξαπίνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
Λοξοβάται, στρεβλοὶ, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
Ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
Βλαισοὶ, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
Ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες, οἱ δὲ καλεῦνται
Καρκίνοι, οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
Ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας· ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι.
Τοὺς καὶ ὑπέδδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ἔτ' ἔμειναν,
Ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο· ἐδύσετο δ' ἥλιος ἤδη,
Καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

λετῶν ἐμβαλεῖν ἐς τοὺς μῦας· ἀλλ' ἄγεθ' ὡς τάχιστα πέμπωμεν Ἀθηνᾶν καὶ Ἄρην μάλιστα τούτους ἀμφοτέρους, ὡς εἰδότας ἑτεραλκεῖς τὰς μάχας ποιεῖν, ἵν' ἐπίσχωσιν ἐκεῖνον τῆς προσβολῆς, καίπερ τοιοῦτον ὄντα. Ταῦτα μὲν ὁ Ζεύς.

Ἄρης δὲ ἀπηξίου, μηδεμίαν φάσκων εἶναι ἰσχὺν μήτε τὴν τῆς Ἀθηνᾶς, μήτε Ἄρεως ἱκανὴν ἐπαμύναι βατράχοις, εἰ μὴ σύμπαντες ὁμοθυμαδὸν κατελθόντες, ἀρωγοῖμεν αὐτοῖς. ἢ σύγ', ὦ Ζεῦ, ἄφες τοῖς μυσὶ τὸ ὅπλον τὸ μέγα καὶ ἰσχυρὸν τὸ σαυτοῦ, τὸ Τιτανοκτόνον, καὶ ὀβριμοεργόν· ᾧ ποτε καὶ Καπανέα τὸν ἄριστον, καὶ Ἐγκέλαδον, τούς τε Τιτᾶνας καὶ τἄλλα ἄγρια φῦλα τῶν Γιγάντων κατηγωνίσω· καὶ τοῦθ' ἱκανὸν αὐτοῖς ἔσται.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ εἰπόντος, βροντήσας ὁ Ζεύς, καὶ τὸν οὐρανὸν ἐλελίξας, ἔβαλεν ἐπ' αὐτοὺς ψολόεντα κεραυνόν· ᾧ κατεφόβησεν ἀμφοτέρους· ἀλλ' ὁ τῶν μυῶν στρατὸς, οὐδ' οὕτως ἀπείχετο μάχης· ἀλλὰ καὶ μᾶλλόν τι ἔῤῥωτο, παντάπασιν τὸ τῶν βατράχων γένος προθυμούμενος ἐξελεῖν· ὃ καὶ ἐγένετ' ἄν, εἰ μὴ Ζεὺς οὐρανόθεν ἐλεήσας, ἔπεμψεν ἐπικούρους αὐτοῖς ἄλλους ἄλλοθεν, μυρί' ὅσα γένη, νωτάκμονας, ἀγκυλοχήλας, λοξοβάτας, στρεβλοὺς, ψαλιδοστόμους, ὀστρακοδέρμους, ὀστοφυεῖς, πλατυνώτους, ἀποστίλβοντας ἐν' ὤμοις, βλαισοὺς, χειροτένοντας, ἀπὸ στέρνων ὁρῶντας, ὀκτάποδας, δικαρήνους, ἀχειρεῖς, οἳ καλοῦνται καρκῖνοι· οἳ τὰς τῶν μυῶν οὐρὰς ἔταμον τοῖς στόμασιν, ὡς δ' αὔτως καὶ πόδας καὶ χεῖρας· αἱ δὲ λόγχαι προσβάλλουσαι αὐτοῖς, ἀνεγάμπτοντο· διὸ ὑποδειλιάσαντες πρὸς ταῦθ' οἱ μῦες, ἐτράπησαν εἰς φυγήν· κἀν τούτῳ ἐλθοῦσα ἡ νύξ, τέλος μονοήμερον ἐπέθηκε τῷ πολέμῳ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΚΑΙ ΟΜΗΡΙΔΩΝ.

ΥΜΝΟΙ ΗΤΟΙ ΠΡΟΟΙΜΙΑ

Α.

Εἰς Ἀπόλλωνα.

Μνησομαι, οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Ὅντε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα·
Καί ῥά τ' ἀναΐσσουσιν, ἐπισχεδὸν ἐρχομένοιο,
Πάντες ἀφ' ἑδράων, ὅτε φαίδιμα τόξα τιταίνει.
Λητὼ δ' οἴη μίμνε παραὶ Διῒ τερπικεραύνῳ,
Ἥ ῥα βιόν τ' ἐχάλασσε, καὶ ἐκλήϊσσε φαρέτρην·
Καί οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χείρεσσιν ἑλοῦσα
Τόξον, ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο
Πασσάλου ἐκ χρυσέου· τὸν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγουσα.
Τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ, δέπαϊ χρυσείῳ
Δεικνύμενος φίλον υἱόν· ἔπειτα δὲ δαίμονες ἄλλοι
Ἔνθα καθίζουσιν· χαίρει δέ τε πότνια Λητὼ,
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
Χαῖρε, μάκαιρ' ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ,
Κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον,
Ἀγχοτάτω φοίνικος, ἐπ' Ἰνώποιο ῥεέθροις.

Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω, πάντως εὔυμνον ἐόντα;
Πάντῃ γάρ τοι, Φοῖβε, νόμοι βεβλήαται ᾠδῆς,
Ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον, ἠδ' ἀνὰ νήσους.
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τοι ἅδον καὶ πρώονες ἄκροι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες,
Ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι, λιμένες τε θαλάσσης.
Ἦ ὥς σε πρῶτον Λητὼ τέκε, χάρμα βροτοῖσιν,
Κλινθεῖσα πρὸς Κύνθου ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ,
Δήλῳ ἐν ἀμφιρύτῃ; ἑκάτερθε δὲ κῦμα κελαινὸν
Ἐξῄει χέρσονδε λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν.
Ἔνθεν ἀπορνύμενος, πᾶσι θνητοῖσιν ἀνάσσεις,
Ὅσσους Κρήτη τ' ἐντὸς ἔχει καὶ δῆμος Ἀθηνῶν,
Νῆσός τ' Αἰγίνη, ναυσικλείτη τ' Εὔβοια,
Αἰγαί τ', Πειρεσίαι τε, καὶ ἀγχιάλη Πεπάρηθος,
Θρηΐκιος τ' Ἀθόως, καὶ Πηλίου ἄκρα κάρηνα,
Θρηϊκίη τε Σάμος, Ἴδης τ' ὄρεα σκιόεντα,
Σκῦρος καὶ Φώκαια καὶ Αὐτοκάνης ὄρος αἰπὺ,
Ἴμβρος τ' εὐκτιμένη καὶ Λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα,
Λέσβος τ' ἠγαθέη, Μάκαρος ἕδος Αἰωλίωνος,
Καὶ Χίος, ἣ νήσων λιπαρωτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται,
Παιπαλόεις τε Μίμας, καὶ Κωρύκου ἄκρα κάρηνα,
Καὶ Κλάρος αἰγλήεσσα καὶ Αἰσαγέης ὄρος αἰπύ,
Καὶ Σάμος ὑδρηλή, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
Μίλητός τε, Κόως τε, πόλις Μερόπων ἀνθρώπων,
Καὶ Κνίδος αἰπεινὴ καὶ Κάρπαθος ἠνεμόεσσα,
Νάξος τ', ἠδὲ Πάρος, Ῥηναιά τε δεντρήεσσα·
Τόσσον ἐπ' ὠδίνουσα Ἑκηβόλον ἵκετο Λητώ,
Εἴ τίς οἱ γαιέων υἱεῖ θέλοι οἰκία θέσθαι.
Αἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον, καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη
Φοῖβον δέξασθαι, καὶ πιοτέρη περ ἐοῦσα·

Πρίν γ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ Δήλου ἐβήσατο πότνια Λητώ,
Καί μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δῆλ', ἦ γάρ κ' ἐθέλοις ἕδος ἔμμεναι υἷος ἐμοῖο,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἐνὶ πίονα νηόν;
Ἄλλος δ' οὔτις σεῖό ποθ' ἅψεται, οὐδέ σε τίσει,
Οὐδ' εὔβουν σε ἔσεσθαι ὀΐομαι, οὔτ' εὔμηλον,
Οὐδὲ τρύγην οἴσεις, οὔτ' ἄρ φυτὰ μυρία φύσεις.
Αἰ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκαέργου νηὸν ἔχῃσθα,
Ἄνθρωποί τοι πάντες ἀγινήσουσ' ἑκατόμβας,
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι· κνίσση δέ τοι ἄσπετος αἰεὶ
Δηρὸν, ἄναξ, εἰ βόσκοις, θεοί κέ σ' ἔχωσιν
Χειρὸς ἀπ' ἀλλοτρίης· ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὑπ' οὖδας.
Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ Δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα·
Λητοῖ, κυδίστη θύγατερ μεγάλοιο Κοίοιο,
Ἀσπασίη μεν ἔγωγε γονὴν ἑκάτοιο ἄνακτος
Δεξαίμην· αἰνῶς γὰρ ἐτήτυμόν εἰμι δυσηχὴς
Ἀνδράσιν· ὧδε δέ κεν περιτιμήεσσα γενοίμην.
Ἀλλὰ τόδε τρομέω, Λητοῖ, ἔπος, οὐδέ σε κεύσω·
Λίην γάρ τινά φησιν ἀτάσθαλον Ἀπόλλωνα
Ἔσσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανευσέμεν ἀθανάτοισιν
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τῷ ῥ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Μὴ, ὁπότ' ἂν τὸ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
Νῆσον ἀτιμήσας, ἐπειὴ κραναήπεδός εἰμι,
Ποσσὶ καταστρέψας, ὤσῃ ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦμα κατὰ κρατὸς ἅλις αἰεὶ
Κλύσσει· ὁ δ' ἄλλην γαῖαν ἀφίξεται, ἥ κεν ἅδῃ οἱ,
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα·
Πουλύποδες δ' ἐν ἐμοὶ θαλάμας φῶκαί τε μέλαιναι
Οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα χήτεϊ λαῶν.

Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε, θεὰ, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Ἐνθάδε μιν πρῶτον τεύξειν περικαλλέα νηὸν
Ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον, αὐτὰρ ἔπειτα
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους· ἐπειὴ πολυώνυμός ἐστιν.
  Ὣς ἄρ' ἔφη· Λητὼ δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ὄμοσεν·
Ἴστω νῦν τάδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
Ὅρκος, δεινότατός τε πέλει μακάρεσσιν θεοῖσιν,
Ἦ μὴν Φοίβου τῇδε θυώδης ἔσσεται αἰεὶ
Βωμὸς καὶ τέμενος, τίσει δέ σέγ' ἔξοχα πάντων.
  Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γονῇ ἑκάτοιο ἄνακτος·
Λητὼ δ' ἐννῆμάρ τε καὶ ἐννέα νύκτας ἀέλπτοις
Ὠδίνεσσι πέπαρτο· θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι,
Ὅσσαι ἄρισται ἔασι, Διώνη τε, Ῥείη τε,
Ἰχναίη τε Θέμις καὶ ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη,
Ἄλλαι τ' ἀθάναται, νόσφιν λευκωλένου Ἥρης.
[Ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο.]
Μούνη δ' οὐκ ἐπέπυστο μογοστόκος Εἰλείθυια·
Ἧστο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν,
Ἥρης φραδμοσύνῃ λευκωλένου, ἥ μιν ἔρυκεν
Ζηλοσύνῃ, ὅτ' ἄρ' υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε
Λητὼ τέξεσθαι καλλιπλόκαμος τότ' ἔμελλεν.
  Αἱ δ' Ἶριν προὔπεμψαν εὐκτιμένης ἀπὸ νήσου,
Ἀξέμεν Εἰλείθυιαν, ὑποσχόμεναι μέγαν ὅρμον,
Χρυσείοισι λίνοισιν ἐερμένον, ἐννεάπηχυν·
Νόσφιν δ' ἤνωγον καλέειν λευκωλένου Ἥρης,
Μή μιν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψειεν ἰοῦσαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον,
Αὐτίκ' ἄρ' Εἰλείθυιαν ἀπ' ἐκ μεγάροιο θύραζε
Ἐκπροκαλεσσαμένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Πάντα μάλ', ὡς ἐπέτελλον Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
Τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἔπειθεν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν.
Βὰν δὲ ποσὶ, τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι.
Εὖτ' ἐπὶ Δήλου ἔβαινε μογοστόκος Εἰλείθυια,
Τὴν τότε δὴ τόκος εἷλε, μενοίνησεν δὲ τεκέσθαι.
Ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε, γοῦνα δ' ἔρεισεν
Λειμῶνι μαλακῷ· μείδησε δὲ γαῖ' ὑπένερθεν·
Ἐκ δ' ἔθορε πρὸ φόωσδε· θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἅπασαι.
Ἔνθα σε, ἤιε Φοῖβε, θεαὶ λόον ὕδατι καλῷ
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς· σπάρξαν δ' ἐν φάρεϊ λευκῷ,
Λεπτῷ, νηγατέῳ· πέρι δὲ χρύσεον στρόφον ἧκαν.
Οὐδ' ἄρ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,
Ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Ἀθανάτῃσιν χερσὶν ἐπήρξατο· χαῖρε δὲ Λητὼ,
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ, Φοῖβε, κατέβρως ἄμβροτον εἶδαρ,
Οὐ σέγ' ἔπειτ' ἴσχον χρύσεοι στρόφεοι ἀσπαίροντα,
Οὐδ' ἔτι δεσμάτ' ἔρυκε, λύοντο δὲ πείρατα πάντα.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτῃσι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·

Εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα,
Χρήσω δ' ἀνθρώποισι Διὸς νημερτέα βουλήν.

Ὣς εἰπὼν, ἐβίβασκεν ἐπὶ χθονὸς εὐρυοδείης
Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἑκατηβόλος· αἱ δ' ἄρα πᾶσαι
Θάμβεον ἀθάναται· χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
Βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην·
Γηθοσύνῃ, ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία θέσθαι
Νήσων ἠπείρου τε, φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον

Ἤνθησ', ὡς ὅτε ῥίον οὔρεος ἄνθεσιν ὕλης.
Αὐτὸς δ', ἀργυρότοξε, ἄναξ, ἑκατηβόλλ' Ἄπολλον·
Ἄλλοτε μέν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσαο παιπαλόεντος,
Ἄλλοτε δ' αὖ νήσους τε, καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζες.
Πολλοί τοι νηοί τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα,
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι, καὶ πρώονες ἄκροι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες.
Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ, Φοῖβε, μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ·
Ἔνθα τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται,
Σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι καὶ αἰδοίης ἀλόχοισιν.
Οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ
Μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅτ' ἂν στήσωνται ἀγῶνα
φαίη κ' ἀθανάτους καὶ ἀγήρως ἔμμεναι αἰεί.
Ὡς τότ' ἐπαντιάσει', ὅτ' Ἰάονες ἀθρόοι εἶεν.
Πάντων γάρ κεν ἴδοιτο χάριν, τέρψετο δὲ θυμὸν
Ἄνδρας τ' εἰσορόων, καλλιζώνους τε γυναῖκας,
Νῆάς τ' ὠκείας, ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά.
Πρὸς δὲ, τόδε μέγα θαῦμα, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,
Κοῦραι Δηλιάδες, Ἑκατηβελέταο θεράπναι.
Αἵ τ' ἐπεὶ ἄρ πρῶτον μὲν Ἀπόλλων' ὑμνήσωσιν,
Αὖτις δ' αὖ Λητώ τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν
Μνησάμεναι, ἀνδρῶν τε παλαιῶν, ἠδὲ γυναικῶν
Ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φῦλ' ἀνθρώπων.
Πάντων δ' ἀνθρώπων φωνὰς καὶ κρεμβαλιαστὺν
Μιμεῖσθ' ἴσασιν· φαίη δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος
Φθέγγεσθ'· οὕτω σφιν καλὴ συνάρηρεν ἀοιδή.
Ἀλλ' ἄγεθ', ἱλήκοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθεν
Μνήσασθ', ὁππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀνείρηται ξεῖνος ταλαπείριος ἐλθών.

Ὦ κοῦραι, τίς δ' ὔμμιν ἀνὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν
Ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέῳ τέρπεσθε μάλιστα;
Ὑμεῖς δ' αὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθ' εὐφήμως·
Τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἔνι παιπαλοέσσῃ·
Τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.
Ἡμεῖς δ' ὑμέτερον κλέος οἴσομεν, ὅσσον ἐπ' αἶαν
Ἀνθρώπων στρεφόμεσθα πόλεις εὐναεταώσας.
Οἱ δ' ἐπὶ δὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα
Ὑμνέων ἀργυρότοξον, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ.

Εἰς Ἀπόλλωνα Πύθιον.

Ὦ ἄνα, καὶ Λυκίην καὶ Μηονίην ἐρατεινὴν
Καὶ Μίλητον ἔχεις, ἔναλον πόλιν ἱμερόεσσαν·
Αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιο περικλύστης μέγ' ἀνάσσεις.
Εἶσι δὲ φορμίζων Λητοῦς ἐρικυδέως υἱὸς
Φόρμιγγι γλαφυρῇ πρὸς πυθὼ πετρήεσσαν
Ἄμβροτα εἵματ' ἔχων, τεθυωμένα· τοῖο δὲ φόρμιγξ
Χρυσέου ὑπὸ πλήκτρου καναχὴν ἔχει ἱμερόεσσαν.
Ἔνθεν δὲ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς, ὥστε νόημα,
Εἶσι Διὸς πρὸς δῶμα, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων·
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις καὶ ἀοιδή.
Μοῦσαι μὲν θ' ἅμα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Ὑμνεῦσίν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα, ἠδ' ἀνθρώπων
Τλημοσύνας, ὅσ' ἔχοντες ὑπ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ζώουσ' ἀφραδέες καὶ ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
Εὑρέμεναι θανάτοιό τ' ἄκος καὶ γήραος ἄλκαρ.
Αὐτὰρ ἐϋπλόκαμοι Χάριτες καὶ ἐΰφρονες Ὧραι,

Ἁρμονίη θ' Ἥβη τε, Διὸς θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη,
Ὀρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι·
Τῆσι μὲν οὔτ' αἰσχρὴ μεταμέλπεται, οὔτ' ἐλάχεια,
Ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν καὶ εἶδος ἀγητὴ,
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ὁμότροφος Ἀπόλλωνι.
Ἐν δ' αὖ τῇσιν Ἄρης καὶ ἔϋσκοπος Ἀργειφόντης
Παίζουσ'· αὐτὰρ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει,
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· αἴγλη δέ μιν ἀμφιφαείνει,
Μαρμαρυγαί τε ποδῶν καὶ ἐϋκλώστοιο χιτῶνος.
Οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν μέγαν, εἰσορόωντες,
Λητώ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα Ζεὺς,
Υἷα φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω, πάντως εὔυμνον ἐόντα;
Ἠέ σ' ἐνὶ μνηστῆρσιν ἀείδω καὶ φιλότητι,
Ὅππως' ἀνωόμενος ἔκιες Ἀτλαντίδα κούρην,
Ἴσχυ' ἅμ' ἀντιθέῳ, Ἐλατιονίδῃ εὐίππῳ;
Ἢ ἅμα Φόρβαντι, Τριόπου γένει, ἢ ἅμ' Ἐρεχθεῖ,
Ἢ ἅμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι
Πεζὸς, ὁ δ' ἵπποισιν· οὐ μὴν Τρίοπός γ' ἐνέλειπεν
Ἢ ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισιν
Ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον;

Πιερίην μὲν πρῶτον ἀπ' Οὐλύμποιο κατῆλθες·
Λέκτον τ' Ἠμαθίην τε παρέστιχες, ἠδ' Ἐνιῆνας,
Καὶ διὰ Περραιβούς· τάχα δ' εἰς Ἰαωλκὸν ἵκανες,
Κηναίου τ' ἐπέβης ναυσικλειτῆς Εὐβοίης.
Στῆς δ' ἐπὶ Ληλάντῳ πεδίῳ· τό τοι οὐχ ἅδε θυμῷ
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Ἔνθεν δ' Εὔριπον διαβὰς, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον.
Βῆς ἀν' ὄρος ζάθεον, χλωρόν· τάχα δ' ἷξες ἀπ' αὐτοῦ,
Ἐς Μυκαλησσὸν ἰὼν καὶ Τευμησὸν λεχεποίην·

Θήβης δ' εἰσαφίκανες ἕδος καταειμένον ὕλῃ·
Οὐ γάρ πώ τις ἔναιε βροτῶν ἱερῇ ἐνὶ Θήβῃ,
Οὐδ' ἄρα πω τότε γ' ἦσαν ἀταρπητοὶ, οὐδὲ κέλευθοι
Θήβης ἂμ πεδίον πυρηφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλη.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες, ἑκατηβόλ' Ἄπολλων·
Ὀγχηστὸν δ' ἷξες, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος·
Ἔνθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει, ἀχθόμενος κῆρ,
Ἕλκων ἅρματα καλά· χαμαὶ δ' ἐλατὴρ ἀγαθός περ,
Ἐκ δίφροιο θορὼν, ὁδὸν ἔρχεται· οἳ δὲ τέως μὲν
Κείν' ὄχεα κροτέουσιν, ἀνακτορίην ἀφιέντες.
Εἰ δέ κεν ἅρματ' ἄγωσιν ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
Ἵππους μὲν κομέουσι, τὰ δὲ κλίναντες ἐῶσιν.
Ὣς γὰρ τὰ πρώτισθ' ὁσίη γένεθ', οἱ δὲ ἄνακτι
Εὔχονται, δίφρον δὲ θεοῦ τότε Μοῖρα φυλάσσει.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες, ἑκάτηβόλ' Ἄπολλων·
Κηφισὸν δ' ἄρ' ἔπειτα κιχήσαο καλλιρέεθρον,
Ὅστε Λιλαίηθεν προχέει καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Τὸν διαβὰς, Ἑκάεργε, καὶ Ὠκαλέην πολύπυρον,
Ἔνθεν ἄρ' εἰς Ἁλίαρτον ἀφίκεο ποιήεντα.
Βῆς δ' ἐπὶ Τελφούσης· τόθι τοι ἅδε χῶρος ἀπήμων
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα·
Στῆς δε μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπες·
Τελφοῦσ', ἐνθάδε δὴ φρονέω περικαλλέα νηὸν,
Ἀνθρώπων τεῦξαι χρηστήριον, οἵτε μοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
Ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
Χρησόμενοι· τοῖσιν δέ τ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν, διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων,

Εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· ἡ δ' ἐσιδοῦσα
Τελφοῦσα, κραδίην ἐχολώσατο, εἶπέ τε μῦθον·
Φοῖβε ἄναξ, ἑκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
Ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τεῦξαι περικαλλέα νηὸν,
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵτε τοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Πημανέει σ' αἰεὶ κτύπος ἵππων ὠκειάων,
Ἀρδόμενοί τ' οὐρῆες ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγαίων.
Ἔνθα τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράασθαι
Ἅρματά τ' εὐποίητα καὶ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων,
Ἢ νηόν τε μέγαν καὶ κτήματα πόλλ' ἐνεόντα.
Ἀλλ' εἰ δή τι πίθοιο (σὺ δὲ κρείσσων καὶ ἀρείων
Ἐσσί, ἄναξ, ἐμέθεν, σεῦ δὲ σθένος ἐστὶ μέγιστον)
Ἐν Κρίσῃ ποίησαι ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο.
Ἔνθ' οὔθ' ἅρματα καλὰ δονήσεται, οὔτε τοι ἵππων
Ὠκυπόδων κτύπος ἔσται ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
Ἀλλὰ καὶ ὧς προσάγοιεν Ἰηπαιήονι δῶρα
Ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα· σὺ δὲ φρένας ἀμφιγεγηθὼς,
Δέξαι' ἱερὰ καλὰ περικτιόνων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰποῦσ', Ἑκάτου πέπιθε φρένας ὄφρα οἱ αὐτῇ
Τελφούσῃ κλέος εἴη ἐπὶ χθονὶ, μηδ' Ἑκάτοιο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Ἶξες δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων,
Οἳ Διὸς Οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
Ἐν καλῇ βήσσῃ, Κηφισίδος ἐγγύθι λίμνης.
Ἔνθεν καρπαλίμως προσέβης πρὸς δειράδα θύων·
Ἵκεο δ' ἐς Κρίσην ὑπὸ Παρνησὸν νιφόεντα,
Κνημὸν πρὸς Ζέφυρον τετραμμένον, αὐτὰρ ὕπερθεν
Πέτρη ἐπικρέμαται, κοίλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα,

Τρηχεῖ· ἔνθα ἄναξ τεκμήρατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον, εἶπέ τε μῦθον·
 Ἐνθάδε δὴ φρονέω τεύξειν περικαλλέα νηὸν
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵτε μοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
Ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
Χρησόμενοι· τοῖσιν δ' ἄρ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ
 Ὣς εἰπὼν, διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων,
Εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς
Λάϊνον οὐδὸν ἔθηκε Τροφώνιος, ἠδ' Ἀγαμήδης,
Υἱέες Ἐργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
Ἀμφὶ δὲ νηὸν ἔνασσαν ἀθέσφατα φῦλ' ἀνθρώπων
Ξεστοῖσιν λάεσσιν, ἀοίδιμον ἔμμεναι αἰεί.
Ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίῤῥοος, ἔνθα δράκαιναν
Κτεῖνεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, ἀποκρατεροῖο βιοῖο,
Ζατραφέα, μεγάλην, τέρας ἄγριον, ἣ κατὰ πολλὰ
Ἀνθρώπους ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονὶ, πολλὰ μὲν αὐτοὺς,
Πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδ'· ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινόν.
Καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἔτρεφεν Ἥρης
Δεινόν τ', ἀργαλέον τε, Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν,
Ὅν ποτ' ἄρ' Ἥρη ἔτικτε, χολωσαμένη Διῒ πατρὶ,
Εὖτ' ἄρα δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ' Ἀθήνην
Ἐκ κορυφῆς· ἡ δ' αἶψα χολώσατο πότνια Ἥρη,
Ἠδὲ καὶ ἀγρομένοισι μετ' ἀθανάτοισιν ἔειπεν·
 Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοί, πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὡς ἔμ' ἀτιμάζειν ἄρχει νεφεληγερέτα Ζεὺς
Πρῶτος, ἐπεί μ' ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν·
Καὶ νῦν νόσφιν ἐμοῖο τέκε γλαυκῶπιν Ἀθήνην

Ἣ πᾶσιν μακάρεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν·
Αὐτὰρ ὅγ' ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσιν
Παῖς ἐμὸς, Ἥφαιστος, ῥικνὸς πόδας, ὃν τέκον αὐτὴ
Ῥίψ' ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, καὶ ἔμβαλον εὐρέϊ πόντῳ·
Ἀλλὰ ἑ Νηρῆος θυγάτηρ, Θέτις ἀργυρόπεζα,
Δέξατο, καὶ μετὰ ᾗσι κασιγνήτῃσι κόμισσεν.
Ὡς ὄφελ' ἄλλο θεοῖσι χαρίζεσθαι μακάρεσσιν.
Σχέτλιε, ποικιλομῆτα· τί νῦν ἔτι μήσεαι ἄλλο;
Πῶς ἔτλης οἶος τεκέειν γλαυκῶπιδ' Ἀθήνην ;
Οὐκ ἂν ἐγὼ τεκόμην, καὶ σὴ καλημένη ἔμπης
Ἦν ἄρ' ἐν ἀθανάτοισιν, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Καὶ νῦν μέν τοι ἐγὼ τεχνήσομαι, ὥς κε γένηται
Παῖς ἐμός, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν,
Οὔτε σὸν αἰσχύνασ' ἱερὸν λέχος, οὔτ' ἐμὸν αὐτῆς·
Οὐδέ τοι εἰς εὐνὴν πωλήσομαι, ἀλλ' ἀπὸ σεῖο
Τηλόθεν οὖσα, θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν.
Ὣς εἰποῦσ', ἀπὸ νόσφι θεῶν κίε χωομένη κῆρ.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοῶπις πότνια Ἥρη,
Χειρὶ καταπρηνεῖ δ' ἔλασε χθόνα καὶ φάτο μῦθον·
Κέκλυτε νῦν μοι, Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Τιτῆνές τε θεοί, τοὶ ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
Τάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τῶν ἐξ ἄνδρες τε θεοί τε·
Αὐτοὶ νῦν μευ πάντες ἀκούσατε, καὶ δότε παῖδα
Νόσφι Διὸς, μηδέν τι βίην ἐπιδευέα κείνου·
Ἀλλ' ὅγε φέρτερος εἴη, ὅσον Κρόνου εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἵμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ·
Κινήθη δ' ἄρα γαῖα φερέσβιος· ἣ δ' ἐσιδοῦσα,
Τέρπετο ὃν κατὰ θυμόν· οἴετο γὰρ τελέεσθαι.
Ἐκ τούτου δὴ ἔπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὔτε ποτ' εἰς εὐνὴν Διὸς ἤλυθε μητιόεντος,

Οὔτε ποτ᾽ ἐς θῶκον πολυδαίδαλον, ὡς τὸ πάρος περ
Αὐτῷ ἐφεζομένη, πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς·
Ἀλλ᾽ ἥ γ᾽ ἐν νηοῖσι πολυλλίστοισι μένουσα,
Τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
Ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Ἡ δ᾽ ἔτεκ᾽ οὔτε θεοῖς ἐναλίγκιον, οὔτε βροτοῖσιν,
Δεινόν τ᾽, ἀργαλέον τε, Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν.
Αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν· ἡ δ᾽ ὑπέδεκτο.
Ὃς κακὰ πόλλ᾽ ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ᾽ ἀνθρώπων.
Ὃς τῇ γ᾽ ἀντιάσειε, φέρεσκέ μιν αἴσιμον ἦμαρ,
Πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Καρτερόν· ἡ δ᾽ ὀδύνησιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσιν
Κεῖτο μέγ᾽ ἀσθμαίνουσα, κυλινδομένη κατὰ χῶρον.
Θεσπεσίη δ᾽ ἐνοπὴ γένετ᾽ ἄσπετος· ἡ δε καθ᾽ ὕλην
Πυκνὰ μάλ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, λεῖπε δὲ θυμὸν,
Δεινὸν ἀποπνείουσ᾽· ὁ δ᾽ ἐπεύξατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐνταυθοῖ νῦν πύθευ ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ·
Οὐδὲ σύ γε ζώουσα κακὸν δήλημα βροτοῖσιν
Ἔσσεαι, οἳ γαίης πολυφόρβου καρπὸν ἔδοντες,
Ἐνθάδ᾽ ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας.
Οὐδέ τί τοι θάνατόν γε δυσηλεγέ᾽ οὔτε Τυφωεὺς
Ἀρκέσει, οὔτε Χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλὰ σέ γ᾽ αὐτοῦ
Πύσει γαῖα μέλαινα καὶ ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Ὣς φάτ᾽ ἐπευχόμενος· τὴν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Τὴν δ᾽ αὐτοῦ κατέπυσ᾽ ἱερὸν μένος ἠελίοιο.
Ἐξ οὗ νῦν Πυθὼ κικλήσκεται· οἱ δὲ ἄνακτα
Πύθιον καλέουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκα κεῖθι
Αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος ἠελίοιο.

Καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ᾖσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Οὕνεκά μιν κρήνη καλλίῤῥοος ἐξαπάφησεν·
Βῆ δ' ἐπὶ Τελφούσης κεχολωμένος, αἶψα δ' ἵκανεν·
Στῆ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν

Τελφοῦσ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἐξαπάφουσα,
Χῶρον ἔχουσ' ἠρατὸν, προχέειν καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Ἐνθάδε δὴ καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, οὐδὲ σὸν οἴης.

Ἦ, καὶ ἐπὶ ῥίον ὦσεν ἄναξ, ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Πετραίης προχοῇσιν, ἀπέκρυψεν δὲ ῥέεθρα,
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
Ἄγχι μάλα κρήνης καλλιῤῥόου· ἔνθα δ' ἄνακτι
Πάντες ἐπίκλησιν Τελφουσίῳ εὐχετόωνται,
Οὕνεκα Τελφούσης ἱερῆς ᾔσχυνε ῥέεθρα.
Καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Οὕστινας ἀνθρώπους ὀργίονας· εἰσαγάγοιτο,
Οἳ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.

Ταῦτ' ἄρα ὁρμαίνων, ἐνόησ' ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοήν· ἐν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοί,
Κρῆτες ἀπὸ Κνωσοῦ Μινωΐου, οἵ ῥά τ' ἄνακτι
Ἱερά τε ῥέζουσι, καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅ, ττι κεν εἴπῃ
Χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὕπο Παρνησοῖο.
Οἱ μὲν ἐπὶ πρῆξιν καὶ χρήματα νηῒ μελαίνῃ
Ἐς Πύλον ἠμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους
Ἔπλεον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι συνήντετο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε, δέμας δελφῖνι ἐοικὼς,
Νηῒ θοῇ, καὶ κεῖτο πέλωρ μέγα τε δεινόν τε.
Τῶν δ' οὔτις κατὰ θυμὸν ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησεν
Πάντοσ' ἀνασσείασκε, τίνασσε δὲ νήϊα δοῦρα.
Οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηῒ καθείατο δειμαίνοντες·

Οὐδ' οἵγ' ὅπλ' ἔλυον κοίλην ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
[Οὐδ' ἔλυον λαῖφος νηὸς κυανοπρώροιο,]
Ἀλλ' ὡς τὰ πρώτιστα κατεστήσαντο βοεῦσιν,
Ὣς ἔπλεον· κραιπνὸς δέ Νότος κατόπισθεν ἔπειγεν
Νῆα θοήν· πρῶτον δὲ παρημείβοντο Μάλειαν,
Πὰρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν, Ἕλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον,
Ἶξον, καὶ χῶρον τερψιμβρότου Ἠελίοιο,
Ταίναρον, ἔνθα τε μῆλα βαθύτριχα βόσκεται αἰεὶ
Ἠελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐπιτερπέα χῶρον.
Οἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν, ἠδ' ἀποβάντες
Φράσσασθαι μέγα θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι,
Εἰ μενέει νηὸς γλαφυρῆς δαπέδοισι πέλωρον,
Ἤ εἰς οἶδμ' ἅλιον πολυΐχθυον αὖτις ὀρούσει.
Ἀλλ' οὐ πηδαλίοισιν ἐπείθετο νηῦς εὐεργὴς,
Ἀλλὰ παρὲκ Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσα
Ἤϊ' ὁδόν· πνοιῇ δ' ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ῥηϊδίως ἴθυν'· ἡ δὲ πρήσσουσα κέλευθον,
Ἀρήνην ἵκανε καὶ Ἀργυφέην ἐρατεινήν,
Καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ εὔκτιτον Αἶπυ
Καὶ Πύλον ἠμαθόεντα, Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους·
Βῆ δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καὶ παρὰ Δύμην,
Ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί·
Εὖτε Φερὰς Ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὔρῳ
Καί σφιν ὑπ' ἐκ νεφέων Ἰθάκης τ' ὄρος· αἰπὺ πέφαντο,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκινθος
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πελοπόννησον παρενίσσετο πᾶσαν,
Καὶ δὴ ἐπεὶ Κρίσης κατεφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
Ὅττε δ' ἐκ Πελοπόννησον πίειραν ἐέργει·
Ἦλθ' ἄνεμος Ζέφυρος μέγας, αἴθριος, ἐκ Διὸς αἴσης,
Λάβρος ἐπαιγίζων ἐξ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα

Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἄψοῤῥοι δὴ ἔπειτα πρὸς Ἠῶ τ', Ἠέλιόν τε
Ἔπλεον, ἡγεμόνευε δ' ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
Ἷξον δ' ἐς Κρίσην εὐδείελον, ἀμπελόεσσαν,
Ἐς λιμέν'· ἡ δ' ἀμάθοισιν ἐχρίμψατο ποντοπόρος νηῦς.
Ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ, ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἤματι· τοῦ δ' ἀπὸ πολλαὶ
Σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἷκεν·
Ἐς δ' ἄδυτον κατέδυνε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.
Ἐν δ' ἄρ' ὅγε φλόγα δαῖε, πεφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα,
Πᾶσαν δὲ Κρίσην κάτεχεν σέλας· αἱ δ' ὀλόλυξαν
Κρισαίων ἄλοχοι, καλλίζωνοί τε θύγατρες,
Φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς· μέγα γὰρ δέος εἷλεν ἕκαστον.
Ἔνθεν δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα, νόημ' ὥς, ἆλτο πέτεσθαι,
Ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε, κρατερῷ τε,
Πρωθήβῃ, χαίτης εἰλυμένος εὐρέας ὤμους·
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλοῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα, τοίτ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Τῖφθ' οὕτως ἧσθον τετιηότες, οὐδ' ἐπὶ γαῖαν
Ἐκβῆτ', οὐδὲ καθ' ὅπλα μελαίνης νηὸς ἔθεσθε,
Αὕτη μέν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
Ὁππότ' ἂν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἔλθωσιν, καμάτῳ ἀδδηκότες· αὐτίκα δέ σφεας
Σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ.
Ὣς φάτο, καί σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκεν·
Τὸν καὶ ἀμειβόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,

Οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Οὖλλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
Τίς δῆμος; τίς γαῖα; τίνες βροτοὶ ἐγγεγάασιν;
Ἄλλῃ γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
Ἐς Πύλον ἐκ Κρήτης, ἔνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι·
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλθομεν οὔτι ἑκόντες,
Νόστου ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα·
Ἀλλάτις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν οὐκ' ἐθέλοντας.
Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ξεῖνοι, τοὶ Κνωσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε
Τὸ πρὶν, ἀτὰρ νῦν οὐκέθ' ὑπότροποι αὖτις ἔσεσθε
Ἔς τε πόλιν ἐρατὴν καὶ δώματα καλὰ ἕκαστος,
Ἔς τε φίλας ἀλόχους· ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμὸν, πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱός, Ἀπόλλων δ' εὔχομαι εἶναι·
Ὑμέας δ' ἤγαγον ἐνθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Οὔτι κακὰ φρονέων, ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμὸν, πᾶσιν μάλα τίμιον ἀνθρώποισιν·
Βουλάς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε, τῶν ἰότητι
Αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πείθεσθε τάχιστα·
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθετον, λύσαντε βοείας·
Νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπὶ ἠπείρου ἐρύσασθε,
Ἐκ δέ κτήμαθ' ἕλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς ἐΐσης,
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
Εὔχεσθαι δὴ ἔπειτα, παριστάμενοι περὶ βωμόν·
Ὡς μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
Εἰδόμενος δελφῖνι, θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,

Ὥς ἐμοὶ εὔχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς
Αὐτὸς Δέλφειος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί.
Δειπνῆσαί τ' ἄρ' ἔπειτα θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἧσθε,
Ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοὶ, καὶ ἰηπαιήον' ἀείδειν,
Εἰσόκε χῶρον ἵκησθον, ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἐκ δ' ἁλὸς ἤπειρόνδε θοὴν ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο
Ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, παρὰ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν,
Καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
Εὔχονθ', ὡς ἐκέλευε, παριστάμενοι περὶ βωμόν.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Βὰν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων,
Φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἀγατὸν κιθαρίζων,
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· οἱ δὲ ῥήσσοντες ἕποντο
Κρῆτες πρὸς Πυθὼ, καὶ ἰηπαιήον' ἄειδον,
Οἷοί τε Κρητῶν παιήονες, οἷσί τε Μοῦσα
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
Ἄκμητοι δὲ λόφον προσέβαν ποσὶν, αἶψα δ' ἵκοντο
Παρνησὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλον
Οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.
Δεῖξε δ' ἄγων αὐτοῦ δάπεδον καὶ πίονα νηόν.
Τῶν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν.

Τὸν καὶ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα.
Ὦ ἄν', ἐπειδὴ τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Ἤγαγες (οὕτω που τῷ σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ)
Πῶς καὶ νῦν βεόμεσθα; τό σε φράζεσθαι ἄνωγμεν.
Οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων,
Ὥστ' ἀπό τ' εὖ ζώειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν.
Τοὺς δ' ἐπιμειδήσας προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
Νήπιοι ἄνθρωποι, δυστλήμονες, οἳ μελεδῶνας
Βούλεσθ', ἀργαλέους τε πόνους καὶ στείνεα θυμῷ.
Ῥηΐδιον ἔπος ὔμμ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω.
Δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν
Σφάζειν αἰεὶ μῆλα· τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται,
Ὅσσα ἐμοί κ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων
Νηὸν δὲ προφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀγειρομένων, καὶ ἐμὴν ἰθύν τε μάλιστα
Ἠέ τι τηΰσιον ἔπος ἔσσεται, ἠέ τι ἔργον,
Ὕβρις θ', ἣ θέμις ἐστὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ἄλλοι ἔπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἄνδρες ἔσονται,
Τῶν ὑπ' ἀναγκαίῃ δεδμήσεσθ' ἤματα πάντα.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

B.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

ΕΡΜΗΝ ὕμνει, Μοῦσα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα,

Νύμφη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἠλεύαθ' ὅμιλον,
Ἄντρον ἔσω ναίουσα παλίσκιον· ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην,
Λήθων ἀθανάτουςτε θεοὺς, θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο,
Τῇ δ' ἤδη δέκατος μεὶς οὐρανῷ ἐστήρικτο·
[Ἔς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο·]
Καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην,
Ληϊστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
Νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυληδόκον, ὃς τάχ' ἔμελλεν
Ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἠῷος γεγονὼς, μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
Ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Τετράδι τῇ προτέρῃ, τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.
Ὃς καὶ ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυίων,
Οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο, μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας, ζήτει βόας Ἀπόλλωνος
Οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο,
Ἔνθα χέλυν εὑρὼν, ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον,
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδὸν,
Ἥ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν,
Βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα ποίην,
Σαῦλα ποσὶν βαίνουσα. Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
Ἀθρήσας ἐγέλασσε, καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπεν·
Σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· οὐκ ὀνοτάζω.
Χαῖρε, φυὴν ἐρόεσσα, χοροίτυπε, δαιτὸς ἑταίρη,
Ἀσπασίη προφανεῖσα· πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα,
Αἰόλον ὄστρακον, ἐσσί, χέλυς ὄρεσι ζώουσα;

Ἀλλ' οἴσω σ' ἐς δῶμα λαβών· ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,
Οὐδ' ἀποτιμήσω· σύ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις.
[Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν,]
Ἦ γὰρ ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι ἔχμα
Ζώουσ'· ἢν θάνῃς, τότε κεν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
Ἂψ εἴσω κίε δῶμα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα.
Ἔνθ' ἀναμηλώσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου,
Αἰῶν' ἐξετόρησεν ὀρεσκῴοιο χελώνης.
Ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσει
Ἀνέρος, ὅντε θαμειαὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
Ἢ ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,
Ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς·
Πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι ταμὼν δόνακας καλάμοιο,
Πειρήνας διὰ νῶτα λιθοῤῥίνοιο χελώνης·
Ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσσε βοὸς πραπίδεσσιν ἑῇσιν.
Καὶ πήχεις ἐνέθηκ', ἐπὶ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν.
Ἑπτὰ δὲ συμφώνους οἴων ἐτανύσσατο χορδάς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν,
Ἐξ αὐτοσχεδίης πειρώμενος (ἠΰτε κοῦροι
Ἡβηταὶ θαλίῃσι παραιβόλα κερτομέουσιν)
Ἀμφὶ Δία Κρονίδην καὶ Μαιάδα καλλιπέδιλον
Ὡς πάρος ὠρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι
Ἥν τ' αὐτοῦ γενεὴν ὀνομακλυτὸν ἐξονομάζων·
Ἀμφιπόλους τε ἐγέραιρε καὶ ἀγλαὰ δώματα Νύμφης.
Καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον, ἐπηετανούς τε λέβητας.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ

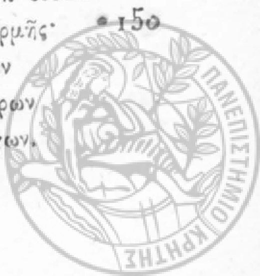
Φόρμιγγα γλαφυρήν· ὁ δ᾽ ἄρα κρειῶν ἐρατίζων
Ἆλτο κατὰ σκοπιὴν εὐώδεος ἐκ μεγάροιο,
Ὁρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσίν· οἷά τε φῶτες
Φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἠέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς Ὠκεανόνδε
Αὐτοῖσίν θ᾽ ἵπποισι καὶ ἅρμασιν· αὐτὰρ ἄρ᾽ Ἑρμῆς
Πιερίης ἀφίκανε θεῶν ὄρεα σκιόεντα,
Ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὖλιν ἔχεσκον,
Βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηρασίους, ἐρατεινούς.
Τῶν τότε Μαιάδος υἱὸς, εὔσκοπος Ἀργειφόντης,
Πεντήκοντ᾽ ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους.
Πλανοδίας δ᾽ ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
Ἴχν᾽ ἀποστρέψας, δολίης δ᾽ οὐ λήθετο τέχνης.
Ἀντία ποιήσας ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,
Τὰς δ᾽ ὄπισθεν πρόσθεν, κατὰ δ᾽ ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν.
Σάνδαλα δ᾽ αὐτίκ᾽ ἔριψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν,
Ἄφραστ᾽ ἠδ᾽ ἀνόητα διέπλεκε θαυμαστὰ ἔργα,
Συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσυνοειδέας ὄζους.
Τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
Ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
Αὐτοῖσιν πετάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
Ἔσπασε Πιερίηθεν, ὁδοιπορίην ἀλεείνων,
Οἷά τ᾽ ἐπειγόμενος, δολιχὴν ὁδὸν αὐτοτροπήσας.
Τὸν δὲ γέρων ἐνόησε, δέμων ἀνθοῦσαν ἀλωήν,
Ἱέμενον πεδίονδε δ᾽ Ὀγχηστὸν λεχεποίην.
Τὸν πρότερος προσέφη Μαίης ἐρικυδέος υἱός.
Ὦ γέρον, ὅστε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους,
Ἦ πολυοινήσεις, εὖτ᾽ ἂν τάδε πάντα φέρῃσιν.
Καί τε ἰδὼν, μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς, ἀκούσας,
Καὶ σιγᾶν, ὅτε μή τι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ.

Τόσσον φὰς, συνέσευ βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ αὐλῶνας κελαδεινοὺς
Καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀρφναίη δ' ἐπίκουρος ἐπαύετο δαιμονίη νύξ,
Ἡ πλείων, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
Ἡ δὲ νέον σκοπιὴν προσεβήσατο δῖα Σελήνη,
Πάλλαντος θυγάτηρ, Μεγαμηδείδαο ἄνακτος·
Τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους,
Ἀκμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον
Καὶ ληνούς, προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
Ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους
Καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον, ἀθρόας οὔσας,
Λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἐρσήεντα κύπειρον·
Σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλὰ, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνην.
Δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλὼν ἐπέλεψε σιδήρῳ,
Ἄρμενον ἐν παλάμῃ· ἄμπνυτο δὲ θερμὸς ἀϋτμή.
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήϊα πῦρ τ' ἀνέδωκεν.
Πολλὰ δὲ κάγκανα κᾶλα κατουδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ
Οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλὸξ
Τηλόσε φῦσαν ἱεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
Ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίη κλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
Τόφρα δ' ἐριβρύχους ἕλικας βοῦς εἷλκε θύραζε
Δοιὰς ἄγχι πυρός· δύναμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
Ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιοώσας
Ἐγκλίνων δ' ἐκύλινδε, δι' αἰῶνάς τε τορήσας·
Ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε, ταμὼν κρέα πίονα δημῷ·
Ὦπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δουρατέοισιν,
Σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια καὶ μέλαν αἷμα,
Ἐργμένον ἐν χολάδεσσι· τὰ δ' αὐτοῦ κεῖτ' ἐπὶ χώρης·

Ῥινοὺς δ' ἐξετάνυσσε καταστυφέλῳ ἐπὶ πέτρῃ,
Ὡς ἔτι νῦν τάμετ' ἄσσα πολυχρόνιοι πεφύασιν,
Δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑρμῆς χαρμόῤῥων εἰρύσσατο πίονα ἔργα
Λείῳ ἐπὶ πλαταμῶνι, καὶ ἔσχισε δώδεκα μοίρας
Κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προσέθηκεν ἑκάστῃ.
Ἔνθ' ὁσίης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε, καὶ ἀθάνατόν περ ἐόντα,
Ἡδεῖ'· ἀλλ' οὐδ' ὥς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ,
Καί τε μάλ' ἱμείροντι, περᾶν ἱερῆς κατὰ δειρῆς.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Δημὸν καὶ κρέα πολλά· μετήορα δ' αἶψ' ἀνάειρεν,
Σῆμα νέης φωρῆς, ἐπὶ δὲ ξύλα κάγκαν' ἀγείρας,
Οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα πυρὸς καταδάμνατ' ἀϋτμῇ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα κατὰ χρέος ἤνυσε δαίμων,
Σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνην,
Ἀνθρακιὴν δ' ἐμάρανε, κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν
Παννύχιος· καλὸν δὲ φόωθ ἐπέλαμπε Σελήνης.
Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
Ὄρθριος, οὐδέ τί οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν,
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Οὐδὲ κύνες λελάκοντο. Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς
Δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
Αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη·
Ἰθύσας δ' ἄντρου ἐξίκετο πίονα νηόν,
Ἦκα ποσὶ προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν, ὥσπερ ἐπ' οὔδει.
Ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς·
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος, ἠΰτε τέκνον
Νήπιον, ἐν παλάμῃσι περ ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων
Κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.

Μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεὸς, εἶπέ τε μῦθον·
  Τίπτε σὺ, ποικιλομῆτα, πόθεν τόδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ
Ἔρχῃ ἀναιδείην ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἴω
Ἦ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα
Λητοΐδου ὑπὸ χερσὶ δι' ἐκ προθύροιο περήσειν,
Ἤ σὲ λαβόντα μεταξὺ κατ' ἄγκεα φηλητεύσειν.
Ἔῤῥε, τάλαν! μεγάλην σε πατὴρ ἐφύτευσε μέριμναν
Θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
  Τὴν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
Μῆτερ ἐμὴ, τί με ταῦτα δεδίσκεαι, ἠΰτε τέκνον
Νήπιον, ὃς μάλα παῦρα μετὰ φρεσὶν αἴσυλα οἶδεν,
Ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑπεδείδοικεν ἐνιπάς;
Αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι, ἥτις ἀρίστη,
Βουλεύων ἐμὲ καὶ σὲ διαμπερές· οὐδὲ θεοῖσιν
Νῶϊ μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄπαστοι
Αὐτοῦ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ', ὡς σὺ κελεύεις.
Βέλτερον, ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὀαρίζειν,
Πλούσιον, ἀφνειὸν, πολυλήϊον, ἢ κατὰ δῶμα
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι θαασσέμεν· ἀμφὶ δὲ τιμῆς
Κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι, ἧσπερ Ἀπόλλων.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσι πατὴρ ἐμὸς, ἤτοι ἔγωγε
Πειρήσω· δύναμαι φηλητέων ὄρχαμος εἶναι.
Εἰ δὲ μ' ἐρευνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
Ἄλλο τί οἱ καὶ μεῖζον ὀΐομαι ἀντιβολήσειν.
Εἶμι γὰρ ἐς Πυθῶνα, μέγαν δόμον ἀντιτορήσων,
Ἔνθεν ἅλις τρίποδας περικαλλέας, ἠδὲ λέβητας
Πορθήσω, καὶ χρυσὸν, ἅλις τ' αἴθωνα σίδηρον,
Καὶ πολλὴν ἐσθῆτα· σὺ δ' ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα.
  Ὣς οἱ μέν ῥ' ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Υἱός τ' αἰγιόχοιο Διὸς, καὶ πότνια Μαῖα.

Ἠὼς δ' ἠριγένεια φόως θνητοῖσι φέρουσα,
Ὤρνυτ' ἀπ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ὀγχηστόνδ' ἀφίκανε κιὼν, πολυήρατον ἄλσος
Ἁγνὸν ἐρισφαράγου Γαιηόχου· ἔνθα γέροντα
Κνώδαλον εὗρε, δέμοντα παρὲξ ὁδοῦ ἕρκος ἀλωῆς.
Τὸν πρότερος προσέφη Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός·
Ὦ γέρον, Ὀγχηστοῖο βατοδρόπε ποιήεντος,
Βοῦς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνω,
Πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἑλικτὰς,
Ἐξ ἀγέλης· ὁ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μοῦνος ἀπ' ἄλλων,
Κυάνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἕποντο
Τέσσαρες, ἠΰτε φῶτες, ὁμόφρονες· οἱ μὲν ἔλειφθεν,
Οἵ τε κύνες, ὅ τε ταῦρος (ὃ δὴ πέρι θαῦμα τέτυκται)
Ταὶ δ' ἔβαν, ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο,
Ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο·
Ταῦτά μοι εἰπέ, γεραιὲ παλαιγενές, εἴ που ὄπωπας
Ἀνέρα, ταῖς δ' ἐπὶ βουσὶ διαπρήσσοντα κέλευθον.
Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος, προσέειπεν·
Ὦ φίλος, ἀργαλέον μὲν, ὅσ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο,
Πάντα λέγειν· πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται,
Τῶν οἱ μὲν κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλὰ,
Φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναί ἐστιν ἕκαστον·
Αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἔσκαπτον περὶ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδιο·
Παῖδα δ' ἔδοξα, φέριστε, σαφὲς δ' οὐκ οἶδα, νοῆσαι,
Ὅστις ὁ παῖς ἅμα βουσὶν ἐϋκραίρῃσιν ὀπήδει,
Νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον· ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν.
Ἐξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχον ἀντίον αὐτῷ.
Φῆ ῥ' ὁ γέρων· ὁ δὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε μῦθον ἀκούσας·
Οἰωνὸν δ' ἐνόει τανυσίπτερον, αὐτίκα δ' ἔγνω

Φηλητὴν γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
Ἐσσυμένως δ᾽ ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, διζήμενος εἰλίποδας βοῦς,
Πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους.
Ἴχνιά τ᾽ εἰσενόησεν Ἑκηβόλος, εἶπέ τε μῦθον.
  Ὢ πόποι! ἦ μέγα θαῦμα τόδ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἴχνια μὲν τάδε γ᾽ ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων,
Ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
Βήματα δ᾽ οὔτ᾽ ἀνδρὸς τάδε γίγνεται, οὔτε γυναικός.
Οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ᾽ ἄρκτων, οὔτε λεόντων.
Οὐδέ τί κεν ταύρου λασιαύχενος ἔλπομαι εἶναι,
Ὅςτις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν·
Αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὁδοῖο, τὰ δ᾽ αἰνότερ᾽ ἔνθεν ὁδοῖο.
  Ὣς εἰπὼν, ἤϊξεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων.
Κυλλήνης δ᾽ ἀφίκανεν ὄρος καταειμένον ὕλῃ,
Πέτρης ἐς κευθμῶνα βαθύσκιον, ἔνθα τε Νύμφη
Ἀμβροσίη ἐλόχευσε Διὸς παῖδα Κρονίωνος·
Ὀδμὴ δ᾽ ἱμερόεσσα δι᾽ οὔρεος ἠγαθέοιο
Κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδα βόσκετο ποίην.
Ἔνθα τότε σπεύδων κατεβήσατο λάϊνον οὐδόν.
Ἄντρον ἐς ἠερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.
  Τὸν δ᾽ ὡς οὖν ἐνόησε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸς,
Χωόμενον περὶ βουσὶν, ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.
Σπάργαν᾽ ἔσω κατέδυνε θυήεντ᾽, ἠΰτε πολλὴν
Πρέμνων ἀνθρακιὴν ὕλη σποδὸς ἀμφικαλύπτει.
Ὣς Ἑρμῆς Ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἓ αὐτόν.
Ἐν δ᾽ ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη, χεῖράς τε, πόδας τε,
Δή ῥα νεόλλουτος, προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον
Ἄγρης· εἰνέτεόν τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχεν.
Γνῶ δ᾽, οὐδ᾽ ἠγνοίησε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς

Νύμφην τ' οὐρείην περικαλλέα καὶ φίλον υἱὸν,
Παῖδ' ὀλίγον, δολίης εἰλυμένον ἐντροπίῃσιν.
Παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
Τρεῖς ἀδύτους ἀνέῳγε, λαβὼν κληῗδα φαεινὴν,
Νέκταρος ἐμπλείους, ἠδ' ἀμβροσίης ἐρατεινῆς·
Πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
Πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα Νύμφης,
Οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο
Λητοΐδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν·
  Ὦ παῖ, ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βοῦς
Θᾶσσον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον.
Ῥίψω γάρ σε λαβὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
Ἐς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
Ἐς φάος, οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
Ἐῤῥήσεις, ὀλίγοισιν ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.
  Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
Λητοΐδη, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον ἔειπες,
Καὶ βοῦς ἀγραύλους διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις;
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
Οὐκ ἂν μηνύσαιμ', οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Οὔτε βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, ἔοικα.
Οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο· πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·
Ὕπνος ἔμοιγε μέμηλε καὶ ἡμετέρης γάλα μητρὸς,
Σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν, καὶ θερμὰ λοετρά.
Μή τις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη·
Καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο,
Παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
Βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι· τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
Χθὲς γενόμην· ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὕπο χθών.

Εἰ δ' ἐθέλεις, πατρὸς κεφαλὴν, μέγαν ὅρκον, ὀμοῦμαι,
Μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι,
Μήτε τιν' ἄλλον ὄπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
Αἵτινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων,
Ὀφρύσι ῥιπτάζεσκεν, ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Μάκρ' ἀποσυρίζων, ἅλιον τὸν μῦθον ἀκούων.
Τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ὦ πέπον, ἠπεροπευτὰ, δολοφραδὲς, ἦ σε μάλ' οἴω
Πολλάκις ἀντιτοροῦντα δόμους εὐναιετάοντας,
Ἔννυχον οὐχ ἕνα μοῦνον ἐπ' οὔδεϊ φῶτα καθίσσαι,
Σκευάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου, οἷ' ἀγορεύεις.
Πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὁπότ' ἂν κρειῶν ἐρατίζων
Ἀντήσῃς ἀγέλῃσι βοῶν καὶ πώεσι μήλων.
Ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματόν τε καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς,
Ἐκ λίκνου κατάβαινε, μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε.
Τοῦτο γὰρ οὖν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοις γέρας ἕξεις,
Ἀρχὸς φηλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Σὺν δ' ἄρα φρασσάμενος, τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης,
Οἰωνὸν προέηκεν, ἀειρόμενος μετὰ χερσίν,
Τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην.
Ἐσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε· τοῖο δ' Ἀπόλλων
Ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
Ἕζετο δὲ προπάροιθε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Θάρσει, σπαργανιῶτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἴφθιμα κάρηνα
Τούτοις οἰωνοῖσι· σὺ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.

Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς,
Σπουδῇ ἰών· ἄμφω δὲ παρ' οὔατα χερσὶν ἐώθει
Σπάργανον, ἀμφ' ὤμοισιν ἐλιγμένον, εἶπε δέ μῦθον·
Πῆ με φέρεις, Ἑκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάντων;
Ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις;
Ὢ πόποι, εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος! οὐ γὰρ ἔγωγε
Ὑμετέρας ἔκλεψα βόας, οὐδ' ἄλλον ὄπωπα,
Αἵτινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ κλέος οἶον ἀκούω.
Δὸς δὲ δίκην καὶ δέξο παρὰ Ζηνὶ Κρονίωνι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαῤῥήδην ἐρέεινεν
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Λητοῦς ἀγλαὸς υἱός,
Ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντες· ὁ μὲν, νημερτέα φωνῶν,
Οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν·
Αὐτὰρ ὁ τέχνῃσίν τε καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
Ἤθελεν ἐξαπατᾶν Κυλλήνιος Ἀργυρότοξον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐών, πολυμήχανον εὗρεν,
Ἐσσυμένως δὴ ἔπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζεν
Πρόσθεν, ἀτὰρ κατόπισθε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱός.
Αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο,
Ἐς πατέρα Κρονίωνα, Διὸς περικαλλέα τέκνα·
Κεῖθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.
Εὐμυλίη δ' ἔχ' Ὄλυμπον ἀγάννιφον, ἀθάνατοι δὲ
Ἄφθιτοι ἠγερέθοντο ποτὶ πτύχας Οὐλύμποιο.
Ἔστησαν δ' Ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Πρόσθεν Διὸς γούνων· ὁ δ' ἀνείρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Φοῖβε, πόθεν ταύτην μενοεικέα ληΐδ' ἐλαύνεις,
Παῖδα νέον γεγαῶτα, φυὴν κήρυκος ἔχοντα;
Σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·

Ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι οὐκ ἀλαπαδνὸν,
Κερτομέων, ὡς οἷος ἐγὼ φιλολήϊός εἰμι.
Παῖδά τιν' εὗρον τόνδε διαπρύσιον κεραϊστὴν
Κυλλήνης ἐν ὄρεσσι, πολὺν διὰ χῶρον ἀνύσσας,
Κέρτομον, οἷον ἔγωγε θεῶν οὐκ ἄλλον ὄπωπα,
Οὐδ' ἀνδρῶν, ὁπόσοι λησίμβροτοί εἰσ' ἐπὶ γαίῃ.
Κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς, ᾤχετ' ἐλαύνων
Ἑσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων· τὰ δ' ἄρ' ἴχνια τοῖα πέλωρα,
Οἷά τ' ἀγάσσασθαι, καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
Τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
Ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα·
Αὐτὸς δ' οὗτος ὅδ' ἐκτὸς, ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσὶν,
Οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον.
Ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα
Τοῖα πέλωρ', ὡσείτις ἀραιῇσι δρυσὶ βαίνοι.
Ὄφρα μὲν οὖν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
Ῥεῖα μάλ' ἴχνια πάντα διέπρεπεν ἐν κονίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν στίβον ἐξεπέρησεν,
Ἄφραστος γένετ' ὦκα βοῶν στίβος, ἠδὲ καὶ αὐτοῦ,
Χῶρον ἀνὰ κρατερόν· τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ,
Ἐς Πύλον εὐθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος εὐρυμετώπων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τὰς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέερξεν,
Καὶ διὰ πυρπαλάμησεν ὁδοῦ, τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα,
Ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικὼς,
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι κατὰ ζόφον· οὐδέ κεν αὐτὸν
Αἰετὸς ὀξὺ λάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν
Αὐγὰς ὠμόργαζε, δολοφροσύνην ἀλεγύνων·
Αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν·
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα.

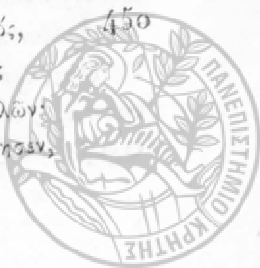
Οὐδέ κε μηνύσαιμ᾽, οὐδ᾽ ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Ἤτοι ἄρ᾽ ὣς εἰπὼν κατ᾽ ἄρ᾽ ἕζετο Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἑρμῆς δ᾽ αὖθ᾽ ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ηὔδα,
Δείξατο δ᾽ ἐς Κρονίωνα, θεῶν σημάντορα πάντων.
Ζεῦ πάτερ, ἦτοι ἐγώ τοι ἀληθείην καταλέξω·
Νημερτής τε γάρ εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.
Ἦλθεν ἐς ἡμέτερον διζήμενος εἰλίποδας βοῦς
Σήμερον, ἠελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο,
Οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας, οὐδὲ κατόπτας·
Μηνύειν δ᾽ ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὕπο πολλῆς·
Πολλὰ δέ μ᾽ ἠπείλησε βαλεῖν ἐς Τάρταρον εὐρὺν,
Οὕνεχ᾽ ὁ μὲν τέρεν ἄνθος ἔχει φιλοκυδέος ἥβης,
Αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην (τὰ δέ τ᾽ οἶδε καὶ αὐτὸς)
Οὔτι βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, ἐοικώς.
Πείθεο (καὶ γὰρ ἐμοῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι)
Ὡς οὐκ οἴκαδ᾽ ἔλασσα βόας, ὣς ὄλβιος εἴην,
Οὐδ᾽ ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην· τὸ δέ τ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύω·
Ἠέλιον δὲ μάλ᾽ αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,
Καὶ σὲ φιλῶ, καὶ τοῦτον ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτὸς,
Ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι· μέγαν δ᾽ ἐπιδαίομαι ὅρκον,
Οὐ μὰ τάδ᾽ ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια.
Καί που ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὲ νηλέα φώρην
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι· σὺ δ᾽ ὁπλοτέροισιν ἄρηγε.
Ὣς φάτ᾽ ἐπιλλίζων Κυλλήνιος Ἀργειφόντης·
Καὶ τὸ σπάργανον εἶχεν ἐπ᾽ ὠλένῃ, οὐδ᾽ ἀπέβαλλεν.
Ζεὺς δὲ μέγ᾽ ἐξεγέλασεν, ἰδὼν κακομηδέα παῖδα.
Εὖ καὶ ἐπισταμένως ἀρνεύμενον ἀμφὶ βόεσσιν.
Ἀμφοτέρους δ᾽ ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
Ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
Καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ᾽ ἀβλαβίῃσι νόοιο

Ὅππῃ δ' αὖτ' ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς Ἑρμῆς.
Ῥηϊδίως γὰρ ἔπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Τὼ δ' ἄμφω σπεύδοντε, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
Ἐς Πύλον ἠμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξον,
Ἀγροὺς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Ὅππου οἱ τὰ χρήματ' ἀτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἔνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν παρὰ λάϊνον ἄντρον,
Ἐς φάος ἐξήλαυνε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Λητοΐδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν ἐνόησε βοείας
Πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τάχα δ' εἴρετο κύδιμον Ἑρμῆν·
Πῶς ἐδύνω, δολομῆτα, δύο βόε δειροτομῆσαι.
Ὧδε νεογνὸς ἐὼν καὶ νήπιος; αὐτὸς ἔγωγε
Θαμβαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος· οὐδέ τί σε χρὴ
Μακρὸν ἀέξεσθαι, Κυλλήνιε, Μαιάδος υἱέ.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
Ἄγνων· ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο
Αὐτόθεν, ἀμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσιν,
Ῥειά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν,
Ἑρμέω βουλῆσι κλεψίφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Θαύμασεν ἀθρήσας. τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Χῶρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πύκν' ἀμαρύσσων,
Ἐγκρύψαι μεμαώς. Λητοῦς δ' ἐρικυδέος υἱὸν
Ῥεῖα μάλ' ἐπρήϋνεν ἑκηβόλον, ὡς ἤθελ' αὐτὸς,
Καὶ κρατερόν περ ἐόντα· λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς, . . .
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
Γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωὴ
Θεσπεσίης ἐνοπῆς, καί μιν γλυκὺς ἵμερος ᾕρει,
Θυμῷ ἀκουάζοντα· λύρῃ δ' ἐρατὸν κιθαρίζων

Στῆ ῥ' ὅγε θαρσήσας ἐπ' ἀριστερὰ Μαιάδος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος· τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
Γηρύετ' ἀμβολάδην (ἐρατὴ δέ οἱ ἕσπετο φωνή)
Κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνήν.
Ὡς τὰ πρῶτα γένοντο, καὶ ὡς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
Μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ,
Μητέρα Μουσάων, ἡ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν.
Τοὺς δὲ κατὰ πρέσβιν τε, καὶ ὡς γεγάασιν ἕκαστος,
Ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱός,
Πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ἐπωλένιον κιθαρίζων.
Τὸν δ' ἔρος ἐν στήθεσσιν ἀμήχανος αἴνυτο θυμὸν,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
　Βουφόνε, μηχανιῶτα, πονεύμενε, δαιτὸς ἑταῖρε,
Πεντήκοντα βοῶν ἀντάξια ταῦτα μέμηλας.
Ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι ὀΐω·
Νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, πολύτροπε Μαιάδος υἱέ,
Ἦ σοί γ' ἐκ γενετῆς τάδ' ἅμ' ἕσπετο θαυματὰ ἔργα,
Ἠέ τις ἀθανάτων, ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων
Δῶρον ἀγαυὸν ἔδωκε, καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν.
Θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω,
Ἣν οὔ πώποτέ φημι δαήμεναι, οὔτε τιν' ἀνδρῶν,
Οὔτε τιν' ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν,
Νόσφι σέθεν, φηλῆτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ.
Τίς τέχνη; τίς μοῦσα ἀμηχανέων μελεδώνων;
Τίς τρίβος; ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
Εὐφροσύνην, καὶ ἔρωτα, καὶ ἥδυμον ὕπνον ἑλέσθαι.
Καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν Ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδός,
Τῇσι χοροί τε μέλουσι καὶ ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς
Καὶ μολπὴ τεθαλυῖα καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν·
Ἀλλ' οὔπω τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ἄλλα μέλησεν,

Οἷα νέων θαλίης ἐνδέξια ἔργα πέλονται.
Θαυμάζω, Διὸς υἱέ, ὡς ἐρατὸν κιθαρίζεις.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, ὀλίγος περ ἐὼν, κλυτὰ μήδεα οἶδας,
Ἷζε, πέπον, καὶ μῦθον ἐπαίνει πρεσβυτέροισιν·
Νῦν γάρ τοι κλέος ἔσται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Σοί τ' αὐτῷ καὶ μητρί· τὸ δ' ἀτρεκέως ἀγορεύω·
Ναὶ μὰ τόδε κρανέϊνον ἀκόντιον, ἦ μὲν ἐγώ σε
Κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἡγεμονεύσω,
Δώσω τ' ἀγλαὰ δῶρα, καὶ ἐς τέλος οὐκ ἀπατήσω.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
Εἰρωτᾷς μ', Ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγὼ σοὶ
Τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω.
Σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
Βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
Πρῶτος γάρ, Διὸς υἱέ, μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις,
Ἠΰς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεὺς
Ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
Καὶ τιμάς· σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
Μαντείας θ', Ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
Καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα.
Σοὶ δ' αὐτάργετόν ἐστι δαήμεναι, ὅ, ττι μενοινᾷς.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
Μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
Δέγμενος ἐξ ἐμέθεν· σὺ δέ μοι, φίλε, κῦδος ὄπαζε.
Εὐμόλπει, μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην,
Καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένην ἀγορεύειν·
Εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν ἐς δαῖτα θάλειαν,
Καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκυδέα κῶμον,
Εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἤματος. ὅστις ἄρ' αὐτὴν
Τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ,

Φθεγγομένη, παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει.
Ῥεῖα συνηθείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
Ἐργασίην φεύγουσα δυήπαθον· ὃς δέ κεν αὐτὴν
Νῆϊς ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεείνῃ,
Μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυλλίζοι.
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅ, ττι μενοινᾷς.
Καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.
Ἡμεῖς δ' αὖτ' ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
Βουσὶ νομοὺς, Ἑκάργε, νομεύσομεν ἀγραύλοισιν.
Ἔνθεν ἅλις τέξουσι βόες, ταύροισι μιγεῖσαι,
Μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας· οὐδέ τί σε χρὴ,
Κερδαλέον περ ἐόντα, περιζαμενῶς κεχολῶσθαι.

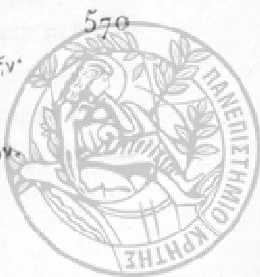
Ὣς εἰπὼν ὤρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἑρμῇ δ' ἐγγυάλιξεν ἔχειν μάστιγα φαεινήν.
Βουκολίας τ' ἐπέτελλεν· ἔδεκτο δὲ Μαιάδος υἱὸς
Γηθήσας· κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
Λητοῦς ἀγλαὸς υἱὸς, ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ καλὸν
Ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισεν.

Ἔνθα βόας μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα
Ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
Ἄψορροι πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἐῤῥώσαντο.
Τερπόμενοι φόρμιγγι· χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεὺς,
Ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καὶ ὁ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς, ὡς ἔτι καὶ νῦν,
Σήματ' ἐπεὶ κίθαριν μὲν Ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
Ἱμερτὴν δεδαὼς, ὁ δ' ἐπωλένιον κιθάριζεν.
Αὐτὸς δ' αὖθ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
Συρίγγων ἐνοπὴν ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν.
Καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Δείδια Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
Μή μοι ἅμα κλέψῃς κίθαριν καὶ καμπύλα τόξα.
Τιμὴν γὰρ πὰρ Ζηνὸς ἔχεις, ἐπαμοίβια ἔργα
Θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ,
Πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδοις.
Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσεν,
Μή ποτ' ἀποκλέψειν, ὅσα Ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
Μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Λητοΐδης κατένευσεν ἐπ' ἀρθμῷ καὶ φιλότητι,
Μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι,
Μήτε θεὸν, μήτ' ἄνδρα, Διὸς γόνον· ἐν δὲ τέλειον
Σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων
Πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον· αὐτὰρ ἔπειτα
Ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
Χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει,
Πάντας ἐπικραίνουσα θεοὺς, ἐπέων τε καὶ ἔργων,
Τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
Μαντείην δὲ, φέριστε, Διοτρεφὲς, ἣν ἐρεείνεις,
Οὔτε σὲ θεσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τίν' ἄλλον
Ἀθανάτων· τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἔγωγε
Πιστωθεὶς κατένευσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μή τινα νόσφιν ἐμοῖο θεῶν αἰειγενετάων
Ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν·
Καὶ σὺ, κασίγνητε, χρυσόῤῥαπι, μή με κέλευε
Θέσφατα πιφαύσκειν, ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
Πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
Καί κεν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, ὅστις ἂν ἔλθῃ

Φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τεληέντων οἰωνῶν·
Οὗτος ἐμῆς ὀ. φῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω.
Ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσιν
Μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
Ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
Φήμ', ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην. * *
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, Μαίης ἐρικυδέος υἱέ.
[Καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἐριούνιε δαῖμον·]
Θριαὶ γάρ τινές εἰσι, κασίγνηται γεγαυῖαι,
Παρθένοι, ὠκέῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν,
Τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκά
Οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο
Μαντείης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσὶν
Παῖς ἔτ' ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ' ἐμὸς οὐκ ἀλέγυνεν
Ἐντεῦθεν δὴ ἔπειτα ποτώμεναι ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῃ,
Κηρία βόσκονται, καί τε κραίνουσιν ἕκαστα.
Αἱ δ' ὅτε μὲν θυίωσιν ἐδηδυῖαι μέλι χλωρὸν,
Προφρονέως ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν.
Ἢν δ' ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἡδεῖαν ἐδωδὴν,
Ψεύδονται δὴ ἔπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν.
Τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ' ἀτρεκέως ἐρεείνων,
Σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε· καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαῄης,
Πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἐπακούσεται, αἴ κε τύχῃσιν.
Ταῦτ' ἔχε, Μαιάδος υἱὲ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς,
Ἵππους τ' ἀμφιπόλευε καὶ ἡμιόνους ταλαεργούς
Καὶ χαροποῖσι λέουσι καὶ ἀργιόδουσι σύεσσιν,
Καὶ κυσὶ καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθὼν,
Πᾶσι δ' ἐπὶ προβάτοισιν ἀνάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν·
Οἶον δ' εἰς Ἀΐδην τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι,
Ὅστ', ἄδοτός περ ἐὼν, δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον.

Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
Παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων. * *
Πᾶσι δ' ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ·
Παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τό δ' ἄκριτον ἠπεροπεύει
Νύκτα δἰ ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Γ.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

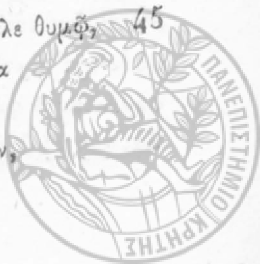
Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Κύπριδος, ἥτε θεοῖσσιν ἐπὶ γλυκὺν ἵμερον ὦρσεν.
Καί τ' ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Οἰωνούς τε Διϊπετέας καὶ θηρία πάντα,
Ἠμὲν ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει, ἠδ' ὅσα πόντος·
Πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Τρισσὰς δ' οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας, οὐδ' ἀπατῆσαι·
Κούρην τ' αἰγιόχοιο Διός, γλαυκώπιδ' Ἀθήνην·
Οὐ γάρ οἱ εὔαδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἅδον καὶ ἔργον Ἄρηος,
Ὑσμῖναί τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.
Πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξεν
Ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.
Ἡ δέ τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
Ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἑκάστῃ.
Οὐδέ ποτ' Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον, κελαδεινήν,
Δάμναται ἐν φιλότητι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.
Καὶ γὰρ τῇ ἅδε τόξα, καὶ οὔρεσι θῆρας ἐναίρειν,

Φόρμιγγές τε χοροί τε, διαπρύσιοί τ' ὀλολυγαί,
Ἄλσεά τε σκιόεντα, δικαίων τε πτόλις ἀνδρῶν.
Οὐδὲ μὲν αἰδοίῃ κούρῃ ἅδεν ἔργ' Ἀφροδίτης,
Ἱστίῃ, ἣν πρώτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
[Αὖτις δ' ὁπλοτάτην, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,]
Πότνιαν, ἣν ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·
Ἡ δὲ μάλ' οὐκ ἔθελεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν,
Ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν,
Ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Παρθένος ἔσσεσθαι πάντ' ἤματα, δῖα θεάων.
Τῇ δὲ πατὴρ δῶκεν καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
Καί τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἕζετο, πῖαρ ἑλοῦσα·
Πᾶσιν δ' ἐν νηοῖσι θεῶν τιμάοχός ἐστιν,
Καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα τέτυκται.

Τάων οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας, οὐδ' ἀπατῆσαι·
Τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τι πεφυγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην,
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Καί τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου,
Ὅστε μέγιστός τ' ἐστί, μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς·
Καί κε τοῦ, εὖτ' ἐθέλῃ, πυκινὰς φρένας ἐξαπαφοῦσα
Ῥηϊδίως συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξίν,
Ἥρης ἐκλελαθοῦσα, κασιγνήτης, ἀλόχου τε,
Ἢ μέγα εἶδος ἀρίστη ἐν ἀθανάτῃσι θεῇσιν.
Κυδίστην δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Μήτηρ τε Ῥείη· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.

Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
Ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα
Μηδ' αὐτὴ βροτέης εὐνῆς ἀποεργμένη εἴη,
Καί ποτ' ἐπευξαμένη εἴπῃ μετὰ πᾶσι θεοῖσιν,

Ἡδὺ γελοιήσασα, φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ὥς ῥα θεοὺς συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξὶν,
Καί τε καταθνητοὺς υἱεῖς τέκον ἀθανάτοισιν,
Ὥς τε θεὰς συνέμιξεν καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
Ὣς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκου Ἴδης
Βουκολέεσκεν βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς.
Τὸν δὴ ἔπειτα ἰδοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἵμερος εἷλεν.
Ἐς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν,
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος, βωμός τε θυώδης·
Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε φαεινάς·
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.
[Ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.]
Ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ εἵματα καλὰ,
Χρυσῷ κοσμηθεῖσα, φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Σεύατ' ἐπὶ Τροίην, προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον,
Ὕψι μετὰ νεφέεσσι θοῶς πρήσσουσα κέλευθον.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
Βῆ δ' ἰθὺς σταθμοῖο δι' οὔρεος· οἱ δε μετ' αὐτὴν
Σαίνοντες πολιοί τε λύκοι, χαροποί τε λέοντες,
Ἄρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ προκάδων ἀκόρητοι,
Ἤϊσαν· ἡ δ' ὁρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμὸν,
Καὶ τοῖς ἐν στήθεσσι βάλ' ἵμερον, οἱ δ' ἅμα πάντες
Σύνδυο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
Αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανεν.
Τὸν δ' εὗρε σταθμοῖσι λελειμμένον, οἶον ἀπ' ἄλλων,
Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
Οἱ δ' ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κάτα ποιήεντας

Πάντες· ὁ δὲ σταθμοῖσι λελειμμένος, οἶος ἀπ' ἄλλων,
Πωλεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθα, διαπρύσιον κιθαρίζων.
Στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
Μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
Ἀγχίσης δ' ὁρόων ἐφράζετο, θάμβαινέν τε,
Εἶδός τε, μέγεθός τε, καὶ εἵματα σιγαλόεντα.
Πέπλον μὲν γὰρ ἕεστον φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς,
Εἶχε δ' ἐπιγναμπτὰς ἕλικας, κάλυκάς τε φαεινάς·
Ὅρμοι δ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
Καλοὶ, χρύσειοι, παμποίκιλοι· ὡς δὲ σελήνη,
Στήθεσι ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ηὔδα·

Χαῖρε, ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητὼ, ἠὲ χρυσέη Ἀφροδίτη,
Ἢ Θέμις ἠϋγενὴς, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἤ πού τις Χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵτε θεοῖσιν
Πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
Ἤ τις Νυμφάων, αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
[Ἢ Νυμφέων, αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσιν,]
Καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ, περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ,
Βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
Ὥρῃσιν πάσῃσι· σὺ δ' εὔφρονα θυμὸν ἔχουσα,
Δός με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἄνδρα·
Ποίει δ' εἰσοπίσω θαλερὸν γόνον, αὐτὰρ ἔμ' αὐτὸν
Δηρὸν εὖ ζώειν καὶ ὁρᾷν φάος ἠελίοιο,
Ὄλβιον ἐν λαοῖς, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἀγχίση, κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,

Οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις;
Ἀλλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.
Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὀνομακλυτός, εἴ που ἀκούεις,
Ὃς πάσης Φρυγίης εὐτειχήτοιο ἀνάσσει·
Γλῶσσαν δ' ὑμετέρην τε καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα.
Τρωὰς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Σμικρὴν παῖδ' ἀτίταλλε, φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
[Ὣς ἤτοι γλῶσσάν γε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα.]
Νῦν δέ μ' ἀνήρπαξε χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης
Ἐκ χοροῦ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδεινῆς·
Πολλαὶ δὲ νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο·
Ἔνθεν μ' ἥρπαξε χρισόῤῥαπις Ἀργειφόντης,
Πολλὰ δ' ἔπ' ἤγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Πολλὴν δ' ἄκληρόν τε καὶ ἄκτιτον, ἣν διὰ θῆρες
Ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους,
Οὐδὲ ποσὶ ψαύειν ἐδόκουν φυσιζόου αἴης·
Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παραὶ λέχεσιν καλέεσθαι
Κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξε, καὶ φράσεν, ἤτοι ὅγ' αὖτις
Ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Αὐτὰρ ἐγώ σ' ἱκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι, ἠδὲ τοκήων
Ἐσθλῶν· οὐ μὲν γάρ κε κακοὶ τοιόνδε τέκηεν·
Ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος,
Πατρί τε σῷ δεῖξον καὶ μητέρι κεδν' εἰδυίῃ,
Σοῖς τε κασιγνήτοις, οἵ τοι ὁμόθεν γεγάασιν,
[οὔ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα·]
Εἴ τοι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.
Πέμψαι δ' ἄγγελον ὦκα μετὰ Φρύγας αἰολοπώλους,

Εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῷ καὶ μητέρι κηδομένῃ περ·
Οἱ δέ κέ τοι χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν
Πέμψουσι· σὺ δὲ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
Ταῦτα δὲ ποιήσας, δαίνυ γάμον ἱμερόεντα,
Τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ·
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Εἰ μὲν θνητή γ' ἐσσί, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ,
Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὀνομακλυτὸς, ὡς ἀγορεύεις,
Ἀθανάτοιο δ' ἕκητι διακτόρου ἐνθάδ' ἱκάνεις,
Ἑρμέω, ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεαι ἤματα πάντα·
Οὔτις ἔπειτα θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
Ἐνθάδε με σχήσει, πρὶν σῇ φιλότητι μιγῆναι
Αὐτίκα νῦν· οὐδ' εἴ κεν ἑκηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων
Τόξου ἀπ' ἀργυρέου προΐοι βέλεα στονόεντα.
Βουλοίμην κεν ἔπειτα, γύναι εἰκυῖα θεῇσιν,
Σῆς εὐνῆς ἐπιβὰς, δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς εἰπὼν, λάβε χεῖρα· φιλομμειδὴς δ' Ἀφροδίτη
Ἕρπε μεταστρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα,
Ἐς λέχος εὔστρωτον, ὅθι περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
Χλαίνῃσιν μαλακῇς ἐστρωμένον, αὐτὰρ ὕπερθεν
Ἄρκτων δέρματ' ἔκειτο, βαρυφθόγγων τε λεόντων,
Τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν λεχέων εὐποιήτων ἐπέβησαν,
Κόσμον μέν οἱ πρῶτον ἀπὸ χροὸς εἷλε φαεινόν,
Πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικάς τε, κάλυκάς τε, καὶ ὅρμους·
Λῦσε δὲ οἱ ζώνην, ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα
Ἔκδυε, καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Ἀγχίσης· ὁ δ' ἔπειτα, θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ
Ἀθανάτῃ παρέλεκτο θεᾷ βροτὸς, οὐ σάφα εἰδώς.

Ἦμος δ' ἂψ εἰς αὖλιν ἀποκλίνουσι νομῆες
Βοῦς τε καὶ ἴφια μῆλα νομῶν ἐξ ἀνθεμοέντων,
Τῆμος ἄρ' Ἀγχίσῃ μὲν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν
Νήδυμον, αὐτὴ δὲ χροῒ ἔννυτο εἵματα καλά.
Ἑσσαμένη δ' αὖ πάντα περὶ χροῒ δῖα θεάων,
Ἔστη πὰρ κλισίῃ· εὐποιήτου δὲ μελάθρου
Κῦρε κάρη, κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
Ἄμβροτον, οἷόν τ' ἐστὶν ἐϋστεφάνου Κυθερείης·
Ἐξ ὕπνου δ' ἀνέγειρεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν.

Ὄρσεο, Δαρδανίδη· τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις;
Καὶ φράσαι, εἴ τι ὁμοίη ἐγὼν ἰνδάλλομαι εἶναι,
Οἵην δή με τὸ πρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας.

Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν.
Ὡς δὲ ἴδεν δειρήν τε καὶ ὄμματα κάλ' Ἀφροδίτης,
Τάρβησέν τε καὶ ὄσσε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ·
Ἂψ δ' αὖτις χλαίνῃ τ' ἐκαλύψατο καλὰ πρόσωπα,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Αὐτίκα σ' ὡς τὰ πρῶτα, θεὰ, ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ἔγνων, ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι αἰγιόχοιο,
Μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἐάσῃς
Ναίειν, ἀλλ' ἐλέαιρ', ἐπεὶ οὐ βιοθάλμιος ἀνὴρ
Γίγνεται, ὅστε θεαῖς εὐνάζεται ἀθανάτῃσιν.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἀγχίση, κύδιστε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Θάρσει, μηδέ τι σῇσι μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
Οὐ γάρ τοί τι δέος, παθέειν κακὸν ἐξ ἐμέθεν γε,
Οὐδ' ἄλλων μακάρων· ἐπειὴ φίλος ἐσσὶ θεοῖσιν.
Σοὶ δ' ἔσται φίλος υἱὸς, ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει·
Καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται.

Τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὕνεκά μ' αἰνὸν
Ἔσχεν ἄχος, ἕνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ.
Ἀγχίθεοι δὲ μάλιστα καταθνητῶν ἀνθρώπων
Αἰεὶ ἀφ' ὑμετέρης γενεῆς εἶδός τε φυήν τε.
Ἤτοι μὲν ξανθὸν Γανυμήδεα μητίετα Ζεὺς
Ἥρπασ' ἑὸν διὰ κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
Καί τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιοινοχοεύοι,
Θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τετιμένος ἀθανάτοισιν,
Χρυσέου ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
Τρῶα δὲ πένθος ἄλαστον ἔχε φρένας, οὐδέ τι ᾔδει,
Ὅππῃ οἱ φίλον υἱὸν ἀνήρπασε θέσπις ἄελλα·
Τὸν δὴ ἔπειτα γόασκε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Καί μιν Ζεὺς ἐλέησε, δίδου δέ οἱ υἷος ἄποινα,
Ἵππους ἀρσίποδας, τοί τ' ἀθανάτους φορέουσιν.
Τούς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν· εἶπεν δὲ ἕκαστα,
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσι, διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ὡς ἔοι ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ Ζηνὸς ὅγ' ἔκλυεν ἀγγελιάων,
Οὐκέτι ἔπειτα γόασκε, γεγήθει δὲ φρένας ἔνδον·
Γηθόσυνος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
Ὡς δ' αὖ Τιθωνὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠώς,
Ὑμετέρης γενεῆς, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα Κρονίωνα,
Ἀθάνατόν τ' εἶναι, καὶ ζώειν ἤματα πάντα·
Τῇ δὲ Ζεὺς ἐπένευσε, καὶ ἐκρήηνεν ἐέλδωρ·
Νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια Ἠὼς
Ἥβην αἰτῆσαι, ξῦσαί τ' ἀπὸ γῆρας ὀλοιόν.
Τὸν δ' ἤτοι εἵως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη,
Ἠοῖ τερπόμενος χρυσοθρόνῳ, ἠριγενείῃ,
Ναῖε παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῇς ἐπὶ πείρασι γαίης.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶται πολιαὶ κατέχυντο ἔθειραι
Καλῆς ἐκ κεφαλῆς, εὐηγενέος τε γενείου,
Τοῦ δ' ἤτοι εὐνῆς μὲν ἀπείχετο πότνια Ἠὼς,
Αὐτὸν δ' αὖτ' ἀτίταλλεν, ἐνὶ μεγάροισιν ἔχουσα,
Σίτῳ τ', ἀμβροσίῃ τε, καὶ εἵματα καλὰ διδοῦσα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν στυγερὸν κατὰ γῆρας ἔπειγεν,
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δύνατ', οὐδ' ἀναεῖραι,
Ἥδε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
Τοῦ δ' ἤτοι φωνὴ ῥέει ἄσπετος, οὐδέ τι κίκυς
Ἔσθ', οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε τοῖον ἐν ἀθανάτοισιν ἑλοίμην,
Ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
Ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἶδός τε δέμας τε,
Ζώοις, ἡμέτερός τε πόσις κεκλημένος εἴης,
Οὐκ ἂν ἔπειτά μ' ἄχος πυκινὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.
Νῦν δέ σε μὲν τάχα γῆρας ὁμοίϊον ἀμφικαλύψει
Νηλειὲς, τό,τ' ἔπειτα παρίσταται ἀνθρώποισιν,
Οὐλόμενον, καματηρὸν, ὅ,τε στυγέουσι θεοί περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ μέγ' ὄνειδος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἔσσεται ἤματα πάντα διαμπερὲς εἵνεκα σεῖο,
Οἳ πρὶν ἐμοὺς ὀάρους καὶ μήτιας, αἷς ποτὲ πάντας
Ἀθανάτους συνέμιξα καταθνητῇσι γυναιξὶν,
Τάρβεσκον· πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα·
Νῦν δὲ δὴ οὐκέτι μοι στόμα χείσεται ἐξονομῆναι
Τοῦτο μετ' ἀθανάτοισιν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθην,
Σχέτλιον, οὐκ ὀνομαστὸν, ἀπεπλάγχθην δέ νόοιο,
Παῖδα δ' ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην, βροτῷ εὐνηθεῖσα.
Τὸν μὲν, ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
Νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκῷοι, βαθύκολποι,

Αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε, ζάθεόν τε,
Αἵ ῥ' οὔτε θνητοῖς, οὔτ' ἀθανάτοισιν ἕπονται·
Δηρὸν μὲν ζώουσι, καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσιν,
Καί τε μετ' ἀθανάτοις καλὸν χορὸν ἐῤῥώσαντο.
Τῇσι δὲ Σειληνοὶ καὶ εὔσκοπος Ἀργειφόντης
Μίσγοντ' ἐν φιλότητι μυχῷ σπείων ἐροέντων.
Τῇσι δ' ἅμ', ἢ ἐλάται, ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
Γεινομένῃσιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ,
Καλαὶ, τηλεθάουσαι, ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.
Ἑστᾶσ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσιν
Ἀθανάτων, τὰς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ Μοῖρα παρεστήκῃ θανάτοιο,
Ἀζάνεται μὲν πρῶτον ἐπὶ χθονὶ δένδρεα καλὰ,
Φλοιὸς δ' ἀμφιπεριφθινύθει, πίπτουσι δ' ἀπ' ὄζοι·
Τῶν δέ θ' ὁμοῦ ψυχὴ λείπει φάος ἠελίοιο.
Ταὶ μὲν ἐμὸν θρέψουσι παρὰ σφίσιν υἱὸν ἔχουσαι·
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἕλῃ πολυήρατος ἥβη,
Ἄξουσίν τοι δεῦρο θεαὶ, δείξουσί τε παῖδα.
Σοὶ δ' ἐγὼ, ὄφρα κε ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
Ἐς πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλεύσομαι, υἱὸν ἄγουσα.
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃς θάλος ὀφθαλμοῖσιν,
Γηθήσεις ὁρόων· μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσται.
Ἄξεις δ' αὐτίκα μιν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἢν δέ τις εἴρηταί σε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Ἥτις τοι φίλον υἱὸν ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
Τῷ δὲ σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω·
Φάσθαι τοι Νύμφης καλυκώπιδος ἔκγονον εἶναι,
Αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος, καταειμένον ὕλῃ.
Εἰ δέ κεν ἐξείπῃς καὶ ἐπεύξεαι ἄφρονι θυμῷ,
Ἐν φιλότητι μιγῆναι ἐϋστεφάνῳ Κυθερείῃ,

Ζεύς σε χολωσάμενος βαλέει ψολόεντι κεραυνῷ.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
Ἴσχεο, μηδ' ὀνόμαινε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν.
Ὣς εἰποῦσ', ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν ἠνεμόεντα.
Χαῖρε, θεὰ, Κύπροιο ἐϋκτιμένης μεδέουσα·
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

Δ.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρ' ἠΰκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
Αὐτὴν, ἠδὲ θύγατρα τανύσφυρον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
Ἥρπαξεν, δῶκεν δὲ βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
Νόσφιν Δήμητρος χρυσαόρου, ἀγλαοκάρπου,
Παίζουσαν κούρῃσι σὺν Ὠκεανοῦ βαθυκόλποις,
Ἄνθεά τ' αἰνυμένην, ῥόδα καὶ κρόκον, ἠδ' ἴα καλά,
Λειμῶν' ἂμ μαλακὸν, καὶ ἀγαλλίδας ἠδ' ὑάκινθον,
Νάρκισσόν θ', ὃν φῦσε δόλον καλυκώπιδι κούρῃ
Γαῖα, Διὸς βουλῇσι χαριζομένη Πολυδέκτῃ
Θαυμαστὸν γανόωντα, σέβας δέ τε πᾶσιν ἰδέσθαι
Ἀθανάτοις τε θεοῖς ἠδὲ θνητοῖς ἀνθρώποις·
Τοῦ καὶ ἀπὸ ῥίζης ἑκατὸν κάρα ἐξεπεφύκει·
Κηώδει δ' ὀδμῇ πᾶς τ' οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Γαῖά τε πᾶσ' ἐγέλασσε καὶ ἁλμυρὸν οἶδμα θαλάσσης·
Ἡ δ' ἄρα θαμβήσασ' ὠρέξατο χερσὶν ἅμ' ἄμφω
Καλὸν ἄθυρμα λαβεῖν· χάνε δὲ χθὼν εὐρυάγυια
Νύσιον ἂμ πεδίον, τῇ ὄρουσεν ἄναξ Πολυδέγμων
Ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.

Ἁρπάξας δ' ἀέκουσαν ἐπὶ χρυσέοισιν ὄχοισιν
Ἦγ' ὀλοφυρομένην· ἰάχησε δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ,
Κεκλομένη πατέρα Κρονίδην ὕπατον καὶ ἄριστον.
Οὐδέ τις ἀθανάτων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
Ἤκουσεν φωνῆς, οὐδ' ἀγλαόκαρποι Ἔλειαι·
Εἰ μὴ Περσαίου θυγάτηρ ἀταλὰ φρονέουσα,
Ἄϊεν ἐξ ἄντρου, Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος,
Ἠέλιός τε ἄναξ, Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Κούρης κεκλομένης πατέρα Κρονίδην· ὁ δὲ νόσφιν
Ἧστο θεῶν ἀπάνευθε πολυλλίστῳ ἐνὶ νηῷ,
Δέγμενος ἱερὰ καλὰ παρὰ θνητῶν ἀνθρώπων.
Τὴν δ' ἀεκαζομένην ἦγεν θεὸς ἐννεσίῃσιν
Πατροκασίγνητος, πολυσημάντωρ Πολυδέγμων,
Ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
Ὄφρα μὲν οὖν γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
Λεῦσσε θεὰ, καὶ πόντον ἀγάῤῥοον ἰχθυόεντα,
Αὐγάς τ' ἠελίου, ἔτι δ' ἤλπετο μητέρα κεδνὴν
Ὄψεσθαι, καὶ φῦλα θεῶν, αἰειγενετάων·
Τόφρα οἱ ἐλπὶς ἔθελγε μέγαν νόον, ἀχνυμένης περ ****
Ἤχησαν δ' ὀρέων κορυφαὶ καὶ βένθεα πόντου
Φωνῇ ὑπ' ἀθανάτῃ· τῆς δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ.
Ὀξὺ δέ μιν κραδίην ἄχος ἔλλαβεν, ἀμφὶ δὲ χαίταις
Ἀμβροσίαις κρήδεμνα δαΐζετο χερσὶ φίλῃσιν·
Κυάνεον δὲ κάλυμμα κατ' ἀμφοτέρων βάλετ' ὤμων,
Σεύατο δ', ὥστ' οἰωνὸς, ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
Μαιομένη· τῇ δ' οὔτις ἐτήτυμα μυθήσασθαι
Ἤθελεν, οὔτε θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
Οὐδ' οἰωνῶν τις τῇ ἐτήτυμος ἄγγελος ἦλθεν.
Ἐννῆμαρ μὲν ἔπειτα κατὰ χθόνα πότνια Δηὼ
Στρωφᾶτ', αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα·

Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἡδυπότοιο
Πάσσατ' ἀκηχεμένη, οὐδὲ χρόα βάλλετο λουτροῖς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη οἱ ἐπήλυθε φαινολὶς ἠώς,
Ἤντετό οἱ Ἑκάτη, σέλας ἐν χείρεσσιν ἔχουσα,
Καί ῥά οἱ ἀγγελέουσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε·

Πότνια Δημήτηρ, ὡρηφόρε, ἀγλαόδωρε,
Τίς θεῶν οὐρανίων, ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων
Ἥρπασε Περσεφόνην, καὶ σὸν φίλον ἤκαχε θυμόν;
Φωνῆς γὰρ ἤκουσ', ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ὅς τις ἔην· σοὶ δ' ὦκα λέγω νημερτέα πάντα.

Ὣς ἄρ' ἔφη Ἑκάτη· τὴν δ' οὐκ ἠμείβετο μύθῳ
Ῥείας ἠϋκόμου θυγάτηρ, ἀλλ' ὦκα σὺν αὐτῇ
Ἤϊξ', αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα.
Ἠέλιον δ' ἵκοντο, θεῶν σκοπὸν, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Στὰν δ' ἵππων προπάροιθε, καὶ εἴρετο δῖα θεάων·

Ἠέλι', αἴδεσσαί με θεᾶς ὕπερ, εἴ ποτε δή σευ
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ κραδίην καὶ θυμὸν ἴηνα·
Κούρην, τὴν ἔτεκον, γλυκερὸν θάλος, εἴδεϊ κυδρὴν,
Τῆς ἀδινὴν ὄπ' ἄκουσα δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο
Ὥστε βιαζομένης, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Ἀλλά (σὺ γὰρ δὴ πᾶσαν ἐπὶ χθόνα καὶ κατὰ πόντον
Αἰθέρος ἐκ δίης καταδέρκεαι ἀκτίνεσσιν)
Νημερτέως μοι ἔνισπε, φίλον τέκος, εἴ που ὄπωπας,
Ὅς τις νόσφιν ἐμεῖο λαβὼν ἀέκουσαν ἀνάγκῃ,
Οἴχεται, ἠὲ θεῶν ἢ καὶ θνητῶν ἀνθρώπων.

Ὣς φάτο· τὴν δ' Ὑπεριονίδης ἠμείβετο μύθῳ.
Ῥείης ἠϋκόμου θύγατερ, Δήμητερ ἄνασσα,
Εἰδήσεις· δὴ γὰρ μέγα ἅζομαι ἠδ' ἐλεαίρω
Ἀχνυμένην περὶ παιδὶ τανυσφύρῳ· οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος ἀθανάτων, εἰ μὴ νεφεληγερέτα Ζεύς,

Ὅς μιν ἔδωκ' Ἀΐδῃ θαλερὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
Αὐτοκασιγνήτῳ· ὁ δ' ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
Ἁρπάξας, ἵπποισιν ἄγεν μεγάλα ἰάχουσαν.
Ἀλλὰ, θεὰ, κατάπαυε μέγαν γόον· οὐδέ τί σε χρὴ
Μὰψ αὔτως ἄπλητον ἔχειν χόλον· οὔ τοι ἀεικὴς
Γαμβρὸς ἐν ἀθανάτοις πολυσημάντωρ Ἀϊδωνεὺς,
Αὐτοκασίγνητος καὶ ὁμόσπορος, ἀμφὶ δὲ τιμὴν
Ἔλαχεν, ὡς τὰ πρῶτα διάτριχα δασμὸς ἐτύχθη.
Τοῖς μέτα ναιετάει, τῶν ἔλλαχε κοίρανος εἶναι.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ὑπ' ὀμοκλῆς
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα, τανύπτεροι ὥς τ' οἰωνοί·
Τὴν δ' ἄχος αἰνότερον καὶ κύντερον ἵκετο θυμόν.
Χωσαμένη δὴ ἔπειτα κελαινεφεῖ Κρονίωνι,
Νοσφισθεῖσα θεῶν ἀγορὴν καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
Ὤχετ' ἐπ' ἀνθρώπων πόλιας καὶ πίονα ἔργα,
Εἶδος ἀμαλδύνουσα πολὺν χρόνον· οὐδέ τις ἀνδρῶν
Εἰσορόων γίγνωσκε, βαθυζώνων τε γυναικῶν,
Πρίν γ' ὅτε δὴ Κελεοῖο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
Ὃς τότ' Ἐλευσῖνος, θυοέσσης κοίρανος ἦεν.
Ἕζετο δ' ἐγγὺς ὁδοῖο, φίλον τετιημένη ἦτορ,
Παρθενίῳ φρέατι, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
Ἐν σκιῇ, αὐτὰρ ὕπερθε πεφύκει θάμνος ἐλαίης,
Γρηῒ παλαιγενέϊ ἐναλίγκιος, ἥτε τόκοιο
Εἴργηται, δώρων τε φιλοστεφάνου Ἀφροδίτης,
Οἷαί τε τροφοί εἰσι θεμιστοπόλων βασιλήων
Παίδων, καὶ ταμίαι κατὰ δώματα ἠχήεντα.
Τὴν δὲ ἴδον Κελενοῖο Ἐλευσενίδαο θύγατρες,
Ἐρχόμεναι μεθ' ὕδωρ εὐήρυτον, ὄφρα φέροιεν
Κάλπισι χαλκείῃσι φίλα πρὸς δώματα πατρὸς,
Τέσσαρες, ὥστε θεαὶ, κουρήϊον ἄνθος ἔχουσαι,

Καλλιδίκη καὶ Κλεισιδίκη, Δημώ τ' ἐρόεσσα,
Καλλιθόη θ', ἣ τῶν προγενεστάτη ἦεν ἁπασέων,
Οὐδ' ἔγνων (χαλεποὶ δὲ θεοὶ θνητοῖσιν ὁρᾶσθαι)
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμεναι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
  Τίς; πόθεν ἐσσὶ, γρηῢ, παλαιγενέων ἀνθρώπων;
Τίπτε δὲ νόσφι πόληος ἀπέστιχες, οὐδὲ δόμοισιν
Πιλνᾷ; ἔνθα γυναῖκες ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα
Τηλίκαι, ὡς σύπερ ὧδε, καὶ ὁπλότεραι γεγάασιν,
Αἵ κέ σε φίλωνται ἠμὲν ἔπει, ἠδὲ καὶ ἔργῳ.
  Ὣς ἔφαν· ἡ δ' ἐπέεσσιν ἀμείβετο πότνα θεάων·
Τέκνα φίλ', αἵτινες ἐστε γυναικῶν θηλυτεράων,
Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν μυθήσομαι· οὔτοι ἀεικὲς
Ὑμῖν εἰρομένῃσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Δηὼ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστί· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ.
Νῦν αὖτε Κρήτηθεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Ἤλυθον οὐκ ἐθέλουσα, βίῃ δ' ἀέκουσαν ἀνάγκῃ
Ἄνδρες ληϊστῆρες ἀπήγαγον· οἱ μὲν ἔπειτα
Νηῒ θοῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἔνθα γυναῖκες
Ἠπείρου ἐπέβησαν ἀολλέες, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Δεῖπνον ἐπηρτύνοντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐ δόρποιο μελίφρονος ἤρατο θυμὸς,
Λάθρη γ' ὁρμηθεῖσα δι' ἠπείροιο μελαίνης,
Φεῦγον ὑπερφιάλους σημάντορας, ὄφρα κε μή με
Ἀπριάτην περάσαντες ἐμῆς ἀπονaίατο τιμῆς.
Οὕτω δεῦρ' ἱκόμην ἀλαλημένη, οὐδέ τι οἶδα,
Ἥτις δὴ γαῖ' ἐστὶ, καὶ οἵτινες ἐγγεγάασιν·
Ἀλλ' ὑμῖν πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δοῖεν κουριδίους ἄνδρας, καὶ τέκνα τεκέσθαι,
Ὡς ἐθέλουσι τοκῆες· ἔμ' αὖτ' οἰκτείρατε, κοῦραι,
Προφρονέως, φίλα τέκνα, τέως πρὸς δώμαθ' ἵκωμαι

Ἀνέρος ἠδὲ γυναικὸς, ἵνα σφίσιν ἐργάζωμαι
Πρόφρων, οἷα γυναικὸς ἀφήλικος ἔργα τέτυκται.
Καί κεν παῖδα νεογνὸν ἐν ἀγκοίνῃσιν ἔχουσα
Καλὰ τιθηνοίμην, καὶ δώματα τηρήσαιμι·
Καί κε λέχος στορέσαιμι μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
Δεσπόσυνον· καί κ' ἔργα διδασκήσαιμι γυναῖκας.
Φῆ ῥα θεά· τὴν δ' αὐτίκ' ἀμείβετο παρθένος ἀδμὴς,
Καλλιδίκη, Κελεοῖο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη·
Μαῖα, θεῶν μὲν δῶρα, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
Τετλάμεν ἄνθρωποι· δὴ γὰρ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Ταῦτα δέ τοι σαφέως ὑποθήσομαι, ἠδ' ὀνομήνω
Ἀνέρας, οἷσιν ἔπεστι μέγα κράτος ἐνθάδε τιμῆς,
Δήμου τε προὔχουσιν, ἰδὲ κρήδεμνα πόληος
Εἰρύαταί βουλῇσι καὶ ἰθείῃσι δίκῃσιν·
Ἠμὲν Τριπτολέμου πυκιμήδεος, ἠδὲ Διόκλου,
Ἠδὲ Πολυξείνου, καὶ ἀμύμονος Εὐμόλποιο,
Καὶ Δολιχοῦ, καὶ πατρὸς ἀγήνορος ἡμετέροιο.
Τῶν πάντων ἄλοχοι κατὰ δώματα πορσαίνουσιν·
Τάων οὐκ ἄν τίς σε κατὰ πρώτιστον ὀπωπὴν
Εἶδος ἀτιμήσασα, δόμων ἀπονοσφίσσειεν,
Ἀλλά σε δέξονται· δὴ γὰρ θεοείκελός ἐσσι.
Εἰ δ' ἐθέλεις ἐπίμεινον, ἵνα πρὸς δώματα πατρὸς
Ἔλθωμεν, καὶ μητρὶ βαθυζώνῳ Μετανείρῃ
Εἴπωμεν τάδε πάντα διαμπερὲς, αἴ κέ σ' ἀνώγῃ
Ἡμέτερόνδ' ἰέναι, μηδ' ἄλλων δώματ' ἐρευνᾷν.
Τηλύγετος δέ οἱ υἱὸς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ
Ὀψίγονος τρέφεται, πολυεύχετος, ἀσπάσιός τε.
Εἰ τόνγ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
Ῥεῖά κέ τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
Ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἀπὸ θρεπτήρια δοίη.

Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἐπένευσε καρήατι· ταὶ δέ φαεινὰ
Πλασάμεναι ὕδατος φέρον ἄγγεα κυδιάουσαι.
Ῥίμφα δὲ πατρὸς ἵκοντο μέγαν δόμον, ὦκα δὲ μητρὶ
Ἔννεπον, ὡς εἶδόν τε καὶ ἔκλυον· ἡ δὲ μάλ' ὦκα
Ἐλθούσας ἐκέλευε καλεῖν ἐπ' ἀπείρονι μισθῷ.
Αἱ δ', ὥςτ' ἢ ἔλαφοι, ἢ πόρτιες εἴαρος ὥρῃ
Ἄλλοντ' ἂν λειμῶνα, κορεσσάμεναι φρένα φορβῇ,
Ὣς αἱ ἐπισχόμεναι ἑανῶν πτύχας ἱμεροέντων
Ἤϊξαν κοίλην κατ' ἀμαξιτόν· ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσοντο κροκηΐῳ ἄνθει ὁμοῖαι.
Τέτμον δ' ἐγγὺς ὁδοῦ κυδρὴν θεὸν, ἔνθα πάρος περ
Κάλλιπον· αὐτὰρ ἔπειτα φίλα πρὸς δώματα πατρὸς
Ἡγεῦνθ'· ἡ δ' ἄρ' ὄπισθε, φίλον τετιημένη ἦτορ,
Στεῖχε, κατακρῆθεν κεκαλυμμένη· ἀμφὶ δὲ πέπλος
Κυάνεος ῥαδινοῖσι θεᾶς ἐλελίζετο ποσσίν.
Αἶψα δὲ δώμαθ' ἵκοντο Διοτρεφέος Κελεοῖο,
Βὰν δὲ δι' αἰθούσης, ἔνθα σφίσι πότνια μήτηρ
Ἧστο παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Παῖδ' ὑπὸ κόλπῳ ἔχουσα, νέον θάλος· αἱ δὲ παρ' αὐτὴν
Ἔδραμον· ἡ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἔβη ποσὶ, καί ῥα μελάθρου
Κῦρε κάρη, πλῆσεν δέ θύρας σέλαος θείοιο.
Τὴν δ' αἰδώς τε, σέβας τε, ἰδὲ χλωρὸν δέος εἷλεν·
Εἶξε δέ οἱ κλισμοῖο καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγεν.
Ἀλλ' οὐ Δημήτηρ ὡρηφόρος, ἀγλαόδωρος,
Ἤθελεν ἑδριάασθαι ἐπὶ κλιμοῖο φαεινοῦ,
Ἀλλ' ἀκέουσα ἔμιμνε, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα·
Πρίν γ' ὅτε δή οἱ ἔθηκεν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
Πηκτὸν ἕδος, καθύπερθε δ' ἐπ' ἀργύφεον βάλε κῶας.
Ἔνθα καθεζομένη προκατέσχετο χερσὶ καλύπτρην·
Δηρὸν δ' ἄφθογγος τετιημένη ἧστ' ἐπὶ δίφρου,

Οὐδέ τιν' οὔτ' ἔπεϊ προσπτύσσετο, οὔτε τι ἔργῳ,
Ἀλλ' ἀγέλαστος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Ἧστο, πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρός.
Πρίν γ' ὅτε δὴ χλεύῃς μιν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
Πολλὰ παρασκώπτουσ', ἐτρέψατο πότνιαν, ἁγνήν,
Μειδῆσαι, γελάσαι τε, καὶ ἵλαον σχεῖν θυμόν.
Ἣ δή οἱ καὶ ἔπειτα μεθύστερον εὔαδεν ὀργαῖς·
Τῇ δὲ δέπας Μετάνειρα δίδου μελιηδέος οἴνου
Πλήσασ', ἡ δ' ἀνένευσ'· οὐ γὰρ θεμιτόν οἱ ἔφασκε
Πίνειν οἶνον ἐρυθρόν· ἄνωγε δ' ἄρ' ἄλφι καὶ ὕδωρ
Δοῦναι μίξασαν πιέμεν γλήχωνι τερείνῃ.
Ἡ δέ κυκεῶ τεύξασα θεᾷ πόρεν, ὡς ἐκέλευεν·
Δεξαμένη δ', ὁσίης ἐπέβη πολυπότνια Δηώ.
Τῇσι δέ μύθων ἦρχεν εὔζωνος Μετάνειρα·
Χαῖρε, γύναι, ἐπεί οὔσε κακῶν ἄπ' ἔολπα τοκήων
Ἔμμεναι, ἀλλ' ἀγαθῶν· ἐπί τοι πρέπει ὄμμασιν αἰδὼς
Καὶ χάρις, ὡσεί πέρ τε θεμιστοπόλων βασιλήων.
Ἀλλὰ θεῶν μὲν δῶρα, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
Τετλάμεν ἄνθρωποι· ἐπὶ γάρ ζυγὸς αὐχένι κεῖται.
Νῦν δ', ἐπεὶ ἵκεο δεῦρο, παρέσσεται, ὅσσα τ' ἐμοίπερ.
Παῖδα δέ μοι τρέφε τόνδε τὸν ὀψίγονον καὶ ἄελπτον
Ὤπασαν ἀθάνατοι, πολυάρητος δέ μοί ἐστιν.
Εἰ τόν γ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
Ῥεῖά κέ τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
Ζηλῶσαι· τόσα κέν τοι ἀπὸ θρεπτήρια δοίην.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ·
Καὶ σὺ, γύναι, μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ἐσθλὰ πόροιεν.
Παῖδα δέ τοι πρόφρων ὑποδέξομαι, ὥς με κελεύεις.
Θρέψω· κοὔ μιν, ἔολπα, κακοφραδίῃσιν τιθήνης
Οὔτ' ἄρ' ἐπηλυσίη δηλήσεται, οὔθ' ὑποταμνόν.

Οἶδα γὰρ ἀντίτομον μέγα φέρτερον ὑλοτόμοιο,
Οἶδα δ' ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἐσθλὸν ἐρυσμόν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, θυώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
Χερσίν τ' ἀθανάτῃσιν· γεγήθει δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς ἡ μὲν Κελεοῖο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱὸν,
Δημοφόωνθ', ὃν ἔτικτεν ἐΰζωνος Μετάνειρα,
Ἔτρεφεν ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἀέξατο δαίμονι ἶσος,
Οὔτ' οὖν σῖτον ἔδων, οὐ θησάμενος . . . . Δημήτηρ
Χρίεσκ' ἀμβροσίῃ ὡσεὶ θεοῦ ἐκγεγαῶτα,
Ἡδὺ καταπνείουσα, καὶ ἐν κόλποισιν ἔχουσα·
Νύκτας δὲ κρύπτεσκε πυρὸς μένει, ἠΰτε δαλὸν,
Λάθρα φίλων γονέων· τοῖς δὲ μέγα θαῦμα τέτυκτο,
Ὡς προθαλὴς τελέθεσκε, θεοῖσι δ' ἄντα ἐῴκει.
Καί κέν μιν ποιήσειν ἀγήρων τ' ἀθάνατόν τε,
Εἰ μὴ ἄρ' ἀφραδίῃσιν ἐΰζωνος Μετάνειρα,
Νύκτ' ἐπιτηρήσασα, θυώδεος ἐκ θαλάμοιο
Σκέψατο· κώκυσεν δὲ, καὶ ἄμφω πλήξατο μηρὼ,
Δείσασ' ᾧ περὶ παιδὶ, καὶ ἀάσθη μέγα θυμῷ
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον Δημοφόων, ξείνη σε πυρὶ ἔνι πολλῷ
Κρύπτει, ἐμοὶ δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ τίθησιν.
Ὣς φάτ' ὀδυρομένη· τῆς δ' ἄϊε δῖα θεάων.
Τῇ δὲ χολωσαμένη καλλιστέφανος Δημήτηρ,
Παῖδα φίλον, τὸν ἄελπτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτεν,
Χείρεσσ' ἀθανάτῃσιν ἀπὸ ἕο θῆκε πέδονδε,
Ἐξανελοῦσα πυρὸς, θυμῷ κοτέσασα μάλ' αἰνῶς.
Καί ῥ' ἅμυδις προσέειπεν ἐΰζωνον Μετάνειραν·
Νήϊδες ἄνθρωποι καὶ ἀφράδμονες, οὔτ' ἀγαθοῖο
Αἶσαν ἐπερχομένου προγνώμεναι, οὔτε κακοῖο·
Καὶ σὺ γὰρ ἀφραδίῃσι τεῆς μήκιστον ἀάσθης.

Ἴστω γὰρ, θεῶν ὅρκος, ἀμείλικτον Στυγὸς ὕδωρ,
Ἀθάνατόν κέν τοι καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα
Παῖδα φίλον ποίησα, καὶ ἄφθιτον ὤπασα τιμήν.
Νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὥς κεν θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξαι·
Τιμὴ δ' ἄφθιτος αἰὲν ἐπέσσεται οὕνεκα γούνων
Ἡμετέρων ἐπέβη, καὶ ἐν ἀγκοίνῃσιν ἔαυσεν·
Ὥρῃσιν δ' ἄρα τοῦγε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
Παῖδες Ἐλευσινίων πόλεμον καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Αἰὲν ἐν ἀλλήλοισι συνάξουσ' ἤματα πάντα. . . .
Εἰμὶ δὲ Δημήτηρ τιμάοχος, ἥτε μέγιστον
Ἀθανάτοις, θνητοῖς τ' ὄνειαρ καὶ χάρμα τέτυκται.
Ἀλλ' ἄγε μοι νηόν τε μέγαν καὶ βωμὸν ὑπ' αὐτῷ
Τευχόντων πᾶς δῆμος ὑπαὶ πόλιν, αἰπύ τε τεῖχος.
Καλλιχόρου καθύπερθεν, ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ,
Ὄργια δ' αὐτὴ ἐγὼν ὑποθήσομαι, ὡς ἂν ἔπειτα,
Εὐαγέως ἔρδοντες, ἐμὸν νόον ἱλάσκοισθε.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ, μέγεθος καὶ εἶδος ἄμειψεν,
Γῆρας ἀπωσαμένη, περί τ' ἀμφί τε κάλλος ἄητο·
Ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα θυηέντων ἀπὸ πέπλων
Σκίδνατο. τῆλε δὲ φέγγος ἀπὸ χροὸς ἀθανάτοιο
Λάμπε θεᾶς, ξανθαὶ δὲ κόμαι κατενήνοθεν ὤμους,
Αὐγῆς δ' ἐπλήσθη πυκινὸς δόμος ἀστεροπῆς ὥς.
Βῆ δὲ δι' ἐκ μεγάρων· τῆς δ' αὐτίκα γούνατ' ἔλυντο,
Δηρὸν δ' ἄφθογγος γένετο χρόνον, οὐδέ τι παιδὸς
Μνήσατο τηλυγέτοιο ἀπὸ δαπέδου ἀνελέσθαι.
Τοῦ δὲ κασίγνηται φωνὴν ἐσάκουσαν ἐλεεινὴν,
Κὰδ δ' ἄρ' ἀπ' εὐστρώτων λεχέων θόρον· ἡ μὲν ἔπειτα
Παῖδ' ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ·
Ἡ δ' ἄρα πῦρ ἀνέκαι'· ἡ δ' ἔσσυτο πόσσ' ἀπαλοῖσιν,
Μητέρ' ἀναστήσουσα θεώδεος ἐκ θαλάμοιο.

Ἀγρόμεναι δέ μιν ἀμφὶς ἐλούεον ἀσπαίροντα,
Ἀμφαγαπαζόμεναι· τοῦ δ' οὐ μειλίσσετο θυμός·
Χειρότεραι γὰρ δή μιν ἔχον τροφοὶ ἠδὲ τιθῆναι.
Αἱ μὲν παννύχιαι κυδρὴν θεὸν ἱλάσκοντο,
Δείματι παλλόμεναι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
Εὐρυβίῃ Κελεῷ νημερτέα μυθήσαντο,
Ὡς ἐπέτελλε θεά, καλλιστέφανος Δημήτηρ.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς ἀγορὴν καλέσας πολυπείρονα λαὸν,
Ἤνωγ' ἠϋκόμῳ Δημήτερι πίονα νηὸν
Ποιῆσαι καὶ βωμὸν ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
Οἱ δὲ μάλ' αἶψ' ἐπίθοντο, καὶ ἔκλυον αὐδήσαντος,
Τεῦχον δ', ὡς ἐπέτελλ'· ὁ δ' ἀέξετο δαίμονος αἴσῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τέλεσαν, καὶ ἐρώησαν καμάτοιο,
Βάν ῥ' ἴμεν οἴκαδ' ἕκαστος· ἀτὰρ ξανθὴ Δημήτηρ
Ἔνθα καθεζομένη μακάρων ἀπονόσφιν ἁπάντων,
Μίμνε πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρός.
Αἰνότατον δ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν
Ποίησ' ἀνθρώποις καὶ κύντατον, οὐδέ τι γαῖα
Σπέρμ' ἀνίει· κρύπτεν γὰρ ἐϋστέφανος Δημήτηρ.
Πολλὰ δὲ καμπύλ' ἄροτρα μάτην βόες ἕλκον ἀρούραις.
Πολλὸν δὲ κρῖ λευκὸν ἐτώσιον, ἔμπεσε γαίῃ.
Καί νύ κε πάμπαν ὄλεσε γένος μερόπων ἀνθρώπων
Λιμοῦ ὑπ' ἀργαλέης, γεράων τ' ἐρικυδέα τιμὴν
Καὶ θυσιῶν ἤμερσεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντας,
Εἰ μὴ Ζεὺς ἐνόησεν, ἑῷ δ' ἐφράσσατο θυμῷ.
Ἶριν δὴ πρῶτον χρυσόπτερον ὦρσε καλέσσαι
Δήμητρ' ἠΰκομον, πολυήρατον εἶδος ἔχουσαν.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Πείθετο, καὶ μεσσηγὺ διέδραμεν ὦκα πόδεσσιν.
Ἵκετο δὲ πτολίεθρον Ἐλευσῖνος θυοέσσης,

Εὗρεν δ' ἐν νηῷ Δημήτερα κυανόπεπλον,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Δήμητερ, καλέει σε πατὴρ Ζεὺς, ἄφθιτα εἰδὼς,
Ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν αἰειγενετάων.
Ἀλλ' ἴθι, μηδ' ἀτέλεστον ἐμὸν ἔπος ἐκ Διὸς ἔστω.
Ὣς φάτο λισσομένη· τῇ δ' οὐκ ἐπεπείθετο θυμός.
Αὖτις ἔπειτα θεοὺς μάκαρας Ζεὺς αἰὲν ἐόντας
Πάντας ἐπιπροΐαλλεν· ἀμοιβηδὶς δὲ κιόντες
Κίκλησκον, καὶ πολλὰ δίδον περικαλλέα δῶρα,
Τιμάς θ', ἅς κεν ἕλοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
Ἀλλ' οὔτις πεῖσαι δύνατο φρένας· ἠδὲ νόημα,
Θυμῷ χωομένης· στερεῶς δ' ἠναίνετο μύθους.
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ἔφασκε, θυώδεος Οὐλύμποιο
Πρίν γ' ἐπιβήσεσθαι, οὐ πρὶν γῆς καρπὸν ἀνήσειν,
Πρὶν ἴδοι ὀφθαλμοῖσιν ἑὴν εὐώπιδα κούρην.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
Εἰς Ἔρεβος πέμψε χρυσόρραπιν Ἀργειφόντην,
Ὄφρ' Ἀΐδην μαλακοῖσι παραιφάμενος ἐπέεσσιν,
Ἁγνὴν Περσεφόνειαν ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
Ἐς φάος ἐξαγάγοι μετὰ δαίμονας, ὄφρα ἑ μήτηρ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα, μεταλλήξειε χόλοιο.
Ἑρμῆς δ' οὐκ ἀπίθησεν, ἄφαρ δ' ὑπὸ κεύθεα γαίης
Ἐσσυμένως κατόρουσε, λιπὼν ἕδος Οὐλύμποιο.
Τέτμε δὲ τόνγε ἄνακτα δόμων ἔντοσθεν ἐόντα,
Ἥμενον ἐν λεχέεσσι σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
Πόλλ' ἀεκαζομένῃ μητρὸς πόθῳ· ἣ δ' ἐπ' ἀτλήτων
Ἔργοις θεῶν μακάρων μητίσετο βουλῇ.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος, προσέφη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Ἀΐδη κυανοχαῖτα, καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Ζεύς με πατὴρ ἤνωγεν ἀγαυὴν Περσεφόνειαν

Ἐξαγαγεῖν Ἐρέβευσφι μετὰ σφέας, ὄφρα ἑ μήτηρ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα, χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς
Ἀθανάτοις παύσειεν· ἐπεὶ μέγα μήδεται ἔργον,
Φθῖσαι φῦλ' ἀμενηνὰ χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Σπέρμ' ὑπὸ γῆς κρύπτουσα, καταφθινύθουσα δὲ τιμὰς
Ἀθανάτων· ἡ δὲ αἰνὸν ἔχει χόλον, οὐδὲ θεοῖσιν
Μίσγεται, ἀλλ' ἀπάνευθε θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ
Ἧσται, Ἐλευσῖνος κραναὸν πτολίεθρον ἔχουσα.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεὺς
Ὀφρύσιν, οὐδ' ἀπίθησε Διὸς βασιλῆος ἐφετμῆς.
Ἐσσυμένως δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι Περσεφονείῃ·
Ἔρχεο, Περσεφόνη, παρὰ μητέρα κυανόπεπλον,
Ἤπιον ἐν στήθεσσι μένος καὶ θυμὸν ἔχουσα,
Μηδέ τι δυσθύμαινε λίην περιώσιον ἄλλων.
Οὔ τι ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικὴς ἔσσομ' ἀκοίτης,
Αὐτοκασίγνητος πατρὸς Διός· ἐνθάδ' ἰοῦσα,
Δεσπόσσεις πάντων, ὁπόσα ζώει τε καὶ ἕρπει,
Τιμὰς δε σχήσησθα μετ' ἀθανάτοισι μεγίστας.
Τῶν δ' ἀδικησάντων τίσις ἔσσεται ἤματα πάντα,
Οἵ κεν μὴ θυσίῃσι τεὸν μένος ἱλάσκωνται,
Εὐαγέως ἔρδοντες, ἐναίσιμα δῶρα τελεῦντες.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ περίφρων Περσεφόνεια,
Καρπαλίμως δ' ἀνόρουσ' ὑπὸ χάρματος· αὐτὰρ ὅγ' αὐτὴ
Ῥοιῆς κόκκον ἔδωκε φαγεῖν μελιηδέα λάθρῃ,
Ἀμφὶ ἑ νωμήσας, ἵνα μὴ μένοι ἤματα πάντα
Αὖθι παρ' αἰδοίῃ Δημήτερι, κυανοπέπλῳ.
Ἵππους δὲ προπάροιθεν ὑπὸ χρυσέοισιν ὄχεσφιν
Ἔντυεν ἀθανάτους πολυσημάντωρ Ἀϊδωνεύς.
Ἡ δ' ὀχέων ἐπέβη, παρὰ δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
Ἡνία καὶ μάστιγα λαβὼν μετὰ χερσὶ φίλῃσιν,

Σεῦε δὲ ἐκ μεγάρων· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Ῥίμφα δὲ μακρὰ κέλευθα διήνυσαν· οὐδὲ θάλασσα·
Οὔθ' ὕδωρ ποταμῶν, οὔτ' ἄγγεα ποιήεντα,
Ἵππων ἀθανάτων, οὔτ' ἄκριες ἔσχεθον ὁρμὴν,
Ἀλλ' ὑπὲρ αὐτάων βαθὺν ἠέρα τέμνον ἰόντες.
Στῆσε δ' ἄγων, ὅθι μίμνεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ,
Νηοῖο προπάροιθε θυώδεος· ἡ δὲ ἰδοῦσα
Ἤϊξ', ἠΰτε μαινὰς ὄρος κατὰ δάσκιον ὕλη.
Περσεφόνη δ' ἑταίρω
Μητρὸς ἐῆς κατ
Ἄλτο θέειν
Τῇ δὲ
Ἀ

Τέκνον, μή ῥά τι μ
Βρώμης· ἐξαύδ
Ὣς μὲν γάρ κε νέουσ
Καὶ παρ' ἐμοὶ καὶ πατρὶ, κελαινεφεῖ Κρονίωνι,
Ναιετάοις πάντεσσι τετιμένη ἀθανάτοισιν.
Εἰ δ' ἐπάσω, πάλιν αὖτις ἰοῦσ'· ὑπὸ κεύθεσι γαίης
Οἰκήσεις ὡρέων τριτάτην μ
Τὰς δὲ δύω παρ' ἐμοί τε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Ὁππότε δ' ἄνθεσι γαῖ' εὐώδεσιν εἰαρινοῖσιν
Παντοδαποῖς θάλλει, τότ' ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
Αὖτις ἄνει μέγα θαῦμα θεοῖς, θνητοῖς τ' ἀνθρώποις.
Καὶ τίνι σ' ἐξαπάτησε δόλῳ κρατερὸς Πολυδέγμων;
Τὴν δ' αὖ Περσεφόνη περικαλλὴς ἀντίον ηὔδα·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἐρῶ νημερτέα πάντα·
Εὖτέ μοι ἦλθ' Ἑρμῆς ἐριούνιος ἄγγελος ὠκὺς,
Πὰρ πατέρος Κρονίδαο καὶ ἄλλων οὐρανιώνων,
Ἐλθεῖν ἐξ Ἐρέβευς, ἵνα μ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα

Λήξαις ἀθανάτοισι χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀνόρουσ' ὑπὸ χάρματος· αὐτὰρ ὁ λάθρη
Ἔμβαλέ μοι ῥοιῆς κόκκον, μελιηδέ' ἐδωδήν,
Ἄκουσαν δὲ βίῃ με προσηνάγκασσε πάσσασθαι.
Ὡς δέ μ' ἀναρπάξας Κρονίδεω πυκινὴν διὰ μῆτιν
Ὤχετο, πατρὸς ἐμοῖο, φέρον ὑπὸ κεύθεα γαίης,
Ἐξερέω, καὶ πάντα διίξομαι, ὡς ἐρεείνεις·
Ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἱμερτὸν λειμῶνα,
Λευκίππη, Φαινώ τε, καὶ Ἠλέκτρη, καὶ Ἰάνθη,
Καὶ Μελίτη, Ἰάχη τε, Ῥόδειά τε, Καλλιρόη τε,
Μηλόβοσίς τε, Τύχη τε, καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις,
Χρυσηΐς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τ', Ἀδμήτη τε,
Καὶ Ῥοδόπη, Πλουτώ τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ,
Καὶ Στύξ, Οὐρανίη τε, Γαλαξαύρη τ' ἐρατεινή,
[Παλλάς τ' ἐγρεμάχη, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,]
Παίζομεν, ἠδ' ἄνθεα δρέπομεν χείρεσσ' ἐρόεντα,
Μίγδα κρόκον τ' ἀγανὸν, καὶ ἀγαλλίδας ἠδ' ὑάκινθον,
Καὶ ῥοδέας κάλυκας καὶ λείρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
Νάρκισσόν θ' ὃν ἔφυσ', ὥσπερ κρόκον, εὐρεῖα χθών·
Αὐτὰρ ἐγὼ δρεπόμην περὶ χάρματι· γαῖα δ' ἔνερθεν
Χώρησεν, τῆς δ' ἔκθορ' ἄναξ κρατερὸς Πολυδέγμων.
Βῆ δὲ φέρων ὑπὸ γαῖαν ἐν ἅρμασι χρυσείοισιν
Πόλλ' ἀεκαζομένην· ἐβόησα δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ.
Ταῦτά τοι ἀχνυμένη περ ἀληθέα πάντ' ἀγορεύω·
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσαι,
Πολλὰ μάλ' ἀλλήλων κραδίην καὶ θυμὸν ἴαινον,
Ἀμφαγαπαζόμεναι· ἀχέων δ' ἐπεπαύετο θυμός,
Γηθοσύνας δὲ δέχονται παρ' ἀλλήλων, ἔδιδόν τε.
Τῇσιν δ' ἐγγύθεν ἦλθ' Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος·
Πολλὰ δ' ἄρ' ἀμφαγάπησε κόρην Δημήτερος ἁγνήν.

Ἐκ τοῦ οἱ πρόπολος καὶ ὀπάων ἔπλετ' ἄνασσα.
Τῆς δὲ μετ' ἄγγελον ἧκε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς
Ῥείην ἠΰκομον, Δημήτερα κυανόπεπλον
Ἀξέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
Δωσέμεν, ἅς κεν ἕλοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Νεῦσε δὲ οἱ κούρην ἔτεος περιτελλομένοιο
Τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
Τὰς δὲ δύω παρὰ μητρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Ὥς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Διὸς ἀγγελιάων.
Ἐσσυμένως δ' ἤϊξε κατ' Οὐλύμποιο καρήνων,
Ἐς δ' ἄρα Ῥάριον ἷξε, φερέσβιον οὖθαρ ἀρούρης
Τὸ πρὶν, ἀτὰρ τότε γ' οὔτι φερέσβιον, ἀλλὰ ἕκηλον
Ἑστήκει πανάφυλλον· ἔκευθε δ' ἄρα κρῖ λευκὸν
Μήδεσι Δήμητρος καλλισφύρου· αὐτὰρ ἔπειτα
Μέλλεν ἄφαρ ταναοῖσι κομήσειν ἀσταχύεσσιν,
Ἦρος ἀεξομένοιο, πέδῳ δ' ἄρα πίονες ὄγμοι
Βρισέμεν ἀσταχύων, τὰ δ' ἐν ἐλλεδανοῖσι δεδέσθαι.
Ἔνθ' ἐπέβη πρώτιστον ἀπ' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο·
Ἀσπασίως δ' ἴδον ἀλλήλας, κεχάρηντο δὲ θυμῷ.
Τὴν δ' ὧδε προσέειπε Ῥέη λιπαροκρήδεμνος·
Δεῦρο, τέκος, καλέει σε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς,
Ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
Δωσέμεν, ἅς κ' ἐθέλησθα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Νεῦσε δέ σοι κούρην ἔτεος περιτελλομένοιο
Τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
. . . . ἀθανάτοισιν
. . . . ἔθαι, ἐῷ δ' ἐπένευσε κάρητι.
Ἀλλ' ἴθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ πείθεο, μηδέ τι λίην
Ἀζηχὲς μενέαινε κελαινεφεῖ Κρονίωνι·
Αἶψα δὲ καρπὸν ἄεξε φερέσβιον ἀνθρώποισιν.
Ὣς ἔφατ' οὐδ' ἀπείθησεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ·

Αἶψα δὲ καρπὸν ἀνῆκεν ἀρουράων ἐριβώλων.
Πᾶσα δὲ φύλλοισίν τε καὶ ἄνθεσιν εὐρεῖα χθὼν
Ἔβρισ'· ἡ δὲ κιοῦσα θεμιστοπόλοις βασιλεῦσιν
Δεῖξε, Τριπτολέμῳ τε, Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ', ἡγήτορι λαῶν,
Δρησμοσύνην θ' ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν,
[Τριπτολέμῳ τε, Πολυξείνῳ τ', ἐπὶ τοῖς δὲ Διοκλεῖ]
Σεμνὰ, τά τ' οὔπως ἐστὶ παρεξέμεν, οὔτε πυθέσθαι,
Οὔτ' ἀχέειν· μέγα γάρ τι θεῶν ἄγος ἰσχάνει αὐδήν.
Ὄλβιος, ὃς τάδ' ὄπωπεν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων·
Ὃς δ' ἀτελὴς ἱερῶν, ὅς τ' ἔμμορος, οὔποθ' ὁμοίην
Αἶσαν ἔχει, φθίμενός περ, ὑπὸ ζόφῳ εὐρώεντι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάνθ' ὑπεθήκατο δῖα θεάων,
Βάν ῥ' ἴμεν Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων.
Ἔνθα δὲ ναιετάουσι παραὶ Διῒ τερπικεραύνῳ
Σεμναί τ', αἰδοῖαί τε· μέγ' ὄλβιος, ὅντιν' ἐκεῖναι
Προφρονέως φίλωνται ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
Αἶψα δὲ οἱ πέμπουσιν ἐφέστιον ἐς μέγα δῶμα
Πλοῦτον, ὃς ἀνθρώποις ἄφενος θνητοῖσι δίδωσιν.
Ἀλλ' ἄγ', Ἐλευσῖνος θυοέσσης δῆμον ἔχουσα,
Καὶ Πάρον ἀμφιρύτην, Ἄντρωνά τε πετρήεντα,
Πότνια, ἀγλαόδωρ', ὡρηφόρε, Δηοῖ ἄνασσα,
Αὐτὴ, καὶ κούρη, περικαλλὴς Περσεφόνεια,
Πρόφρων ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

E

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Αἰδοίην χρυσοστέφανον, καλὴν Ἀφροδίτην
Ἄσομαι, ἣ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν
Εἰναλίης, ὅθι μιν Ζεφύρου μένος ὑγρὸν ἀέντος
Ἤνεικεν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἀφρῷ ἔνι μαλακῷ· τὴν δὲ χρυσάμπυκες Ὧραι
Δέξαντ' ἀσπασίως, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Κρατὶ δ' ἐπὶ ἀθανάτῳ στεφάνην εὔτυκτον ἔθηκαν,
Καλὴν, χρυσείην· ἐν δὲ τρητοῖσι λοβοῖσιν
Ἄνθεμ' ὀρειχάλκου, χρυσοῖο τε τιμήεντος·
Δειρῇ δ' ἀμφ' ἁπαλῇ καὶ στήθεσιν ἀργυφέοισιν
Ὅρμοισι χρυσέοισιν ἐκόσμεον, οἷσί περ αὐταὶ
Ὧραι κόσμηθεν χρυσάμπυκες, ὁππότ' ἴοιεν
Ἐς χορὸν ἱμερόεντα θεῶν καὶ δώματα πατρός·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ κόσμον ἔθηκαν,
Ἦγον ἐς ἀθανάτους· οἱ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες,
Χερσί τ' ἐδεξιόωντο, καὶ ἠρήσαντο ἕκαστος
Εἶναι κουριδίην ἄλοχον, καὶ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Εἶδος θαυμάζοντες ἰοστεφάνου Κυθερείης.

Χαῖρ', ἑλικοβλέφαρε, γλυκυμείλιχε· δὸς δ' ἐν ἀγῶνι
Νίκην τῷδε φέρεσθαι, ἐμὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΣΤ.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

Ἀμφὶ Διόνυσον Σεμέλης ἐρικυδέος υἱὸν,
Μνήσομαι, ὡς ἐφάνη παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
Ἀκτῇ ἔπι προβλῆτι, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς,
Πρωθήβῃ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι,
Κυάνεαι· φᾶρος δὲ περὶ στιβαροῖς ἔχεν ὤμοις
Πορφύρεον· τάχα δ' ἄνδρες ἐϋσσέλμου ἀπὸ νηὸς
Ληϊσταὶ προγένοντο θοῶς ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τυρσηνοί· τοὺς δ' ἦγε κακὸς μόρος· οἱ δὲ ἰδόντες
Νεῦσαν ἐς ἀλλήλους, τάχα δ' ἔκθορον· αἶψα δ' ἑλόντες,
Εἷσαν ἐπὶ σφετέρης νηὸς, κεχαρημένοι ἦτορ.
Υἱὸν γάρ μιν ἔφαντο Διοτρεφέων βασιλήων
Εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δεῖν ἀργαλέοισιν.
Τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμὰ, λύγοι δ' ἄπο τηλόσε πῖπτον
Χειρῶν ἠδὲ ποδῶν· ὁ δὲ μειδιάων ἐκάθητο
Ὄμμασι κυανέοισι· κυβερνήτης δὲ νοήσας,
Αὐτίκα οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·
Δαιμόνιοι τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύεθ' ἑλόντες,
Καρτερόν! οὐδὲ φέρειν δύναταί μιν νηῦς εὐεργής·
Ἢ γὰρ Ζεὺς ὅδε γ' ἐστὶν, ἢ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἠὲ Ποσειδάων· ἐπεὶ οὐ θνητοῖσι βροτοῖσιν
Εἴκελος, ἀλλὰ θεοῖς, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτὸν ἀφῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
Αὐτίκα· μηδ' ἐπὶ χεῖρας ἰάλλετε, μήτι χολωθεὶς
Ὄρσῃ ἀργαλέους τ' ἀνέμους καὶ λαίλαπα πολλήν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἀρχὸς στυγερῷ ἠνίπαπε μύθῳ.
Δαιμόνι' οὖρον ὅρα, ἅμα δ' ἱστίον ἕλκεο νηὸς,
Σύμπανθ' ὅπλα λαβών· ὅδε δ' αὖτ' ἄνδρεσσι μελήσει.

Ἔλπομαι, ἢ Αἴγυπτον ἀφίξεται, ἢ ὅγε Κύπρον,
Ἢ ἐς Ὑπερβορέους, ἢ ἑκαστέρω. ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔκ ποτ᾽ ἐρεῖ αὐτοῦ τε φίλους καὶ κτήματα πάντα,
Οὕς τε κασιγνήτους· ἐπεὶ ἡμῖν ἔμβαλε δαίμων.
Ὣς εἰπὼν, ἱςόν τε καὶ ἱςίον ἕλκετο νηός.
Ἔμπνευσεν δ᾽ ἄνεμος μέσον ἱςίον, ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ ὅπλα
Καττάνυσαν· τάχα δέ σφιν ἐφαίνετο θαυματὰ ἔργα.
Οἶνος μὲν πρώτιςα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
Ἡδύποτος κελάρυζ᾽ εὐώδης, ὤρνυτο δ᾽ ὀδμὴ
Ἀμβροσίη· ναύτας δὲ τάφος λάβε πάντας ἰδόντας.
Αὐτίκα δ᾽ ἀκρότατον παρὰ ἱςίον ἐξετανύσθη
Ἄμπελος ἔνθα καὶ ἔνθα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ
Βότρυες· ἀμφ᾽ ἱςὸν δὲ μέλας εἱλίσσετο κισσὸς,
Ἄνθεσι τηλεθάων, χαρίεις δ᾽ ἐπὶ καρπὸς ὀρώρει·
Πάντες δὲ σκαλμοὶ ςεφάνους ἔχον· οἱ δὲ ἰδόντες
Μηδείδην τότ᾽ ἔπειτα κυβερνήτην ἐκέλευον
Γῇ πελάαν. ὁ δ᾽ ἄρα σφι λέων γένετ᾽ ἔνδοθι νηὸς
Δεινὸς ἐπ᾽ ἀκροτάτης, μέγα δ᾽ ἔβραχεν· ἐν δ᾽ ἄρα μέσσῃ
Ἄρκτον ἐποίησεν λασιαύχενα, σήματα φαίνων·
Ἂν δ᾽ ἔςη μεμαυῖα, λέων δ᾽ ἐπὶ σέλματος ἄκρου
Δεινὸν ὑπόδρα ἰδών· οἱ δ᾽ ἐς πρύμνην ἐφόβηθεν,
Ἀμφὶ κυβερνήτην δὲ, σαόφρονα θυμὸν ἔχοντα,
Ἔςαν ἄρ᾽ ἐκπληγέντες· ὁ δ᾽ ἐξαπίνης ἐπορούσας
Ἀρχὸν ἕλ᾽· οἱ δὲ θύραζε, κακὸν μόρον ἐξαλύοντες,
Πάντες ὅμως πήδησαν, ἐπεὶ ἴδον, εἰς ἅλα δῖαν,
Δελφῖνες δ᾽ ἐγένοντο· κυβερνήτην δ᾽ ἐλεήσας
Ἔσχεθε, καί μιν ἔθηκε πανόλβιον, εἶπέ τε μῦθον·
Θάρσει, δῖε κάτωρ, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ·
Εἰμὶ δ᾽ ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηῒς Σεμέλη, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.
Χαῖρε, τέκος Σεμέλης εὐώπιδος· οὐδέ πη ἔςιν,
Σεῖό γε ληθόμενον γλυκερὴν κοσμῆσαι ἀοιδήν.

Ζ.
ΕΙΣ ΑΡΕΑ.

Ἆρες ὑπερμενέτα, βρισάρματε, χρυσοεπήληξ,
Ὀβριβόθυμε, φέρασπι, πολισσόε, χαλκοκορυςὰ,
Καρτερόχειρ, ἀμόγητε, δορυσθενὲς, ἕρκος Ὀλύμπου,
Νίκης εὐπολέμοιο πάτερ, συναρωγὲ Θέμιςος,
Ἀντιβίοισι τύραννε, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
Ἠνορέης σκηπτοῦχε, πυραυγέα κύκλον ἑλίσσων
Αἰθέρος ἑπταπόροις ἐνὶ τείρεσιν, ἔνθα σε πῶλοι
Ζαφλεγέες τριτάτης ὑπὲρ ἄντυγος αἰὲν ἔχουσιν·
Κλῦθι, βροτῶν ἐπίκουρε, δοτὴρ εὐθαρσέος ἥβης,
Πρηῢ καταςίλβων σέλας ὑψόθεν ἐς βιότητα
Ἡμετέρην καὶ κάρτος Ἀρήϊον· ὥς κε δυναίμην
Σεύεσθαι κακότητα πικρὴν ἀπ' ἐμοῖο καρήνου,
Καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογνάμψαι φρεσὶν ὁρμὴν,
Θυμοῦ τ' αὖ μένος ὀξὺ κατισχέμεν, ὅς μ' ἐρέθῃσιν
Φυλόπιδος κρυερῆς ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ σὺ θάρσος
Δὸς, μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς
Δυσμενέων προφυγόντα μόθον, Κῆράς τε βιαίας.

Η.
ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ὕμνει, Μοῦσα, κασιγνήτην Ἑκάτοιο,
Παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροφον Ἀπόλλωνος,
Ἥθ' ἵππους ἄρσασα βαθυσχοίνοιο Μέλητος,
Ῥίμφα διὰ Σμύρνης παγχρύσεον ἅρμα διώκει
Ἐς Κλάρον ἀμπελόεσσαν, ὅθ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἧσται, μιμνάζων ἑκατηβόλον Ἰοχέαιραν.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαί θ' ἅμα πᾶσαι, ἀοιδῇ
Αὐτὰρ ἐγώ σε πρῶτα καὶ ἐκ σέθεν ἄρχομ' ἀείδειν,
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος, μεταβήσομαι ἄλλον εἰς ὕμνον.

Θ.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Κυπρογενῆ Κυθέρειαν ἀείσομαι, ἥτε βροτοῖσιν
Μείλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερτῷ δὲ προσώπῳ
Αἰεὶ μειδιάει, καὶ ἐφ' ἱμερτὸν φέρει ἄνθος.
Χαῖρε, θεὰ, Σαλαμῖνος ἐϋκτιμένης μεδέουσα,
Καὶ πάσης Κύπρου, δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Ι.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην ἐρυσίπτολιν ἄρχομ' ἀείδειν,
Δεινὴν, ᾗ σὺν Ἄρηϊ μέλει πολεμήϊα ἔργα,
Περθόμεναί τε πόληες, ἀϋτή τε πτόλεμοί τε,
Καί τ' ἐῤῥύσατο λαὸν, ἰόντα τε, νισσόμενόν τε.
Χαῖρε, θεά· δὸς δ' ἄμμι τύχην, εὐδαιμονίην τε.

ΙΑ.

ΕΙΣ ΗΡΑΝ.

Ἥρην ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥείη,
Ἀθανάτην βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ἐριγδούποιο κασιγνήτην, ἄλοχόν τε,
Κυδρὴν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
Ἁζόμενοι τίουσιν ὁμῶς Διῒ τερπικεραύνῳ.

IB.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρ' ἠΰκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
Αὐτὴν, καὶ κούρην, περικαλλέα Περσεφόνειαν.
Χαῖρε θεὰ, καὶ τήνδε σάω πόλιν· ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

ΙΓ.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ.

Μητέρα μοι πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων,
Ὕμνει, Μοῦσα λίγεια, Διὸς θύγατερ μεγάλοιο·
Ἧ κροτάλων, τυπάνων τ' ἰαχὴ, σύν τε βρόμος αὐλῶν
Εὔαδεν, ἠδὲ λύκων κλαγγὴ, χαροπῶν τε λεόντων,
Οὔρεά τ' ἠχήεντα, καὶ ὑλήεντες, ἔναυλοι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε θεαί θ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.

ΙΔ.

ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΥΜΟΝ.

Ἡρακλέα, Διὸς υἱὸν, ἀείσομαι, ὃν μέγ' ἄριστον
Γείνατ' ἐπιχθονίων Θήβῃς ἔνι καλλιχόροισιν
Ἀλκμήνη, μιχθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι·
Ὃς πρὶν μὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον, ἠδὲ θάλασσαν
Πλαζόμενος, πομπῇσιν ὕπ' Εὐρυσθῆος ἄνακτος,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλη·
Νῦν δ' ἤδη κατὰ καλὸν ἕδος νιφόεντος Ὀλύμπου
Ναίει τερπόμενος, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
Χαῖρε, ἄναξ, Διὸς υἱέ· δίδου ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΙΕ.

ΕΙΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ.

Ἰητῆρα νόσων, Ἀσκληπιὸν ἄρχομ᾽ ἀείδειν,
Υἱὸν Ἀπόλλωνος· τὸν ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κούρη Φλεγύου βασιλῆος,
Χάρμα μέγ᾽ ἀνθρώποισι, κακῶν θελκτῆρ᾽ ὀδυνάων.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· λίτομαι δέ σ᾽ ἀοιδῇ

ΙΣΤ.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

Κάστορα καὶ Πολυδεύκε᾽ ἀείδεο, Μοῦσα λίγεια,
Τυνδαρίδας, οἳ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἐξεγένοντο·
Τοὺς ὑπὸ Τηϋγέτου κορυφῆς τέκε πότνια Λήδη,
Λάθρη ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι.
Χαίρετε, Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

ΙΖ

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ἀείδω Κυλλήνιον Ἀργειφόντην,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα,
Ἄτλαντος θυγάτηρ, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὅμιλον,
Ἄντρῳ ναιετάουσα παλισκίῳ· ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Εὖτε κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην·
Λάνθανε δ᾽ ἀθανάτους τε θεοὺς, θνητούς τ᾽ ἀνθρώπους.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ.
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος, μεταβήσομαι ἄλλον εἰς ὕμνον.
Χαῖρ', Ἑρμῆ χαριδῶτα, διάκτορε, δῶτορ ἐάων.

III.

ΕΙΣ ΠΑΝΑ

Ἀμφί μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε, Μοῦσα,
Αἰγιπόδην, δικέρωτα, φιλόκροτον, ὅςτ' ἀνὰ πίση
Δενδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χοροήθεσι Νύμφαις·
Αἵτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης στείβουσι κάρηνα,
Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεὸν, ἀγλαέθειρον,
Αὐχμήενθ', ὃς πάντα λόφον νηφόεντα λέλογχεν,
Καὶ κορυφὰς ὀρέων καὶ πετρήεντα κέλευθα·
Φοιτᾷ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
Ἄλλοτε μὲν ῥείθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν,
Ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἠλιβάτοισι διοιχνεῖ,
Ἀκροτάτην κορυφὴν μηλόσκοπον εἰσαναβαίνων.
Πολλάκι δ' ἀργινόεντα διέδραμεν οὔρεα μακρὰ,
Πολλάκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε, θῆρας ἐναίρων,
Ὀξέα δερκόμενος· τότε δ' ἕσπερος ἔκλαγεν οἶος,
Ἄγρης ἐξανιὼν, δονάκων ὕπο μοῦσαν ἀθύρων
Νήδυμον· οὐκ ἂν τόνγε παραδράμοι ἐν μελέεσσιν
Ὄρνις, ἥτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισιν
Θρῆνον ἐπιπροχέουσ' ἰάχει μελίγηρυν ἀοιδήν.
Σὺν δέ σφιν τότε Νύμφαι ὀρεστιάδες, λιγύμολποι,
Φοιτῶσαι πύκα ποσσὶν ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ
Μέλπονται· κορυφὴν δὲ περιστένει οὔρεος Ἠχώ,
Δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν, τοτὲ δ' ἐς μέσον ἕρπων,
Πυκνὰ ποσὶν διέπει, λαῖφος δ' ἐπὶ νῶτα δαφοινὸν

Λυγκὸς ἔχει, λιγυρῆσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος
Εὐώδης θαλέθων καταμίσγεται ἄκριτα ποίη.
Ὑμνεῦσιν δὲ θεοὺς μάκαρας καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
Οἷόν θ' Ἑρμείην ἐριούνιον ἔξοχον ἄλλων
Ἔννεπον, ὡς ὅγ' ἅπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστιν·
Καί ῥ' ὅγ' ἐς Ἀρκαδίην πολυπίδακα, μητέρα μήλων,
Ἐξίκετ', ἔνθα τέ οἱ τέμενος Κυλληνίου ἐστίν·
Ἔνθα ὅγε, καὶ θεὸς ὤν, ψαφαρότριχα μῆλ' ἐνόμευεν
Ἀνδρὶ πάρα θνητῷ· θάλε γὰρ πόθος ὑγρὸς ἐπελθὼν,
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότητι μιγῆναι·
Ἐκ δ' ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν· τέκε δ' ἐν μεγάροισιν
Ἑρμείῃ φίλον υἱὸν, ἄφαρ τερατωπὸν ἰδέσθαι,
Αἰγιπόδην, δικέρωτα, πολύκροτον, ἡδυγέλωτα·
Φεῦγε δ' ἀναΐξασα, λίπεν δ' ἄρα παῖδα τιθήνη·
Δεῖσε γὰρ, ὡς ἴδεν ὄψιν ἀμείλιχον, ἠϋγένειον.
Τὸν δ' αἶψ' Ἑρμείας ἐριούνιος ἐς χέρα θῆκεν
Δεξάμενος· χαῖρεν δὲ νόῳ περιώσια δαίμων.
Ῥίμφα δ' ἐς ἀθανάτων ἕδρας κίε, παῖδα καλύψας
Δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν ὀρεσκῴοιο λαγωοῦ·
Πὰρ δὲ Ζηνὶ κάθιζε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Δεῖξε δὲ κοῦρον ἑόν· πάντες δ' ἄρα θυμὸν ἔτερφθεν
Ἀθάνατοι, περίαλλα δ' ὁ Βάκχειος Διόνυσος·
Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον, ὅτι φρένα πᾶσιν ἔτερψεν.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΙΘ.

ΕΙΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ.

Ἥφαιστον κλυτόμητιν ἀείδεο, Μοῦσα λιγεῖα,
Ὃς μετ' Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
Ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονὸς, οἳ τὸ πάρος περ
Ἄντροις ναιετάασκον ἐν οὔρεσιν, ἠΰτε θῆρες·
Νῦν δὲ δι' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαέντες,
Ῥηϊδίως αἰῶνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εὔκολοι διάγουσιν ἐνὶ σφετέροισιν δόμοισιν·
Ἀλλ' ἵληθ', Ἥραιστε· δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

Κ.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Φοῖβε, σὲ μὲν καὶ κύκνος ὑπὸ πτερύγων λίγ' ἀείδει,
Ὄχθῃ ἐπιθρώσκων ποταμὸν παρὰ δινήεντα,
Πηνειόν· σὲ δ' ἀοιδὸς, ἔχων φόρμιγγα λύγειαν,
Ἡδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀοίδει.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· ἵλαμαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΚΑ.

ΕΙΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ.

Ἀμφὶ Ποσειδάωνα, θεὸν μέγαν, ἄρχομ' ἀείδειν,
Γαίης κινητῆρα καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
Πόντιον, ὅσθ' Ἑλικῶνα καὶ εὐρείας ἔχει Αἰγάς.
Διχθά τοι, Ἐννοσίγαιε, θεοὶ τιμὴν ἐδάσαντο,
Ἵππων τε δρητῆρ' ἔμμεναι, σωτῆρά τε νηῶν.

Χαῖρε, Ποσειδάων, γαιήοχε, κυανοχαῖτα,
Καὶ μάκαρ, εὐγενὲς ἦτορ ἔχων, πλώουσιν ἄρηγε.

ΚΒ.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

Ζῆνα, θεῶν τὸν ἄριστον, ἀείσομαι, ἠδὲ μέγιστον,
Εὐρύοπα, κρείοντα, τελεσφόρον, ὅςτε Θέμιστι
Ἐγκλιδὸν ἑζομένῃ πυκινοὺς ὀάρους ὀαρίζει.
Ἵληθ', εὐρύοπα Κρονίδη, κύδιστε, μέγιστε.

ΚΓ.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

Ἱστίη, ἥ τε ἄνακτος, Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις,
Αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
Ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον, ἐνηέα θυμὸν ἔχουσα,
Σὺν Διῒ μητιόεντι, χάριν δ' ἅμ' ὄπασσον ἀοιδῇ.

ΚΔ.

ΕΙΣ ΜΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Μουσάων ἄρχωμαι, Ἀπόλλωνός τε Διός τε.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταὶ,
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· ὁ δ' ὄλβιος, ὅντινα Μοῦσαι
Φίλωνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Χαίρετε, τέκνα Διὸς, καὶ ἐμὴν τιμήσατ' ἀοιδήν·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς·

ΚΕ.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

Κισσοκόμην Διόνυσον, ἐρίβρομον, ἄρχομ' ἀείδειν,
Ζηνὸς καὶ Σεμέλης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱὸν,
Ὃν τρέφον ἠΰκομοι Νύμφαι, παρὰ πατρὸς ἄνακτος
Δεξάμεναι κόλποισι, καὶ ἐνδυκέως ἀτίταλλον,
Νύσης ἐν γυάλοις· ὁ δ' ἀέξατο πατρὸς ἕκητι
Ἄντρῳ ἐν εὐώδει, μεταρίθμιος ἀθανάτοισιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεοὶ πολύυμνον ἔθρεψαν,
Δὴ τότε φοιτίζεσκε καθ' ὑλήεντας ἐναύλους,
Κισσῷ καὶ δάφνῃ πεπυκασμένος· αἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Νύμφαι, ὁ δ' ἐξηγεῖτο· βρόμος δ' ἔχεν ἄσπετον ὕλην.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, πολυστάφυλ' ὦ Διόνυσε.
Δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὖτις ἱκέσθαι,
Ἐκ δ' αὖ ὡράων ἐς τοὺς πολλοὺς ἐνιαυτούς.

ΚΣΤ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Οἱ μὲν γὰρ Δρακάνῳ σ', οἱ δ' Ἰκάρῳ ἠνεμοέσσῃ
Φάσσ', οἱ δ' ἐν Νάξῳ, Δῖον γένος, Εἰραφιῶτα,
Οἱ δὲ σ' ἐπ' Ἀλφειῷ ποταμῷ βαθυδινήεντι
Κυσσαμένην Σεμέλην τεκέειν Διῒ τερπικεραύνῳ,
Ἄλλοι δ' ἐν Θήβῃσιν, ἄναξ, σὲ λέγουσι γενέσθαι.
Ψευδόμενοι· σὲ δ' ἔτικτε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Πολλὸν ἀπ' ἀνθρώπων, κρύπτων λευκώλενον Ἥρην.
Ἔστι δέ τις Νύση, ὕπατον ὄρος, ἀνθέον ὕλῃ,
Τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων

Καὶ οἱ ἀναστήσουσιν ἀγάλματα πόλλ' ἐνὶ νηοῖς.
Ὡς δὲ τὰ μὲν τρία, σοὶ πάντως τριετηρίσιν αἰεὶ
Ἄνθρωποι ῥέξουσι τεληέσσας ἑκατόμβας.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
Ὣς εἰπὼν, ἐπένευσε καρήατι μητίετα Ζεύς.
Ἵληθ', Εἰραφιῶτα, γυναιμανές· οἱ δέ σ' ἀοιδοὶ
Ἄδομεν ἀρχόμενοι, λήγοντές τ'· οὐδέ πη ἔστιν,
Σεῖ' ἐπιληθόμενον, ἱερῆς μεμνῆσθαι ἀοιδῆς.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διώνυσ' Εἰραφιῶτα,
Σὺν μητρὶ Σεμέλῃ, ἥν περ καλέουσι Θυώνην.

ΚΖ.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ἀείδω χρυσηλάκατον, κελαδεινὴν,
Παρθένον αἰδοίην ἐλαφηβόλον, ἰοχέαιραν,
Αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρου Ἀπόλλωνος.
Ἣ κατ' ὄρη σκιόεντα καὶ ἄκριας ἠνεμοέσσας
Ἄγρῃ τερπομένη παγχρύσεα τόξα τιταίνει,
Πέμπουσα στονόεντα βέλη· τρομέει δὲ κάρηνα
Ὑψηλῶν ὀρέων, ἰάχει δ' ἐπὶ δάσκιος ὕλη
Δεινὸν ὑπὸ κλαγγῆς θηρῶν· φρίσσει δέ τε γαῖα,
Πόντος τ' ἰχθυόεις· ἡ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα
Πάντῃ ἐπιστρέφεται, θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην.
Αὐτὰρ ἐπὴν τερφθῇ θηροσκόπος Ἰοχέαιρα,
Εὐφρήνῃ δὲ νόον, χαλάσασ' εὐκαμπέα τόξα,
Ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Δελφῶν ἐς πίονα δῆμον,

Μουσέων καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
Ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰούς,
Ἡγεῖται, χαρίεντα περὶ χροῒ κόσμον ἔχουσα
Ἐξάρχουσα χορούς· αἱ δ' ἀμβροσίην ὄπ' ἰεῖσαι
Ὑμνεῦσιν Λητὼ καλλίσφυρον, ὡς τέκε παῖδας,
Ἀθανάτων βουλῇ τε καὶ ἔργμασιν ἔξοχ' ἀρίστους.
Χαίρετε τέκνα Διὸς καὶ Λητοῦς ἠϋκόμοιο·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΚΗ.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην, κυδρὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
Γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν,
Παρθένον αἰδοίην, ἐρυσίπτολιν, ἀλκήεσσαν,
Τριτογενῆ, τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς
Σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς πολεμήϊα τεύχε' ἔχουσαν,
Χρύσεα παμφανόωντα· σέβας δ' ἔχε πάντας ὁρῶντας
Ἀθανάτους· ἡ δὲ πρόσθεν Διὸς αἰγιόχοιο
Ἐσσυμένως ὤρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο καρήνου,
Σείσασ' ὀξὺν ἄκοντα· μέγας δ' ἐλελίζετ' Ὄλυμπος
Δεινὸν ὑπὸ βρίμῃ Γλαυκώπιδος· ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον ἰάχησεν· ἐκινήθη δ' ἄρα πόντος,
Κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος, ἔσχετο δ' ἅλμη
Ἐξαπίνης· στῆσεν δ' Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους ὠκύποδας δηρὸν χρόνον, εἰσόκε κούρη
Εἵλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη,
Παλλὰς Ἀθηναίη, γήθησε δὲ μητίετα Ζεύς.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς τέκος αἰγιόχοιο·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΚΘ.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝ.

Ἱστίη, ἡ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων,
Ἕδρην ἀΐδιον ἔλαχες, πρεσβηΐδα τιμὴν,
Καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν· οὐ γὰρ ἄτερ σοῦ
Εἰλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' οὐ πρώτῃ πημάτῃ τε
Ἱστίῃ ἀρχόμενος σπένδει μελιηδέα οἶνον.
Καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὲ,
Ἄγγελε τῶν μακάρων, χρυσόῤῥαπι, δῶτορ ἐάων·
Ναίετε δώματα καλὰ, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν
Ἵλαος ὢν, ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἱσίῃ. ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Εἰδότες ἔργματα καλὰ, νόῳ θ' ἕσπεσθε καὶ ἥβῃ.
Χαῖρε, Κρόνου θύγατερ, σύ τε καὶ χρυσόῤῥαπις Ἑρμῆς·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Λ.

ΕΙΣ ΓΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ.

Γαῖαν παμμήτειραν ἀείσομαι, ἠϋθέμελθον,
Πρεσβίςην, ἣ φέρβει ἐπὶ χθονὶ πάνθ', ὁπόσ' ἔςιν,
Ἠμὲν ὅσα χθόνα δῖαν ἐπέρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
Ἠδ' ὅσα πωτῶνται, τάδε φέρβεται ἐκ σέθεν ὄλβου.
Ἐκ σέο δ' εὔπαιδές τε καὶ εὔκαρποι τελέθουσιν
Πότνια· σεῦ δ' ἔχεται δοῦναι βίον ἠδ' ἀφελέσθαι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν· ὁ δ' ὄλβιος, ὅν κε σὺ θυμῷ
Πρόφρων τιμήσεις· τῷ τ' ἄφθονα πάντα πάρεςιν.

Βρίθει μέν σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγροὺς
Κτήνεσιν εὐθηνεῖ, οἶκος δ' ἐμπίμπλαται ἐσθλῶν·
Αὐτοὶ δ' εὐνομίῃσι πόλιν κάτα καλλιγύναικα
Κοιρανέουσ', ὄλβος δὲ πολὺς καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ·
Παῖδες δ' εὐφροσύνῃ νεοθηλέϊ κυδιόωσιν,
Παρθενικαί τε χοροῖς εὐανθέσιν εὔφρονι θυμῷ
Παίζουσαι σκαίρουσι κατ' ἄνθεα μαλθακὰ ποίης,
Οὕς κε σὺ τιμήσεις, σεμνὴ θεὰ, ἄφθονε δαῖμον.
Χαῖρε, θεῶν μῆτερ, ἄλοχ' Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Πρόφρων δ' ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΛΑ.

ΕΙΣ ΗΛΙΟΝ.

Ἥλιον ὑμνεῖν αὖτε, Διὸς τέκος, ἄρχεο, Μοῦσα,
Καλλιόπη φαέθοντα, τὸν Εὐρυφάεσσα βοῶπις
Γείνατο Γαίης παιδὶ καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Γῆμε γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀγακλειτὴν Ὑπερίων,
Αὐτοκασιγνήτην, ἥ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα,
Ἠῶ τε ῥοδόπηχυν, ἐϋπλόκαμόν τε Σελήνην,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὃς φαίνει θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Ἵπποις ἐμβεβαώς· σμερδνὸν δ' ὅγε δέρκεται ὄσσοις
Χρυσέης ἐκ κόρυθος, λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτοῦ
Αἰγλῆεν στίλβουσι, παρὰ κροτάφων τε παρειαὶ
Λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον
Τηλαυγές· καλὸν δὲ περὶ χροῒ λάμπεται ἔσθος,
Λεπτουργὲς, πνοιῇ ἀνέμων· ὑπὸ δ' ἄρσενες ἵπποι
Ἔνθ' ἄρ' ὅγε στήσας χρυσόζυγον ἅρμα καὶ ἵππους

Ἑσπέριος πέμπησι δ' οὐρανοῦ Ὠκεανόνδε.

Χαῖρε, ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον θυμήρε' ὄπαζε·
Ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος, κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
Ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν.

ΛΒ.

ΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Μήνην ἀείδειν τανυσίπτερον ἔσπετε, Μοῦσαι,
Ἡδυεπεῖς κοῦραι Κρονίδεω Διός, ἵςορες ᾠδῆς·
Ἧς ἄπο αἴγλη γαῖαν ἑλίσσεται οὐρανόδεικτος,
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, πολὺς δ' ὑπὸ κόσμος ὄρωρεν
Αἴγλης λαμπούσης· ςίλβει δέ τ' ἀλάμπετος ἀὴρ
Χρυσέου ἀπὸ ςεφάνου· ἀκτῖνες δ' ἐνδιάονται,
Εὖτ' ἂν ἀπ' Ὠκεανοῖο λοεσσαμένη χρόα καλὸν,
Εἵματα ἑσσαμένη τηλαυγέα, δῖα Σελήνη,
Ζευξαμένη πώλους ἐριαύχενας, αἰγλήεντας,
Ἐσσυμένως προτέρωσ' ἐλάσῃ καλλίτριχας ἵππους,
Ἑσπερίη διχόμηνος, ὅτε πλήθῃ μέγας ὄγμος,
Λαμπρόταταί τ' αὐγαὶ, τότ' ἀεξομένης τελέθωσιν
Οὐρανόθεν· τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται.
Τῇ ῥά ποτε Κρονίδης ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ·
Ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Πανδίην γείνατο κούρην,
Ἐκπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Χαῖρε, ἄνασσα, θεὰ λευκώλενε, δῖα Σελήνη,
Πρόφρον, ἐϋπλόκαμος· σέο δ' ἀρχόμενος, κλέα φωτῶν
Ἄσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' ἀοιδοὶ
Μουσάων θεράποντες, ἀπὸ στομάτων ἐροέντων.

ΛΓ.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

Ἀμφὶ Διὸς κούρους ἑλικώπιδες ἔσπετε Μοῦσαι,
Τυνδαρίδας, Λήδης καλλισφύρου ἀγλαὰ τέκνα,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ ἀμώμητον Πολυδεύκεα·
Τοὺς ὑπὸ Τηϋγέτου κορυφῇ, ὄρεος μεγάλοιο,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
Σωτῆρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτετε σπέρχωσιν ἄελλαι
Χειμέρειαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον· οἱ δ' ἀπὸ νηῶν
Εὐχόμενοι καλαίουσι Διὸς κούρους μεγάλοιο
Ἄρνεσσιν λευκοῖσιν, ἐπ' ἀκρωτήρια βάντες
Πρύμνης· τὴν δ' ἄνεμός τε μέγας καὶ κῦμα θαλάσσης
Θῆκαν ὑποβρυχίην· οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
Ξουθῇσι πτερύγεσσι δι' αἰθέρος ἀΐξαντες,
Αὐτίκα δ' ἀργαλέων ἀνέμων κατέπαυσαν ἀέλλας,
Κύματα δ' ἐστόρεσαν λευκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν
Ναύταις, σήματα καλὰ πόνου σφίσιν· οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, παύσαντο δ' ὀϊζυροῖο πόνοιο.
Χαίρετε, Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς·

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΤΙΝΑ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΕΠΩΝ.

ΕΙΣ ΟΜΗΡΟΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Α.

ΠΡΟΣ ΝΕΟΤΕΙΧΕΙΣ.

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν, Κύμης ἐριώπιδα κούρην,
Ναίετε, Σαιδήνης πόδα νείατον ὑψικόμοιο,
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ξανθοῦ ποταμοῖο,
Ἕρμου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς·

Β.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΜΗΝ ΑΝΑΣΤΡΕΨΩΝ.

Αἶψα πόδας με φέροιεν ἐς αἰδοίων πόλιν ἀνδρῶν·
Τῶν γὰρ καὶ θυμὸς πρόφρων καὶ μῆτις ἀρίστη.

Γ.

ΕΙΣ ΜΙΔΗΝ.

Χαλκέη παρθένος εἰμὶ, Μίδεω δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
Ἔςτ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν φαίνῃ, λαμπρή τε σελήνη,
Καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα·
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

Δ.

ΠΡΟΣ ΚΥΜΑΙΟΥΣ.

Οἵῃ μ' αἴσῃ δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γενέσθαι,
Νήπιον αἰδοίης ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀτάλλων!
Ἥν ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο
Λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων,
Ὁπλότεροι, μαλεροῖο πυρὸς κρίνοντες Ἄρηα,
Αἰολίδα Σμύρνην ἁλιγείτονα, ποντοτίνακτον,
Ἥντε δι' ἀγλαὸν εἶσιν ὕδωρ ἱεροῖο Μέλητος.
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι κοῦραι Διὸς, ἀγλαὰ τέκνα,
Ἠθελέτην κλῇσαι δῖαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν·
Οἱ δ' ἀπανηνάσθην ἱερὴν ὄπα, φῆμιν ἀοιδῆς,
Ἀφραδίῃ. τῶν μέν τε παθών τις φράσσεται αὖτις,
Ὅ σφιν ὀνειδείῃσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.
Κῆρα δ' ἐγὼ, τήν μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ,
Τλήσομαι, ἀκράαντα φέρων τετληότι θυμῷ·
Οὐδέ τί μοι φίλα γυῖα μένειν ἱεραῖς ἐν ἀγυιαῖς
Κύμης ὁρμαίνουσι, μέγας δέ με θυμὸς ἐπείγει
Δῆμον ἐς ἀλλοδαπὸν ἰέναι, ὀλίγον περ ἐόντα.

E.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΤΟΡΙΔΗΝ.

Θεστορίδη, θνητοῖσιν ἀνωΐστων πολέων περ,
Οὐδὲν ἀφραστότερον πέλεται νόου ἀνθρώποισιν.

ΣΤ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ.

Κλῦθι, Ποσείδαον μεγαλοσθενὲς, ἐννοσίγαιε,
Εὐρυχόρου μεδέων ἠδὲ ζαθέου Ἑλικῶνος.,
Δὸς δ' οὖρον καλὸν καὶ ἀπήμονα νόστον ἰδέσθαι
Ναύταις, οἳ νηὸς πομποὶ ἠδ' ἀρχοὶ ἔασιν.
Δὸς δ' ἐς ὑπωρείην ὑψικρήμνοιο Μίμαντος
Αἰδοίων μ' ἐλθόντα βροτῶν ὁσίων τε κυρῆσαι·
Φῶτά τε τισαίμην, ὃς ἐμὸν νόον ἠπεροπεύσας,
Ὠδύσατο Ζῆνα ξένειον· ξενείην τε τράπεζαν.

Z.

ΕΙΣ ΠΟΛΙΝ ΕΡΥΘΡΑΙΑΝ·

Πότνια γῆ, πάνδωρε, δότειρα μελίφρονος ὄλβου,
Ὡς ἄρα δὴ τοῖς μὲν φωτῶν εὔοχθος ἐτύχθης,
Τοῖσι δὲ δύσβωλος καὶ τρηχεῖ', οἷς ἐχολώθης.

H.

ΠΡΟΣ ΝΑΥΤΑΣ.

Ναῦται ποντοπόροι, στυγερῇ ἐναλίγκιοι Ἄτῃ,
Πτωκάσιν αἰθυίῃσι βίον δύσζηλον ἔχοντες,

Ἁδεῖσθε ξενίοιο Διὸς σέβας ὑψιμέδοντος·
Δεινὴ γὰρ μέτοπις ξενίου Διός, ὅς κ' ἀλίτηται.

Θ.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ.

Ὑμέας, ὦ ξένοι, ἄνεμος λάβεν ἀντίος ἐλθών.
Ἀλλ' ἔτι νῦν δέξασθε, καὶ ὁ πλόος ἔσσεται ὑμῖν.

Ι.

ΕΙΣ ΠΕΥΚΗΝ.

Ἄλλη τίς σεῦ, πεύκη, ἀμείνονα καρπὸν ἵησιν
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου ἠνεμοέσσης.
Ἔνθα σίδηρος Ἄρηος ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
Ἔσσεται, εὖτ' ἄν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσιν.

ΙΑ.

ΠΡΟΣ ΓΛΑΥΚΟΝ ΤΟΝ ΑΙΠΟΛΟΝ.

Γλαῦκε, βοτῶν ἐπίοπτα, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
Πρῶτον μὲν κυνὶ δεῖπνον ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Δοῦναι· ὡς γὰρ ἄμεινον· ὁ γὰρ καὶ πρῶτον ἀκούει
Ἀνδρὸς ἐπερχομένου, καὶ ἐς ἕρκεα θηρὸς ἰόντος.

ΙΒ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΕΙΑΝ ΕΝ ΣΑΜΩ.

Κλῦθί μοι εὐχομένῳ, Κουροτρόφε, δός δὲ γυναῖκα
Τήνδε νέων μὲν ἀνήνασθαι φιλότητα καὶ εὐνήν·

Ἡ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν,
Ὧν κοῦραι μὲν ἀπήμβλυνται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

ΙΓ.

ΕΙΣ ΟΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΡΑΤΟΡΩΝ.

Ἀνδρὸς μὲν στέφανος παῖδες, πύργοι δὲ πόληος,
Ἵπποι δ' αὖ πεδίου κόσμος, νῆες δὲ θαλάσσης·
Χρήματα δ' αὔξει οἶκον· ἀτὰρ γεραροὶ βασιλῆες,
Ἥμενοι ἐν ἀγορῇ, κόσμος λαοῖσιν ὁρᾶσθαι.
Αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.
Ἤματι χειμερίῳ, ὁπότ' ἂν νίφῃσι Κρονίων.

ΙΔ.

ΚΑΜΙΝΟΣ Η ΚΕΡΑΜΙΣ.

Εἴ μοι δώσετε μισθὸν, ἀείσω, ὦ κεραμῆες·
Δεῦρ' ἄγ' Ἀθηναίη, καὶ ὑπείρεχε χεῖρα καμίνου·
Εὖ δὲ πεπανθεῖεν κότυλοι καὶ πάντα κανάστρα,
Φρυχθῆναί τε καλῶς καὶ τιμῆς ὦνον ἀρέσθαι,
Πολλὰ μὲν εἰν ἀγορῇ πωλεύμενα, πολλὰ δ' ἀγυιαῖς,
Πολλὰ δὲ κερδῆναι· ἡμῖν δὲ δὴ, ὥς σφιν ἀεῖσαι.
Ἢν δ' ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες ψεύδε' ἄρησθε,
Συγκαλέω δὴ ἔπειτα καμίνῳ δηλητῆρας,
Σύντριβ' ὁμῶς Σμάραγόν τε, καὶ Ἄσβετον, ἠδὲ Σαβάκτην,
Ὠμόδαμόν θ', ὃς τῇδε τέχνῃ κατὰ πολλὰ πορίζοι.
Πέρθε πῦρ αἴθουσαν καὶ δώματα· σὺν δὲ κάμινος
Πᾶσα κυκηθείη, κεραμέων μέγα κωκυσάντων.
Ὡς γνάθος ἱππείη βρύκει, βρύκοι δὲ κάμινος,
Πάντ' ἔντοσθ' αὐτῆς κεραμήϊα λεπτὰ ποιοῦσα.

Δεῦρο καὶ Ἠελίου θύγατερ, πολυφάρμακε Κίρκη,
Ἄγρια φάρμακα βάλλε, κάκου δ' αὐτούς τε καὶ ἔργα·
Δεῦρο δὲ καὶ Χείρων ἀγέτω πολέας Κενταύρους,
Οἵ θ' Ἡρακλῆος χεῖρας φύγον, οἵ τ' ἀπόλοντο·
Τύπτοιεν τάδε ἔργα κακῶς, πίπτοι δὲ κάμινος,
Αὐτοὶ δ' οἰμώζοντες ὁρῴατο ἔργα πονηρά·
Γηθήσω δ' ὁρόων αὐτῶν κακοδαίμονα τέχνην.
Ὡς δέ χ' ὑπερκύψει, πυρὶ τούτου πᾶν τὸ πρόσωπον
Φλεχθείη, ὡς πάντες ἐπίσταιντ' αἴσιμα ῥέζειν·

ΙΕ.

ΕΙΡΕΣΙΩΝΗ.

Δῶμα προσετραπόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
Ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ βρέμει ὄλβιος αἰεί.
Αὐταὶ ἀνακλίνεσθε θύραι· πλοῦτος γὰρ ἔσεισιν
Πολλὸς, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ εὐφροσύνη τεθαλυῖα,
Εἰρήνη τ' ἀγαθή· ὅσα δ' ἄγγεα, μεστὰ μὲν εἴη,
Κυρβαίη δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπου ἕρποι μάζα.
Νῦν μὲν κριθαίην εὐώπιδα σησαμόεσσαν. . . .
Τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ δίφρακα βήσεται ὔμμιν,
Ἡμίονοι δ' ἄξουσι κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα.
Αὐτὴ δ' ἱστὸν ὑφαίνοι ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα.
Νεῦμαί τοι, νεῦμαι ἐνιαύσιος, ὥστε χελιδών.
Ἕστηκ' ἐν προθύροις, ψιλὴ πόδας· ἀλλὰ φέρ' αἶψα
Πέρσαι τῷ Ἀπόλλωνι γυιάτιδος· καὶ
Εἰ μέν τι δώσεις· εἰ δὲ μὴ, οὐχ ἑστήξομεν.
Οὐ γὰρ συνοικήσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν·

ΙΣΤ.

ΤΟΙΣ ΑΛΙΕΥΣΙΝ.

Ὅμηρος.

Ἄνδρες ἐπ' Ἀρκαδίης ἁλιήτορες, ἦ ῥ' ἔχομέν τι;

Ἁλιεῖς.

Ὅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθ'· ὅσ' οὐχ ἕλομεν, φερόμεσθα.

Ὅμηρος.

Τοίων γὰρ πατέρων ἐξ αἵματος ἐκγεγάατε,
Οὔτε βαθυκλήρων, οὔτ' ἄσπετα μῆλα νεμόντων.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΜΗΡΟΥ ΤΑΦΟΝ.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὴν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα, θεῖον Ὅμηρον.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ ΕΠΩΝ

α. Ἐκ τοῦ Μαργίτου.

Πόλλ' ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ' ἠπίστατο πάντα.
Τὸν δ' οὔτ' ἂρ σκαπτῆρα θεοὶ θέσαν, οὔτ' ἀροτῆρα,
Οὔτ' ἄλλως τι σοφόν· πάσης δ' ἡμάρτανε τέχνης.
Μουσάων θεράπων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος.

β. Ἐκ τῆς Θηβαΐδος (κυκλικῆς)

Ἄργος ἄειδε, θεὰ, πολυδίψιον, ἔνθεν ἄνακτες
Εἵματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρίονι κυανοχαίτῃ
Αὐτὰρ ὁ Διογενὴς ἥρως, ξανθὸς Πολυνείκης,
Πρῶτα μὲν Οἰδίποδι καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα

Χρύσεον ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
Τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ.
Αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ᾽ ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς
Ἀργαλέας ἠρᾶτο· θεὸν δ᾽ οὐ λάνθαν᾽ Ἐριννύν.
Ὡς οὔ οἱ πατρῷά γ᾽ ἐνὶ φιλότητι δάσαιντο,
Εἶεν δ᾽ ἀμφοτέροισιν ἀεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε.
Ἰσχίον ὡς ἐνόησε, χαμαὶ βάλεν, εἶπέ τε μῦθον.
Ὤμοι ἐγώ, παῖδές μοι ὀνειδείοντες ἔπεμψαν.
Εὖκτο Διῒ βασιλῆϊ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
Χερσὶν ὑπ᾽ ἀλλήλων καταβήμεναι Ἄϊδος εἴσω.

γ. Ἐκ τῶν Ἐπιγόνων.

Νῦν αὖθ᾽ ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα, Μοῦσαι.

δ. Ἐκ τῶν Κυπρίων. (*Στασίνου*)

Ἦν ὅτε μυρία φῦλα κατὰ χθόνα πλαζόμεν᾽ ἀνδρῶν
. . . . βαθυστέρνου πλάτος αἴης.
Ζεὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε, καὶ ἐν πυκιναῖς πραπίδεσσιν
Σύνθετο κουφίσσαι ἀνδρῶν παμβώτορα γαῖαν,
Ῥιπίσσας πολέμου μεγάλην ἔριν Ἰλιακοῖο,
Ὄφρα κενώσειεν θανάτῳ βάρος· οἱ δ᾽ ἐνὶ Τροίῃ
Ἥρωες κτείνοντο· Διὸς δ᾽ ἐτελείετο βουλή.
Ζῆνα δὲ τὸν ῥέξαντα, καὶ ὃς τάδε πάντ᾽ ἐφύτευσεν,
Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν· ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς.
. . . . αἶψα δὲ Λυγκεύς.
Τηΰγετον προσέβαινε, ποσὶν ταχέεσσι πεποιθώς.
Ἀκρότατον δ᾽ ἀναβὰς διεδέρκετο νῆσον ἅπασαν
Ταντολίδου Πέλοπος· τάχα δ᾽ εἴσιδε κύδιμος ἥρως
Δεινοῖς ὀφθαλμοῖσιν ἔσω δρυὸς ἄμφω κοίλης

Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ ἀεθλοφόρον Πολυδεύκεα.
Νύξε δ' ἄρ' ἄγχι στὰς τὸν Κάστορα

ε. Ἐκ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος (Λέσχεω)

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην κλυτόπωλον,
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος.
Αἴας μὲν γὰρ ἄειρε καὶ ἔκφερε δηϊτῆτος
Ἥρω Πηλείδην, οὐδ' ἤθελε δῖος Ὀδυσσεύς.
Πῶς ἐκφωνήσω; πῶς οὐ κατὰ κόσμον ἔειπες;
Καί τε γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεί κεν ἀνὴρ ἀναθείη.
Πηλείδην δ' Ἀχιλῆα φέρε Σκῦρονδε θύελλα·
Ἔνθ' ὅγ' ἐς ἐργαλέον λιμέν' ἵκετο νυκτὸς ἐκείνης.
ἀμφὶ δὲ πόρκης
Χρύσεος ἀστράπτει, καὶ ἐπ' αὐτῷ δίκροος αἰχμή·
Νὺξ μὲν ἔην μέσση, λαμπρὴ δ' ἐπέτελλε σελήνη.
Αὐτὰρ Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱὸς
Ἑκτορέην ἄλοχον κατάγει κοίλας ἐπὶ νῆας.
Παῖδα δ' ἑλὼν ἐκ κόλπου ἐϋπλοκάμοιο τιθήνης
Ῥίψε, ποδὸς τεταγὼν, ἀπὸ πύργου· τὸν δὲ πεσόντα
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Ἐκ δ' ἕλετ' Ἀνδρομάχην, ἠΰζωνον παράκοιτιν
Ἕκτορος, ἥν τε οἱ αὐτῷ ἀριστῆες Παναχαιῶν
Δῶκαν ἔχειν, ἐπίηρον ἀμειβόμενοι γέρας ἀνδρί.
Αὐτόν τ' Ἀγχίσαο γόνον κλυτὸν ἱπποδάμοιο,
Αἰνείαν, ἐν νηυσὶν ἐβήσατο ποντοπόροισιν,
Ἐκ πάντων Δαναῶν ἀγέμεν γέρας ἔξοχον ἄλλων.

ϛ. Ἐκ τῶν Νόστων.

Αὐτίκα δ' Αἴσονα θῆκε φίλον κόρον ἡβώοντα,
Γῆρας ἀποξύσασ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσιν,
Φάρμακα πόλλ' ἕψουσ' ἐνὶ χρυσείοισι λέβησιν.

ζ. Ἐκ τῶν Κερκώπων.

Ἐξαπατητῆρές τ' ἦσαν καὶ ψεῦσται

η. Ἐξ ἀδήλων τινῶν ἐπῶν.

Ὡς ὁπότ' ἀσπάσιον ἔαρ ἤλυθε βουσὶν ἕλιξιν.
Φήμη δ' ἐς στρατὸν ἦλθε
Πὰρ γὰρ ἐμοὶ θάνατος
Γρουνὸν μὲν δαίοντο· μέγας δ' Ἥφαιστος ἀνέστη.
Δωρήσω τρίποδα χρυσούατον
Χαλκῷ ἀπὸ ψυχὴν ἐρύσας
Τάμ' ἀτειρέϊ χαλκῷ
Βαρύβρομα θωΰσσοντες
Συρίζουσα λόγχη
Ἀελλοπόδων δρόμον ἵππων.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὸν ϛʹ. τόμον τοῦ Ὁμήρου.

Σελ. 17. Στιχ. 1. Σάμηντε. Σάμηςτε. 22. 23. ἴσχαλέοιο. ἰσχαλέοιο. 25. 10. ἔτε. ἔτι. — 14. ἅν. ἅ. 29. 17. ἀνεπαύσεται. ἀναπαύσεται — 18. ἔω. ἕῳ. 39. 25. αὐτῆ. αὐτῇ. 40. 28. ἐλαίω. ἐλαίῳ. 42. 13. δ. δ' — Πανδαρέου. Τυνδαρέου. — 16. πολυαχέα. πολυηχέα. 47. 10. ἰσοπέδῳ. ἰστοπέδῳ. 47. 14. Ὀδυσσέῳς. Ὀδυσσέως. 54. 22. ἔλοιο. ἕλοιο. 6. 5. ἀγνή. ἁγνή. 58. 10. Ὀδσσ-σεύς. Ὀδυσσεύς. 58. 24. τευχούση. τευχούσῃ. 60. 4. ἐκαχμένον. ἀκαχμένον. 62. 15. ὑβρίζοντος. ὑβρίζοντες. 63. 5. τὸ περὶ τὸ δῶμα. τὰ περὶ τὸ δῶμα. 64. 20. κιῖνον. κεῖνον. 66. 11. κρητῆρσιν. κρητῆρσιν. 20. ἦσο. ἧσο. 72. 2. αἴκῳ. οἴκῳ. 74. 22· ἐπιδέδραμεν. ἐπιδέδρεμεν. 84 22. ἀμφίπολυς. ἀμφί-πολος. 92. 24. θάλαποντες. θάλποντες. 104. 25. ἀνθρώπῳν. ἀνθρώπων. 107. 17. στοναχής. στοναχῇ. — 25. πούτῳ. τούτῳ. 140. 7. οὔτινα. οὔτινα. 142. 33. ἐξείης. ἑξείης — κεφαλὰς. κεφαλάς. 166. 30. Διογενή. Διογενής. 282. 6. ἀτρακέως. ἀτρεκέως. 194. 2. ἥ — ἤ. 213. 1. συγγράψαι. συγγρά-ψας. 217. 13. ἀνεπήδησαν. ἀνεπήδησεν. 218. 8. ἐφέγζατο. ἐφθέγξατο. 9. Φασίγνασθε. Φησίγνασθε. 222. 2. ἠὲ — ἠὲ. 226. 12. φαεινῶ. φαεινῷ. 237. 22. εἴημου — εἴημοι. 29. κηρόθ. κηρόθι. 243. 17. ἀποκρατεροῖο. ἀπὸ κρα-τεροῖο. 18. κατά. κακά. 248. 17. πλοῖθ' — πλεῖθ'. 254. 1. ἐρατίζων. ἐρατί-ζων. 255. 1. συνέσευ — συνέσευε. 250. 16. φόωθ. φόως. 278. 20. νηπίῃ. νηπίη. 280. 27. ναιετάουσιν. ναιετάουσιν. 284. 27. ἐρχόμεναι. ἐρχόμεναι.

ΒΙΟΣ ΟΜΗΡΟΥ

ΠΑΡΑ ΠΛΟΥΤΑΡΧΩ

ΠΕΡΙΤΤΟΝ ἴσως δόξειέ τισι πολυπραγμονεῖν περὶ Ὁμήρου, ποίων τε ἦν γονέων, καὶ πόθεν· ἐπεὶ μήδ᾽ αὐτὸς ἠξίωσεν εἰπεῖν τὰ περὶ αὐτοῦ, ἀλλ᾽ οὕτως ἐγκρατῶς ἔσχεν, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος ἐπιμνησθῆναι· ἐπεὶ δὲ ὡς πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν ἀρχομένων παιδεύεσθαι χρήσιμος ἡ πολυπειρία, πειρασόμεθα εἰπεῖν, ὅσα ἱστόρηται τοῖς πάλαι περὶ αὐτοῦ.

Ἔφορος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος ἐν συντάγματι τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐπιχωρίῳ, Κυμαῖον αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρώμενος, φησὶν, ὅτι Ἀτελλῆς καὶ Μαίων, καὶ Δῖος ἀδελφοὶ, Κυμαῖοι τὸ γένος· ὧν Δῖος μὲν διὰ χρέα μετῴκησεν ἐς Ἄσκρην, κώμην τῆς Βιωτίας, κἀκεῖ γήμας την Πυκιμήδην, ἐγέννησεν Ἡσίοδον· Ἀτελλῆς δὲ τελευτήσας ἐν τῇ πατρίδι Κύμῃ, κατέλιπε θυγατέρα Κριθηΐδα τοὔνομα, προστησάμενος αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν Μαίονα, ὃς διακορεύσας τὴν προειρημένην, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὶ τῷ γεγονότι δείσας κατάγνωσιν, ἔδωκεν αὐτὴν πρὸς γάμον Φημίῳ Σμυρναίῳ, διδασκάλῳ γραμμάτων. Φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ἐπὶ τους πλυνοὺς, οἳ ἦσαν παρὰ τῷ Μέλητι, ἀπεκύησε τὸν Ὅμηρον ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ διὰ τοῦτο Μελησιγενὴς ἐκλήθη. Μετωνομάσθη δὲ Ὅμηρος, ἐπειδὴ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη· οὕτω δὲ ἐκάλουν οἵ τε Κυμαῖοι καὶ οἱ Ἴωνες τοὺς τὰς ὄψεις πεπηρωμένους, παρὰ τὸ δεῖσθαι τῶν ὁμηρευόντων, ὅ ἐστι ἡγουμένων. Ταῦτα μὲν Ἔφορος.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐν Ἴῳ φησὶ, τῇ νήσῳ, καθ' ὃν καιρὸν Νηλεὺς ὁ Κόδρου τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας ἡγεῖτο, κόρην τινὰ τῶν ἐπιχωρίων γενομένην ὑπό τινος δαίμονος τῶν συγχορευτῶν Μούσαις ἐγκύμονα, αἰδεσθεῖσαν τὸ συμβὰν διὰ τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς, ἐλθεῖν εἴς τι χωρίον, τὸ καλούμενον Αἴγιναν, εἰς ὃ καταδραμόντας λῃστὰς ἀνδραποδίσαι τὴν προειρημένην, καὶ ἀγαγόντας εἰς Σμύρναν οὖσαν ὑπὸ Λυδοῖς τότε, τῷ βασιλεῖ τῶν Λυδῶν, ὄντι φίλῳ, τοὔνομα Μαίονι, χαρίσασθαι. Τὸν δὲ ἀγαπήσαντα τὴν κόρην διὰ τὸ κάλλος γῆμαι, ἣν διατρίβουσαν παρὰ τῷ Μέλητι, καὶ συσχεθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὠδῖνος, ἔτυχεν ἀποκυῆσαι τὸν Ὅμηρον ἐπὶ τῷ ποταμῷ· ὃν ἀναλαβὼν ὁ Μαίων, ὡς ἴδιον ἔτρεφε, τῆς Κριθηΐδος μετὰ τὴν κύησιν εὐθέως τελευτησάσης. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, καὶ αὐτὸς ἐτελεύτησε· τῶν δὲ Λυδῶν καταπονουμένων ὑπὸ τῶν Αἰολέων, καὶ κρινάντων καταλιπεῖν τὴν Σμύρναν, καὶ κηρυξάντων τῶν ἡγεμόνων, τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν ἐξιέναι τῆς πόλεως, ἔτι νήπιος ὢν Ὅμηρος, ἔφη καὶ αὐτὸς βούλεσθαι ὁμηρεῖν. Ὅθεν ἀντὶ Μελησιγενοῦς Ὅμηρος προσηγορεύθη.

Γενόμενος δὲ ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δόξαν ἐπὶ ποιητικῇ κεκτημένος ἤδη, ἐπηρώτα τὸν θεὸν, τίνων τε εἴη γονέων, καὶ πόθεν. Ὁ δὲ, ἀνεῖλεν οὕτως.

Ἔστιν Ἴος νῆσος μητρὸς πατρὶς, ἥ σε θανόντα
Δέξεται, ἀλλὰ νέων ἀνδρῶν αἴνιγμα φύλαξαι.

φέρεται καὶ ἕτερος χρησμὸς τοιοῦτος

Ὄλβιε, καὶ δύσδαιμον (ἔφυς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι)
Πατρίδα δίζηαι, μητρὸς δέ τοι, οὐ πατρός ἐστι
Μητρόπολις ἐν νήσῳ, ἀπὸ Κρήτης εὐρείης,
Μίνωος γαίης, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀπὸ τηλοῦ.

Ἐν τῇ σῇ μοῖρ' ἐστι τελευτῆσαι βιότοιο,
Εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώττης παίδων μὴ γνῷς ἐπακούσας
Δυσξύνετον σκολιοῖσι λόγοις εἰρημένον ὕμνον.
Δοιὰς γὰρ ζωῆς μοίρας λάχες, ἣν μὲν ἀμαυρὰν
Ἠελίδων δισσῶν, ἣν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον.
Καὶ ζῶν, καὶ φθίμενος, φθίμενος δ' ἔτι πολλὸν ἀγήρως.

Μετ' οὐδὲ πολὺν χρόνον πλέων ἐς Θήβας ἐπὶ τὰ Κρόνια (ἀγὼν δ' οὗτος ἄγεται παρ' αὐτοῖς μουσικὸς) ἦλθεν ἐς Ἴον ἔνθα ἐπὶ πέτρας καθεζόμενος, ἐθεάσατο ἁλιεῖς προσπλέοντας, ὧν ἐπυνθάνετο εἴτι ἔχοιεν· οἱ δὲ ἐπὶ τῷ θηράσαι μὲν μηδὲν, φθειρίζεσθαι δὲ, διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς θήρας, οὕτως ἀπεκρίναντο.

Ὅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθα· ὅσ' οὐχ ἕλομεν φερόμεσθα.

αἰνισσόμενοι, ὡς ἄρα, οὓς μὲν ἔλαβον τῶν φθειρῶν, ἀποκτείναντες κατέλιπον, οὓς δ' οὐκ ἔλαβον, ἐν τῇ ἐσθῆτι φέροιεν· ὅπερ οὐ δυνηθεὶς συμβαλεῖν Ὅμηρος, διὰ τὴν ἀθυμίαν ἐτελεύτησε. Θάψαντες δ' αὐτὸν οἱ Ἰῆται μεγαλοπρεπῶς, τοιόνδε ἐπέγραψαν αὐτοῦ τῷ τάφῳ.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ὅμηρον.

Εἰσὶ δὲ οἳ καὶ Κολοφώνιον αὐτὸν ἀποδείκνυνται, μεγίστῳ τεκμηρίῳ χρώμενοι πρὸς ἀπόδειξιν, τῷ ἀπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγεγραμμένῳ ἐλεγείῳ. Ἔχει δὲ οὕτως.

Υἱὲ Μέλητος Ὅμηρε, σὺ γὰρ κλέος Ἑλλάδι πάσῃ,
Καὶ Κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ἐς ἀΐδιον.
Καὶ τὰς δ' ἀντιθέῳ ψυχῇ γεννήσαο κούρας
Δισσὰς ἡμιθέων γραψάμενος σελίδας.
Ὑμνεῖ δ' ἣ μὲν νόστον Ὀδυσσῆος πολύπλαγκτον,
Ἡ δὲ τὸν Ἰλιακὸν Δαρδανιδῶν πόλεμον.

Ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου γραφὲν ἐπίγραμμα παραλιπεῖν, ἔχει δὲ οὕτως·

Οἱ μέν σευ Κολοφῶνα τιθηνήτειραν, Ὅμηρε,
Οἱ δὲ καλὰν Σμύρναν, οἱ δ' ἐνέπουσι Χίον.
Οἱ δ' Ἴον, οἱ δ' ἐβόασαν εὔκλαρον Σαλαμῖνα.
Οἱ δέ νυ τὰν Λαπιθᾶν ματέρα Θεσσαλίαν.
Ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον ἀνίαχον· εἰ δέ με Φοίβου
Χρὴ λέξαι πινυτὰν ἀμφαδὰ μαντοσύναν,
Πάτρη τοι τελέθει μέγας οὐρανὸς, ἐκ δὲ γυναικὸς
Οὐ θανατᾶς, μητρὸς δ' ἔπλεο Καλλιόπης.

Γενέσθαι δὲ αὐτόν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μὲν κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, οὗ καὶ αὐτόπτην γενέσθαι· οἱ δὲ μετὰ ἑκατὸν ἔτη τοῦ πολέμου· ἄλλοι δὲ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ἔγραψε δὲ ποιήματα δύο, Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν. Ὡς δέ τινες, οὐκ ἀληθῶς λέγοντες, γυμνασίας καὶ παιδιᾶς ἕνεκα, καὶ Βατραχομυομαχίαν προσθεὶς, καὶ Μαργίτην. τὸν δὲ Τρωϊκοῦ πολέμου καθ' Ὅμηρόν τινές φασιν ἀρχὴν εἶναι τὴν τῶν θεῶν κρίσιν, Ἥρας καὶ Ἀθηνᾶς, καὶ Ἀφροδίτης, περὶ κάλλους ὑπ' Ἀλεξάνδρου γενομένην· λέγειν γὰρ τὸν ποιητήν.

Ὃς νείκεσσε θεὰς, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
Τὴν δ' ᾔνεσσ', ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

Ἀλλ' ὡς οὐ πρέπον ὑπολαμβάνειν, θεοὺς ὑπὸ ἀνθρώπων κρίνεσθαι, οὔτε ὑπὸ Ὁμήρου δι' ἄλλων παρίσταται τοῦτο· ὅθεν εὐλόγως ἠθέτηνται οἱ προκείμενοι στίχοι· ἄμεινον οὖν λέγειν, ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου παῖς ἐπιθυμήσας Ἑλληνικοῦ βίου μαθεῖν ἀγωγὴν, ἔπλευσεν εἰς Σπάρτην, καὶ ἐπιξενωθεὶς Ἑλένῃ, Μενελάου κατὰ τὸν οἶκον οὐκ ὄντος, ἀνέπεισεν αὐτὴν

ἀκολουθεῖν· ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κραναὴν καλουμένην νῆσον, ἐμίγη πρῶτον τῇ γυναικὶ, κἀκεῖθεν πλεύσας διὰ Σιδῶνος καὶ Φοινίκης ἧκεν ἐς Ἴλιον· γνόντες δὲ οἱ περὶ Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον τὸ πεπραγμένον, ςρατιὰν ἤθροισαν ἐν Αὐλίδι πόλει τῆς Βιωτίας, ἔνθα καὶ θυόντων αὐτῶν, δράκων ἐπὶ τὸ πλησίον ἀνελθὼν δένδρον, στρουθοῦ νεοσσοὺς ὀκτὼ διέφθειρεν, οἷς ἡ μήτηρ ἐννάτη συγκατήλεκτο· ἐμήνυε δὲ τὸ σημεῖον, ὅτι ἐννέα ἔτη πολεμήσαντες οἱ Ἕλληνες, τῷ δεκάτῳ αἱροῦσι τὴν Ἴλιον.

Ἡνίκα δὲ πλεύσαντες, ἐπέβησαν τῆς Τροίας, μετὰ πρώτην συμβολὴν, καθ' ἣν ἀνῃρέθη Πρωτεσίλαος, Μενέλαόν τε καὶ Ὀδυσσέα πρέσβεις ἀπέστειλαν, τὴν Ἑλένην ἀπαιτοῦντας· τῶν δὲ Τρῴων ἀντιπόντων, πάλιν συμβουλὴν ἐποιοῦντο πολέμου, καὶ ἐπικρατήσαντος, τοὺς μὲν εἴασαν παρεδρεύειν τῇ πόλει, οἱ δὲ, στρατηγοῦντος Ἀχιλλέως, τὰς περικειμέναν πόλεις ἐπόρθουν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι τοὺς Τρῶας, ἐξ ὧν ἓν μίαν ἑλόντες Χρύσαν, γέρας ἔδοσαν Ἀγαμέμνονι Χρυσηΐδα Χρύσου, ἱερέως Ἀπόλλωνος, θυγατέρα· ὁ δὲ ἐλθὼν ἐπὶ τὸν ναύσταθμον, ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ὑβρισθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι, κολάσαι τοὺς Ἕλληνας· ἐπακούσας δὲ τῆς εὐχῆς ὁ θεὸς, λοιμὸν ἔπεμψεν αὐτοῖς· καὶ τότ' Ἀχιλλέως παραινέσαντος ἀποδοῦναι τὴν Χρυσηΐδα, Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἠπείλησεν ἀφαιρήσασθαι τὸ Ἀχιλλέως γέρας Βρυσηΐδα· ὁ δὲ τὴν μ ητέρα Θέτιν ἔπεισεν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ Διὸς ἧτταν Ἑλλήνων· οὗ γενομένου, Πάτροκλος προτραπεὶς ὑπὸ Νέςορος, ἱκέτευεν Ἀχιλλέα δοῦναι κἂν ἐπ' ὀλίγον τὴν πανοπλίαν αὐτῷ, ἵνα τοὺς Τρῶας τῶν νεῶν ἀπώσηται. Ἐξελθὼν οὖν ὁ Πάτροκλος, καὶ γενναίως ἀρειστεύσας, μετ' οὐ πολὺ ἀνῃρέθη· χαλεπήνας δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς, ἐπαύσατο μὲν τῆς πρὸς Ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ἡφαιστότευκ-

τον πανοπλίαν, ἄλλους τε πολλοὺς, καὶ τελευταῖον ἀνεῖλεν Ἕκτορα. Ἡ μὲν οὖν τάξις τῶν πραγμάτων ἐστὶν αὕτη· ὁ δὲ ποιητὴς ἀπὸ τοῦ ἐννάτου ἔτους ἤρξατο, ἐπεὶ τὰ πρὸ τῆς Ἀχιλλέως μήνιδος ἦν ἀτονώτερα, καὶ πράξεις οὐκ ἔχοντα μακρὰς, οὐδὲ ἐπαλλήλους· συμμαχοῦντος γὰρ Ἕλλησιν Ἀχιλλέως.

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιδάων
Οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος.

Θαρσήσαντες δὲ, τούτου ἀποσάντος, προῆλθον, καὶ τῆς μάχης ἴσης γενομένης, πολυπρόσωποί τε, καὶ συνεχεῖς τῶν ἡρώων ἀριστεῖαι κατέστησαν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

